

Andrew S. Mackay. 230

A. Mackay.

Georgii Buchanani

Alex^{is} SCOTI, Thomae

Poetarum sui seculi facile Principis,

PARAPHRASIS

PSALMORUM

DAVIDIS.

Ap. 2do. POETICA; 1766

Ex optimis Codicibus summo
studio recognita & castigata à
THOMA RUDDIMANNO.

*Præmissa est accuratiores quàm antehac
Carminum explicatio.*

Accessere duæ ejusdem GEORGII BUCHANANI
Tragædiæ sacrae, JEPHTHES & BAPTISTES.

EDINBURGI,

Apud ROBERTUM FREEBARNIUM, Ty-
pographum Regium. MDCCXXXII.

~~X~~ 1606/1073.
A D

M A R I A M

Illustrissimam SCOTORUM Reginam,

Georgii Buchanani

E P I G R A M M A.

N *Trinpha, Caledonia quæ nunc feliciter ora
Missa per innumeros sceptrâ tueris avos:
Quæ sortem antevenis meritis, virtutibus annos,
Sexum animis, morum nobilitate genus:
Accipe (sed facilis) cultu donata Latino
Carmina, fatidici nobile regis opus.
Illa quidem, Cyrrhâ procul & Permesside lymphâ,
Pene sub Arctoi sidere nata poli:
Nontamen ausus eram male natum exponere fœtum,
Ne mihi displiceant quæ placuere tibi.
Nam quod ab ingenio domini sperare nequibant,
Debebunt genio forsitan illa tuo.*

C A R.

CARMINUM GENERA,

Quibus in hoc opere Poeta usus est.

CArminum in Psalmorum Paraphrasi occurrentium genera sunt undetriginta. *monoton*

I. Genus *monoton*. Versus sunt Heroici hexametri, sex regionibus constantes, quarum sextam Spondæus, quintam Dactylus, quatuor reliquas indiscriminatim Dactylus aut Spondæus obtinet, hoc modo;

I	2	3	4	5	6
--	-vv	--	--	-vv	--
-vv	--	-vv	-vv		

Eo utitur Psal. 1, 18, 45, 78, 85, 89, 104, 107, 132, 135.

II. Dicolon distrophon, ad imitationem Horatii lib. 5. Od. 16., vel potius Prudentii, hymno 9. περί Στεφάνων. Versus prior est hexameter heroicus modo memoratus. Posterior Iambicus Hipponactæus trimiter acatalectus, constans sex pedibus quorum ultimus semper est Iambus, [sive Pyrrhichius] secundus & quartus Iambus, & ejus loco haud raro Tribrachys: locis autem imparibus, i. e. primo, tertio & quinto, præter Iambum, Spondæum etiam, Anapæstum, Dactylum aut Tribrachym recipit, juxta hoc schema;

I	2	3	4	5	6
v-	v-	v-	v-	v-	v-
vv-	vvv	-vv	vvv	vv-	vv
--		--		--	
-vv		vvv		-vv	
vvv		vv-		vvv	

Eo utitur Psal. 2, 20, 24, 57, 60, 69, 83, 93, 95, 97, 108, 109, 113, 126, 136, 147.

iv CARMINUM GENERA.

III. Dicolon distrophon, ad exemplum Horatii lib. 5, Od. 1. Martialis lib. 1. Ep. 50. Prudentii secunda præfat. Apotheoseos, Auson. Epig. 26. Primus quisque versus est Iambicus senarius acatalectus, cujus modo in II. genere meminimus. Secundus vero est Iambicus dimeter, seu quaternarius, acatalectus, constans quatuor pedibus, quorum ultimum constituit Iambus, [vel Pyrrichius;] secundum Iambus, vel ejus compar Tribrachys; primum & tertium Iambus, Spondæus, Anapæstus, Dactylus aut Tribrachys. Quanquam Buchananus nunquam, quod meminerim, tertio loco Tribrachym aut Dactylum usurpat. Cæterum dimetros quibus ille usus est, hoc modo metiri possis;

I	2	3	4
v	v-	v-	v-
--	vvv	--	vv
vv-		vv-	
vvv			
-vv			

Eo utitur Psal. 3, 6, 10, 21, 22, 27, 34, 38, 39, 41, 44, 48, 53, 62, 74, 76, 79, 87, 92, 110, 112, 115, 120, 127, 133, 134, 139, 141.

IV Dicolon distrophon, quale est Horat. lib. 1. Od. 1. Versus prior est Hexameter heroicus, ut supra. Posterior Alcmanius Dactylicus tetrameter acatalectus, quatuor ultimos habens pedes carminis heroici, hoc modo;

I	2	3	4
--	-vv	-vv	--
-vv	--		

Eo utitur Psal. 4, 111.

V. Dicolon tetraastrophon, quale est Catulli carmen 11. Horat. lib. 1. OD. 2. Statii silv. 4 carm. 7. Prudentii Καθεμερινὸν Hymn. 8. &c. Versus primus, secundus & tertius Sapphicus hendecasyllabus pentameter acatalectus, constans Trochæo, Spondæo, Dactylo & duobus Trochæis [vel ultimo Spondæo] hoc modo;

I	2	3	4	5
-v	--	-vv	-v	-v

Quartus

CARMINUM GENERA. V

Quartus autem quisque est Adonius pentasyllabus dimeter acatalectus, constans Dactylo & Spondæo, seu duobus postremis carminis heroici pedibus, hoc modo;

I 2
-vv -

Eo utitur Psal. 5, 17, 51, 55, 65, 67, 72, 90, 101, 103.

VI. Tricolon tetraostophon, ad exemplum Horatii lib. 1. Od. 9. quibusquàm carmen Horatianum appellatum. Versus primus & secundus est Dactylicus Alcaicus acatalectus, constans ex penthemimeri Iambicâ, i. e. Spondæo vel Iambo, (sed sæpius Spondæo,) Iambo, & cæsura, seu syllabâ longâ, deinde duobus Dactylis [vel ultimo Amphimacro, sive Cretico,] hoc modo;

I 2 3 4
- - v- - -vv -vv
v- -v-

Tertius est Iambicus Archilochius dimeter hypercatalectus: pes primus & tertius Spondæus, & nonnunquam Iambus; primus quidem rarius, tertius vero rarissime, secundus & quartus semper Iambus, cum syllaba in fine residuâ, hoc modo;

I 2 3 4
- - v- - -v
v- -v -v

Quartus est Dactylicus Alcaicus, vel, ut alii nominant, Pindaricus, in quo duos Dactylos continuos sequuntur duo Trochæi [vel ultimus Spondæus,] hoc modo;

I 2 3 4
-vv -vv -v -v

Eo utitur Psal. 7, 11, 15, 19, 30, 46, 50, 56, 58, 77, 82, 91, 123, 125, 140, 146.

VII. Dicolon distrophon. Versus primus Sapphicus, de quo in V. genere; secundus Iambicus dimeter, de quo in III. genere supra egimas.

Eo utitur Psal. 8.

VIII. Tricolon tetraostophon, ad imitationem Horatii

vi

ratii lib. 1. Od. 5. Versus primus & secundus est
Asclepiadeus Choriambicus tetrameter acatalectus,
qui quatuor habet regiones, quarum primam Spon-
dæus, secundam & tertiam Choriambus, quartam
Iambus [seu Pyrrhichius] obtinet, hoc modo;

1	2	3	4
--	-VV-	-VV-	V-

VV

Alii autem metiuntur per Spondæum, Daçtylum & cæsuram, seu syllabam longam, ac deinde duos Daçtylos, vel ultimum Amphimacrum, hoc modo :

I	2	3	4
--	-VV	-VV	-VV
			-V-

Tertius est Pherecratius heroicus, trimeter acatalectus, constans Spondæo, Dactylo & Spondæo, hoc modo;

1	2	3
--	--VV	--

Quartus denique est Glyconius Choriambicus trimeter acatalectus, constans Spondæo, Choriambico & Iambo [seu Pyrrhichio,] hoc modo;

I 2 3
- - -vv- v- vel vv

Eo utitur Psal. 9, 64, 84, 130.

IX. Dicolon distrophon, quale est Horatii lib. 4. Od. 7. Prior quisque versus est hexameter heroicus, de quo supra. Alter verò Archilochius Dactylicus dimeter hypercatalectus, vel, ut alii volunt, perthemimeris heroica, constans duobus Dactylis & syllabâ, hoc modo;

1	2
AA-	AA-

Et utitur Psal. 12.

X. Monocolon. Versus Iambicus dimeter, cujus in tertio genere meminimus. In hoc imitatus est Prudentium hymno i. Carthemerinôn, &c. Sedulium hymno ultimo, hymnosque complures Ecclesiasticos: &, quemadmodum illi, ita Psalmi hoc genere carminis compositi per tetrasticha progrediuntur.

Ho

Eo utitur Psal. 13, 31, 37, 47, 52, 54, 59, 86, 96, 98, 117, 148, 149, 150.

XI. Dicolon distrophon, ad exemplum Horatii lib. 1. Od. 3. Versus prior est Glyconius trimeter; posterior Asclepiadeus tetrameter: de utroque hactenus in VIII. genere dictum est.

Eo utitur Psal. 14, 35, 43.

XII. Tricolon tristrophon, quali utitur Prudentius Præfat. Cathemer. Primus quisque versus est Glyconius trimeter, secundus Asclepiadeus tetrameter, de quibus modo, & in VIII. genere egimus. Tertius autem quisque est Choriambicus Alcaicus pentameter acatalectus, qui constat è Spondæo, tribus Choriambis & Iambo [five Pyrrhichio] hoc modo;

1	2	3	4	5
--	-vv-	-vv-	-vv-	v-
				vv

Eo utitur Psal. 16.

XIII. Dicolon tetraastrophon, quale est Horatii lib. 1. carm. 6. Versus primus, secundus & tertius Asclepiadeus tetrameter, quartus Vero Glyconius trimeter, de quibus superius egimus in genere VIII.

Eo utitur Psal. 23, 42, 75, 99, 102, 144.

XIV. Monocolon. Versus Iambicus Hipponactæus trimeter acatalectus, ad exemplum Horatii lib. 5. Epod. 17. Catulli car. 20. Prudentii Cathemerinôn hym. 7, &c. De eo supra in genere II.

Eo utitur Psal. 25, 94, 106.

XV. Monocolon, quale est Stat. 4. Sil. 5. Claudiani carmen Fesceninum in nuptias Honorii & Mariæ, Prudentii hymn. 14. πέρ Σεφανῶν. Versus Dactylicus Alcaicus acatalectus, quem in VI. genere explicavimus. Hic quoque observandum (quod de Iambicis dimetris supra monuimus) pueros hosce Alcaicos in tetraſtichâ semper divisos esse.

Eo utitur Psal. 26, 29, 32, 49, 61, 71, 73, 143.

XVI. Monocolon, quale est Horatii lib. 1. Od. 1. Prudentii hymn. 5. Cathem. Versus est Asclepiadeus tetrameter (de quo supra genere VIII.) Notandum

viii - C A R M I N U M G E N E R A .

tandum verò Buchananum (ad exemplum Prudentii) Asclepiadeos hosce quaternos junxisse.

Eo utitur Psal. 28, 40, 80.

XVII. Dicolon distrophon, quo Boet. lib. 2. metr. 3. imitatur. Versus primus est Sapphicus pentameter, de quo supra in genere V. Alter est Glyconius trimeter, de quo in genere VIII. diximus.

Eo utitur Psal. 33, 70, 121, 142.

XVIII. Dicolon distrophon, ad exemplum Boetii lib. 3. met. 3. Versus primus est Iambicus trimeter, cujus in II. carminis genere meminimus. Secundus verò est pentameter Elegiacus acatalectus, cujus prima & secunda sedes indifferenter Spondæum vel Dactylum recipit, tertia semper postulat Spondæum, quarta & quinta Anapæstum, hoc modo;

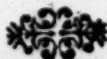
I	2	3	4	5
-vv	--	--	vv-	vv-
--	-vv			

Vel, ut aliis placet, versu in duo quasi membra diviso, post Dactylum aut Spondæum primâ & secundâ regione indiscriminatim positum, sequitur cæsura penthemimeris, qui primum partem terminat: alterum autem membrum post duos Dactylos alterâ itidem cæsura clauditur, hoc modo;

I	2	3	4
-vv	--	-	-vv -vv -
--	-vv		

Eo utitur Psal, 36, 63.

XIX. Dicolon tristrophon. Versus primus & secundus est Trochaicus Alcmanius dimeter, seu quaternarius, acatalectus, constans quatuor pedibus, quorum primus & tertius, seu loci impares, Buchananano semper est Trochæus, secundus præter Trochæum Spondæum etiam, ejusque compares Anapæstum & Dactylum recipit, quartus denique est Trochæus [vel Spondæus,] hoc modo;

I	2	3	4
-v	--	-v	-v
	-v		--
	vv-		
	·vv		

Versus autem tertius est Trochaicus Euripideus dimeter catalectus, qui eosdem habet pedes quos duo priores, præter ultimum, qui postrema syllabâ detruncatur, hoc modo;

I	2	3	
-v	-v	-v	v
	--		-
	vv-		

Alii metiuntur tanquam Iambicum dimetrum cuius initio desit syllaba, hoc modo;

I	2	3	4
-	v-	--	v-
	vvv	v-	

Eo utitur Psal. 66.

XX. Dicolon distrophon. Versus prior heroicus hexameter, de quo in I. genere. Posterior Anapaesticus Partheniacus dimeter catalectus; qui constat tribus pedibus, quorum primus & secundus Anapaestum vel Spondæum indifferenter recipit, tertius solum Anapaestum, ac deinde superest syllaba, hoc modo;

I	2	3	
vv-	vv-	vv-	·
--	--		

Vel potius est posterior pars carminis hexametri heroici, cuius primus pes unâ syllabâ mutilus est, semimetro tantum superstiti, h. e. syllabâ longâ, vel duabus brevibus, cui deinde tres ultimi pedes carminis hexametri subjunguntur, hoc modo;

I	2	3	4
-	-vv	-vv	--
	vv		

Eo utitur Psal. 68.

XXI. Dicolon distrophon, ut Horatii lib. 5. E-pod.

pod. 14. Ausonii. Epist. 10. Primus quisque versus est heroicus hexameter, secundus autem Iambicus dimeter: quorum supra in I. & III. metrorum generibus meminimus.

Eo utitur Psal. 81.

XXII. Dicolon distrophon. Carmen est Elegiacum omnibus notum, ex hexametro & pentametro iunctis constarum: de hoc in XVIII, de illo in I. genere superius egimus.

Eo utitur Psal. 88, 114, 137.

XXIII. Dicolon distrophon. Primus quisque versus est Trochaicus Euripideus dimeter, de quo in genere XIX. dictum est. In illo autem versiculo, Agite festis laudibus, Trochæi vicem occupat Tribrachys. Secundus autem est Iambicus dimeter, quem in III. genere enarravimus.

Eo utitur Psal. 100.

XXIV. Monocolon, quali usi sunt Plaut. Terent. Seneca, &c. Prudentius Cathem. hymn. 9. Auson. dict. Solon. veteris illius carminis, cui titulus est Pervigilium Veneris, auctor; Venant. Fortunat. Hymn. de cruce Domini, &c. Versus est Trochaicus octonarius catalectus, constans septem Trochæis & syllabâ, recepto tamen in locis imparibus Tribrachy; in paribus vero, præter Tribrachyn, Spondeo etiam, Dactylo & Anapæsto, hoc modo;

1	2	3	4	5	6	7	8
-v	-v	-v	-v	-v	-v	-v	-
vvv	vvv	vvv	--	vvv	vvv		v
	--		-vv		--		
	vv-				vv-		
	-vv				-vv		

Eo utitur Psal. 105, 119, 124, 129.

XXV. Monocolon, quali utitur Boet. lib. 1. met. 5. & Seneca passim in choris. Versus est Anapæsticus Pindaricus dimeter acatalectus, constans quatuor pedibus, in quorum singulis recipit Anapæstum; cuius tamen vices promiscuè supplent Spondeus, & Dactylus, [& ultimo etiam loco interdum Tribrachys, Amphimacer, vel Trochæus] hoc modo;

CARMINUM GENERA.

xi

I	2	3	4
vv-	vv-	vv-	vv-
--	--	-vv	--
-vv	-vv	--	-vv
			vvv
			-v-
			-v

Eo utitur Psal. 113.

XXVI. Dicolon tetraastrophon, ad exemplum ferè Catulli, carmine 34. Primi tres versus sunt Choriambici Glyconij trimetri acatalecti, Spondæo, Choriambo & Pyrrhichio [vel Iambo] constantes; sed loco Spondæi interdum recipiunt Trochæum, hoc modo;

I	2	3
--	-vv-	vv
-v		v-

Quartus autem quisque est Pherecratius heroicus trimeter acatalectus, constans Spondæo, Dactylo & Spondæo, hoc modo;

I	2	3
--	-vv	--

Eo utitur Psal. 116, 122, 128.

XXVII. Monocolon, ad exemplum Prudentii hyano, 6. Cathem. Versus est Iambicus Anacreontius dimeter catalectus, qui constat tribus Iambis & syllabâ, recepto tamen sæpissimè in prima sede etiam Spondæo, hoc modo;

I	2	3	
v-	v-	v-	-
---			v

Eo utitur Psal. 131.

XXVIII. Tricolon tristrophon, quale est Horatii lib. 5. Od. 13. Primus quisque versus est heroicus hexameter, de quo in primo genere: secundus autem est Iambicus dimeter, de quo in genere III. egimus. Tertius verò est penthemimeris heroica, constans duobus Dactylis & syllabâ, cujus in genere IX. meminimus.

Eo utitur Psal. 138.

XXIX. Tricolon tristrophon, idem ferè quod præcedens,

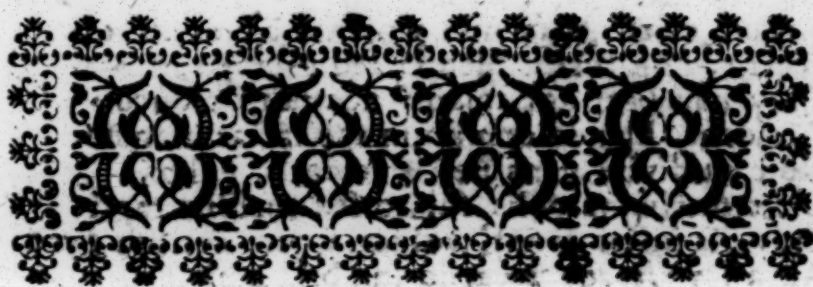
xii CARMINUM GENERA.

cedens, nisi quod ordo paullum sit inversus; nam qui illic secundum locum tenebant, hic tertium, & è contrario, versus occupavere: cæterum Horatii Epod. 11. per omnia simile est, præterquam quod illi primus versus est Iambicus senarius, Buchanano autem hexameter heroicus: secundus verò utrique est penthemimeris heroica: tertius denique Iambicus dimeter.

Æo utitur Psal. 145.

Georgii

Georgii Buchanani
 PARAPHRASIS
 In Primum Librum
 PSALMORUM.

PS. I. *Beatus vir, qui non abiit in consilio, &c.*

CARM. GEN. I. *1°*

ELIX ille animi, quem non de tra-
 mite recto
 Impia sacrilegæ flexit contagio turbæ:
 Non iter erroris tenuit, fessorve ca-
 thedræ
 Pestiferæ facilem dedit irrisoribus au-
 rem:

Sed vitæ rimatur iter melioris, & altâ
 Mente Dei leges noctesque diesque revolvit.

Ille, velut rigue quæ margine confita ripæ est
 Arbor, erit: quam non violento serius æstu
 Exurit, non torret hiems: sed prodiga læto
 Proventu beat agricolam: nec flore caduco
 Arridens, blanda dominum spe lactat inanem.
 Non ita divini gens nescia fœderis, exlex,
 Contemtrixque poli: subito sed turbine rapti
 Pulveris instar erunt, volucris quem concita gyro
 Aura levis torquet vacuo ludibria cœlo.
 Ergo ubi veridicus index in nube serenâ
 Dicere jus veniet, scelerisque coarguet orbem;
 Non coram impietas mœstos attollere vultus,
 Nec misera audebit justæ se adjungere turbæ.
 Nam pater æthereus justorum & frande carentum
 Novit iter, sensumque tenet: curvosque secuta
 Impietas fraudum anfractus scelerata peribit.

PS. II. *Quare fremuerunt gentes? &c.*

CARM. GEN. II.

Quid trepidæ gentes vano fremuere tumultu?
 Minisque populi sæviunt inanibus?
 Et cum principibus magni coiëre tyranni,
 Dominumque Christumque Domini adversum
 truces?
 Vincula quin horum fortes dirumpimus, ajunt,
 Et lora nostris demimus cervicibus?
 At pater æthereus, rerum cui summa potestas,
 Ridebit impotentium irritas minas.
 Tum justâ accensus miseros affabitur irâ,
 Et per furorem cæca consilia suum
 Turbabit: Cingamque meum diademate Regem,
 Inquit, Sionis jura sanctis collibus
 Qui dabit, & late fundet mea jussa per orbem.
 Deinde allocutus Dominus est me: Filius
 Tu meus es, genni te hodie: me posce, daboque
 Omnes ut hæc tibi fines regas,
 Qua circumfusa est: et strigis undis,
 Regasque super terram: et super mare ferro:

PSALMUS III.

3

Cumque voles, tumidosque premas, frangasque rebelles,

Ut ficta fragili vasa franguntur luto.

At vos, in populos quibus est permessa potestas,

Et jus ab alta sedē plebi dicitis,

Errorum tenebras depellite, discite verum:

Servite Domino cum tremore: gaudiis

Et timor & Domini accedat reverentia vestris,

Ut missum ab illo filium amplectamini:

In vos ne justæ vindictam exerceat iræ,

De calle recti devios. Nam cum brevi

Sæviet injustos contra justa ira, scietis

Quam sint beati spes in illo qui locant.

PS. III. Domine, quid multiplicati? &c.

CARM. GEN. iii.

Heu quanta numero viribusque factio
Me vexat odiis impiis!

Quam perditorum firma conspiratio
Conjurat in meum caput!

Et asseverant spem salutis in Deo
Superesse jam nullam mihi:

Cum tu sub umbra præliantem me tui
Tam sæpe scuti texeris:

Cum laudis auctor sis meæ, cum gloria
Meum coronēs verticem.

Cum nocte Dominus invocantem me suo
De monte sancto exaudiat,

Curis solutus & recumbo & dormio,
Resurgo liber à metu.

Domino excubante, nec meum formidine
Pectus movebunt agmina

Numerosa, nec si sæva feritas omnium
Conjunct in me gentium.

Tu, Domine, in aciem ductor, ut me liberes,
Pectus: hostium omnium

Malasque vias, impiorum & conteres
Dentes potenti dexterâ.

At tu, salutis una spes, populum tuum
Bonitate solita amplectere.

PS. IV. *Cum invocarem, exaudivit, &c.*

CARM. GEN. IV.

O Pater, ô hominum divûmque æterna potestas,
 Sinceræ mihi conscie mentis,
 Qui mihi consilii que inopi, incertoque salutis,
 Imploranti rebus in arctis,
 Tutum pandis iter, latumque educis in æquor:
 Nunc obsessio fraude malignâ
 Da mihi te facilem, & justis bonus annue votis,
 Non durâ placabilis aure.
 O hominum cæcæ mentes, quo me usque relicto
 Intenti mendacibus umbris,
 Sollicita in vanas torquetis pectora curas?
 Tandem credite vera monenti:
 Quem Deus electum miro dignatur honore,
 Per discrimina cuncta tueri.
 Me Dominus clamantem ad se, auxiliumq; rogantem,
 Mitis & exorabilis audit.
 Ergo Dei, miseri, nunc saltem agnoscite numen,
 Et vitiis absistite pravis:
 Vobiscum in tacito per noctem expendite lecto
 Longi dicta ac facta diei.
 Non pecudum fibris domino, sed mente litatur
 Innocuâ: si admoveris aris
 Hanc, poteris sperare animi securus ab alto
 Dextrâ munera larga benignâ.
 Poscit opes modo degeneres pars maxima vulgi,
 Hæc animos vota una fatigant.
 At tu me placido tantum bonus adspice vultu:
 Aura tui jucunda favoris
 Me super irradiet: sat amico te mihi felix.
 Alter frugibus horrea stipet,
 Impleat & multas generoso nectare cellas,
 Et congesto gaudeat ævo:
 Ast ego curarum vacuum ac nocte recumbam,
 Et sine sollicitudine somnos
 Accipiam: tu securam mihi robore mentem,
 Tu certâ spe pectora firmas.

PSALMUS V.

PS. V. *Verba mea auribus, &c.*

CARM. GEN. V.

O Potens rerum Deus, aure leni
Mitis exaudi mea verba, mentis
Mente non durâ tetricusque tristes
Percipè questus.
Adspice attentus, mihi quanta tendat
Vox latus: quando mihi Rex Deusque
Solutus es, solam veneror precorque
Rebus in artibus.
Mane clamantem Deus æquus audi:
Nam tuum castâ prece, non inanem
Spem fovens, nomen jubar ante Eoum
Mane ciebo.
Tu Deus, lætus pietate verâ,
Impii ritus scelus execraris:
Nec frui pravi studiosa mens te
Speret amico.
Vis tuos vultus memit nefasque:
Hostis es fraudum & cupidæ cruoris
Cædis: audacem simulare linguam
Falsa recides.
At tuâ fretus bonitate sacrum
Limen accedam, tua templa inibo:
Rite adorabo tua sancta castis
Numina votis.
Tu mihi, ut calles fugiam dolosos
Hostium, lumen, Deus, æquitatis
Dux tuæ præfer, dubioque cæcos
Dirige gressus.
Hostium verum fugit ora, pectus
Incolit fraus spurcitæque: guttur
Tetrius putri est quod hiat recludens
Funera busto.
Lingua adulatrix tacito veneno
Blandiens cæcos meditatur ictus.
O Deus, rerum ô pater alme, gentem
Perde nefandam.

Redde conatus, pater alme, vanos:
 Quique te linquunt, scelerum suorum
 Sentiant pœnas meritas, ab ima
 Stirpe recifi.

Sed tuâ semper bonitate tuti
 Gaudeant qui spem posuere in uno
 Te sibi certam impavidi, tuumque
 Nomen adorant.

Namque tu rectos animique puros
 Larga opum dextrâ recreas benignus,
 Et tui (tânquam clypeo) favoris
 Protegis umbrâ.

PS. VI. *Domine, ne in furore, &c.*

C A R M. G E N. iii.

DUM fervet ira, Domine, dum mens æstuat,
 Ne me merentem corripe:

Dum sævientis flagrat in cursu furor,
 Exigere pœnas abstine.

O parce, parce: languor ægrum conficit:
 Manum salutarem admove.

Corpus, solutis ossium compagibus,
 Enerve vires deserunt;

Mentemquæ graviter mœror angit turbidam.
 Quo me usque miserum negliges?

Quo me usque linques? jam reverte, ac libera
 Ægrum inferûm de faucibus.

Ubi sæva duram mors manum injecit semel,
 Quis amplius meminit tui?

Quis mortis altâ subrutus caligine
 Nomen celebrabit tuum?

De nocte pectus anxium suspiriis
 Pulsans, gemensque, lacrymis

Lavo cubile: strata fletuum madent
 Rorata largis imbribus.

Caligat acies luminum, doloribus
 Hebetata longis: hostium

Interque risus & dolos emarcuit
 Color vigorque corporis.

PSALMUS VII.

7

At tu sceleribus turba gaudens impiis,
 Faceſſe, ſpem pone irritam:
 Lamenta Dominus & meorum fletuum
 Placatus audiit ſonum.
 Dominus benignus ſupplicem me exaudiit,
 Orationique annuit:
 Subitus ut hoſtes obruat pudor meos,
 Vultuſque confundat rubor;
 Trifti repente ut palleant infamiâ,
 Fugamque turpem mœreant.

PS. VII. *Domine Deus meus, in te, &c.*

CARM. GEN. VI.

IN te ſalutis ſpem poſui meæ,
 Servator orbis: faucibus hoſtium
 Me libera, qui mente ſavâ
 Interitum mihi moliuntur.
 Si nemo vindex aſſerat, ut leo
 Imbelle crudus dilaniat pecus;
 Sic me ferus diſcerpet hoſtis,
 Innocui ſitiens cruoris.
 Si verus iudex me meritò arguit,
 Nec falſa mendax crimina texuit,
 Si damna tranquillo creavi,
 Promerito male ni peperci:
 Me perſequatur dum capiat ſequens,
 Captumque ſternat, ſtratum & humi pede
 Conculcet, & ſceptri ſuperbum
 Proterat abjiciatque ſaſtum.
 Exſurge, juſtas te furor impius
 Meorum in iras excitet hoſtium:
 Exſurge, promiſſamque redde
 Perfidia Deus ultionem.
 Exſurge, terris luceat omnibus
 Auguſta majeſtas tua; te ſuum
 Accurrat agnoſcatque Regem
 Concilium populi, patremque.
 O qui potenti ſceptra tenens manu,
 Gentes per omnes crimina vindicas,

Me vindica, si ritè pœnas
 Ore pio innocuoque posco.
 O iuste iudex, cordis in intimo
 Quem nil recessu præterit abditum,
 Frange impios ausus malorum;
 Fulci animos refoveque iustos.
 Securus hostes nil metuo, Deo
 Custode: quem simplex animi juvat
 Candor: pios servat, malisque
 Exitium assiduè minatur.
 Si perstet hostis, jam gladium tenet,
 Jam tendit arcum promptus, & arripit
 Ferale telum, & igne sævo
 Lethiferas acuit sagittas.
 En, qui nefandum parturiit scelus,
 Concepit ærumnam, pariet velut
 Quæ vana per somnum inquietas
 Ludificant simulacra mentes.
 Fodit dolosam, ut me caperet, scrobem:
 Incautus in fossam ipse suam ruit.
 In verticem ipsius recurrit
 Pernicies, recidentque fraudes.
 Ergo expeditus fraudibus & metu,
 Rerum parentis iustitiam canam,
 Nomenque sanctum: gratiasque
 Latus agam, repetamque laudes.

PS. VIII. *Domine, Dominus noster, &c.*

C A R M. G E N. VII.

GEntis humanæ pater atque custos,
 Quam sancta majestas tui
 Nominis terras stupefecit omnes,
 Sol quas recurrens adspicit!
 Et super cœli radiantis orbes
 Tua magnitudo se extulit.
 Quam piâ mundum tueare curâ,
 Lactentis ævi infantia
 Prodit: ut linguas temerè obstrepentum
 Tibi refutes hostium:

Hostium

PSALMUS IX.

Hostium, quorum vomit os furorem
 In te, sititque sanguinem.
 Luce cum celos vitrea serenos,
 Pollentis opera dextra,
 Cerno: cum lunam, nitidasque stellas
 Per te creatas conspicio;
 Quantulus (mecum tacitus revolvo)
 Homo est, ut ejus sis memor!
 Quantula humana est sobolis propago,
 Dignere ut illam visere!
 Hunc Deo æqualem prope reddidisti:
 Ornasti honore & gloria:
 Et tuæ dextræ super universa
 Opera creasti principem:
 Cuncta vitalis quibus haustus auræ est,
 Illi dedisti sub pedes.
 Huic boves parent & oves, pecusque
 Quodcunque campis pascitur:
 Quique pennarum celeri volatu
 Metitur ales aëra:
 Quique pinnarum celeri natatu
 Piscis pererrat æquora.
 Gentis humanæ pater atque custos,
 Quam sancta majestas tui
 Nominis terras stupefecit omnes,
 Sol quas recurrens adspicit!

PS. IX. *Confitebor tibi, Domine, &c.*

CARM. GEN. viii.

Rerum certa salus, te cano, gratias
 Exsolvo meritis ex animo tibi:
 Et miranda futuris.
 Pandam facta nepotibus.
 Tutus præsidio nil mernam tuo:
 Lætus lata canam sed tibi carmina,
 Te laudabo supremi
 Æternam ætheris arbitrum.
 Spes hostis temere elatus in improbas,
 Conversas trepidâ terga dedit fuga,

Et virtute potentis
 Dextræ pectus abiit tuæ.
 Tu vindex cupidos exitii mei
 Perdis; tu trepido præsidium es reo:
 Tu litem mihi iudex
 Ex alto dirimis throno:
 Tu gentis valido robore barbaræ
 Compescis furias: destruis impios,
 Ut nec nomina seris
 Narret fama nepotibus.
 En, hostis tumidæ quò recidunt minæ!
 En, qui sternit humi funditus oppida,
 Et prostrata perennis
 Condit nube silentii!
 At rerum Dominus perpetuus thronum
 Fixit perpetuum iustitiæ sibi,
 Orbem ut legibus æquis,
 Ut iuste populos regat.
 Cum vis incubuit foeta superbiâ
 Infreni, miseris præsidium pates,
 Tuti pandis alyli
 Arcem rebus in asperis.
 In te uno merito spem solidam locant,
 Qui novere tuum nomen, & ultimo
 Ut discrimine amicos
 Nunquam destituas tuos.
 Ergo arcis meritâ laude Sioniæ
 Custodem Dominum pangite: confisi
 Decreta ardua gentes
 Late ferte per exteras.
 Vindex innocui sanguinis expetit
 Pœnas: vi tenues nec finit opprimi
 Impune: applicat aurem
 Clamantum querimoniis.
 Afflictas bonus ô res propius meas
 Contemplare, odiis quem petit improbis
 Vis hostilis: & atræ
 Mortis faucibus eripe.
 Ut, quâ mole Sion crescit in æthera
 Late conspicua, laudibus efferam
 Te, lætusque salutem

PSALMUS X.

11

Acceptam referam tibi
 Demerfit meritò fraus sua perfidas
 Gentes exitio: queis alios plagis
 Irretire parabant,
 Hæſere impliciti pedes.
 O mſtranda Dei judicis æquitas!
 Fraudis fraude ſuâ prenditur artifex.
 O res pectoris altis
 Condenda in penetralibus!
 Sic eſt: interitu devorat impioſ
 Improviſa dies: immemores Dei
 Gentes mors inopina
 Æternis tenebris premit.
 At conſiſa Deo nuda modestia
 Æternum Domini non animo excidet,
 Nec læto miſerorum
 Spes fruſtrabitur exitu.
 Rerum ſurge parens, neu ſine ut impotens
 Adverſus tenues creſcat homunculus:
 Et juris premè frenis
 Gentes arbiter impiaſ.
 Circumſiſte tuæ mole potentia,
 Terroremque feris mentibus ingere:
 Agnoſcat male firmam
 Sortem gens hominum ſuam.

PS. X. *Ut quid, Domine, reſceſſiſti? &c.*

CARM. GEN. iii.

QUònam uſque cuſtos gentis humanæ tuos
 In rebus arctis negliges?
 Quònam aberis uſque, dum pios tyrannide
 Premit arroganter impioſ?
 O ſi ſceleſtum vergat in caput ſceluſ,
 Suiſque pereat artibus.
 Dum mentis explet per nefas libidinem,
 Sic gloriatur impioſ,
 Sic gaudet in ſe, ſempiternum ceu decuſ
 Rectis pararit artibus.
 Æqui atque iniqui negligit discrimina

Infrenis arrogantia,
Suæque plaudit suaviter prudentiæ,
Nullum esse quod putet Deum.
Felicitatis somnio indulget suæ,
Quod cuncta cedant prospere:
Nec te futurum cogitat vel iudicem,
Vel perpetrati vindicem.
Hostes minoris æstimat nihilo suos,
Sic ipse secum computans,
Incommodi expers ad senectam usque ultimam
Securus ævum transigam.
Non cura lætis ulla sese gaudiis,
Non ægritudo interferet.
Os execranda despuit convicia,
Spumatque probris & dolis:
Bonis labores continenter pestilens
Lingua & dolores parturit.
Circa viarum compita insidias locat;
Ut innocentem clam involet:
Intentus oculis intuetur acribus
In transeuntes pauperes.
Qualis cruentus subter alta delitet
Spelæa conditus leo:
Sic è latebris corde trepido palpitans,
Infirmioribus imminet:
Et occupatos multinodis nexibus
Nassæ involutos attrahit,
Malisque subigit: & tenebris occultit
Crudelitatem callidus.
Ah, strage quantâ transeuntes perculit,
Grassatus istis artibus!
Sic deinde secum colligit, male credulus,
Hæc prorsus ignorat Deus:
Avertit ora rebus humanis sua,
Fandi & nefandi negligens.
Exsurge, Domine, tolle in altum dexteram,
Librata fige vulnere.
Ope destitutos he pios silentio
Oblivioso desere.
Tene impiofum pervicax vesania
Sic audeat contemnere?

Secreta secum corde tacito ut murmurer,
 Humana non curat Deus:
 Cernis profecto cuncta cernis; & tuam
 Scelestus in manum cader,
 Ut te labores & dolores pauperum
 Non præterire intelligat.
 Tibi relictus est inops atque innocens:
 Tu tutor orbos potegis.
 Tu frange vires impii, violentiam
 Tu mentis improbæ doma:
 A stirpe cæsa donec impietas simul
 Eliminetur & impius.
 Tum firma Dominus seculorum in secula
 Sceptra obtinebis imperi,
 Gentisque terræ finibus procul tuæ
 Exterminabis impias.
 Hæc vota duris obruti laboribus,
 Has supplices fundunt preces:
 Animosque stimulis incitati talibus,
 Te lacrymantes postulant;
 Pupillum & inopem ut vindices potentium
 Ab impotenti audaciâ:
 Homo ut feroces spiritus ponat, suæ
 Infirmitatis confcius.

PS XI. *In Domino confido, &c.*

CARM. GEN. VI.

Q Uum spe salutis non dubiâ fruar,
 Deoque fidam, vos mihi dicitis,
 Facesse rupes in remotas,
 Antevolans pavidas volucres.
 Intendit arcum (en aspicias) impius,
 Nervo sagittas admovet, ut petat
 Incogitantes è latebris
 Innocuos animique rectos.
 At tu potenti, Rex bone, dexterâ
 Domas rebelles, & facis irrita
 Decreta vesani furoris
 Contra humiles male nil merentes,

Eter-

Æterna cœli templa colens Deus,
 Et lucido astrorum in folio sedens,
 Humana per terras acutis
 Facta oculis specularur omnes.
 Non justus illum, non later impius.
 Cuncta intuentem, sed studio ad nefas
 Pronos maligno justis orbis
 Ex animo moderator odit,
 Super scelestos retia depluet:
 Ignem remisso sulphure flammeos
 Ad impios eliminandos
 Fulmineæ rapiunt procellæ.
 Justosque justus justitiæ parens
 Amore sancto amplectitur unice,
 Et fraudis ignaram ante vultus
 Assidue videt æquitatem,

PS XII. *Salvum me fac, Domine, &c.*

C A R M. G E N. ix.

Affer opem, servator opem fer: pulsa recessit
 Intemerata fides:
 Nuda fides hominum fugit commercia: vana
 Cum socio loquitur
 Quisque suo, blandâ exercens mendacia linguâ,
 Corde scelus meditans.
 Ora Deus fraudum dulci medicata veneno
 Conterat, & penitus
 Grandiloquam ex ima linguam radice revellat,
 Quique pudore carent,
 Dicere nec metuunt; Falsa ad perjuriam linguas
 Fortiter intrepidi
 Assuescamus, & os age confirmemus ad omne
 Flagitium: neque enim
 Oris frena mei, linguæve repagula quenquam
 Me nisi habere puto.
 At Dominus planctus miserorum, & dura ferentum
 Aure trahens gemitus,
 Surgam, ait, atque inopem, tutâ ut respiret in arce,
 Infidiisque procul,

Secu

Securum statuam. Hæc Dominas: quod ob ore fidei
 Cunque fuit Domini
 Auro purius est, auro quod fusile fecit
 Septima flamma coquens:
 Dum fæx in fumos exploratore camino
 Crassa abit & cineres.
 Polliciti memor ergo malæ mala toxica linguæ,
 Sancte parens, inhibe:
 Pestiferâ de gente hominum nos, optime custos,
 Assere perpetuò.
 Nam late impietas grassatur libera, passim
 Omnia plena malis,
 Quum penes injustos jus est, & iussa malorum
 Sunt metuenda bonis.

P S. XIII. *Usquequo, Domine, oblivisceris, &c.*

C A R M. G E N. X.

Quoniam, rector unice,
 Me destitutum negliges?
 An sempiternâ me obrutum
 Oblivione deseres?
 Quoniamque vultum amabilem
 Iratus abscondes mihi?
 Quoniamque curæ turbidæ
 Mentis quietem distrahent?
 Quoniamque cor cruciabitur
 Mœroris æstu fluctuans?
 Quoniamque me prostrato ager
 Hostis triumphos insolens?
 Regnator orbis adspice;
 Opem fer, & lucem tuam
 Infunde, ne mors lumina
 Somno perenni sopiat:
 Ne jactet hostis arrogans
 Me viribus fractum suis,
 Ne me perosi perfidi
 Meo dolore gaudeant.

Tu me salutis recreas
 Spe, largus auxili: tuum,
 Salute partâ, laudibus,
 Rex magne, nomen efferam.

PS. XIV. *Dixit insipiens in corde, &c.*

C A R M. G E N. xi:

Secum insania callidè
 Indulgens vitiis sic loquitur, Deum
 Formido sibi credula
 Commenta est hominum, cum temerario
 Casu fors ferat omnia.
 Ergo flagitiis se penitus dedit
 Secura impietas Dei:
 Nec quisquam ex animo recta sequi studet.
 De templo æthereo Deus
 Ad curas hominum lumina verterat,
 Si quis non stolide improbus
 Ad cultum revocet pectora numinis:
 Omnes in scelera omnia
 Conjurâsse putēs: fœda, nefaria,
 Detestandaque perpetrant:
 Nec cuiquam est studium recta capeßere.
 Nam quî recta capeßerent?
 Quem sanis aditum consiliis darent,
 Quorum nequitia & scelus
 Infecere animos? qui populum meum,
 Ceu prædam fera, devorant:
 Nec rerum Dominum mente colunt Deum.
 Ast illos gelido metu
 Horror concutiet, justitiæ Deus
 Cum patronus opem feret
 Insonti: increpitans talibus impios,
 Vobis ludibrio fuit
 Insontum pietas: vos inopum pium
 Risistis studium, preces,
 Spes lentas, trepidas sollicitudines:
 At, cui fidit inops, Deus

Spes & vora bonos ducet ad exitus.

O si mittat opem suis

Speratam Deus è rupe Sionia.

Nam cum vincula ruperit,

Exiolverque suos, pectore libero

Guadebunt Abrahamidæ,

Et justâ Isacidæ lætitiâ frément.

PS. XV. *Domine, quis habitabit in tabernaculo, &c.*

CARM. GEN. VI.

SANCTÆ Sionis templa quis incolet,
Rex magne, tecum? quem statues tuum

Sanctum super montem; ut malorum

Liber agat placidam quietem?

Quem fraudis expers simplicitas juvat,

Urgetque rectum propositi tenax:

Nec mente sævus gratâ blandam

Edocuit simulare linguam.

Nec ore mendax exitiabiles

Concinnat artes: nec mala proximis

Excogitat: nec dulcem amicum

Opprobriis maculat pudendis.

Qui fastuosum despicit impium,

Dei timentem suspicit & pium:

Tenaxque promissi, fidemque

Indocilis temerare pactam.

Qui non egenos fœnore perdidit,

Non innocentes munere prodidit.

In monte sancto, hæc qui perëgit,

Perpetuâ requie fruetur.

P S. XVI. *Conserua me, Domine, &c.*

C A R M. G E N. xii.

O Rerum fator, & salus
 Humani generis certa, periculis,
 Qui te respicit unum, famulum instantibus eripe.
 Te servus Dominum libens
 Agnosco, et populis prædico: sed tibi
 Omni ex parte beato officiis nil opus est meis.
 Ergo illuc animum appuli,
 Ut gentem studio prosequerer pio,
 Quam tu ex omnibus unam populis forte receperas.
 Ast illi immemores tui
 Defecere: novus quisque sibi deos
 Effinxere, colentes animi ludicra somnia.
 Horum sanguineas dapes
 Non libabo, epulas respuo, nomina
 Testis nunquam adhibebo, aut fidei fœdera sanciens.
 At fortis populum meæ
 Defendit Domini perpetuus favor,
 Mercedemque laborum cumulatam dabit affatim.
 O pulchra agricolatio!
 O præclara mei sors patrimonii!
 Ut florum undique ridens animum pascit amœnitas!
 Immortalis honor Deo
 Eterno, monitu cujus ago dies,
 Arcanisque per umbram stimulator pectora motibus.
 Quicquid molior, aut gero,
 Præsentem Dominum conspicio: is mihi
 Semper dexter adhæret, stabili ne movear gradu,
 Pulsat pectora gaudio
 Cor læto trepidum: lingua tuas avet
 Laudes promere: corpus tacite spes bona recreat.
 Nam nec degere tartari
 Permittes animam sub tenebris meam,
 Ut putre cadaver resolutum in cineres fluat.
 Tu vitæ reseras viam:
 De vultu fluvii lætitiæ tuo
 Manant: tu tribuis munificæ gaudia dextræ

P S.

PS. XVII. *Exaudi, Domine, justitiam, &c.*

C A R M. G E N. V.

Æ Quis exaudi, bone rector orbis,
 Æqua poscentem: tibi quas profundit
 Lingua non mendax, cape non iniquâ
 Aure querelas.

Ad tuum læsus fugio tribunal,
 Et fidem appello: mihi cognitorem
 Te peto: oppressos oculis benignis
 Adspice justos.

Sæpe per solas tacitæ tenebras
 Noctis arcanos mihi cogitatus
 Causas inspexi, trepidoque corda
 Turbida motu.

Sæpe ecen flammis, animum probâsti
 Calices duris, neque comperisti
 Concilium fraudis scelerumque, fonti
 Sæva minantem.

Os fuit concors animo, sonusque
 Sensui: legum monitis tuarum
 Pectus innixum scelera impiosque
 Horruit ausus.

Hâc viâ gressus rege per tuarum
 Orbitam legum, dubio vacillent
 Ne pedes lapsu, instabilesque turbent
 Lubrica plantas.

Te voco, duris ad opem periclis
 Sæpe tentatam fugio, precantis
 Admove attentam miseris benignus
 Questibus aurem.

Tu bonus fulci tibi qui salutem
 Spemque committunt: tibi contumacis
 Spiritus cordis tetriops refrena
 Vindice dextrâ.

Me velut pupillam oculi tenellam
 Providus muni: procul impiorum
 Impetu, alarum trepidum tuarum
 Conde sub umbra.

Nam

P S. XVI. *Conserva me, Domine, &c.*

C A R M. G E N. xii.

O Rerum fator, & salus
 Humani generis certa, periculis,
 Qui te respicit unum, famulum instantibus eripe.
 Te servus Dominum libens
 Agnosco, et populis prædico: sed tibi
 Omni ex parte beato officiis nil opus est meis.
 Ergo illuc animum appuli,
 Ut gentem studio prosequerer pio,
 Quam tu ex omnibus unam populis sorte receperas.
 Ast illi immemores tui
 Defecere: novus quisque sibi deos
 Effinxere, colentes animi ludicra somnia.
 Horum sanguineas dapes
 Non libabo, epulas respuo, nomina
 Testis nunquam adhibebo, aut fidei fœdera sanciens.
 At sortis populum meæ
 Defendit Domini perpetuus favor,
 Mercedemque laborum cumulatam dabit affatim.
 O pulchra agricolatio!
 O præclara mei fors patrimonii!
 Ut florum undique ridens animum pascit amœnitas!
 Immortalis honor Deo
 Æterno, monitu cujus ago dies,
 Arcanisque per umbram stimulator pectora motibus.
 Quicquid molior, aut gero,
 Præsentem Dominum conspicio: is mihi
 Semper dexter adhæret, stabili ne movear gradu,
 Pulsat pectora gaudio
 Cor læto trepidum: lingua tuas aver
 Laudes promere: corpus tacite spes bona recreat.
 Nam nec degere tartari
 Permittes animam sub tenebris meam,
 Ut putre cadaver resolutum in cineres fluat.
 Tu vitæ reseras viam:
 De vultu fluvii lætitiæ tuo
 Manant: tu tribuis munificæ gaudia dexteræ

P S.

PS. XVII. *Exaudi, Domine, justitiam, &c.*

CARM. GEN. V.

Æquus exaudi, bone rector orbis,
Æqua poscentem: tibi quas profundit
Lingua non mendax, cape non iniquâ
Aure querelas.

Ad tuum læsus fugio tribunal,
Et fidem appello: mihi cognitorem
Te peto: oppressos oculis benignis
Adspice justos.

Sæpe per solas tacitæ tenebras
Noctis arcanos mihi cogitatus
Carus inspekti, trepidoque corda
Turbida motu.

Sæpe cen flammis, animum probâsti
Causas duris, neque comperisti
Concivium fraudis scelerumque, fonti
Sæva minantem.

Os fuit concors animo, sonusque
Sensui: legum monitis tuarum
Pectus innixum scelera impiosque
Horruit ausus.

Hâc viâ gressus rege per tuarum
Orbitam legum, dubio vacillent
Ne pedes lapsu, instabilesque turbent
Lubrica plantas.

Te voco, duris ad opem periclis
Sæpe tentatam fugio, precantis
Admove attentam miseris benignus
Questibus aurem.

Tu bonus fulci tibi qui salutem
Spemque committunt: tibi contumacis
Spiritus cordis tetricius refrena
Vindice dextrâ.

Me velut pupillam oculi tenellam
Providus muni: procul impiorum
Impetu, alarum trepidum tuarum
Conde sub umbra.

Nam

Nam meæ vitæ manus impiorum
Imminet: vallant opibus, superbis
Intonant linguis, mala dira favâ
Voce minantur.

Obsident cunctos aditus viarum:
Commoda observant loca, destinantque
Ad meam cædem, facinusque patrant
Mentibus absens.

Qualis in prædâ leo fertur irâ
Fervidus, qualis catulus leonis
Lacte depulsus specularur alto
Abditus antro.

Surge, conatus pater anteverte
Impios, stratoque in humum tyranno;
Me tuo, quo nunc furit ille sævus,
Eripe ferro.

Neu sine ut me vi premat impotentum
Divitum fastus; quibus una cura est,
Dum licet, blandæ illecebras caducas
Carpere vitæ.

His opes terris penitus refossis
De penu fundis locuplete, ventri
Suffices fruges, hilaresque multâ
Prole penates.

Puritas vitæ mihi te tueri
Corporis vinclis tribuet soluto.
Illa lux vere faciet me ab omni
Parte beatum:

Lux voluptatunt cumulata cunctis
Gaudiis, quum se sine nube menti
Pura majestas dabit intuendam
Lumine puro.

PS. XVIII. *Diligam te, Domine, &c.*

CARM. GEN. i

TE, Deus alme, colam, te toto pectore amabo,
 Sancte parens: mea vis, mea sola potentia, turris,
 Præsidium, spes, & rebus solamen in arctis.
 Tu clypeus, tutela mihi, tu certa salutis
 Anchora, tu statio tuti placidissima portus.
 Nam simulatque tuas in laudes ora resolvo,
 Te venerans, pacemque petens, inimica faceffunt
 Arma: salus, placidisque comes pax advolat alis.

Jam me lethiferis mors circumvolverat atra
 Cassibus, obsessum jam me torrentibus orcus
 Impediebat aquis, stygia jam compede vinctus
 Hærebam, laqueoque pedem retinente trahebar:
 Hic ego deprensus, supplexque humilisque vocavi
 Voce Deum, & dubiis clamavi ad sidera rebus.

Ille super folio residens flammantis Olympi
 Audiit orantem: postquam pervenit in altum
 Clamor, & attentas advertit questibus aures;
 Protinus è vultu Domini conterrita tellus
 Intremuit, montesque cavâ compage solutâ
 Nutarunt, penitusque imis fremuere cavernis.
 Fumeus afflatu de naribus æstus anhelo
 Undabat: rapidæ contorto vertice flammæ
 Ore fluunt, vivâque animant attacta favillâ.
 Utque suum Dominum terræ demittat in orbem,
 Leniter inclinat jussu fastigia cælum:
 Succedunt pedibus fuscæ caliginis umbræ.
 Ille vehens curru volucris, cui flammens ales
 Lora tenens levibus ventorum adremigat alis.
 Se circum furvo nebularum involvit amictu,
 Prærenditque cavis piceas in nubibus undas.
 Acribus ex oculis vibratæ spicula flammæ
 Discutiunt tristes claro fulgore tenebras.
 Inde ruit crepitans lapidosæ grandinis imber,
 Discursantque vagæ sinuosa volumina flammæ,
 At vero ut sancto sermone silentia rupit,
 Protinus horrifico tonitru cælum omne remugit,

Gran-

Grandinis & crebrâ tellus crepitante procellâ
 Pulsa sonat, ruptisque micant è nubibus ignes:
 Flammiferæque volant magnum per inane sagittæ,
 Fulguraque ingeminant: laticum concussa lacunas
 Pandit hians tellus, & fontibus ora relaxat:
 Succutiturque pavens, & fundamenta revelat,
 Et referat chaos. Æterni sic vox tonat oris,
 Sic formidandæ grave spiritus infremit iræ.

Ille salutiferam porrexit ab æthere dextram,
 Et me de rapidis pereuntem sustulit undis:
 Hostibus eripuit validis, & acerba potentum
 In me odia elusit: quum me studiosa noscendi
 Temporibus duris cæca frans arte petebat,
 Auxilium tulit, & rebus patefecit in arctis
 Latum iter, electumque a morte reduxit amicum.
 Scilicet immunem sceleris mentemque manumque
 Adspexit Deus, & merito dignatus honore est.

Quippe nec impietas, nec pravi credulus error
 Avertere meos recto de tramite gressus.
 Ante oculos mihi lex Domini, mihi iussa verenda
 Semper erant animo præsentia: simplice vero
 Gaudebam, fraudisque illo sub teste voluntas
 Libera, flagitium, & scelerum vitaverat artes.
 Ergo mihi integræ fructum hunc decerpere vitæ
 Munificus dedit, & qui conspicit omnia justus
 Arbiter innocuam cumulavit munere vitam.

Quisque suis sibi te conformat moribus: erga
 Innocuum innocuus: te sentit amicus amicum:
 Inque bonos bonus es: malè cautas cautior artes
 Artibus eludis: duro in discrimine servas
 Res humilis populi afflicta, oculique superbos
 Dejicis elati fastus. Tu plebis ab imæ
 Cœtibus ereptum celebri me in luce reponis:
 Illustrasque meas claro splendore tenebras.
 Te duce perrumpo florentes ære phalanges,
 Altaque turrigeri supero fastigia muri.
 Scilicet, ut sanctus Deus est, sua signa secutis
 Sancta salutiferæ pandit compendia vitæ.
 Illius æterno quicumque effluxit ab ore
 Sermo repurgato flammis sincerior auro est.
 Ille suo clypeo fidâ spe pectora fulta.

Protegit, adversisque vetat succumbere rebus.

Dicite, qui colitis picti ludibria trunci,
Aut ebur in varias aut saxa excisa figuras:
Ecquis in ætheræo rerum moderatur olympto
Frena alius Dominus? quis terræ temperat orbem
Alter, & invictâ quæ vult facit omnia dextrâ?
Ille Deus vivâ mihi vi corroborat artus
Ostenditque viam maculosa labe carentem.
Me pedibus fecit celeri contendere cervo,
Et procul à sævis subduxit in alta periclis:
Et tractare manu duro in discrimine belli
Arma dedit facili: solidoque ex ære rigentem
Flectere, & inflexum confringere viribus arcum.
Ille salutiferi totum munimine scuti
Me tegit, & dextrâ nutantem fulcit & auget
Largus opis: perque insidiis obsessa viarum
Pandit iter tutum, prohibetque per invia plantas
Offenso titubare gradu. Te persequor hostes
Auspice, disiectos comprehendo: nec ante revertor
Quam cedere animi fractâ virtute minaces,
Affusique cadant pedibus, ne surgere possint
Rursus, & antiquas armis reparare ruinas.
Tu mihi diffundis vivum per membra vigorem
Et validos crudo distendis robore nervos:
Tu bellare doces: tu me quicumque lacescit
Sternis humi, trepidosque fugâ mihi disjicis hostes:
Clamantes nemo exaudit. Domini prece poscunt
Auxilium: aversam negat implorantibus aurem.
Hos ego, ceu versat boreæ violentia nubem
Pulveream, impello, & turbatis fervidus insto:
Et pedibus premo, ceu cœnum deforme lutosi
Conteritur triviis. Tu me sine nomine plebis
Contemptu ereptum populos frenare superbos
Imperio facis, & famulas mihi tendere dextas
Per longinqua jubes ignotas oppida gentes,
Attonitas famæ novitate, & nomine tantum
Audito: & blandis verba assentantia linguis
Fingunt, nec tutis satis audent credere muris.

Laus, honor, imperium Domino, qui robore cin-

ctum

Me tegit, incolumemque rapit de morte propinquâ:

Qui

Qui mihi perfidiam sceleratam ultricibus armis
 Frangere dat, populosque facit parere volentes:
 Securusque vetat belli trepidare tumultus.
 Qui mihi præsidio est, populi quum sæva rebellis
 Ira furit, mentisque malæ scelerata retundit
 Consilia. Ergo feram latè tua facta per urbes
 Finitimas: semperque meo celebrabere cantu,
 Sancte parens, Regem qui dura per omnia tutum
 Esse jubes, cumulasque opibus: plenoque favore
 Ipsum, & perpetuum sobolem amplecteris in ævum.

PS. XIX. *Cæli enarrant gloriam Dei, &c.*

C A R M. G E N. VI.

I Nsanientis gens sapientiæ
 Addicta mentem erroribus impiis,
 Tor luce flammarum coruscum
 Cerne oculis animoque cælum.
 Hinc disce, prudens quàm fuit artifex
 Qui templa olympi fornice flammeo
 Suspendit, & terræ capacem
 Et pelagi sinuavit arcum.
 Dies tenebras, & tenebræ diem
 Semper prementes perpetuâ vice,
 Non fortuito res caducas
 Ire monent per inane lapsu:
 Sed rota concors fabrica personat
 Dei tuentis cuncta potentiam,
 Non voce quæ paucorum ad aures
 Perveniat strepitu maligno.
 Nam nec remotis barbara finibus
 Gens ulla terras incolit ultimas,
 Quæ nesciat certâ meantis
 Lege poli stabilem tenorem.
 Quis nocte clarâ lumine flammeo
 Semper micantes non stupeat globos?
 Aut manè castris prodeuntem
 Quum rutilo videt axe Solem?
 Sive ille Eois fluctibus exserit
 Vultus decoros, sponsus uti novus

Auro

Auro refulgens, gemmeaque
 Tempora conspicuus coronâ:
 Seu quum fugacem præcipitans diem
 Curru citato tempora dividit,
 Artusque viresque imperumque
 Centimano similis giganti.
 Ab usque Eoo cardine ad ultimam
 Metam occidentis sidera permeans
 Obliqua, vitali calore
 Cuncta creatque fovetque alitque.
 Sed ordo rerum & conspicuus decor
 Non sic tuestum lumina detinent,
 Divina ut arcanis habenis
 Lex animos ad honesta flectit.
 Promissa fraudis nescia lubricæ
 Splendore veri pectora roborant.
 Hæc plectitur culpa æquitare, ut
 Pœna juvet recreetque damnum.
 Puro recludunt lumine lumina
 Præcepta: puro religio niter
 Verenda cultu, quam nec annis
 Cuncta domans minuit vetustas.
 Decreta fas & conscia veritas
 Astans tabellis servat aheneis,
 Jucundiora melle, & auro
 Et nitidis potiora gemmis.
 Signata claustris pectoris intimi
 Servus tuetur jugiter hæc tuus:
 Non inscius custodientem
 Quam maneat numerosa merces.
 Errata mentis quis meminit vagæ?
 Quæ deprehender vis sapientiæ?
 Ergo repurga quas refudit
 Clam maculas sinuosus error:
 Fac regna cordis ne sibi vindicet
 Vis impotentis dira superbiæ:
 Sic me malorum è maximorum
 Compedibus facile explicabis.
 Quæ lingua fundit verba, quod in sinu
 Secum volutat mens tacito, accipe
 Placatus, ô nostræ salutis
 Arx, Dominus, Deus & Redemptor.

PS. XX. *Exaudiat te Dominus in die, &c.*

C A R M. G E N. ii.

Cuncta licet ferro latè populetur & igni
 Infana gentis barbaræ crudelitas,
 Tu ne cede malis, sed contrà audentior ito:
 Moderator orbis audiet preces tuas:
 Utque bonus dubiis Jacobum ad sidera rebus
 Cum voce palmas profèrentem exaudiit;
 Annuet oranti, & te majestate verèndi
 Nominis ab hoste sospitem tuebitur.
 Ex adyto sacro arcanis tibi viribus artus
 Firmabit, animum de Sione fulciet:
 Vota secundabit, memori tua munera mente
 Servabit: omnis perlitabit victima.
 Protinus in cineres depasta holocausta resolvet
 In astra volvens flamma lucem splendidam.
 Ille aderit cœptis, casusque in pròspera verteret,
 Eventa finget omnia ex sententia.
 Jam tibi plaudemus reduci, auctoremque salutis
 Patrium canemus patrio ritu Deum.
 Cuncta Deo graves fora, compita, templa sonabunt;
 Nomenque sanctum prosequentur laudibus.
 Annuet ille pio quæcunque rogabitur ore,
 Lærumque precibus exitum justis dabit.
 Quin (scio, nec fallax animum mihi decipit omen,) T
 Regem reducet sospitem Dominus suum.
 Mittet opem, sancti referans sacraria cœli,
 Et præpotenti proteget te dexterâ.
 Gloria sit Syriæ, turmas numerate curules,
 Axesque curvis asperare falcibus:
 Fidas equis, latèque vagis discursset habenis,
 Sonante Perses arva findens ungulâ:
 Hi currus & equos jactent: nos rebus in arctis
 Dei potentis nomen invocabimus.
 Illis nec currus, nec vis præstabit equorum
 Ne scindat nuncis vultur artus unguibus:
 Nos humiles favor æthereus penitusque jacentes
 Tolle, suoque sustinebit numine. T

PSALMUS XXI.

27

Tu servator opem fer: tu si respicis, arma
Nec socia cupimus, nec timemus hostica.
Respiciet, populique sui Rex optimus omni
Vocatus horâ facilis audiet preces.

PS. XXI. *Domine, in virtute tua, &c.*

CARM. GEN. iii

QUod hoste victo Rex triumphat gaudio,
Curis solutus anxius,
Tibi id fatetur, Rex beate cœlitum,
Debere: tu laboribus
Vires ferendis, tu dedisti è prælio
Redire duro sospitem.
Nullam repulsam, voce quum te supplice
Rogaret, unquam adhuc tulit.
Nil in latebris pectoris reconditis
Spe concupivit irritâ.
Et vota supra, & ante vota, hunc omnibus
Vitæ beâsti commodis.
Gemmis coronam ferre & auro splendidam
Sacro dedisti vertici.
Vitam poposcit: mortis illi est addita
Immunis immortalitas.
Tu claritatis auctor illi es, inclytâ
Per te refulget gloriâ.
Felicitatis ei favor dedit tuus
Exemplar ut sit posteris:
Mensura voti ut matribus sit, quum bene
Blandis præcantur liberis.
Tu nempe spes & anchora es fiduciæ;
Tu portus in rebus malis.
Te fretus uno firmus omnem perferet
Sortis procellam turbidæ.
Tu perduelles comprehendes, tu manu
Pœnas reposces vindice.
Ceu flamma clausis æstuans fornacibus
Antiqua silvæ brachia
Vorat: furoris sic tui nefarios
Afflatus hostes hauriet.

B 2

A

A stirpe totam demetes propaginem
 Semenque gentis impiæ.
 Te namque contra moliuntur abditam
 Fraudem scelusque perfidi:
 Et mente pravâ vota versant irrita,
 Et spes inanes concoquunt.
 Te persequente, pallidi in fugam ruent,
 Inhonestâ tergo vulnera
 Ferent: in ora, fata dum vitant fugâ,
 Rursus sagittas diriges.
 O qui potenti frena rerum dexterâ
 Versas perennis arbiter,
 Exsurge, vires fac tuas ut hostium
 Agnoscat insolentia:
 Tum te piorum turba festis cantibus
 Orbis parentem concinet,
 Votis tuorum supplicum placabilem,
 Malisque formidabilem.

PS. XXII. *Deus, Deus meus, respice in me, &c.*

C A R M. G E N. iii.

Cur me relinquis, ô Deus? Deus meus,
 Cur me relinquis? irrita
 Heu verba fundo: luce seu terras dies
 Reregit, vocantem me dies
 Frustra intuetur; five nox silensibus
 Terram tenebris obruit,
 Nox me vocantem nulla non audit, meo
 Nox nulla questu non sonat.
 Tu sanctus ille civitatis incolâ es
 Sanctæ: Isaci nepotibus
 Tu carmen es: tu fida spes majoribus
 Nostris: salutem qui suam
 Tibi credidere, à te salutis compotes
 Abierunt: salvi gratias
 Egere, duris qui tuam in malis opem
 Petiere: qui tuam in fidem
 Se dedidere, non tulere dedecus,
 Non hostium ludibria.

At vermis ego sum, non homo: sum fabula
Vulgi, infimorum opprobrium.
Nam turba nostris obvia illudit malis:
Nutatque, nictatque, & caput
Motat; labella exporrigit: ludibria
Verbis acerbat asperis,
En ille Domino carus, en fiducia
Securus ille numinis:
Nunc servet illum, nunc periculis eruat,
Quem tanto amore amplectitur.
O Domine, tu me protinus suscepas
Alvo parentis editum.
De te pependi spe, parentis pendulus
Infans adhuc ad ubera.
Ab usque partu tu Deus meus: tuus
Ex matris alvo me favor
Est prosecutus: ultimo in discrimine
Jam ne recede longius.
Discrimen instat ultimum: mortis metu
Cessere amici territi.
Tauri efferati, tauri obesi me undique
Circumdedere: faucibus
Hiant, leonum more rugientium,
Quos incitat spes & fames.
Rivi cruoris corpus omne perluunt
Exsanguis: laxat artuum
Compago nexus: pectus intra liquitur,
Ut sole cera, cor metu.
Exarueret testæ ad instar coctilis
Defecta membra viribus:
Rigens adhæsit lingua siccis faucibus:
Jam sto sepulchri ad aggerem.
Me rabidi ab omni parte latratu canes
Urgent, petuntque dentibus.
Mihi pessimorum sæva conspiratio
Manusque fodit & pedes:
Et ossa numerant, ossa tralucentia
Per corporis tensi cutem.
Tormenta postquam cuncta consumpsit furor,
Animus adhuc irâ tumens

Se pascit, oculos fariat, & fruitur meis
Læto in malis spectaculo.

Partiti amictus sunt meos, tunicae meae
Fecere sortes arbitras.

Tu Domine, saltem ne recede, ne malis
In ultimis me desere.

Tu robur unus, tu mea es potentia:
Accurre, festinus mea

Succurre vitæ: destitutum ab omnibus
Defende: sævorum hostium

Ferrum cruentum pelle: vim rabidam canum
Inhibe: leonum spumeos

Compesce rictus: cornua unicornium
Confringe: ferva supplicem.

Tum morte victa sospes auxilio tuo,
Narrabo fratribus tuum

Nomen, piorum prædicabo cœtibus
Robur, fidem, constantiam.

O mente purâ qui Deum colitis, Deum
Laudate puris cantibus.

Semen Jacobi, magnitudinem Dei
Celebrate festis laudibus:

Erga fideles numinis clementiam
Agnosce, proles Ifaci.

Non sprevit inopis ille solitudinem,
Non pauperum fastidio

Averit ora: me vocantem exaudiit,
Viræque dulci reddidit.

Ergo per oras ultimas mundi tuas
Sonabo laudes: gentibus

Te prædicabo: vota te timentium
Præsente solvam Ecclesiâ.

Edet modesta turba fraudis nescia
Vocata sacras ad dapès;

Epulisque functa, ac satura dulci nectare,
Laudabit auctorem Deum:

Deum sonabit, qui vigore flammeo
In corda se quærentium

Se tantus infert, mortis ut procul metu
Perenne viva gaudeant.

PSALMUS XXIII.

31

Ergo excitata tam novo spectaculo
 Tellus ab oris ultimis,
 Quacunque colitur, colla sub Domini jugum
 Submittet: illi servient,
 Pronæque Domino supplicabunt omnium
 Omnes familiæ gentium.
 Nam sempiterno jure Domino competit
 Regnum triformis machinæ.
 Ille universis imperabit gentibus.
 Rerum potentes illius
 Mensæ accubabunt, & sacri convivii
 Dapibus referti sub jugum
 Cedent volentes: flectet illi poplitum
 Pauper sepulchri in limine,
 Qui membra fessis artubus languentia
 Engiente vitâ vix trahit.
 Illumque longâ posteri propagine
 Colent, suisque posteris
 Per longa deinceps nunciabunt seculâ
 In me favorem numinis.
 Hoc semen illi serviet, gens illius
 In posterum hæc censebitur.

PS. XXIII. *Dominus regit me, & nihil, &c.*

CARM. GEN. XIII.

Quid frustra rabidi me petitis canes?
 Livor propositum cur premis improbum?
 Sicut pastor ovem, me Dominus regit:
 Nil deerit penitus mihi.
 Per campi viridis mitra pabula,
 Quæ veris teneri pingit amœnitas,
 Nunc pascor placide, nunc saturum latus
 Fessus molliter explico.
 Puræ rivus aquæ leniter astrepens
 Membris restituit robora languidis;
 Et blando recreat fomite spiritus
 Solis sub face torridâ.
 Saltus quum peteret mens vaga devios,
 Errorum teneras illecebras sequens,

Re-

Retraxit miserans denuò me bonus
 Pastor justitiæ in viam.
 Nec si per trepidas luctificâ manu
 Intentet tenebras mors mihi vulnera,
 Formidem duce te pergere: me pedo
 Securum facies tuo.
 Tu mensas epulis accumulas, merum
 Tu plenis pateris sufficis, & caput
 Unguento exhilaras: conficit æmulos,
 Dum spectant, dolor anxius.
 Me nunquam bonitas destituet tua,
 Profususque bonis perpetuò favor,
 Et non sollicitæ longa domi tuæ
 Vitæ tempora transigam,

PS. XXIV. *Domini est terra & plenitudo ejus, &c.*

C A R M. G E N. ii.

Tota quidem Domini terra est, & quicquid ubique
 Vel parca celat, vel benigna sufficit:
 Quique colunt montesque feros, camposque feraces,
 Urbesque sanctis temperatas legibus.
 Ille super pelagus solidum connexuit orbem,
 Stabilis ut undas inter instabiles foret,
 Et toties rapidis pulsarus fluctibus, omnes
 Compagne firmâ sustineret impetus.
 Cuncta igitur Domini meritò sunt: sed tamen unam
 Sedem sibi ille dedicavit propriam.
 Ecquis eò scandet? cuive hæc permissa potestas,
 Loco ut beatum sistat in sancto gradum?
 Cui manus & mens est insons, nec vana volutat
 Animo, nec ulli damna perjurus dedit.
 Huic Dominus donabit opes: hunc numine dextro
 A vi procacique eruet calumnia.
 Hæc vera est pietas, hæc itur ad æthera, veri
 Sic intueri numinis vultum licet.
 Eia aditus referate, fores age pandite, portæ,
 Portæ perennes sempiternæ regiæ;
 Claustra revellite, limina pandite, magnus ut intret
 Rex ille, multâ clarus ille gloriâ.

Quis

Quis novus hic sanctis succedit sedibus hospes?

Quis iste multa est inclytus Rex gloriâ?

Ille potens latè Dñminus dextrâque opibusque,
Belloque multa nobilis victoriâ.

Eia aditus referate, fores age pandite, portæ,

Portæ perennes sempiternæ regiæ;

Claustra revellite, limina pandite, magnus ut intret

Rex illè, multâ clarus ille gloriâ?

Quis novus hic sanctis succedit sedibus hospes?

Quis iste multâ est inclytus Rex gloriâ?

Ille potens armis numerosoque agmine ductor,

Hic ille multâ est inclytus Rex gloriâ,

P S. XXV. Ad te, Domine, levavi, &c.

C A R M. G E N. XIV.

Hic fidat armis, plebe se clientium

Defendat alter, militumque copiis:

A te, creator orbis, uno spes mea

Pendet, malisque in rebus unum respicit.

Tu, sancte genitor, effice insolentibus

Ne spes inanes risui sint hostibus.

Sic me pudore liberabis: nec rubor

Confundet ora cæteris, in te suæ

Qui collocarunt anchoram fiduciæ.

Frustratur illos spes, & irritæ spei

Pudor dolorque torqueat, qui sordium

Amore sese sordibus contaminant,

Bonosque nullâ provocati injuriâ

Vexare gaudent. Mihi per anfractus vagos

Vitæ, salebras inter & tenebras, iter

Ostende rectum, & erutum sequacibus

Erroris undis, prævio lucis tuæ

Splendore deduc veritatis in viam.

Te nempe ab uno pendeo spe; te Deum

Unum & salutis columen agnosco meæ.

Si torta vitiis fortè morum regula

Deflexit, error si fefellit lubricus,

Fracta illecebris si voluptatis malis

Incauta vitiis se juvenia polluit;

Benignitatis tu tuæ memor tamen,
 Et lenitatis, (qui parentes mollibus
 Frenans habenis, usque ab incunabulis
 Orbis paternâ es usus indulgentiâ,)
 Miserere: nostris quod negares moribus,
 Tuæ negare non potes clementiæ.
 Nec denegabis: nec precantes bona bonus
 Vacuos repelles: nec viam poscentibus
 Rectam aberis unquam recti & æqui regula,
 Tu mitis animi amplecteris modestiam,
 Docesque recti & improbi discrimina.

Tu dux comesque ruta per compendia
 Ducis carentum fraude mansuetudinem:
 Peccata bonus & facilis oblivisceris:
 Promissa solvis liberali dexterâ:
 Minuitque pœnas mitis indulgentia:
 Fidesque dictis stabilis erga omnes adest
 Qui pacta sacri fœderis non negligunt.
 Hanc ut nepotum secla mansuetudinem
 Noscant, tuique nōminis se gloria
 Late per omnes fundat orbis angulos;
 Ignosce nostris mitis erratis parens,
 Quæ multa inussit ægritudo, & impotens
 Amor, regique contumax ira & dolor,
 Errorque veri non acutus arbiter.

O ter beatum, mente qui purâ Deum
 Veneratur: illi, qualecunque amplectitur
 Vitæ institutum, dux adest semper Deus,
 Rectorque, & omnes actiones prosperat.
 Securus animus anxio procul metu
 Cunctis fruetur affluenter copiis:
 Stirpisque series longa firmabit domum,
 Genusque multâ floridum propagine
 Opes paternas ad nepotes transferet,
 Quin & piorum mentibus mysteria,
 Contemta pravis, impiè sapientibus
 Occulta, Dominus luce proferet suâ;
 Et sacrosancti fœderis scientiam
 (Quæ sola vitæ dux beatæ & regula est)
 Docebit. Ergo, Rex beate cœlitum,
 Te mente solum quæro, nusquam lumina

Abs te reflecto: tu pedes solus meos
Hostis dolosis erues è retibus.

O sancte custos hominum, amico lumine
In me intuere, & destitutum ab omnibus
Inopemque sanctâ me tuere dexterâ:
Curisque, mentem quæ perurunt plurimæ,
Novisque semper differunt doloribus,
Exsolve: pœnis usque & usque immanibus
Exercitato, & obruto laboribus,
Ignosce: culpas mitis obliviscere.
Heu quanta vis me factionis impiæ
Persequitur armis! quanta me crudelitas
Inexpiato quærit odio perdere!
Tu me periculis libera: tu protege
Ejus salutem ab hostium ludibriis,
Omnem salutis qui locavit spem suæ
In te; nec aliis fudit opibus quam suæ
Integritatque & tuæ clementiæ.
Gens quæ tuarum jussu legum amplectitur;
Fac undequaque tuta sit te vindice.

PS. XXVI. *Judica me, Domine, &c.*

C A R M. G E N. XV.

ME vi tyrannus persequitur palam,
Me clam malignâ fraude calumniâ:
Te, qui latebras pectoris inspicis,
Appello, rerum conditor optime.
Mens fraudis expers, & manus innocens,
A vique pura & flagitio: in Deo
Spes fixa, sortis qui violentiâ
Me sævientis non finet opprimi.
Renesque flammis & penetralia
Scrutare cordis, cæcæque sensuum
Arcana, fufum ceu callidis focis
Explorat aurum callidus artifex:
Mentem videbis munificentia
Quæ dona nunquam non meminit tuæ:
Actæque leges puriter ad tuas
Vitæ carentem flexibus orbitam

Procul

36 P S A L M U S XXVII.

Procul facessat, nec socium sibi
Me vana speret lingua: procul domo
Nostra recedat qui didicit suos
Fucare sensus pectore subdolo.

Odi scelestum confilia; impios
Cœtus veneno pejus abominor:
Quorum resultant pectora gaudio,
Quum perpetrarunt facta nefaria.

Sed mente pravi non sibi consciâ,
Lotusque puris fontibus, ad tuas
Aras adibo, lætus & offeram
Lætæ choreæ dux tibi victimas.

Te nostra pangent tympana, te lyra,
Te vox canoro consona tympano,
Lyræque; cœtque in celebri tua
Miranda pandet facta nepotibus.

Tectumque, nomen quo canitur tuum,
Ædemque, humen quâ colitur tuum,
Mens ardet: absentem retrahunt tuæ
Quæ templa celant pignora gloriæ.

Hæc ossa tellus ne sine ut obruat
Inter cruentos barbarâ barbaros,
Qui fraudulentâ mente coquunt scelus,
Captant avarâ munera dexterâ.

Ego institutum carpere tramitem
Pergam innocenter: tu propius meis
Aurem benignus questibus admove,
Ac me periculis tristibus assere.

Per plana firmo quod gradior pede,
Quod recta sector, muneris est tui:
Ergo salutis te columen meæ
Cœtu in celebri laudibus efferam.

PS. XXVII. *Dominus illuminatio mea, &c.*

C A R M. G E N. iii.

D E U S in tenebris quum mihi præluceat,
Vitæque muniat meam,
Quæ vis aperta terreat me? quæ mihi
Fraus cæca sit formidini?

Adver-

Adversus unum quum scelestæ factio
Cunctas parâsset copias,
Dolosa letho quæ tetenderant meo
Ipsi incidere in retia.
Si comminentur castra, si minacibus
Infesta telis agmina,
Securus animi specto castra, prælia
Timore liber intuo.
Unum expetivi, & usque & usque id expetam,
Curis ut exemptus malis,
Sim sacrosanctæ semper ædis incola,
Augusta mirer atria,
Deoque laudes personem, artus dum regit
Vitalis auræ spiritus.
Tum me sub umbra conditum tentorii
Celabit, & periculis
Procul remotum, rupis abruptæ velut
In arce positum, muniet:
Ac ne relictum nunc quidem impiæ sinet
Vi factionis opprimi.
Victorque solvam vota, nec victoriæ
Auctor mihi tacebere.
Audi invocantem supplicem, & fractum malis
Bonis favensque subleva.
Te mens anhelat, vultus ad vultum tuum
Intentus usque respicit:
Ne conde vultus lumen à me amabilis,
Neu me in tenebris desere.
Servum per iram ne sine opprimi tuum:
Vitamque, quam debet tibi,
Tuere ab hoste, & è periculis eripe,
O spes salutis unica.
Me cari amici, me propinqui, me pater,
Me blanda mater liquerat:
At non reliquit, qui pios in asperis
Non deserit rebus, Deus.
Parens benigne, me vias doce tuas,
Rectâque deduc semitâ:
Ne vis metusque ab hoste me deterritum
De calle recti detrahat.

Ne me impiorum obnoxium libidini
 Relinque. Testes impij
 Fingunt malignè falsa de me crimina,
 Armantque se mendacijs.
 Mens victa tantis jam fatisceret malis,
 Ni spes foveret me tuæ
 Benignitatis, post labores anxios
 Mox affuturum gaudium.
 Vivusque vivos inter ipse commoda
 Vitæ beatæ præstolor.
 In rebus ergo turbidis ne concide,
 Sed fortis usque sustinè:
 Te roborabit Dominus, & cor fulciet;
 Tu fortis usque sustine.

PS. XXVIII. *Ad te, Domine, clamabo, &c.*

CARM. GEN. XVI.

Princeps stelliferis altior orbibus,
 Vitæ præsidium & certa salus meæ,
 Aurem supplicijs da facilem meis,
 Ne fiam similis busta petentibus.
 Audè vota, parens, quæ tibi profero
 Supplex cum gemitu, brachia porrigens
 Ad cælum tremulis pervigil ignibus,
 Cælum templa tuæ conscia gloriæ.
 Ne me connumera cœtibus impijs,
 Nen tanquam socium plecte nocentibus:
 Quorum blanditijs illita mollibus
 Lingua est, mens gelido livida toxico.
 Illis nequitiae præmia sint suæ,
 Et merces studiis æqua nefarijs:
 Pro semine legant semina, pessimis
 Dignum consilijs supplicium luant.
 Non his consilij provida vis tui
 (Qui me conspicuis tollis honoribus)
 Infectasve manus à scelere avocatur,
 Aut infesta odijs pectora mitigat.
 Ergo nec series longa propaginis
 Florebit, patrias nec soboles opes

Longæva accipiet: sed celeri genus
Clades exitio proruet ac domum.

Laus rerum Domino, qui precibus meis
Se non difficilem præbuit: hinc meæ
Vires, hic clypeus rebus in asperis:
Hinc spes, auxilium hinc non dubium in malis.

Hinc cor gestit ovans: carminibus tuas
Laudes ora sonant: qui populum tuum
In rebus trepidis protegis, & tuum
Regem ex insidiis omnibus eripis.

Custodi populum, Rex hominum tuum:
Hebri fac ioboles largiter omnibus
Vitæ continuò fructibus affluat,
Donec perpetuum sol referet diem.

PS. XXIX. *Afferte Domino, filii Dei, &c.*

CARM. GEN. XV.

SEn dives auro es, sive opibus potens,
Seu Marte partâ clarus adorea;
Agnosce numen gratus, & huc refer
Quæcunque lærum ducis ad exitum.

Huic pange laudes, & prece supplicæ
Rerum parentem concilia: & Dei
Nutu regentis stelliferam domum
Dignare justis nomen honoribus.

Cujus liquentes vox gravula pluit
De nube rores, terrificos ciet
Cælo tumultus cum tonitru, maris
Turbata ventis concitat æquora:

Vox dignitatis plena, nec irritæ
Unquam ad patrandum jussu potentæ;
Nudare cedris seu Libanum juvat,
Celsasque ventis sternere fraxinos:

Sen vincta saxis saxa revellere,
Notisque montes sedibus erutos
Versare, taurum ut verna per avia
Vexat juvenæ læta protervitas.

Ad viciis ictum nubibus exsilit
Elisus ignis: tesquæ Arabum tremunt:

Feræ pavescunt: ante diem fluunt
Partus acerbi: robora concidunt.

Quæcunque templo cælum habet aureo,
Quæcunque tellus dædala sustinet,
Quæ celat undis æquor in abditis,
Dei fatentur cuncta potentiam.

A voce vindex pontus inhorruit,
Undisque montes obruit, arbiter
Æterne rerum, quum libuit tibi
Delere gentes fluctibus impias.

Te dante vires, non opibus feros
Hörremus hostes, non numero graves:
Te dante pacem, progeniem Isaci
Cornu beabit divite copia.

P S. XXX. *Exaltabo te, Domine, &c.*

C A R M. G E N. VI.

T E nostra semper carmina, te lyra
Sonabit, orbis conditor optime:

De faucibus lethi imminentis
Incolumis tibi vota reddam.

Per te superbus nec lacrymis meis
Insultat hostis, nec fruitur malis:

Te rebus, incertus salutis,
Auxilium in dubiis poposci.

Per te receptis viribus haurio
Vitalis auræ lumen amabile:

Nec inferum sub nocte longa
Et tenebris jaceo sepulchri.

O turba puris dedita ritibus
Sacrisque castis, tollite laudibus

Placabilem votis parentem,
Et memori celebrate plectro.

Vanescit iræ vindicis imperus
Bullæ fugacis more: Dei favor

Bonus manu vitam benignâ
Tristitiæ vacuum rependit.

Si fortè sero vespere fletibus
Vultus rigamur; mox redit aurea

Cum

Cum luce risusque, & jacentes
Exhilarans animos voluptas.
Pacis beatæ cum fruerer bonis,
Mecum loquebar: De stabili gradu
Felicitatis nulla sortis
Me dubiæ quatiet procella.
Te dante vires, divitias, decus,
Te montis instar mœnibus æneis
Firmante regnum, vanum alebat
Credulitas mihi blanda fastum:
Tu, me relicto stultitiæ meæ,
Dextram retraxti: retro abiit, domum
Repente turbatam relinquens,
Sors levibus malefida pennis.
O præses orbis, pectore supplice
Mox te vocavi, te lacrymis madens
Opem poposci: Quid profusus
Profuerit tibi sanguis? inquam.
Quis mortis usus nostræ erit? An tuas
Landes sonabunt, factaque posteris
Miranda muti prædicabunt
Sub gelido cineres sepulchro?
Placatus aurem da facilem meis
Votis, severos neu querimoniis
Averte vultus: pelle membris
Pestiferi mala dura morbi.
Tu supplicanti protinus admoves
Aurem benignus: pro lacrymis mihi
Risum reducis, pro dolore
Lætitiâque alacremque plausum.
Te semper ergo carminâ, te lyræ
Nostræ sonabunt: vox tibi serviet
Dicata, præbebitque nostris
Materiam tua laus camœnis.

P S. XXXI. *In te, Domine, speravi, &c.*

C A R M. G E N. X,

IN te locavi spem meam,
Rerum creator optime:
At tu benignus prospice,
Ne spei pudeat irrita.
O iuste vindex, fraudibus
Ab hostium me vindica:
Audi benignus supplicem:
Da promptus abjecto manum.

Me rupe serva ut invia
Clausum, vel arce ahenea:
Tu rupis es mihi invia
Munimen, arx ahenea,

Ergo ut timori mentibus
Nomen tuum sit impiis,
Præ viam mihi, abditis
Me libera de cassibus.

Tu robor es meum, tuæ
Commendo vitam dexteræ:
Me libera pacti Deus
Tenax, memorque fœderum.

Qui vana stulti somnia
Sectantur, odi pessimè.
Tu certa spes mihi es, mea
Tu portus es fiducia.

Inter labores asperos
Lumen tuæ clementiæ
Fulgens, repente turbidum
Perfudit animum gaudio.

Quam me tyrannis impotens
Urgeret hostis impii,
Jamjam imminentis pallidis
Lethi explicasti faucibus,

Miserere fracti tot malis,
Tot obruti doloribus.
Caligat oculus, mens stupet:
Mœrore corpus tabuit:

Caduca vita elabitur
Mœrore fracta & luctibus:
Interque clades aridis
Fluxere vires ossibus.

Me ridet hostis, & meis
Insultat insolens malis:
Horrent propinqui, cæteri
Vitant metu periculi.

E proximorum mentibus
Obliteror, ceu mortuus.
Contemptior sum civibus
Quam lamna testæ fictilis.

Me multitudo opprobriis
Coram læcessit asperis:
Vim machinatur in meam
Jurata mortem factio.

Ego interim fiduciâ
Opis tuæ, dolos, minas,
Injurias, & hostium
Contemno contumelias.

Tu fila vitæ temperas
Meæ, regisque tempora:
Tu me impiorum libera
Ab hostium tyrannide.

Ostende vultum amabilem
Servo bonus tuo & favens:
Et me tuere, quâ soles
Semper tuos, clementiâ.

Ne sit pudori quod tuam
Imploro opem: pudor malos
Confundat, & silentium
Longum sepulchris sopiat.

Allueta vox mendacio
Sit muta, vox procaciter
Solita bonos laceßere,
Et arroganter spernere.

O quanta te colentibus
Et quot redundant commoda!
Quot teste mundo prosperis
Auges tuos successibus!

Hos protégis reconditos
 Procul à minis potentium,
 Tuâque munis in domo
 Linguae veneno ab impiæ.

Tibi perennis gratia
 Sit, rector orbis, qui velut
 Munita in arce me procul
 Periculis submoveras.

Exspes, inops, vitam fugâ
 Quum vix tuerer anxiam,
 Mecum ipse dixi; Jam truci
 Reliquit hosti me Deus.

At tu nec in periculis
 Oblicus extremis mei,
 Aurem benignam supplici
 Ac invocanti admoveras.

Ergo patrem rerum optimum
 Amate candidi & pii,
 Qui fastuosos deprimit,
 Et obsequentes erigit.

Qui spem locatis in Deo,
 Constanter illi fidite.
 Nec robur animi concidat
 Sortis procellâ turbidæ.

PS XXXII. *Beati quorum remissa sunt, &c*

C A R M. G E N. XV.

O Ter beatum cui patris optimi
 Noxas remisit lethiferas favor,
 Cui fœda morum flagitia obruit
 Oblivioso tecta silentio!

O ter beatum cui bonus arbiter
 Non imputavit lubrica devix
 Errata vitæ, nec reperit dolum
 Cæco in recessu pectoris abditum!

Donec fovebam sub tacito sinu
 Morbum, solutis languidus ossibus
 Artus trahebam, luctificus dolor
 Questum ciebat non patiens tegi.

Tu me premebas prævalidâ manu
 Infestus, atris seu tenebris diem
 Nox condidisset, seu roseâ dies
 Orbem recurrens luce retexerat.

Sic decolorem tabificus cutem
 Mœror coquebat: sic macie dolor
 Siccabat arrus, messis ut Africæ
 Cancrî per æstum mitius areat.

Tum mente versâ vulnera protuli,
 Tibi renudavi vitium meum,
 Fraudem retexi: ac tu mihi protinus
 Noxâ soluto conciliatus es.

Qui mentis ergo pura sacraria
 Servare quærit, te prece supplice
 Placet: nec, orbem pontus ut obruat,
 Formidet æstus lethiferi minas.

Tu me periclis eripis asperis
 Tutela præsens: tu mihi gaudia
 Toto refundis corpore, ut hostium
 Qui vincla fracto carcere depulit.

Nec sat: Tenebras pectoris auferam,
 Inquis: beatæ quâ ferat orbita
 Monstrabo vitæ, nec procul à tuis
 Unquam reflectam lumina gressibus.

Mulis equisque ne similis modò
 Sis, bruta quorum pectora gratiam
 Non mutuam novere, sed asperis
 Fracti lupatis servitium ferunt.

Multa obstinatham nequitiam manent
 Tormenta: purâ qui Dominum fide
 Orabit, huic pacem & veniam dabit,
 Non durus unquam parcere supplici.

Recti tenaces simplicis, & quibus
 Est grata fraudum nescia veritas,
 Favente læti numine gestibus
 Et voce vestrum pandite gaudium.

PS. XXXIII. *Exsultate, justi, in Domino: &c.*

C A R M. G E N. xvii.

VOs quibus puræ est amor æquitatis,
 Læti pangite carmine
 Orbis auctorem Dominum: æquitatis
 Hoc carmen decet æmulos.
 Tinniat blando chelys hunc susurro,
 Hunc vocalia nabilia:
 Docta bis quinque resonare nervis
 Hic artem manus approbet.
 Huic novos cantus meditemur: uni
 Læti clangite buccinâ:
 Nam fides dictis rata veritasque est,
 Et factis comes æquitas:
 Quippe qui justus est & amator æqui, &
 Veri fallere nescii:
 Perque terrarum sola vasta notæ
 Cunctis munificentia.
 Is suo verbo sinuavit orbem
 Lucentem nitidi ætheris:
 Quicquid & puris radiis renidet
 Campis ætheris igneis.
 Littus arctavit maris inquieti,
 Compressitque licentiam:
 Et penitus clausas sinuavit undas,
 Unde in tempore promeret.
 Hunc & occasus metuant & ortus:
 Hunc unum Dominum colat
 Quisquis extremos ubicunque fines
 Terræ aut æquoris accolit:
 Cujus à nutu viget interitque
 Quodcunque interit aut viget:
 Cujus immotis tremefacta parent
 Cuncta obnoxia legibus.
 Qui malas artes populi profani
 Ludit callidior suis:
 Et suo injustæ scelerata turbæ
 Fraudat consilia exitu.

At

At quod arcanâ sibi mente rerum
 Auctor proposuit semel,
 Dum dies & nox referent se in orbem,
 Usque immobile permanet.
 O quater, plusquam quater ô beatos,
 Patronus quibus est Deus!
 Quos sibi excepit, propriamque sortem
 Quos dici voluit suam!
 Despicit mundi pater è beata
 Cœli stelliferi domo,
 Eque tranquillis adytis labores
 Et curas hominum videt:
 Quippe qui cæcos animi recessus
 Humani fabricaverit:
 Nec quod arcano latet in recessu
 Clausum pectoris hunc later.
 Sperat cassum numero tyrannus
 Se tutum fere militum:
 Sperat incassum validis lacertis
 Se miles fore sospitem:
 Sæpe spem fallit præeuntis Euros
 Bellatoris equi fuga:
 At Deus justos oculo irretorto
 Semper respicit & pios:
 Mortis ut vertat jacula imminentis,
 Diram & sævitiam famis.
 Una spes nobis opis hinc, ab uno
 Certum præsidium in malis.
 Ille perfundet sibi dedicata
 Dulci pectora gaudio:
 Ille fidentum sibi spes precesque
 Lætum ducet ad exitum.

PS. XXXIV. *Benedicam Domino, &c.*

C A R M. G E N. iii.

S E U læta fors me foverit, seu tristior
 Vexârit, omni tempore
 Laudabo Dominum, semper illius meum
 Os personabit laudibus.

Mihi hæc voluptas, hoc erat solatium,
Mihi hoc levamen in malis:
Meoque turba tristis exemplo suas
Solabitur molestias.
Una, agite, cuncti prosequamur laudibus
Nomenque numenque illius.
Ille in periculis me vocantem exaudivit,
Statimque reppulit metum.
Qui cuncta ad illum consilia referunt sua,
Læto his nitentes gaudio
Vultus renident, nec repulsæ infamia
Rubore confundet genas.
En, pauper iste quum vocaret, omnibus
Hunc eruit periculis.
Dominum timentum castra munit Angelus
Demissus ad custodiam:
Et imminentes arcet hostes, & pios
A vi tuetur impiâ.
Facite periculum, jam scietis quàm Dei
Immensa sit benignitas:
Quàm sint beati, spes in illo qui suas
Omnes opesque collocant.
Gens sancta Dominum colite: nil deerit Deum
Fideliter colentibus.
Violenta feritas sentiet famem: bonis
Cuncta affluenter suppetent.
Adeste filii, audite, vobis numinis
Verum timorem ut indicem.
Quicumque curis liberam & longam cupis
Vitam beatus ducere;
Lingux refrena virus, os nefaria
A fraude purum contine:
Capeſſe recta, curva vita, dilige
Tranquilla pacis otia.
Deus innocentes adspicitque, & commodat
Attentis aures ad preces:
Torvo scelestos intrinetur lumine,
Et nomen etiam obliterat.
Justum invocantem Dominus audit, omnibus
Eum expedit periculis.
Quum spes labores deserit mortalium,

Afflicta quum molestiis
 Succumbit oneri mens, Deus præsens adest,
 Malasque curas diluit.
 Justis labores suggerit semper piis
 Iniqua fors conatibus:
 Sed, qui bonorum semper est custos, Deus
 Sortis retundit spicula;
 Et ossa servat ne terantur. Impios
 Ulciscitur scelus suum:
 Et quisquis hostis est piorum, cum domo
 A stirpe cæsus interit.
 Animas tuetur se colentium Deus,
 Nec rem domumque deferit.

P S. XXXV. *Judica, Domine, nocentes me, &c.*

C A R M. G E N. XI.

R Erum sancte opifex ades,
 Et patrocínio portege me tuo:
 Et retro refer in meos
 Hostes perniciem quam mihi comparant.
 Scutum cum jaculis cape:
 Ensem stringe: meis hostibus obviam
 Prodi: dic animæ meæ,
 Secura auxilio nil metuas meo.
 In vultus pudor hostium
 Et turpis subeat dedecoris rubor:
 Fœdam corripiant fugam,
 Cæcas insidias qui mihi præparant.
 Ut sævus Boreas levem
 Raptat præcipiti turbine pulverem:
 Sic illos trepidâ fugâ
 Vindex præcípites urgeat Angelus.
 Sit cœno via lubrica,
 Et cœlum tenebris lurida nox tegat:
 Et formidine pallidâ
 Vindex præcípites comprimat Angelus.
 Nam me fraude malâ suis
 Conati immeritum prendere cassibus,
 Et cæcam innocuo scrobem

Effodere: suis cassibus hæreant,
Et factam exitium in meum
Cæci & præcipites in foveam ruant.
Perfusa interea mihi
Dulci lætitiâ pectora gestient:
Mens secura periculi
Auctorem Dominum lætitiæ colet:
Et sensus animi indices
Clamabunt, Domino quis similis Deo?
Qui fastus gravis improba
Defendit tennes à violentia,
Vexantemque opis indigos
Frangit sævitiam vindice dexterâ.
Conjurata calumnia
In me criminibus sævit atrocibus:
Ignotum scelus in meam
Fingunt perniciem: quæ bene feceram,
Compensant odiis malis,
Et vitæ invigilant exitio meæ.
Illos rabificæ luis
Agris visceribus quum dolor ureret,
Squalens veste ego lugubri,
Jejunâque fame pallidus & siti,
Et prostratus humi, Deum
Lenibam lacrymis & prece supplice.
Sic sincerus amici amor
Sub cari interitum luget amiculi:
Sic fratrem gemit unicum
Frater: sic pietas anxia filii
Maternum ad tumultum dolet.
Me fortuna gravi si tetigit manu,
Concursant, mala gaudia
Inter se celebrant: fæx populi coit;
Incauto invidiam creant:
Proscinduntque avidâ me petulantia
Scurræ cum balatronibus:
Dentem dentæacuunt, & rabiem vomunt.
Quem finem patientiæ
Tam lentæ statues, ô pater optime?
Arce hoc ludibrium, neque
Desertum rabidis trade leonibus:

Acceptum ut referam tibi
Quod vivo, & video lumen amabile;
Et cœtu in celebri canam
Te, pronum auxilium ferre vocantibus.
Fac ne spes alat improbas
Semper turba meis læta molestiis:
Neu nutu ac oculis notet,
Exsultetque meis hostis atrox malis:
Qui sermonibus asperis
Iniultat, trucibusque insidiis petit
Pacatum male callidus,
Incautum ut tacitis illaqueet dolis.
Non diducere desinunt
Rictum risu: Oculis (euge) oculis diem
Latum vidimus, inquirunt.
O qui luminibus cuncta tuentibus
Terras respicis, hæc vides?
Ergo seposita protege me morâ:
Jam tandem evigila, & manu
Ultrice indomitam frange superbiam;
Iusto & supplicio preme
Vindex iuste malos: neu sine de meo
Luctu lætitiâ ferant:
Neu secum tacito pectore murmurent;
Evax, recte habet: omnia
Supra vota cadunt: vicinus, en jacet.
Fœdâ ignominia luant
Stultam lætitiâ: dedecoris comes
Infamis pudor eluat
Importuna meis gaudia de malis.
At cordi quibus æquitas
Est nostra, ac animus nil sibi conscius,
Vitam tristitia procul
Latam semper agant: ac Dominum ferant
Cœlæ ad sidera laudibus,
Qui curis famulos liberat anxiis.
Semper iustitiâ mea,
Custos sancte hominum, lingua canet tuam,
Et præconia, dum mihi
Impellet calidus pectora spiritus.

P S. XXXVI. *Dixit injustus, ut delinquat, &c.*

C A R M. G E N. xviii.

U T exta flammis mille sacrificis cremes,
 Oscula des saxis, ingeminesque preces,
 Araeque donis largus accumules tuis,
 Non facies tamen ut te rear esse pium:
 Scelera reclamant, & negant te credere,
 Consilio mundum qui regat, esse Deum.
 Utcunque coram blandiare, non tamen
 Impietas tacito pectore clausa latet:
 Erumpit ignis instar, ac tui trahit
 Secum odium, atque odii perniciem comitem.
 Quodcunque loqueris fraude tinctum est: respice is
 Auribus ingratis qui potiora monent.
 Scelus nefandum nocte totâ cogitas:
 Recta fugis: semper deteriora foves.
 O magne rector orbis, indulgentiæ
 Munera terra, fretum sentit, & astra, tuæ.
 Quæcunque cælum amplectitur, parentia
 Legibus orta vigent, lapsa caduntque tuis.
 Modus æquitatis & tuæ sapientiæ,
 Cunctaque quæ fecit, cunctaque facta regit,
 Longe nivosis montium fastigiis
 Altior est, vasti gurgitibusque freti.
 Humana gens hinc haurit auram & spiritum:
 Nec pecudes curam præteriere tuam.
 Hinc cuncta vitæ suppetunt nobis bona,
 Dum mens corporeo carcere vincta later.
 Fœtus sub alis volucris ut tegit suis,
 Præsidii fugimus spe mala cuncta tui.
 At exul animus morte liber patrium
 Quum repetet limen sidereamque domum;
 Illinc egestas & dolores exulant:
 Nemo feret votis non potiora suis.
 Passim voluptas, pura passim gaudia:
 Delicias largo flumine rivus agit.
 Illic perenni vita fonte profluit,
 Vita gravis fati non refecanda manu.

Illinc fatifcent mentium caligines,

Quæ modo sub tenebris pectora nostra premunt:

Vultuque radius purus effusus tuo,

Lumine nos puræ cognitionis alet.

Benignitatis interim tuæ bonis,

Qui te cognoscunt & tua facta, fove:

Qui mente purâ veritatem diligunt,

Iustitiæ facias commoda ferre tuæ.

Me nec feroci calcet arrogans pede,

Exigat aut rectis impia turba meis.

Qui scelere gaudent, scelere sic ruant suo,

Perpetuò ut lapsos iusta ruina premat.

PS. XXXVII. *Noli amulari, &c.*

C A R M G E N. X.

NE livor urat æmulus

Te, si beatos videris

Pravos, nec Euris iis opes

Fugaciores invide.

Nam sic facessit illicò

Umbratilis felicitas,

Marcent comis arentibus

Ut falce secta gramina.

At tu Dei fiduciâ

Incumbe rectis artibus:

Diuque terram ut incolas

Donabit, ac te nutriet.

In hoc sit oblectatio,

In hoc voluptas unica:

Is te fovebit jugiter,

Votique reddet compotem.

Committe vitam, rem, decus,

Illius uni arbitrio;

Animi tibi ex sententia

Confecta reddet omnia.

Illustris aurore ut jubar

Tua faciet ut sit æquitas:

Ut luce virtus sit tua

Meridianâ clarior.

Per-

Perfer modeste quod tulit
Fortuna læva: neu tumens
Irâ impiorum prosperas
Res cerne torvo lumine.

Compesce bilem, noxia
Faceßat indignatio:
Ne fors nefarium ad scelus
Impellat æmulatio,

Eliminantur impii
Fumo levi velocius:
Terras modestus incolet,
Serisque linquet posteris.

Morare paullum, & impium
Nusquam videbis: adspice
Ædes, superbi vix heri
Agnoveris vestigium.

Modesta bonitas otio
Lætam senectam transiget,
Et incolenda hæredibus
Paterna linquet prædia.

Clam rete neçtit impius,
Bonisque concinnat dolos:
Et dente frendens livido,
Doloré & irâ ringitur.

Hæc cernit ex alto Deus,
Minasque ridet irritas:
Quippe imminentem vertici
Cladem scelesto prospicit.

Ensemque stringet improbus,
Arcumque tendet, pauperes
Ut perdat, ac innoxios

Figat sagittis impiis:

Districtus ensis in sui
Domini redibit viscera;
Frangeretur arcus lethifer,
Et frustra acuta spicula.

Præstat supplex sobria,
Recteque parta recula,
Quam rapta per vim divitum
Fastidiosa copia,

Male parta justus arbiter
Dispergit, & potentiam
Franget scelesti: dexterâ
Justum suâ tuebitur.

Innoxios fovet Deus,
Ac rem tuetur: providet
Longæva ut usque in sæcula
Sit sempiterna hæreditas,

Seu pestis atra, seu furor
Turbabit orbem bellicus;
Nil deerit usque innoxio,
Famem nec ægram sentiet.

Sic hostis impius Dei
Perit repente funditus,
Adeps opimæ ut victimæ
Vanescit in fumos leves.

Nil donat, usque & fœnerat
Injustus: at justo sua
De sorte superat paupere
Quod donet indigentibus.

Justorum amici prædia
Linquent suæ propagini:
At hostium radicitus
Semen peribit erutum.

Amatque justum, & dirigit
Ejus Deus vestigia:
Dextrâ ruentem sustinet,
Lapsumque dextrâ sublevat.

Puer fui, nunc sum senex,
Ope destitutum nec pium
Videre memini, nec stipem
Ejus petentes liberos.

Justus miserrus pauperum
Dat usque & usque mutuum:
Sera tamen propagini
Non larga deest opulentia.

Vita scelus nefarium,
Sectare recta: dum diem
Sol fundet aureum, tui
Terras nepotes incolent.

Deus æquitatem diligit,
Bonos nec unquam deserit:
At interibit funditus
A stirpe semen impii.

Justus beata jugera
Agri tenebit, & colet
Cum prole, donec ultimus
Instabit orbi terminus.

Sermo sapiens & æquitas
In ore semper est bonis;
In corde scripta lex Dei,
Ne pes labet, gressum regit.

Observat impius pium,
Ut perdat: ast illum Deus
Custodit, ante judicem
Tuetur à calumnia.

Spem colloca in Deo, Dei
Sectare leges: & dabit
Dives potensque ut hostium
Cernas superstes exitum.

Vidi potentes impios,
Gravique fastu turgidos,
Virescere instar laureæ
Amœna propter flumina.

Specto repente, en lubricæ
Imago nusquam gloriæ:
Nusquam manent vestigia
Cunctis gravis potentia.

Iusti intueri & integri
Vitæ statumque & ordinem,
Videbis alto in otio
Lætam senectam degere.

At prompta semper lædere
Prorsum interibit factio:
Vitamque claudet terminus
Dignus patris nequiter.

Justus salutis collocat
Omnem in Deo fiduciam:
Qui fulcit æquos robore,
Adversa cum fors intonat.

Dominus petenti fert opem,
Et in periculis liberat
Ab impiis, qui se & suam
Illi salutem credidit.

P S. XXXVIII. *Domine, ne in furore, &c.*

C A R M. G E N. iii.

NE me furoris æstuante incendio,
Servator orbis, argue:
Neu promerentem quamlibet pœnas graves
Pergas per iram plectere.
Hærent medullis penitus infixæ meis
Tuæ sagittæ dexteræ.
Iræ tuæ hinc me, & inde mentis conscia
Sic vis paventem perculit,
Ut nulla plagis faucii pars corporis
Non langueat letholibus:
Ossa ut solatis artuum compagibus
Sceleris venenum attraxerint:
Sceleris, profundo quod meum ceu gurgite
Caput resorbens obruit:
Quod in alta rursus me renitentem, velut
Immane saxum degravat.
Veteris cicatrix vulneris recrudui,
Vomitque rabem luridam.
Afflictus, humilis, ultimis premor malis,
Luctu situque squalidus:
Clausumque cæcis fervet in præcordiis
Ulcus, nec ulla corporis
Expers doloris pars vacat. Sic debilis
Et fractus usque & usque sum,
Malis ut impar voce lamentabili
Cor ejuletque & rugiat.
Dominator orbis, vota nec animi mei,
Nec te latent suspiria.
Pavens tremensque turbidum cor palpitat:
Defecta membra viribus
Torpore marcent languido: noctem trahens
Caligat acies luminum.

Vici.

Vicini, amici, & sanguinis communio
 Quos propior admorat mihi,
 Procul abstinere, fœditatem vulnèrum,
 Vix sustinentes cernere.
 At prompta semper in meum exitium manus;
 Molita vim nefariam,
 Dolosa tendit continenter retia,
 Fraudesque versat impias.
 Ceu mutus ore, surdus aure, ego interim
 Obtorpui silentio,
 Elinguis instar & stupentis, crimina
 Qui nesciat refellere.
 In te reposta est spes mea: ô rerum potens
 Rector benignus annue:
 Ne risus hosti sim superbo, qui meis
 Insultat insolens malis:
 Qui, si vacillent lubrico lapsu pedes,
 Læto triumphat gaudio.
 Ad perferenda sum paratus verbera:
 Vibice semper area
 Cruenta turgēt exarati corporis
 Sulcīs flagrorum grandibus.
 Mervi scelestus, fateor, heu mervi; nocens
 Do jurē pœnas debitas:
 Sed invalescit hostis atrox interim,
 Viresque sumit factio:
 Vivunt vigentque, & immerentem injuriā
 Me prosequuntur: pro bono
 Malum rependunt: jugiter calumnias,
 Quia recta sector, ingerunt.
 Tu ne recede longius, non deferas
 Periculis in ultimis.
 Accurre: dextram da salutarem, meæ
 Salutis auctor unice.

PS. XXXIX. *Dixi, custodiam vias meas, &c.*

CARM. GEN. iii.

QUum sævus hostis me meo lætus malo
 Laceraret conviciis,
 Mecum ipse verbis abstinere ab asperis
 Et jurgiis decreveram.
 Linguae obseravi claustra freno, pertinax
 Obmutui silentio:
 Ac, temere ne quid os mali profunderet,
 Verbis bonis clausi exitum.
 At, ignis instar, vetitus egredi dolor
 Exarsit intus acrius.
 Tandem obstinatae frena pertinaciae
 Perfregit ira, ac talibus
 Dominum rogavi: Mihi meae vitae modum
 Qui sit futurus indica:
 Quando evolabo liber hoc molestiae
 Fastidioso è carcere.
 Tu clausa nullo secula degis termino,
 In te beatus ac potens:
 At nos quod ævi vivimus penè est nihil,
 Ac pene brevius quam nihil;
 Umbræ fugacis instar, atque imaginis
 Quam reddit æquor vitreum:
 Idque ipsum inani in vanitate atque anxiiis
 Egrescit in laboribus.
 Animum libido torquet, inflat gaudium,
 Spes tollit, ac timor premit.
 Tumultuamur temere: congerimus bona
 Incognitis hæredibus.
 Quò me ergo vertam? quis laboranti feret
 Opem? quis eximet malis?
 Spes omnis in te: miseriae fontem meae
 Peccata tolle noxia.
 Neve esse stultis me finas & improbis
 Despectui & ludibrio.
 Hostis protervi lingua me quum turpibus
 Proscinderet conviciis;

Obmu-

Obmutui, iræ vindices pœnas tuæ
 Has esse gnarus scilicet.
 Rector parensque gentis humanæ, tuæ
 Paulisper aufer verbera.
 Viresque linquant, vita nec semper novis
 Plagis ferendis sufficit.
 Te persequente scelera pœnis, illicò
 Vigor decorque defluit,
 Tineis peresæ more vestis. O homo
 Caduca res & futilis!
 Parens benigne precibus aurem da meis:
 Neu verba sperne supplicis:
 Neu lacrymanti averte vultus hospiti:
 Namque hospes hanc terram colo:
 Nec ego, parentes nec mei certum locum
 Habemus hic: sed in diem
 Solliciti & horas, turbidas transegimus
 Vitæ brevis molestias.
 Igitur severam paullulum abstine manum,
 Fessum ut resumam spiritum:
 Mortis priusquam, reditus unde non patet,
 Transmiserit me janua.

P S. XL. *Exspectans expectavi Dominum, &c.*

C A R M. G E N. XVI.

Q Uum circumfremere me timor & minæ,
 Intentansque avidam mors fera dexteram,
 Spes cœlestis opis, fera licet, tamen
 Lenibat trepidam sollicitudinem.

Advertit Dominus, meque voragine
 Cœnosi implicitum gurgitis extulit:
 Ac saxi solidis imposito jugis
 Monstravit facilem quæ graderer viam.

Afflavitque novo pectora spiritu,
 Suffecitque suæ materiam novam
 Laudis, quam canerem dulce loquacibus
 Nervis, ac numeris lene sonantibus.

Hæc cernant rapidæ qui violentiæ
Fati vel dubiis casibus imputant
Eventa; ac ræpidi se Domini in fidem
Dent, qui stellifero regnat in æthere.

Felix qui stabili spe Dominum ac fide
Spectat, quem tumidæ pompa superbiæ
Non ad se illecebris ducit inanibus,
Fallacique boni ludit imagine.

In nos, sancte parens, quot vigilantia
Et quàm mira tuæ pignora suppetunt,
Quæ nec mens acie cernere languidâ
Possit, nec numero lingua retexere!

Aurem mi tacitè vellis, & admones
Quòd labem sceleris nec pretium levet,
Nec sanguis pecudis nil meritæ elpat,
Nec consumpta focus expiet hostia.

Tum dixi, Venio: quod libet impera:
Adsum, sancte parens, iussâ capeßere
Promptus: ceu tabulis scripta fidelibus
Edunt perpetui fata voluminis.

Huc mens, huc studium tendit, uti tuis
Conformem monitis quæ gero, quæ loquor,
Quæ mecum tacitus cogito: nam tua
Incisa est animo lex penitus meo.

Famam justitiæ per populos tuæ
Latè præco fero: nec labiis meis
Nec linguæ requies, omnibus ut tua
Terris (ipse vides) nota sit æquitas.

Nec justum tacui te mala plectere,
Promissique tenacem, & miseris opis
Largum: me bonitas indice gentibus
Cunctis facta palam est, & tua veritas.

Defendant igitur me bonitas tua,
Promissique fides fallere nescia:
Obsessumque malis innumeris tuâ
Me, rerum genitor, protege dexterâ.

Me pænæ, capitis quæ superent pilos,
Omni ex parte premunt, quas neque luminis
In promptu est acie nôsse: animus stupet,
Curarum innumeris obrutus æstibus.

At tu mundi opifex sancte, salutifer
 Adsis: auxilium fer citò, & ultimis
 Oppressum penitus subtrahere me malis,
 Ut pravi pudeat consilii improbos.

Turpem ignominia tristitiam ferant,
 Tendunt exitio qui laqueos meo:
 Infamem referant consilii exitum,
 Nostros qui capiunt lætitiā è malis.

Hunc fructum sceleris percipiant sui,
 In fraudem ut recidant quam mihi struxerant:
 Frustratus doleatque & rubeat, meas
 Qui ridet lacrymas, & fruitur malis.

Qui credunt fidei se penitus tuas,
 Illos auxilii spes recreet tui:
 Ac semper Domini nomen amabile
 Certent tergemitis tollere honoribus.

Exspes, pauper, inops sim licet, at mihi
 Custos rerum opifex pervigil excubat.
 Vitæ o præsidium & certa salus mea,
 Adsis, neu trepidā me crucia morā.

PS. XLI. *Beatus vir qui intelligit, &c.*

C A R M. G E N. iii.

BEatus ille qui misertus pauperis,
 Fert rebus in duris opem:

Nec arroganti despicit fastidio

Prostratum & oppressum malis.

Quem rere fractum, & penitus abjectum, Deus

Attollet, & solabitur.

Curā fideli Dominus illum muniet,

Et è periculis eruet:

Interque vivos sospiti dabit frui

Vitæ beatæ commodis.

Artus cubili quum dolor prostraverit,

Opem feretque, & lectulum

Versabit: omnem prorsus ægritudinem

In dulce vertet gaudium.

Quum me doloris vis acerbi affligeret,

Opem poposci te, Deus.

Ani-

Animæ medere faucibus (dixi) sui
Sceleris pudendo vulnere.
Dira imprecatur hostis, ac me devovet,
Lætus meis incommodis.
Quando interibit, (inquit) & cum corpore
Nox unà nomen obruet?
Si forte quis me visit horum, corporis
Animique morbis anxium,
Vultu dolorem fingit, ac suspiria
Læto trahit de pectore:
Foras profectus conditum in præcordiis
Repente virus evomit.
In me susurrat clanculum atque obmurmurat
Scelesta conspiratio.
Clam machinantur sæva, in exitium meum
Confilia cuncta conferunt:
Secumque jactant; Missa certe cœlitus
Nunc dira vis mali hunc ligat:
Prostratus hæret: lectulo affixus jacer,
Noctem trahens novissimam.
Quin & sodalis, & mihi mensa & domo
Conjunctus, & cui maximè
Fidebam, ad hostes conferens sese meos,
In me ferox recalcitrat.
At tu salutis auctor & custos meæ,
Benignus in me respice:
Manum jacenti da salutarem, hostibus
Parem ut rependam gratiam.
Tui favoris pignus id certissimum
Erit mihi, & constantiæ
In me tuendo, quod malis lætus meis
Hostis ferox non gestiat.
Vires recepit corpus, innocentiam
Servavit animus, dexteram
Te porrigente, qui receperas tuam
Semper tuendum me in fidem.
Agnoscat orbis unicum & colat Deum,
Quem gens honorat Isaci:
Unumque laudet, temporum donec vices
Lucis & umbræ dividunt.

PSALMORUM

Liber Secundus.

PS. XLII. *Quemadmodum desiderat cervus, &c.*

CARM. GEN. xiii.

NON cervus fluvios sic avet algidos,
(Cervus turba canum quem premit) ut tui
Cor desiderio carpitur anxio,

Rerum conditor optime.

Huc me raptat amor dulcis, & impotens
Ardor ferre moras. O niveum diem
Qui templo reducem me statuet tuo!

O lucis jubar aureum!

Jejunus lacrymis pro dape se dolor
Pascit, turba meis obvia dum malis
Illudens rogat, Heus iste tuus Deus

Cur nunc deserit exulem?

At rursus bonitas quum subiit tua,
Et menti auxilii certa fides tui
Illuxit trepidæ, temporis illius

Me consolor imagine:

Festis quum populus me reducem choris,
Faustisque excipiet vocibus, & Dei,
Pompa cum celebri, me comitabitur

Augusta ad penetralia.

Cur me sollicitis teque doloribus
Mens ægra exanimas? pone metum, ac Deo
Te da: quo patriæ vindice redditus,

Gratès sospes adhuc agam.

Hæc

Hæc mentem recreat spes, licet aviis
 Jordanis lateam saltibus, Hermonis
 Exul dura licet saxa perambulem,
 Solis hospita belluis.

Quamvis agminibus me mala densius
 Omni ex parte premant, quàm super horridos
 Montes grando sonat, quàm mare verberat
 Raucis littora fluctibus:

Tu me si placido lumine videris,
 Cedent tristiciniae nubila: tetricas
 Mœroris tenebras discutiet mihi
 Lucis dulcè jubar tuæ.

Laudes interea non mihi nox tuas,
 Non curæ impediunt: O columen meum,
 (Dicam) & certa salus, ludibrium feris

Cur me deseris hostibus?
 Dirumpor, tacitis æstuat ignibus
 Pectus, turba meis impia dum malis
 Insultans rogat, Hens iste tuus Deus
 Cur nunc deserit exulem?

Cur me sollicitis teque doloribus
 Mens ægra exanimas? pone metum, ac Deo
 Te da: quo patriæ vindicæ redditus,
 Grates lætus adhuc agam.

P S. XLIII. *Judica me, Deus, &c.*

C A R M. G E N. xi.

V Index esto mihi Deus,
 Et patrocinio protege me tuo,
 Oppressum scelere impio:
 Et fraudum laqueos frange nefarios.
 Vitæ ô præsidium meæ,
 Cur me præsidio destituis tuo?
 Cur luctu vagor obsitus,
 Dum sævæ furias vito tyrannidis?
 Profer lumen opis tuæ:

Montem pande viam quæ ferat ad tutum:
 Montem, quam propriè domum
 -Majestate tui numinis incolis.

66 P S A L M U S XLIV.

Arque aram adveniam ad tuam,
 Ac te, lætitiæ materiam meæ:
 Et gratâ citharâ tibi
 Grates lætus agam, conditor optime.
 Cur mœres anime anxie,
 Ac me sollicito pectore maceras?
 Omnem pone metum, ac Deo
 Curam crede tui, quem super æthera
 Cantu sospes adhuc feram,
 Quum salvus patriæ reddar amabili.

PS. XLIV. *Deus, auribus nostris audivimus, &c.*

C A R M. G E N. iii.

V E tusta ad aures fama nostras attulit,
 Serisque patres posteris
 Stupenda facta tradidere à te, Deus,
 Patrata priscis seculis:
 Eliminatis quum profanis gentibus,
 Et incolis prioribus,
 Eorum labore fructibusque perfrui
 Nostris dedisti patribus.
 Certe nec armis lucidis, nec viribus
 Debemus has victorias:
 Sed nos favoris aura mollis & tua
 Protexit indulgentia.
 Ergo, salutis auctor unice ô Deus,
 Ades piis salutifer.
 Te dante vires, hostium ferociam
 Tam facile profligabimus,
 Taurus minaci quàm jactat cornu pila:
 Stipulæve fascēs aridæ.
 Superba Regum colla crasso in pulvere
 Prostrata conculcābimus.
 Non arcus istam lethifer fiduciam,
 Non mucro sævus ingerit:
 Tu nos ab hoste subtrahes, sternes solo
 Infensa nobis agmina.
 Non ergo semper jure te cantābimus
 Nostræ salutis vindicem?

Ac donec orbis astra volvet ignea,
Te prosequemur laudibus?
At nunc relictos objicis ferocinum
Injuriae nos hostium,
Nec prodis ante nostra ductor agmina,
Qualis solebas antea.
Hosti imminenti terga cogis vertere,
Prædæque das prementibus.
Pecus ut macello destinata, exponimur
Cædentium libidini.
Omnesque terras barbararum gentium
Errore complemus vago.
Venum dedisti nos palam, nec auctio
Te ditiolem reddidit.
Vicina nostris oppida insultant malis,
Cladesque rident: fabula
Sumus profanis nationibus: caput
Motant, labella exporrigunt.
Oculis oberrat usque contumelia,
Pudorque vultus inficit:
Dum voce acerbâ injurias exasperat,
Minasque torvas adjicit
Hostis protervus. Obruti tot cladibus,
Tot undequaque instantibus,
Tamen nec unquam est animus oblitus tui,
Tecumque pacti fœderis:
Sese nec ullis territus periculis
Avertit aut flexit viâ
Rectâ pes: etsi penitus abjecti interim
Abs te: licet draconibus
Immitioris gentis addicti iugo,
Feramus umbram ergastuli;
Et servitutem lugeamus, & necem
Vitæ precemur radio.
Iniqua meritis si tuis oblivâ
Offaderint se mentibus
Nostris, manusve supplices protendimus
Diis impiarum gentium;
Id te laceret, abditas qui pectoris
Prorsus latebras inspicis?

Te propter, odio cæteris populis sumus,
 Et instar ovium cædimur.
 In te favoris pendimus pœnas: tui
 Amoris odia nos premunt.
 Exsurge, similem somnolentiæ moram
 Salutis auctor corripe.
 Cur ora condis, immemorque negligis
 Tuos malis in ultimis?
 Afflictus animus, & malis præsentibus
 Lassus, futuris anxius,
 Succumbit oneri: strata tabescunt humi
 Defecta membra viribus.
 Exsurge genitor, & vigore corporis
 Animique cassos subleva:
 Clemens bonusque nos ab hostis impii
 Inmanitate libera.

PS. XLV. *Eruçtavit cor meum verbum bonum, &c*

C A R M. G E N. i.

COr micat, exsultant trepidis præcordia fibris,
 Eruçtantque novum gravido de pectore carmen:
 Certat lingua animum fando, manus æmula lin-
 guam
 Scribendo exæquare, meo nova carmina Regi
 Dum cano: Regi, hominum cui nemo è semine
 cernus
 Andeat eximix contendere munere formæ:
 Quem decorat lepor, & roseis affusa labellis
 Gratia: cui rerum cœli indulgentia spondet
 Hunc fore perpetuum longæva in secla tenorem.
 Ergo, armis invicte heros, age, fortibus apta
 Ensem humeris: enssem, per quem te gloria cœlo
 Æquat; & adversum fidens fer pectus in hostem.
 Frena tibi currus verum moderetur & æquum,
 Et quæ præcipitem clementia temperat iram.
 His ducibus tibi surget honos, tua dextera factis
 Clara per ignotas fundet miracula terras:
 Cordaque vulnificis figens inimicæ sagittis,
 Sponte tibi coges validas procumbere gentes.

Nec maris aut terræ spatium, nec terminus ævi
 Finiet imperium, sceptri moderamine iusti
 Quod regis, & leges mollis clementer acerbæ.
 Te super æquævos omnes regnator olympi
 Diligit, & læto vultum exhilaravit olivæ:
 Unde tui mulcent populi nova gaudia mentes,
 Pallia quàm loculis tibi depromuntur eburnis,
 Et myrrhæ passim lacrymæ, stactæque suavis
 Halitus, & molles casæ funduntur odores.
 Ancillæ apparent genus alto è sanguine Regum
 Inter honoratas promptæ ad tua iussâ ministras.

At Regina thori cōsors tibi dextera adhæret,
 Auro picta sinus, auro radiata capillos,
 Misit ab Eois Ophyte quod flava caminis.
 Tuque adeo Regina audi, & rem pectore conde:
 Nec mea dicta nega placidas demittere in aures:
 Jam nunc & patriam & patrem obliviscere, jam
 nunc

Ex animo caros penitus depone propinquos:
 Unum oculis spectâ, unum animo complectere Re-
 gem:

Regem oculis animoque, tuo qui pendet ab ore,
 Unius & pulchris defixus vultibus hæret.
 Hunc Dominum agnosce, & supplex venerare: nec
 ille

Officio studioque tibi concedet: & illa
 Undarum regina Tyrus te murice & auro
 Accumulans colet: & vicina per oppida latè
 Procumbent tibi suppliciter gazisque potentes,
 Aut opibus clari: meritumque feretis honorem
 Hunc populi. Pharii proles generosa tyranni
 Tota decens, tota est gemmisque insignis & auro:
 Et facies cultum illustrat, facieque decorâ
 Pulchrior est animus. Tibi, Rex, en ducitur uxor,
 Dives opum, dives pictâi vestis & auri,
 Virginibus comitâta suis, de stirpe propinqua;
 Virginibus, quas pompa frequens clamore secundo
 Insequitur, plausuque fremens lætæque choreæ
 Cantibus augustam lætas deducet ad aulam.
 Neu desiderio nimium tangere tuorum,
 Virgo, tibi dulcem patrisque & matris amorem

Leniet

Leniet adnascens sobolis generosa propago:
 Quos regere imperio terras, totumque per orbem
 Adspicies populos sceptris frenare superbos.
 Nec tu carminibus, Rex magne, tacebere nostris;
 Quaque patet tellus liquido circumfusa ponto,
 Posteritas te sera canet: dumque aurea volvet
 Astra polus, memori semper celebrabere famâ.

PS. XLVI. *Deus noster, refugium & virtus, &c.*

C A R M. G E N. VI.

Q Uum muniat nos præsidio suo,
 Virtute firmet, cum gravis intonat
 Procella, fortunæ periclis
 Eripiat dominator orbis,
 Nullam expavemus vim: quatiat licet
 Orbem tumultus, terraque sedibus
 Convulsa, montium ruinis
 Arctet aquas pelagi frementis:
 Insana quamvis æquora sæviant,
 Et vorticoso gurgite torqueant
 Spumamque limumque, & procellis
 Terrificis scopulos flagellent.
 Nam civitatem, cui Deus unice
 Indulget, aris & propriam suis
 Dicavit, argenti pererrans
 Lympha fugax hilarat liquore.
 Occulta ne vis aut timor hosticus
 Urbis quietem sollicitet, Deus,
 Gentis suæ intentus saluti,
 Prævenit auxiliis pericla.
 Gentes tumultus concitet impias,
 Et regna belli concutiat furor,
 Flammis fremât cælum coruscis,
 Terrificet labefacta tellus:
 Hac & duelli, pacis & arbiter
 Stat, præliorum qui regit exitus,
 Munimen, & nostræ saluris
 Præsidium, Deus Abrahami.

Venite

PSALMUS XLVII.

71

Venite, adeste, & cernite non prius
Audita, mira, incognita, quæ Deus
 Patravit in tectis ab ortu
 Solis ad Hesperium cubile.
Funesta belli incendia sustulit:
Fregit cruentæ spicula lanceæ:
 Contrivit arcus, & volucres
 In cinerem minuit quadrigas.
Sedate motus mentis, ait Deus,
Measque vires noscite, quem colet
 Quocunque sub cælo repostas
 Gens hominum colit orbis oras.
Hac & duelli, pacis & arbiter
Stat, præliorum qui regit exitus,
 Munimen, & nostræ salutis
 Præsidium, Deus Abrahami.

PS. XLVII. *Omnes gentes plaudite, &c.*

CARM. GEN. X.

Telluris omnes incolæ
Deo canoros edite
Plausus, canoris pangite
Lati Deum præconiis:
Deum verendum & arduum,
Malisque formidabilem,
Qui regna fastu turgida
Frenat potenti dexterâ:
Qui bellicosa compulit
Parere nobis oppida:
Nostrumque gentes inclytas
Armis coegit sub jugum:
Hæreditatem qui suam
Nobis colendam credidit;
Unde Isaci nepotibus
Æterna fulget gloria.
En templa scandit prævio
Lærum canente classico:
En scandit auctor omnium
Vulgi secundis plausibus.

Cantare

72 P S A L M U S XLVIII.

Cantate læta carmina
Deo, canora carmina
Cantate: Regi psallite
Jucunda vestro carmina.

Qui sceptrā rerum temperat,
Ac regna terræ dividit:
Docti modorum dulcibus
Hunc ferte in astra cantibus:

Qui dirigit mortalium
Res, & salubri vinculo
Legum coercet, lucido
E siderum pratorio:

Ad hunc potentes gentium
Se contulere principes:
Ultroque colla sub jugum
Rerum dedere præsidēs.

Nostrium Deum diis cæteris
Sublimiorem agnoscite,
Cælum, solumque, & sidera
Suo regentem humine.

PS. XLVIII. *Magnus Dominus & laudabilis, &c.*

C A R M. G E N. iii.

Rector beate cælitum, cui nil viget
Simile aut secundum, cælitum
Beate rector, sancta jure te Sion
In astra tollit laudibus:
Sion opacam versa ad Arcton, regia
Formosa Regis optimi:
Sion voluptas gentium, & beris soli
Arvis beatis accubans.
Sensere Domini vindicis potentiam
Solymæ superba mœnia:
Sensere numen, quum feroces viribus
Coiere Reges, copiis
Castrisque junctis, servitutem civibus
Tuis minati & vincula.
Perstrinxit oculos intuentium stupor,
Et horror artus percussit:

Quales

Quales tremores querulus excitat dolor
 Vexante partu foeminas:
 Pavorque trepidâ sparsit attonitos fugâ,
 Euri procella ut æquora
 Excita ab imis penitus evertens vadis,
 Trepidas carinas dissipat.
 Hæc facta priscis rettulere seculis
 Parvis parentes liberis:
 Hæc nos in urbe vidimus Dei, ratis
 Qui frenat orbem legibus;
 Hæc urbe in illa vidimus, cui pervigil
 Deus ipse custos excubar.
 O sancte rerum genitor, in rebus malis
 Tuam advocamus dexteram:
 Tuas ad aras supplices advolvimur.
 O rector orbis optime,
 Tua laus per oras ultimas mundi, & tuæ
 Imago fulget gloriæ
 Et æquitatis. Te scelestos verbere
 Plectente iusto, gestient
 Colles Sionis: nec feret tacitum suum
 Judæ propago gaudium.
 &c.
 Ite, & Sionem obambulate, mœnia
 Spectate, turres arduas
 Numerate, fossam & aggerem intuemini,
 Molesque celsas ædium.
 Narrate natis, posterorum ut audiant
 Et obstupescant secula:
 Solumque noscant & colant nostrum Deum,
 Ortusque finisque inscium;
 Qui sempiternus sempiternâ nos ope
 A fraude vique proteget.

PS. XLIX. *Audite hæc, omnes gentes, &c.*

CARM. GEN. XV.

Audite gentes, ortus & occidens
 Advertite aures, & medio dies
 Quos torret axe, & qui vitreum solum
 Ponti nivali finditis orbitâ.

E

Audite

Quales

Audite, siue ignotus, & infima
De plebe pauper; siue opibus potens,
Multâque fulges plebe clientium,
Aurique gazis ditibus incubas.

Fontes recludam jam sapientiæ:
Plenoque promam pectoris è penu
Prudentiam: jam lingua recondita
Oracla gestit carmine pandere.

Cur congerendis me cruciem bonis,
Famemque & acrem pauperiem timens,
Ut vita curis *anxia* tristibus
Me tristiores trudad ad exitum?

Gemmis & auro & murice divites
Superbientes adspice, qui sibi
Gaudent beato plaudere somnio,
Tutosque fluxis credere se bonis.

Germanus auro non redimet suum
De morte fratrem: nec pretio Deum
Donisve flectet fata retexere,
Ut membra liquit frigida spiritus.

Sed nec perennes interitis moras
Dives pacisci, nec potis est putres
Ne solvat artus tempus edax: vetat
Id lege durâ fixa necessitas.

Mors æqua stultis & sapientibus
Intentat arcum: par manet exitus
Vitæ hos & illos: occupat improbis
Ignotus hæres parta laboribus.

Villæ superbæ delicias breves,
Luxuque structas regifico domos
Linquunt: sepulchrique irremeabilis
Tenebricosis sub latebris jacent.

Quid fama duris parta laboribus
Prodest? inanis quid tituli decus?
Quid aura blandæ laudis, & ambitus
Nomen futuris prodere seculis?

Quum vani honoris ver breve floruit,
Lethale spirans mortis hiems, viros
Et bruta raptans interitu pari
Oblivionis nube pari premit.

Hac stulti serunt: hanc male providos
 Ducet nepotes error in orbitam:
 Quos mors sepulchri sub scrobe conditos
 Depascet, imbelles ut oves lupus.

Æterna cœli temperies pios
 Manes fovebit lucis in aureæ
 Splendore: qualis mane fuit nitor
 Per prata vernis picta coloribus.

Stuitis senectus robora deteret,
 Pro sumtuosis bustum erit ædibus:
 At me benignus de barathri cavo
 Specu remissum suscipiet Deus.

Nec te cupido fauciet æmula,
 Stuporve, si quem videris impia
 De plebe fluxis conspicuum bonis,
 Clarumque multâ fulgere gloriâ.

Quum dexteram mors illacrymabilis
 Injecit, ex tam divite copia
 Secum sub umbras nil feret: & comes
 Infida bustum gloria deferet.

Dum commeantis pectora spiritus
 Haustu calescent, perfruitur bonis,
 Seseque curat molliter, & monet
 Omnes eundem pergere tramitem.

At quum parentes cesserit ad suos,
 Longum dolebit stultitiam brevem,
 Ad regna tractus lucis egentia,
 Quæ semper horror nubilus obsidet.

Rectrix honoris ni sapientia
 Accefferit, brutis homo bestis
 Nil interest: quos vita facit pares,
 Exspectat æque inglorius exitus.

PS. L. *Deus Deorum Dominus locutus est, &c.*

C A R M. G E N. vi.

Q U I frenat æquis legibus arbiter
 Superba Regum colla minacium,
 Vocabit in jus orbem ab ortu
 -Solis ad Hesperium cubile.

Vultu verendo tum facer ardua
 Pulchræ Sionis de specula loquens,
 Ad gentis humanæ coactum
 Concilium Deus ora solvet.
 Non facta semper non finet impia
 Impune grassari, veniet Deus:
 Flammæ vorax illum antecedit
 Vis rapidis agitata ventis.
 Testes vocabit, cum populo suo
 Acturus, ignes, lumine conscio
 Qui cuncta despectant ab alto, &
 Omniparæ sola vasta terræ.
 Adeste primum gens mihi propria,
 Gens sancta, (dicet,) cui super hostiis
 Legem dedi rite offerendis,
 Perpetuum pepigique fœdus.
 Hic æquitatem judicis igneus
 Miratus æther, justitiam Dei
 Annuntiabit: nam sedebit
 (Ne dubita) Deus ipse iudex.
 Audi Abrahami progenies boni,
 Peculiaris gens mihi: te voco,
 Testem benignitatis in te
 Perpetuæ, & soliti favoris.
 Non arguam te, quod mihi victimæ
 Cruore raro altaria sparseris,
 Aut parcus armenti cremâris
 Rara sacris holocausta flammis.
 Non taurum egens te de stabulis peto,
 Hircumve caulis: omne pecus meum est,
 Quod montium anfractus pererrat,
 Quod nemorum regitur latebris.
 Nec me volucris rupis in edito
 Usquam recessu nidificans latet:
 Non ulla picturato amictu
 Rufis avis genialis hospes.
 Quòd si esurirem, scilicet ut petam
 A te necesse est, arbiter ætheris,
 Terræ, fretique, & quicquid ingens
 Orbis habet gremio capaci?

Tauri ne vescor carnibus, aut bibo
 Hirci cruorem? pectore candido
 Grates age, & quovis litabis
 Rite Deo sine cæde voto.
 Tum deprehensus rebus in asperis
 Securus implora: auxilium feram,
 Grates ut acceptâ salute
 Lætus agas, Dominumque laudes.
 At impium sic alloquitur Deus;
 Quâ fronte leges tu recitas meas?
 Et ore sanctum impurus audes
 Sacrilego memorare fœdus?
 Tu legum habenis impatiens regi,
 Et institutis, moribus & bonis
 Juratus hostis, voce laudas,
 Tecum animo mea verba rides.
 Cum fure furti consilium cois,
 Mœchis adulter te socium applicas:
 Ad probra projectus, dolosâ
 Perniciem meditare linguâ.
 Cum fratre juncti vincula sanguinis
 Oris procacis non rabiem premunt:
 Infamiâ germanum eodem
 Dedecoras utero creatum.
 Et arbitraris me similem tui,
 Quòd perpetrata hæc dissimulaverim?
 Ne crede: tecum expostulabo,
 Ante oculos tua facta ponam.
 Considerate hæc vos, quibus excidit
 De mente cæca mentio numinis:
 Ne, quum prehendam, nemo sit qui
 De manibus mihi presa tollat.
 Si victimam vis magnificam mihi
 Mactare, laudes canta, age gratias:
 Hæc itur ad cerram salutem,
 Hæc superos via pandit axes.

PS. LI. *Miserere mei, Deus, &c:*

C A R M. G E N. V.

O Salus rerum, lacrymis precantum
 Mollibus flecti facilis, rogantem
 Lenis exaudi, scelerumque tetras
 Abblue sordes.

Usque peccati lave & usque labem,
 Dum repurgatam maculis pudendis
 Purius corpus niteat recocto
 Ignibus auro.

Nam meam agnosco (pudet heu pigetque)
 Ah miser labem: vitiique foeda
 Mentis obversans oculis imago
 Semper oberrat.

Unus arcani es mihi testis: unus
 Arbiter verax, temerario ausu
 Improbas linguas tua judicantum
 Facta refutas.

Quippe jam primo scelus usque ab ortu
 Hæret, infectas vitians medullas:
 Deque conceptu genitricis hausi
 Semina labis.

At tibi cordi est sine fraude veri
 Simplicis candor, fideique certæ
 Puritas, nullo labefacta duri
 Turbinis ictu.

Hanc facis tanti, vitiis ut attris
 Oblito, legum sapientiæque
 Tu mihi arcanae facilis beatum in-
 dulseris haustum.

Ergo me hyssopi, sator alme, lustra
 Frondis adpersu: maculaeque cedent,
 Membra candorem tibi lota vincent
 Pura nivalem.

Si bonus lætum placidusque mittas
 Nuntium, tristem mihi recreabis
 Gaudio mentem: stupidos recurreret
 Robur in artus.

Ne meos lapsus oculis acutis
Semper observa, numerave labes:
Sed malæ culpæ nimium tenaces
Abluæ fordes.

Cor mihi rectum, scelerisque purum,
O potens rerum genitor, refinge:
Spiritus firmum renova novata
Cordis in aula.

Neu mihi avertas faciem, tuoque
Arceas vultu procul, auferasque
Spiritus sanctum, calida incitatus
Rursus ab ira.

Redde, speratæ solido ut salutis
Gaudio per te fruatur, inquieti
Spiritu motus animi rebelles
Principe firma.

Tum meo exemplo moniti scelesti,
Quos viâ flexit malesuadus error,
Denuò legum duce me tuarum
Jussa capeissent.

Expia noxâ mihi sospirator
Cædis infandæ caput obligatum, ut
Te canam justum, pariterque lapsis
Parcere largum.

Tu viam vocis mihi pande: mutum
Tu Deus linguæ moderare plectrum:
Tum feram latè tua magna gentes
Facta per omnes.

Victimæ si te caperent, dedissem
Victimam: sed te neque sanguis hirci
Fusus, aut sacris holocausta placant
Addita flammis.

Pœnitens fraudum scelerumque pectus,
Spiritus fracti, mala cor perosum,
Hæc Deum placant: adhibe hæc, & absque
Thure litabis.

Gentis humanæ bone dux, Sionem
Quo soles vultu facilis tuere:
Pace florentes Solymæ beatæ
Protege turres.

Tum tibi votis bona mens pudicis
 Sacra persolvat: facer hircus ignes
 Pascet, & sanguis vituli calentem
 Imbuet aram.

PS. LII. *Quid gloriaris in malitia? &c.*

C A R M. G E N. X.

Quid gloriaris impie
 Tyranne pravis artibus?
 Innoxius clementia
 Divina semper excubat.
 Tua lingua semper fraudibus
 Intenta comminiscitur
 Nefas, nitente cotibus
 Acutior novaculâ.

Te prava rectis plus juvant;
 Plus falsa veris recreant:
 Dolisque pestilentibus
 Libenter aurem commodas.

Ergo Deus te conteret,
 Hominumque contubernio
 Eliminabit, ac domum
 Evertet omnem funditus:
 Justus videbit, & gravem
 Dei pavebit dexteram:
 Vanæque dignos exitus
 Ridebit impotentia.

En ille gavis (inquiet)
 Malisque fidens artibus,
 Securus ille numinis,
 Divinæ opis nil indigens.

Ego, ceu virens olivula,
 Domini in agello confita,
 Florebo, spe fretus bonâ
 Cœlestis indulgentiæ.

Te semper in cœtu pio
 Fraudis scelestæ vindicem
 Canam, & tuæ clementiæ
 Spe dura cuncta perferam.

PS. LIII. *Dixit insipiens in corde suo, &c.*

CARM. GEN. iii.

Opinionum fœda mentem toxico,
 Corpusque scelerum sordibus
 Contaminata turba, vela dum cupit
 Suo furori obtendere,
 Ferri ac referri sortis arbitrio omnia
 Humana comminiscitur.
 Ergo exsoluta numinis formidine,
 Dat frena turpitudini:
 Scelestæ, fœdæ, abominanda excogitat,
 Excogitata perpetrat.
 Ex arce celsa fiderum deflexerat
 Dominus in orbem lumina,
 Si quem videret forte non penitus malis
 Corruptum opinionibus,
 Qui mentis oculis omnium fideliter
 Rerum parentem quæreret.
 Erroris omnes nubili fallacibus
 Fraus illigârat cassibus:
 Se cuncti eisdem polluere sordibus,
 Nec recta cuiquam curæ erant.
 Ergo ille mitis, ille munificus parens,
 Irâ incitatus asperâ,
 Gens (inquit) ista plena scelerum ac sordium,
 Crudelis animo, & impia,
 Quæ panis instar devorat plebem meam,
 Ecquando cognoscet Deum?
 Ecquando mentis lumine in periculis
 Agnoscet orbis arbitrum?
 Certe timebit non timenda, & conscius
 Vexabit horror pectora.
 Nam Dominus ossa conteretque, & hostium
 Ausus retundet impios.
 Vultum pudoris turpibus sparget notis:
 Turbabit animum infamiâ.
 En unquam Eoo lucifer salutifer
 Ab axe promet hunc diem?

Ab arce Dominus quum Sionis ardua
 Speratam opem feret suis,
 Patriæque vinclis liberos hostilibus
 Reddet nepotes Isaci:
 Electa laudes illius gens ut canat
 Perfusa vero gaudio.

PS. LIV. *Deus, in nomine tuo saluum me fac, &c.*

G A R M. G E N. X.

Rerum parens me protege,
 Et sævo ab hoste libera,
 Nomen boni ut colant tuum,
 Et vim pavescant impii.

Audi benignus supplicem,
 Nec durus aurem questibus
 Occlude: vitæ nam meæ
 Crudelis hostis imminet.

Infestus hostis imminet
 Vitæ meæ: nec vindicem
 Dei potentis dexteram
 Sibi imminentem respicit.

Rerum sed æquus arbiter
 Opem feret: periculis
 Me liberatum fulciet,
 Et sospitem tuebitur.

Suis peribit artibus
 Scelestæ fraus, & incident
 In ipsa cæci retia,
 Quæ clam mihi tetenderant.

Liber periclo, victimis
 Te munerabor: te canam
 Patrem, bonis placabilem,
 Malisque formidabilem:

Qui libero molestiis
 Mihi dedisti gaudia
 Haurire læto lumine
 De clade gentis perfidæ.

PS. LV. *Exaudi, Deus, orationem meam, &c.*

CARM. GEN. V.

COELITUM rector bone, mitis aurem
Admove in rebus trepidis vocanti,
Neu meos vultu retrico severus
Despice questus.

Adspice attentus mihi quo tumultu
Æstuet pectus: gemitu dolores
Quo fremant, dum vis mihi fraudque sævi
Imminet hostis.

Imminet sævus capiti tyrannus,
Et meæ famæ meditatur atrox
Crimen, & secum furit impotenti
Turbidus ira.

Cor micat, nervis trepidant solutis
Ossium nexus, animus labascit,
Semper & pallens oculis oberrat
Mortis imago.

Ergo sic mecum loquor: O quis altos
Nubium in tractus celeri columbæ
Me levet penna, nemorum & remotis
Sistat in antris!

Ut procul curâ trepidâ metuque
Montium solos habitem recessus,
Ocyor ventis ferar & corusci
Fulminis alis.

O Deus linguas malè perde pravas,
Illitas linguas gelido veneno:
Quæ dolis, probris, rabidisque vexant
Litibus urbem.

Sive lux fundat radios micantes,
Sive nox fundat tenebras opacas,
Excubant muris maledicta, vicis
Omnibus errant.

Vis, furor, fraudes, scelerum libido
Obsidet cunctos aditus viarum,
Et fames auri miseram trucidans
Fœnore plebem.

Si palam sævos inimicus enses
 Stringeret, si clam laqueos pararet,
 Dente si famam peteret maligno,
 Æquior essem:

Tu mihi insultas comes & sodalis,
 Testis arcani taciturni, & auctor
 Consili, sacrae totiesque junctus
 Fœdere mensæ.

Gentis humanæ moderator, orbem
 Qui salutare regis æquitare,
 Fraudis auctores scelerumque vivos
 Obrue terrâ.

At mihi attentam dabis æquus aurem,
 Sive lux promat radios ab undis,
 Sive lux condat radios sub undis
 Vespere sero.

Inter hostiles dabis ut tumultus
 Tutus evadam: mihi nam superbiis
 Viribus fretus numeroque sævus
 Imminet hostis.

O potens rerum, sine fine pœnis
 Tu premes justis scelus impiorum,
 Arrogans pectus quibus obstinatâ
 Intumet irâ.

Pace qui fictâ simulant amicæ
 Mentis affectus, animoque virus
 Occulunt, prisco neque facta curant
 Fœdera ritu:

Lacteus blando fluit ore rivus:
 Bella cor spirat fera, suaviorque
 Balsamo sermo secat instar ensis
 Vulnere cæco.

Tu tui curam Domino relinque,
 Is tuos gressus reget, is dolores
 Leniet, justumque ope sublevabit
 Rebus in arctis.

Impio, fallaci, avidoque cædis
 Fila mors rumpet viridi in juventa:
 Me tui, rector bone, spes favoris
 Certa fovebit.

PS. LVI. *Miserere mei, Deus, quoniam, &c.*

CARM. GEN. VI

ORbis creator me bonus adspice,
Injurioso quem pede prorutum
Hostisque conculcat, premitque
Assiduus agitans periculis.
Conculcat hostis me numero ferox,
Et insolenti sævitiâ premit:
Nec liberas lucas laborum,
Nec vacuas finit ire noctes.
Seu luce terror sollicitus mihi,
Seu nocte circumstat, pater optime,
Spes rebus in duris mihi una,
Et columen superas salutis.
Te fretus uno, pollicitis tuis
Innixus unis, nec metuam dolos
Mortalium cæcos, minasque
Terrificas, & aperta bella.
Calumniantur quæ loquor omnia,
Pravæque carpunt facta libidine:
Huc conferunt omnem laborem, ut
Exitium mihi moliantur.
Cœtusque cogunt, & capiti meo,
Quà fraude, quà vi, jugiter imminet:
Vestigia observant, nec horam
Inidiis vacuum relinquunt.
Impunè tantam nequitiam ferent?
Pravique fructum consilii legent?
O arbiter mundi, nec illos
Præcipites agis in ruinam?
Meæ labores tu numeras fugæ:
Urnâ repostas tu lacrymas meas
Servas: apud te certa constat
Usque mei ratio doloris.
Aurem vocanti tu facilem mihi
Das, atque inanes spes facis hostium:
Et signa non obscura amici
Das animi, & stabilis favoris.

Te fretus uno, pollicitis tuis
 Innixus unis, nil metnam dolos
 Mortalium cæcos, minasque
 Terrificas, & aperta bella.
 Te semper ergo carmine patrio
 Laudabo, vitæ præsidium meæ:
 Ex hostium ferro dolisque
 Incolumis tibi votâ reddam.
 Te liberatus vindice, te meum
 Firmante gressum, ne titubent pedes,
 Dum spiritus fovebit artus,
 Jussa sequar tua, rector orbis.

PS. LVII. *Miserere mei, Deus, miserere mei: &c.*

C A R M. G E N. II.

SANCTE parens miserere animæ pereuntis, & omnem
 In te salutis quæ locavit spem suæ:
 Meque tuis alis rectum defende, procellæ
 Dum sævientis imperus deferbeat.
 Te voco, te (solum in rebus quod restat egenis)
 Appello, supplex & tuam imploro fidem.
 Te voco, qui cumulatâ mihi promissâ refundes,
 Et cœptâ duces prosperos ad exitus:
 Qui mihi subsidium è cœlo præbebis, & hostis
 Jamjam imminentis liberabis faucibus:
 Qui dabis auxilium ex adyto sublimis olympi,
 Memorque fidei & pristinæ clementiæ.
 Inter enim sævos habito feritate leones:
 Flammam vomentes versor inter belluas,
 Lingua quibus sævo proscindit acutiùs ense,
 Dentes sagittis lanceæque cuspide.
 O Deus augustum celso caput exserere cœlo:
 Ostende terris gloriæ jubar tuæ.
 Explicuere meis pedibus sua retia: terræ
 Me sævus hostis penitus afflictum premit.
 Et scrobibus fossis iter obsedere: sed ipsi
 Mihi paratas in scrobes cæci ruent.
 Mens invicta malis, animi vigor integer, orbis
 Te voce rector, te celebrabit lyrâ.

Eia age depositis mens expergiscere curis,
 Et tu canora barbitos cum nabliis.
 Ocyus auroræ quàm lucifer excitet ignes,
 Aurora cantus quàm volucrum exluscitet;
 Te, pater alme, canam: populos tua facta per omnes,
 Quacunque tellus panditur, vates feram.
 Nam tua fiderei bonitas fastigia cœli,
 Fidesque tractus nubium supervolat.
 O Deus angustum nitido caput exsere cœlo,
 Ostendè terris gloriæ jubar tuæ.

PS. LVIII. *Si vere utique justitiâ loquimini, &c.*

C A R M. G E N. VI.

Qui jura celfo de folio datis,
 Qui frena legum flectitis, en erit
 De plebis ut cauffis egenæ
 Judicio ftatuatis æquo?
 Quin mente pravâ nequitiam & dolos
 Verfânt, sub umbra justitiæ regunt
 Injuriam: factis honesti
 Objiciunt speciem pudendis.
 Materna ab alvo flagitii viam
 Sensim fequuntur: perquæ fuos gradus
 Obliqua feftandi libido
 Cum teneris adolefcit annis.
 Linguâ venenum peftiferâ gerunt;
 Aurefque claudunt confiliis, velut
 Obrurat aures callida afpis,
 Quæ magicos meruit fufurros.
 Confringe malas, ô Deus: impudens
 Os comminutis contere dentibus:
 Et rictibus fævis hiantes
 Hos inhibe catulos leonum.
 Emissa fractâ cuspide fpicula
 Intercidant, nec vulnera perferant:
 Ipſique vanefcant repente,
 Per bibulas velut unda arenas.
 Sensim liqueſcant, tardigradus velut
 Limax: acerbo funere deferant

Vitale lumen, more foetus
 Ante suum pereuntis ortum.
 Florentis ævi in limine, turbinis
 Vis atra tollat progeniem, prius
 Quàm furculus spinas tenellus
 Exserat, & stimulis acutis
 Fœcunda late brachia porrigat.
 Justique pœnæ vindicis exitum
 Læti videbunt, impiique
 Sub pedibus fluvium cruoris
 Vitæ bene actæ gens hominum sciet
 Manere justos præmia: at impios
 Manere pœnas, arbitrumque
 Esse Deum sciet orbis æquum.

PS. LIX. *Eripe me de inimicis meis, &c.*

CARM. GEN. X.

AB hostis inclementia
 Me rector orbis asserere:
 Defende vim crudeliter
 Me semper oppugnantium.
 Ab improbis me protege
 Lætis cruore innoxio,
 Meæ saluti per dolum
 Qui cæca tendunt retia.
 Ultro immerentis in caput
 Consilia cuncta conferunt:
 Exsurge, teque pessimis
 Fer obviam conatibus.
 O arbiter mortalium,
 Et agminum cœlestium,
 Favore semper qui pios
 Peculiari amplecteris,
 Exsurge, pœnis impias
 Compesce gentes: perfidis
 Neu parce, qui sibi favent
 Nefanda quum patnaverint.
 A sole Eoo ad Hesperum
 Perambulabunt compita,

Et instar oblatrantium
Canum feroces obstrepent.
Nihil nisi metum crepant
Ferrum, cruorem, vulnera;
Et quæ loquuntur propalam,
Clam posse rentur obrui.

Meæ salutis tu Deus
Tutela præsens, irritas
Ridebis iras, & tuâ
Me dexterâ tueberis.

Tu robur es meum, meæ
Vires, & arx fiducia.
Ergo quieto pectore
Exspecto spe tui auxili.

Discrimina imminetia
Ope antevertes: & malis
Fractâ hostium superbiâ,
Læto fruar spectaculo.

Ne prorsus impios tamen
Unâ ruinâ elimina,
Oblivioso ne pii
Torpore recta negligent:
Sed error illos dissipet.
Vagos per orbis ultimas
Oras: tuâque dexterâ
Semen piorum protege.

Ob oris arrogantiam,
Virusque linguæ noxium,
Mendacia & perjuriam,
Consume semen impium:

Evelle stirpe ab ultima
Iusti furoris impetu,
Ut nôrit orbis ultimus
Deum bonorum vindicem..

A sole Eo ad Hesperum
Perambulabunt compita,
Et instar oblatrantium
Canum procaces obstrepent.

Passim vagati, pauperem
Victum ut parent, sub vesperum

Serum petant cubilia,
Victus egentes pauperis.

Ego interim Deum canam,
Fortem, bonumque in asperis
Rebus suorum vindicem,
Fidumque propugnaculum.

Deum canam, qui robore
Me fulcit, anget viribus,
Benignitate subleuat,
Tuetur arx ut ænea.

PS. LX. *Deus, repulisti nos, &c.*

C A R M. G E N. ii.

SANCTE parens, nostris vitiis offensus, abactos
Pressosque duris dissipasti nos malis:
Placatus mitisque veni, jamque immemor iræ
Salutis auctor ad tuos revertere.

Omnis ager rimis te concutiente dehiscit:
Committe rimas, refice quassatum solum.

Dura tuæ genti spectacula ferre dedisti
Inebriatæ poculo formidinis:

At trepidos tandemque animi miseratus egenos,
Signum salutis efferes: qui te colunt,

Veridicis freti oraclis, formidine mersum
Erigere rursus audeant ut verticem:

Eripiasque tuos gelidi formidine lethi
Præsens, & opifer invocantes audias.

Audiit, ex adytoque Deus flammantis olympi
Vocem rependit gaudii prænuntiam.

En tibi frugiferos Sichimæ dispertiar agros:
Vallem Sucothi metiar decempedâ.

Nonne mihi parent Jacobi pignora, quisquis
Vel pecore tondet arvâ, vel vomere secat?

Oppida sub pedibus Syriæ calcabo superbæ,
Moabum, Idumen, & Pālæstinas domos.

Quis mihi pandet iter munitas ductor ad arcēs?
Muros Idumes divitis quis diruet?

Quis? nisi tu nostræ gentis, Deus unice, tutor,
Qui nos premendos hostibus reliqueras,

Offen-

Offensus vitiis pravis: nec in arma ruentes
 Nostros præibas dux, ut ante, exercitus.
 Nunc pater auxilium rebus bonus adfer in arctis:
 Humana fallax credulos spes decipit.
 Te duce, victrici decorati tempora lauro,
 Pedibus prememus hostis arrogantiam!

P S. LXI. *Exaudi, Deus, deprecationem meam, &c.*

C A R M. G E N. XV.

AUdi vocantem me bonus, & meis
 Intentus aurem dâ precibus, Deus:
 Projectus oris orbis in ultimis,
 Ad te recurrâm rebus in asperis.

Me siste rupis culmine in arduo
 Procul periclis: semper enim tui
 Spe fretus, hostis tutus ab impetu,
 Munitæ ut arcis præsidio fui.

Tentorio fac semper ut in tuo
 Degam, sub alis protegar & tuis:
 Qui lenis aurem das precibus meis,
 Qui vota lætum ducis ad exitum.

Frenare sceptris te metuentium
 Hæreditatem das mihi: regis
 Tu longa vitæ tempora portigenis
 Nectes peractis secula seculis.

Securus ut te perpetuò colat
 Rex, liberalem porrige dexteram
 Fortuna in omni: quæque soles fide
 Fac ut fruatur pollicitis tuis.

Ac tum periclis liber ab asperis,
 Te voce, dulci te citharâ canam,
 Pacti tenacem, & munificam tuis;
 Et vota ad aras perpetuò feram.

PS. LXII. *Nonne Deo subjecta erit anima mea, &c.*

C A R M. G E N. iii.

MENS acquiescit unice mea in Deo:
 Hinc spes salutis, arduis
 In rebus arx hæc: tutus hoc munimine
 Nullum tremiscam ad impetum.
 Quousque rectis fraudibus subvertere
 Innoxium tentabitis?
 Pœnas daturi mox & ipsi, improvidi
 Jamjam imminentis exitus,
 Proni in ruinam incumbitis, ceu mœnia
 Saxis solutis putria:
 Et interim omnes corporisque & ingens
 Vires eò contenditis.
 Vobis placetis fabulis vanis, gradu
 Turbetis impiū ut pium.
 Clam devovetis corde tacito, propalam
 Laudatis ore subdolo.
 At tu acquiesce mens mea in Deo tamen:
 Hinc spes salutis, arduis
 In rebus arx hæc: tutus hoc munimine
 Nullum tremiscam ad impetum:
 Spes inde vitæ & gloriæ pendet meæ,
 Et roboris fiducia.
 Quocunque cœli gens colis sub fidere,
 Huic crede rem, sobolem, domum;
 Omnes ad illum mentis ægritudines,
 Et læta defer & refer:
 Semperque præsens numen ejus omnibus
 Adesse cœpris senties.
 Ventosa regum & principum potentia
 Est vanitate vanior,
 Adeoque fumo levior: ut si principum
 Hac lance vires omnium,
 Inanitatem hac colloces, cunctis simul
 Inanitas præponderet.
 Ne firma spera parta per vim: ne nimis
 Confide stultis viribus.

Opes abundant affluenter? ne bonis
 Da rebus animum credulum.
 Semel est professus, nec semel tantum Deum
 Id profitemem audivimus,
 Se posse solum cuncta, se solum bonum,
 Et arbitrum rerum unicum:
 Bonis benignum semper & placabilem,
 Malisque formidabilem.

PS. LXIII. *Deus, Deus meus, ad te, &c.*

CARM. GEN. xviii.

DEus, salutis auctor & custos meæ,
 Te veneror roseas quum fugat astra dies.
 Te mens anhelat, membra sitiunt languida,
 Terra velut pluvias arida quærit aquas.
 Quamvis arenas aridas æstu colam,
 Præsentem Dominum mens videt usque meum;
 Non aliter adyta arcana quàm si conspicer,
 Numinis adservant quæ monumenta tui.
 Nec dulcis æquè est vita quam benignitas,
 Quâ vitam munis prosequerisque meam.
 Ergo remotis diffitus quamvis locis,
 Præsidio tutus te celebrabo tuo:
 Tui sonabunt nominis præconia,
 Quæ dederis vitæ tempora cunque meæ.
 Nec victus æque recreat corpus, tua
 Excitat ut mentem laus celebrata meam.
 Tu nocte carmen, manè tu carmen mihi es:
 Tu trepido præsens fers mihi semper opem.
 Securus alis conquiesco sub tuis:
 Teque procul curis & tua facta canam.
 Te quærit animus, te colit, te deperit:
 Tu validâ fulcis me, pater alme, manu.
 At qui laborant per nefas me perdere,
 Consiliis pravis digna ruina premet.
 Ferro profundent spiritum nefarium:
 Membra dabunt avidis dilanianda lupis.
 Rex lætus autem vindicem agnoscet Deum,
 Et quicumque Dei numina rite coluit:

Meru

Metu stupentes conticescent impii,
Spe stolidâ fluxis qui tumuere bonis.

PS. LXIV. *Exaudi, Deus, orationem meam, &c.*

C A R M. G E N. viii.

AUdi, sancte parens, non tetricus preces
Te poscentis opem rebus in asperis:

Et fallacis ab hostis

Viram fraudibus eripe.

Pravorum tacitis factio me dolis

Oppugnat; trucibus consiliis fremunt,

Conspirantque scelesti:

Tu me dux bonus eripe.

Linguas ceu gladios exacuunt suas:

Oris pestiferi verba nefaria

Intentant, medicata

Tanquam spicula toxico;

Ut rectos animi ex insidiis perant:

Et securi avidâ mente coquunt nefas:

Nec quenquam malefacti

Formidant fore vindicem.

Designant animis horrificum scelus,

Et sævo laqueos consilio parant:

Inter seque loquuntur,

Nemo conscius hæc sciet.

Cor, mens, ingenium, consilium, labor,

Huc tendunt, facies ut scelerum novas

Et fraudum meditentur:

Hoc unum studium fuit.

Ast illos subiti cuspide spiculi

Incanto's feriet magna Dei manus,

Et lethalia certâ

Figet vulnera dexterâ.

Spectantes gelidus corripit timor,

Auctori exitium quum videant suæ

Dirum immittere linguæ

Virosæ mala toxica.

Gens humana tuæ robora dexteræ

Agnoscat, meritis laudibus efferet:

Et

Et mirabitur altæ
Lumen perspicientiæ.
Iusti spes animos eriget, & Dei
Tutus præsidio lætitiâ fremet:
Et gaudentiâ corda
Vero simplice gestient.

P S. LXV. *Te decet hymnus, Deus, in Sion: &c.*

C A R M. G E N. V.

TE manent laudes, Deus, in Sione:
Hic tibi castis operata sacris
Vota gens solvet tua, victimisque
Imbuet aras.
Quique tam præsens tibi supplicantium
Exitus votis tribuas secundos,
Te petent gentes sub utroque mundi
Axe jacentes.
Nostra nunc justis scelerata facta
Nos premunt pœnis: facilis querelis
Tu tamen flecti, mala servituri
Vincula franges.
O quater, plusquam quater ô beatos,
Quos leges, lectos facies amicos:
Ut colant puri tibi dedicati
Atria templi.
Illa lux felix, cumulata cunctis
Lux bonis, pectus satiabit ægrum
Gaudio, quæ nos reduces sacratâ
Sistet in æde.
Annues nostris facilis querelis,
Finium terræ Deus ultimorum
Spes, & extremas maris ambientis
Gurgite terras.
Tum stupor mentes quatiet tuentum,
O Deus nostræ columen salutis,
Te malis durum, miseris benignum,
Quoibus æquum.
Tu potens rerum, validisque pollens
Viribus, firmas stabili catenâ

Montium tractus, jugaque inquietis
Tunsa procellis.

Tu maris nigris agitara ventis
Terga componis: cohibes rebelles
Gentium motus, placidâque mutas
Pace tumultus.

Ultimi rerum tua signa nôrunt
Et payent fines, quoties coruscis
Turgidum flammis fremuit sonoro
Marmure cœlum.

Quique Phœbæos habitant ad ortus,
Et quibus serâ face Phœbus undas
Tingit, auctorem te hilares fatentur
Lucis & umbræ.

Tu solum terræ sitientis imbrem
Latus invisis, gravidæque nubis
De sinu fundis genitale pigros
Semen in agros.

Alveus pleno tibi semper amne
Turgidus lætâ novat arva fruge,
Floribus campos, nemorum virentes
Fronde recessus.

Rore tu leni sola contumacis
Maceras terræ, subigisque glebas:
Ebrios fulcos viridante amictu
Messis inumbras.

Quà feres gressus, renovabis annum
Fertilem frugum: vegetansque fœtus
Per cavas valles riguosque saltus
Impluet humor.

Gestiet pauper tuguri colonus,
Lacte distentas comitans capellas:
Mugient colles, & amica fessis
silva juvencis.

Spes aratoris cupidas fovebit
Fluctuans laeis seges alma campis:
Ut canat festa tibi feriatus
Carmen in umbra.

P. S. LXVI. *Jubilate Deo, omnis terra, &c.*

CARM. GEN. -xix.

Incolæ terrarum, ab ortu
 Solis ultimum ad cubile,
 Eia Domino psallite.
 Eia Domino jubilate:
 Nomen ejus, numen ejus
 Ferte in astra laudibus.
 Dicite illi: Rector orbis
 Sancte, quàm stupenda rerum
 Est tuarum gloria!
 Quanta virtus, quâ protervos,
 Mentē fractā, cogis hostes
 Supplices procumbere!
 Te parentem læta honoret,
 Te potentem prona adoret
 Tota rerum machina.
 Voce blandā te canamus,
 Barbitō dulci sonemus,
 Carminumque cantibus.
 Eia adeste, facta cunctis
 Cernite admiranda seclis:
 Acriterque expendite
 Facta providi parentis,
 Facta Domini consulētis
 Arte mirā servulis.
 Vertit æquor æstuosum
 Aridæ in campos arenæ:
 Fluminis per alveum
 Agmen in gurgulantum,
 Ceu per arva sicca, fecit,
 Stante fluctu languido.
 Frenat unus orbem habenis
 Sempiternis: intuetur
 Et pios & impios.
 Nec finit sibi rebelles,
 Viribus fretos superbis,
 Improbis votis frui.

Laus Deo nostro per omnes
 Orbis oras: omnis unum
 Laudet illum natio.
 Morte liberavit unus
 Nos propinquâ: fulcit unus
 Liberos firmo gradu.
 Igne ut aurum, examinâsti
 Nos periclis: illigasti
 Hostium nos cassibus.
 Vincula lumbis, frena malis
 Sub tyrannis induisti
 Impotentis imperi:
 Sed per ignes, sed per undas,
 Divitis tamen dedisti
 Uber agri exercitis.
 Ergo supplex introibo
 Tempia, victimasque cædam:
 Votâ supplex offeram,
 Vota duris in periclis
 Nuncupata: pinguis agnus,
 Cornigerque agni parens,
 Bos & hircus sanguine aras
 Imbuent: nec thura deerunt
 De Sabæo stipite.
 Dum Dei benignitatem
 Explico in me, cuncti adeste
 Qui Deum veremini.
 Audiit statim vocantem:
 Nos vocantes audientem
 Prosequamur laudibus.
 Conscios sceleris nefandi
 Supplices rector orbis
 Aure surdâ respuit:
 At mihi lenis bonusque
 Supplici semper aurem
 Non severam commodat.
 Gratiâs ago parenti
 Optimo, qui se roganti
 Asperum non præbuit:

Qui suâ benignitate
Destitutum non reliquit
Rebus unquam in asperis.

P S. LXVII. *Deus, misereatur nostri, &c.*

C A R M. G E N. V.

ARbiter mundi, placidus bonusque
Parce delictis, solito & favore
Terra fac lætis segetem pecusque
Nutriat arvis:

Nota per terras bonitas ut omnes
Sit tua, & nostræ studium salutis,
Mente quos curas patriâ, tegisque
Rebus in arctis.

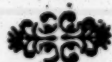
Ut tuas laudes populi per omnes
Prædicent terras, bonitatis usque ad
Terminos rerum celebretur omnes
Fama per urbes.

Omnis exsultet locus, omnis ætas
Gestiat plausu & fremitu secundo,
Res quod humanas modereris æqui
Juris habentis.

Ut tuas laudes populi per omnes
Prædicent terras, bonitatis usque ad
Terminos rerum celebretur omnes
Fama per urbes.

Si tuæ genti faveas benignus,
Conditor mundi bone, messis agros
Vestier, vites oleæque colles,
Gramina campos.

Si tuæ genti faveas benignus,
Conditor mundi bone, te pavebunt
Et colent gentes sub utroque mundi
Axe jacentes.

PS. LXVIII. *Exsurgat Deus, &c.*

C A R M. G E N XX.

O Qui perpetuis orbem moderaris habenis,
 Placidus bonus exsere vultus;
 Impietasque exosa tuas, pater optime, leges,
 Tremefacta repente faceffet,
 Ut levis in tenues fumi vapor effugit auras,
 Ut cera liquefcit ab igni.
 At lætis pia turba animis sua gaudia plausu
 Testabitur, & tibi, rerum
 Sancte parens, Pæana canet, qui lucida cœli
 Veheris super astra, nec ævi
 Inclusus spatiis, æternis legibus orbem
 Æternus & ipse gubernas.
 Te canimus læti, & lætos renovamus honores,
 Qui celsi è vertice mundi
 Respicias humanas curas: & patribus orbos
 Pueros, viduasque maritis.
 Prosequeris patrio affectu: qui prole beatâ
 Steriles solare hymenæos:
 Compeditibus vinctos solvis: populi arva rebellis
 Bibulis obducis arenis.
 Isacidæ Nilo quum, te ductore, relicto,
 Arabum per inhospita saxa
 Errarent, tremuere soli penetralia: cœlum
 Maduit fudoris anhel
 Imbribus: à vultu Domini conterrita duræ
 Tremuere cacumina Sinæ.
 Arva sibi selecta bonus rigat imbren benigno:
 Et quum labefacta fatiscunt,
 Confirmat, recreatque afflicta: suoque fruenda
 Dat habere gregi: nec egenam
 Temporibus daris virtutem deserit. Arma
 Trepidâ formidine belli
 Quum quatiant animos, lætum celebrare triumphum
 Teneris dabit ille puellis:
 Sufficietque suas in laudes carmina: reges
 Numerofo milite freti

Terga

Terga dabunt, latebrasque perent: spoliisque fructus
 Imbellis turba relictis.
 Vestra licet somno sternantur corpora nigra
 Inter fuliginis ollas,
 Illa tamen vincent nitidam candore columbam
 Rutilæ cervicis honore,
 Quæ nunc argentum nitidum, nunc lumina blandum
 Radiantis provocat auri.
 Quum Deus omnipotens traduceret agmina regum
 Longo spectanda triumpho,
 Squalida quæ luctu & tenebris Solyma antè jacebat,
 Niveâ tum luce refulsit,
 Ceu nive vicinos inter candentia colles
 Salmonis culmina fulgent.
 Usque sibi Basan placeat, jactetque superbus
 Fastigia proxima cælo:
 Ne tamen herbiferos saltus, ne pascua sacro
 Ausit conferre Sioni:
 Quam propriam pater omnipotens in secula sedens
 Legit, lectamque tuetur:
 Ille pater quem cœlituum tot millia currum,
 Equitum tot millia stipant.
 Sive ille excelsæ vehitur per culmina Sinæ,
 Sua seu sacraria visit:
 Seu scelerum vindex celebri petit astra triumpho,
 Captivæque colla catenis
 Vincita trahit: victæ passim donaria gentes
 Cumulant: paullo ante rebelles,
 Poplite nunc flexo venerantur templa Sionis.
 Igitur celebramus honores
 Jure tuos, nullam nobis qui munere lucem
 Vacuam finis ire: salutis
 Unica spes nostræ: nempe unus frena gubernas
 Vitæ, irremeabilis Orci
 Unus claustra tenes, & nutum fata sequuntur.
 Inimicos vulnere certo
 Tu figis, longâ scelerum tu sorde sepultis
 Lethali tempora plagâ
 Dividis. At caros sic consolaris amicos,
 Extremo à littore ponti

Vos ego crudeli incolumes ex hoste reducam,
 Rubri seu trans freta ductos
 Æquoris à sævo incolumes servavimus Ogo.
 Cæsorū in sanguine regum
 Tingent crura: canes hostilia vulnera lambent:
 Latæ spectacula pompæ
 Adspiciens, pater alme: tuo, pater alme, triumpho
 Plaudent tua templa petentes.
 Anteibunt qui voce canant, qui cymbala pulsant,
 Citharæ tuba juncta, tubæque
 Tibia, quæque tuas celebrent, fortissime, laudes,
 Doctæ pulsare puellæ
 Tympana: te populi cœtu fremituque secundo
 Et planctu ad sidera tollent:
 Isacidaeque tuas in laudes ora resolvent:
 Juvenis de stirpe creatus
 Beniamini, Judæque aderit generosa propago.
 Neque clarus Zabulo deerit,
 Nephthalidaeque duces. Nam tu tua jussa sequentis
 Viresque animosque ministras:
 Claraque victrici das tempora cingere lauro.
 Solymæ victoria præpes
 Ex adytis volat. Ergo ferent tibi munera reges,
 Atque ad tua templa ferentes
 Munera, te super astra ferent. Tu freta sagittis
 Lethalibus agmina fundis:
 Tu fortesque domas dexteras, animosque rebelles.
 Humiles tibi pendere cogis
 Vestigal fractosque duces, avidique cruoris
 Vindex populi agmina perdis.
 Quique bibunt Nilum, quâ mergitur æquoris undis,
 Quique ipso fontis in ortu,
 Accurrent, pacemque petent, opulenta ferentes
 Tibi munera supplice dextrâ.
 Regna hominum celebrate Deum: datè carmina Regi,
 Qui templa gubernat olympi
 Æterna æternus: cujus mortalia cuncta
 Vocem tremefacta pavescunt.
 Hunc fortem celebratè, unique accepta referte
 Bene gesti prospera belli.

Cujus in Ifacidis resplendet gloria, cujus
 Testantur robora nubes:
 Cujus ab arcano templo venerabilis horror
 Stupefacta in pectora manat.
 Ifacidum Deus ille, Deus qui robore nervos,
 Animosque vigore fuorum
 Implet: ei laudes Jacobi dicite proles:
 Etenim Deus ille deorum est.

PS. LXIX. *Salvum me fac, Deus, &c.*

CARM. GEN. ii.

SANCTE parens fer opem lasso: torrentibus undis
 Pene obruerunt me malorum flumina.
 Pes nequit in molli vestigia figere limo:
 Pronumque inundans vertici fluctus rapit.
 Dum clamo, arentes urit sitis arida fauces:
 Spectando lassa torpuere lumina.
 Me vexant odiisque premunt immanibus hostes,
 Plures inumbrant quam capilli tempora.
 Inque dies crescunt numero: & ceu rapta rependam,
 Bene parta per vim cogor illis reddere.
 Simplicitas tibi nota mea est, bone conditor orbis,
 Meaque testis semper innocentiae es.
 Fac, pater alme, bonis ne fiat mea damna pudori,
 Dum te colentes clade cernunt opprimi.
 Te propter maledicta tuli & ludibria vulgi:
 Te propter ora turpis infecit pudor.
 Me vitant fratres, & eadem è matre creati
 Me ceu scelestum abominantur filii.
 Uror, & ira coquit penitus praecordia, leges
 Tuosque ritus impii quum negligunt.
 In tua quae jactant probra & convicia sacra,
 In me recurrunt, corque vulnerant meum.
 Si fleo jejunos, si macero pectora curis,
 Rident, probrisque prosequuntur lacrymas.
 Si regor incultos faccis squalentibus artus,
 Fio repente fabula & ludibrium.
 Me salibus petit è portae statione senectus:
 Et ebriosae sum tabernae cantio.

Interea curis, genitor, confectus acerbis,
 Ad te recurro: tu benignus respice.
 O genitor, sine fine bonus, sine fraude fidelis,
 In rebus arctis da salutarem manum.
 Erige penè luto absorptum: da figere gressum:
 Crudelis hostis me eripe impotentia.
 Neu rapiat torrentis aquæ violentia, neu me
 Mergatve gurgis, aut vorago absorbeat.
 Sancte parens, nullos cujus clementia fines
 Novit, vocantem & destitutum respice.
 Ne faciem servo avertas, qui rebus egenis
 Supplex opem orat: subito miserum subleva.
 Mitis ades: serva hanc animam, ut pudor obruat ho-
 stes,

Qui ceu relictum me enecant conviciis.
 Tu testis mihi probri ignominiaque superbæ:
 Tu testis hostes quam proterve illuserant.
 Cor dolor urebat: socius mihi nemo doloris,
 Nemo dolorem qui levaret anxium.
 Dulcia felle mihi tingebant fercula amaro:
 Pro vino aceri porrigebant pocula.
 Ergo victum illis vitient aconita vicissim:
 Mœrorque læta obnubilet convivium.
 Unde sibi placida promittunt oria pacis,
 Hinc semen illis pullulet discordia.
 Caligent oculi, & nutent vestigia: vires
 Elumbe corpus deserant. Iram tuam
 Sic meritos effunde super: tuus hauriat illos
 Furor: colonis tecta vidua mœreant:
 Qui deserta habitat tentoria nemo supersit,
 Quia persequuntur dexterâ afflictos tuâ.
 Afflictos miserosque procaciter insultantes,
 Verbis acerbant vulnera atque injuriis.
 Tu sine peccatis cumulent peccata, nec unquam
 Dulcem æquitatis sentiant fructum tuâ.
 Impia de tabulis viventium nomina dele:
 Tuos nec inter hos recense filios.
 Me renuem afflictumque tuâ, pater optime, dextrâ
 Erige, locoque siste tutum in arduo.
 Hic ego carminibus rerum super astra parentem
 Tollam, & celebri gratias in cœtu agam.

Grati-

Gratius hoc illi est, quam si cadat hostia ad aram
 Vitulus tenellus jam coniscans cornibus.
 Adspicient mites, & pectore gaudia volvent,
 Deum colentum læta corda gestient.
 Audit enim Dominus tenues, nec despicit ægros
 Ob nomen ejus vinculis coercitos.
 Unum igitur tellus colat hunc, & pontus, & æther,
 Et quicquid æther, terra, pontus continet:
 Qui facit incolumem pulchram florere Sionem,
 Urbesque Judæ mœnibus cingit novis:
 Metiturque suis rura ante inculta colonis,
 Tenenda blandis quæ relinquant liberis:
 Quæ placidâ teneat series in pace nepotum,
 Quicumque Domini nomen & numen colunt.

PS. LXX. *Deus in adjutorium meum intende, &c.*

CARM. GEN. xvii.

O Deus, præsens ades, & periclis
 Me præsentibus eripe:
 O Deus, duros propera labores
 Confestim auxilio ut leves.
 Qui meam quærunt animam, erubescant
 Fœdam ignominiam ferant:
 Et fugâ turpi doleant, malignis
 Qui me consiliis petunt:
 Terga dent, fufos pudor ut perurat,
 Qui rident gemitus meos.
 Teque clementi & placido fruantur,
 Qui gaudent placitis tuis.
 Qui salutis spem posuere in uno
 Te certam penitus Deo,
 Gaudeant, semperque canant, Perennis
 Majestas & honor Deo.
 Sunt meæ vires & opes pusillæ:
 Sed tu me Deus adjuva.
 Tu meæ vires, mea spes, opesque:
 Festinus fer opem mihi.

PS. LXXI. *In te, Domine, speravi, non confundar, &c.*

C A R M. G E N. XV.

IN te salutis spem posui meæ,
Fac me perennis ne pudor obruat.
Audi vocantem lenis, & eripe
Hostis cruenti me violentiæ.

Vitæque custos & columen meæ,
Turrisque rebus semper in asperis,
Nunc turris esto & perfugium mihi.
Et sævientum subtrahe dexteræ.

A vi scelestæ subtrahe dexteræ
Pendentem ab uno subsidio tuo:
Et qui juventæ tutor eras meæ,
Orbam senectam viribus afferere.

Tu me tuendum matris ab ubere
Duxti: pependit matris ab ubere
Spes nostra de te: materies meis
Una est perennis laus tua. cantibus.

Ceu continenter prodigium malis
Natum ferendis, rideor impiis.
Sed me malorum fluctibus obrutum
Spes una fulcit præsidii tui.

Me lux videbit, me tenebræ tuas
Laudes canentem: jam senio gravem,
Fractisque lasso corpore viribus,
Ne me impiorum trade libidini.

Et clam susurrant, & caput in meum
Occulta tendunt retia per scelus:
Et dum scelestum propositum premunt,
Ajunt, Ope illum destituit Deus:

Instate fracto, prendite, perditæ
Nudum salutis vindice. Tu Deus.
Ne linque fretum præsidio tuo:
Præsensque sævis hostibus eripe.

Pudore vultus inficiat rubor
Hosti dolofo, fraude nefariâ
Qui me aucupatur: mœnat irrita
Conata, vanum lugeat exitum.

Libera periculis; carmine te novo
 Pangam tenacem polliciti, & tuis
 Promptum juvandis: & numeris meis
 Aptabo laudes innumeras tuas.

Canam potentem te dare prospera
 Eventa, belli quum fremuit timor:
 Canam fidelem reddere fœderum
 Promissa, largo non sine fœnore.

Abusque primo flore puertitæ
 Laudum tuarum tu mihi carmina
 Semper præisti: ne senio gravem
 Canumque nunc me, spes mea, desere:

Donec nepotum secula noverint,
 Me vate, quanto robore, quâ fide
 Me liberâris. Justitiæ tuæ
 Convexa mundi gloria transvolat.

Rerum creator, quis similis tui?
 Qui me malorum gurgite mersebas,
 Mitisque vitâ rursus amabili
 Tracto è profundo gurgite das frui:

Opesque honoresque accumulabas bonus,
 Irâ remissâ: & pectora turbida
 Solaris. Ergo te citharâ canam
 Nabloque certâ conspicuum fide.

O sancte nostræ gentis ab ultimo
 Protector ortu, vox mea te canet:
 Te spiritus, te vita laboribus
 Exemta duris, laudibus efferet.

Lux nulla solem proferet aureum,
 Quæ prædicantem justitiam tuam
 Non audiet me, Rex bone, qui meis
 Rubore vultum offuderis hostibus.

PS. LXXII. *Deus, judicium tuum Regi da, &c.*

C A R M E N. V.

DA tuæ Regi, Deus, æquitatis
 Jus ad exemplum dare, filioque
 Regis ut legum patriæ ad salutem
 Flectat habenas.

Ut

Ut regat iustis populum institutis,
 Pauperum questus facili tuorum
 Aure cognoscat, dirimatque lites
 Legibus æquis.

Pace latentur juga montiumque
 Horridi saltus: genitrix quietis
 Æquitas colles amet, asperosque
 Ruris alumnos.

Jus suum det pauperibus, potentum
 Curet ut ne vi tenues premantur,
 Destruat quisquis miseros dolosis
 Litibus urget.

Ut reformidet venientis ævi
 Gens tuum nomen, sua sol diei
 Donec effundet, sua luna donec
 Lumina nocti.

Æquitas & jus veniens olympo
 Recreent terras, veluti sub æstu
 Imber, & rores pluyii beatos
 Ruris honores.

Floreat, rerum hoc moderantè habenas,
 Jus, bonæ paces vigeant, perenni
 Luna dum cursu rediens novabit
 Menstrua vultus.

Imperî fines maris unda fluctu
 Hinc & hinc claudat: spatiumque latis
 Quod modum regnis faciat, sit idem
 Terminus orbis.

Ad pedes illi cadat advolutus
 Æthiops: hostes veniam precati
 Supplices, vultus humiles comamque in
 Pulvere verrant.

Qui tenent pontum, refluique ponti
 Insulas, regesque Arabum beati,
 Thuris & dites venient Sabæi,
 Dona ferentes.

Illum adorabunt, mare quâ remotis
 Obstrepit terris, metuentque reges:
 Servient gentes sub utroque mundi
 Axè jacentes.

Ille desertos opè sublevabit:

Eximet curis querulos: egeno &

Pauperi dextram dabit: obrutosque

Fœdore solvet.

Nec velut vilem tenuis cruorem

Plebis effundi sinet: ergo vivat,

Deque thesauris Arabum beatis

Munera sumat.

Ac suo Regi bene comprecatus,

Illius laudes canat, illum honoret,

Largam opum dextram celebret, patremque

Vulgus adoret.

Per feros montes segetem refundat

Terra, tam densis crepitans aristis,

Quàm gravi cedros Libanî flagellant

Murmure venti.

Augeat prolem numero carentem

Per vias urbis bona pax beatæ:

Læta ceu campis riguis per imbre

Gramina surgunt.

Nomen æterno juvenescat ævo:

Filii nomen, jubar usque solis

Dum vagæ funder radiata terris

Lumina flammæ.

Ille Rex gentes faciet beatas

Quas sinu claudit refugo Amphitritæ,

Omnis hunc tellus canet Amphitrite.

Cincta beatum.

Isaci gentis Domino Deoque

Laus, honor, virtus: opis haud egenus,

Illa quæ cuncti attoniti intuentur;

Perficit unus.

Nomen augustum canat omnis ætas,

Ulla quod nunquam taceat vetustas:

Nominis sancti penetret per omnes

Gloria terras.

PSALMORUM

Liber Tertius.

PS. LXXIII. *Quam bonus Israel Deus, &c.*

CARM. GEN. XV.

Tellus ut undis hospitium neget,
Undæque terras fluctibus obruant,
Aer coruscis fulminet ignibus,
Ruina mundi sidera misceat:

Dei potentis non bonitas tamen
In rebus arctis destituet pios,
Purasve mentes nequitiâ sinet
Mœroris æstu funditûs opprimi.
Quam penè lapsu pes mihi lubrico
Gressum fefellit, dum pede metior
Immensa parvo, dum trutinâ meâ
Expendo stultus judicium Dei!

Fervebat irâ pectus, & æmulo
Livoris æstu, quum scelerum omnium
Contaminatos sordibus impios,
Florere cunctis conspicerem bonis.

Sors illa cunctis invida, mobilis,
Infida, servat perpetuâ fide
Istis tenorem, & robore vivido
Firmos senectam ducit ad ultimam.

Exemta duris vita molestiis
Curisque (pectus quæ reliquis coquunt
Mortalibus) per lætitiâ fuit
Luxumque, & ægris pura laboribus.

Ergo

Ergo insolenti fœta superbiâ
Corda intumescunt: pectora spiritus
Ventosa tendunt: cæcus amor sui
Frena impotenti dat violentiæ.

Testa invidendas non capiunt opes,
Felicitem non animus suam:
Et vota vincens spemque superflua
Luxus fatigat, nec satiat tamen.

Verbis minores terrificant feris,
Et fastuosæ mole potentiæ:
Vultu procaci & vocibus improbis
Adblandiuntur nequitæ suæ.

Nec impudentis garrula vanitas
Contenta linguæ fundere toxica
Terras per omnes, astra laceßere
Audet, Deumque insana superbia.

Hæc mente spectant attonitâ pii,
Et æstuant pectore fluctuant:
Secumque mussant, Scilicet hæc Deus
Quum cernat, atris abstinet ignibus?

Opes abundè suppeditant malis,
Crescitque nullo fine pecunia:
Secura pacis molliter otia
Quassante nullo turbine transigunt.

Frustra ergo puro pectore vivitur:
Frustra innocentem contineo manum:
Frustra labores perfero, torqueor
Dolore, nullis non crucior malis.

Rursus verebar ne temerario
Ausu improbarem consilium Dei,
Ac arbitrarer sorte miserrimos
Selecta quos is pignora nuncupat.

Causas latentes dum sequor anxius,
Et pertinacis viribus ingeni
Pugno, profundum se chaos ingerit,
Et nocte mentis lumen adobruit.

Labore tandem fessus inutuli
Ad te recurro, Rex bone cœlitum:
Quietus exspecto ex adytis tuis
Quis hos & illos separet exitus.

Vidi repente quam pede lubrico
 Starent superbi: quam stabiles parum
 Opes tenerent: quam fragili loco
 Fultos ruinâ præcipiti trahas.

Procella vindex ut sonuit tuæ
 Iræ, fugaces cum domino suo
 Evanuerunt divitiæ: manet
 Umbra invidendæ nulla potentia.

Sic nocte mentes ludificans fugit
 Imago somni: & quæ modò pectora
 Sopita vano terruerat metu,
 Risus per urbem mox ciet omnibus.

Donec viderem hæc, mœror & anxietas
 Mentem obruebant sollicitudines:
 Aut hæsitantem, ceu stupidum pecus;
 Torpor ligabat pectore marcido.

Arcana sed vis interea tui
 Me fulciebat numinis, ac manum
 Dextram regebas: auspicio tuo
 Ductuque clarus fulgeo gloria.

Quid terra, præter te, mihi, quid polus
 Offert colendum? cor mihi tabuit,
 Infracta mens desiderio tui

Languebat, ægrum corpus inaruit:

Tu rursus artus robose vivo
 Firmasti: opimas suppeditasti opes.
 Qui, te relicto; spe stolidâ deos
 Vanos adorant, cladibus obruis.

Te sector unum, tu superas meis
 Spes una rebus: præsidio tuo
 Liber periculis, auctus honoribus,
 Te sempiternis laudibus efferam.

PS. LXXIV. *Ut quid, Deus, reprobasti, &c.*

C A R M. G E N iii.

CUR nos relinquis penitus, ô rerum parens,
 Hostique dedis impio?

Lupis vorandum cur gregem pastor tuum
 Irâ obstinatâ deferris?

Memento cœtus servitute ab aspera
 Quem vindicâsti: quem tibi
 Peculiâri sorte, patrimonium
 Geu proprium, receperas.
 Colles Sionis, numinis sedem tui,
 Bonus favensque respice.
 Tandem resurge, & hostium superbiam
 Compesce: perde funditûs
 Hostes protervos, qui tuum sacrarium
 Manu nefandâ polluant.
 Clangunt sonorâ buccinâ, non quæ tuas
 Laudes canat, ludibrio
 Sed festa acerbo quæ profanet: in tuis
 Vexilla figunt turribus.
 Bacchatur audax ira frenis libera:
 Ædis ruentis it fragor:
 Quales sub altis murmurant quercus jugis,
 Cæsa bipenni quum ruunt.
 Demoliuntur malleis & vectibus
 Cælata templi limina.
 Populatur ignis adyta: nominis tui
 Contaminant sacrarium.
 Secumque tacito comminantur pectore
 Se diruturos omnia.
 Nec temerè: flammis strata fumant omnia
 Tuo dicata cultui
 Loca: signa nusquam, nulla jam miracula:
 Propheta nullus perditos
 Solatur, &, spe quamlibet lentâ, tamen
 Spondet malorum terminum.
 Quousque tandem nomini finis tuo
 Hostem protervum illudere?
 Quousque acerbis facta dira & impia
 Exasperabit jurgiis?
 Cur otiosus retrahis manum? exsere
 Tandem potentem dexteram.
 Tu noster olim rector & custos, Deus,
 Priscis ab usque seculis.
 Te vidit orbis vindicantem ab omnibus
 Semper tuos periculis.

114 P S A L M U S LXXIV.

Secessit unda te jubente, & vitreo
 Muro liquor coercuit
 Cursum, feroces viribus suis duces
 Ponti recursus obruit:
 Ipsum marinis vastiorem belluis
 Hausit tyrannum, & asperis
 Afflicta saxis, fluctibus cadavera
 Ejecta vultur Æthiops
 Voravit: inter æstu arenas torridas,
 De cote durâ limpidi
 Fluxere rivi: te imperante substitit
 Arente flumen alveo.
 Tuus dies est, nox tua est: solis jubar
 Radiis adornas aureis.
 Æquorque claudis littorum repagulis,
 Terrasque cingis fluctibus:
 Æstate lenis frigus acre, frigoris
 Æstum rigore temperas.
 Domine, intuere probra, contumelias,
 Et hostium ludibria,
 Qui te lacescunt impiis conviciis,
 Molestiis nos opprimunt.
 Ne trade vitam turturis tuæ feris:
 Turbam tuorum pauperum
 Ne sempiternâ oblivione desere:
 Memor tui sis fœderis.
 Nam nec tenebræ nos tegunt, nec pellimus
 Obscuritate injurias:
 Ope destituti & omnibus fracti malis
 Populi pudori consule:
 Ut te merentem prosequantur laudibus
 Miseri levati luctibus.
 Exsurge, rector orbis optime, & tuam
 Causam tuere: sis memor
 Quæ probra passim nomini semper tuo
 Stultâ ingerat procacitas.
 Voces superbas & tumultus improbos
 Silentio ne supprime:
 Curamque rerum gerere te mortalium,
 Qui negligunt te, sentiant.

PS. LXXV. *Confitebimur tibi, Deus, &c.*

CARM. GEN. xiii.

TE nos carminibus, Rex bone, patriis
 Dicemus meritò: te celebrabimus.
 Præsentem miseris: & memorabimus
 Facta illustria posteris.
 Quum plenis venient tempora seculis,
 Cogam, inquit Dominus, concilium meum:
 Justis suppliciis prosequar impios,
 Justis muneribus pios.
 Fundamenta soli dissilant licet,
 Turbetur trepidis gens hominum minis,
 Fundamenta soli fluxa adamantinis
 Nectam rursus ego vinculis.
 O stultos quoties admonui modum
 Vesanz ut facerent nequitiz suæ!
 In cælum quoties admonui impios
 Ne stulte arma capefferent!
 Quid cælum stolidâ voce laceffitis?
 Quâ spe si furitis? spiritus arrogans
 Cujus præsidio fretus in æthera
 Cristas erigit impias?
 Eois coeat viribus occidens,
 Conjurent calidæ cum Borea plagæ,
 Frustra divitias, sceptra, potentiam
 Cuiquam conciliaverint.
 Unus Rex hominum, res hominum suo
 Versans arbitrio, præcipitem trahit
 Illum de folio, plebis ab infimæ
 Hunc facie ad solium erigit.
 Nam cratera meri purpurei Deus
 Jam dextrâ tenet, & vindice pharmaco
 Undantem pareram temperat, & malis
 Justum supplicium parat.
 Illinc impietas undique ab ultimis
 Terrarum spatiis hauriet, & mero
 Consumto, cupido gutture turbidâ
 De facie exitium bibet.

116 P S A L M U S LXXVI.

At me vate, Dei, quem genus Isaci
 Et thure & precibus placat & hostiis,
 Omnis posteritas munificentiam
 Et vim numinis audiet.
 Confringam tumidæ tela superbiæ
 Formidata bonis: cladibus obruta
 Emerget pietas, & super æthera
 Tolleſt conſpicuum caput.

PS. LXXVI. *Notus in Judea Deus: &c.*

C A R M. G E N. iii.

GENTES profanæ numinis loco colunt
 Sibi quæſque quem finxit Deum:
 Judæa verum novit & colit Deum,
 Landatque feſtis cantibus:
 Deum Sionis incolam, Solymæ ſacris
 Cui templa ſumant ignibus.
 Illic minaces fregit arcus, lucida
 Fregit ſagittæ ſpicula
 Clypeis ſiniſtris rapuit, enſes dexteris:
 Funeſta bella ſuſtulit.
 Tu præpotentes fortior tyrannidas
 Virtutibus frangis: tu feram
 Compescuiſti fortium ſuperbiam
 Regum potenti dexterâ.
 Fractâ minacis ſpiritus ferociâ,
 Prædæ fuere: aut ferro
 Somno gravati condidere lumina.
 Obtorpuere dexterâ
 Fortes virorum, viſ equorum, & curruum
 Elanguerunt impetus.
 Tuum verendum nomen & numen; tu
 Quando æſtus iræ incanduit,
 Quis obviam auſit ire? quis miſerum caput
 Tuo furori objecerit?
 Quum templa mundi fulminum quateret fragor,
 Ut impiâ tyrannide
 Pœniſ reſpreſſa ſupplicem modeſtiam
 E ſervitute abduceres,

Attonita

Attonita tellus filuit: imbellis pavor
 Mentēs superbas perculit.
 Ultricis iræ scelera pœnis obruta
 Humana gens quum cerneret,
 Boni efferebant laudibus te, conscius
 Premebat horror impios.
 Vota ergo Domino nuncupate, & reddite:
 Domino verendo munera
 Ferte universi civitatis incolæ
 Sanctæ, Deumque agnoscite,
 Reges superbi quem pavent, qui spiritus
 Feros retundit impiis.

PS. LXXVII. *Voce meâ ad Dominum clamavi, &c.*

CARM. GEN. vi.

TE voce semper, te prece supplice,
 Rerum invocabo conditor optime:
 Nam lenis ac placatus aurem
 Das facilem miseris querelis.
 Ad te refugi quum premerer malis,
 Ad te tetendi sollicitus manus
 Sub nocte sola, donec atras
 Lux tenebras rediens fugaret.
 Mens inquietis fracta doloribus,
 Surda abnuebat aure fidelium
 Voces amicorum, medelæ
 Impatiens: animusque solum
 Intentus in te, cum lacrymis preces
 Miscens fremebat: pectora flebili
 Concussa singultu sonabant;
 Cura animi cruciabat artus:
 Æstus verabat sollicitudinem
 Dulcem soporem carpere lumina:
 Segnis ligabat membra torpor,
 Vocis iter dolor obstruebat.
 Tum mente versâ volvere secula
 Cæpi anteaucti temporis, ac Dei
 Numen bonis præsens, nec unquam
 Auxilii miseris avarum.

118 P S A L M U S LXXVII.

Laudum subibat quas tibi carmine
 Lyræ canebam suaviloquæ ad modos :
 Secumque vestigabat ægra
 Mens vario labefacta motu ;
 Num me relicto in perpetuum Deus
 Opis benignam jam retrahit manum ?
 Nec ampliùs suum tenebit
 Larga Dei bonitas tenorem ?
 Nec ore vatum leniet anxias
 Curas suorum ? nec miseris erit
 Placabilis ? nec sistet iræ
 Præcipitem bonitate cursum ?
 Tandem remissio pectore, Quo dolor
 Impellis ? inquam : stant adamantinis
 Decreta cœli fixa vinculis,
 Nec dubio labefacta casu,
 Nec fracta vi, nec temporis invidis
 Obliviosi obnoxia dentibus.
 Rursus tuæ mentem subibant,
 Sancte parens, monimenta dextræ :
 Qui templa picti sideribus poli,
 Frugumque campos germine fertiles,
 Et secla tot nostros ad usus
 Condideris pecudum & ferarum.
 Quàm sæpe, pœnis dum præmis improbos,
 Tutoque fulcis præsidio probos,
 Mortalibus clementiæque &
 Justitiæ specimen dedisti,
 Æterne rerum conditor ! omnia
 Consulta cujus factaque sanctitas
 Illustrat : haud quidquam tibi ingens
 Orbis habet simile aut secundum.
 Mirante mundo tu Deus unice
 Miræ dedisti signa potentæ,
 Ergastulis quum liberasti
 Abramidas Pharii tyranni.
 Videre fluctus te tumidi, Deus,
 Videre fluctus, & trepido gradu
 Fugere : turbavit profundas
 Horror aquæ vitreæ lacunas.

Fudere

Fudere aquosas imperio tuo
 Nubes procellas de gravido sinu,
 Sonore rauco: grandinisque
 Infremuit lapidosus imber.
 Cœli tonantis vastificus fragor
 Implebat aures: lumina fulgurum
 Terrebat ardor, & pavore
 Attonitæ tremuere terræ.
 Salî rubentis pervia vastitas
 Ductore te tot millibus obruit
 Vestigia, & fluctu refuso
 Clausit iter Phariis quadrigis.
 Moses & Aron (ceu pecudum greges
 Pastor reducit) præsidio tuo
 Duxere tranquillas per undas
 Incolumes populi catervas.

PS. LXXVIII. *Attendite, popule meus, &c.*

C A R M. G E N. I.

AUdite Isacidæ, & rerum pietate parentem
 Qui colitis purâ, huc animos advertite vestros,
 Mira canam, sed vera canam: quæ longa vetustas
 Occulit arcanis oracula mersa tenebris
 Evolvam: priscis accepta parentibus olim
 Veriloquis dictis, in secula sera nepotum
 Transmittam: laudesque Dei, mirandaque facta
 Cognita de proavis discent, me vate, minores.

Namque parens mundi sancto quum foedere gen-
 tem

Jungeret Isacidum sibi, patres prodere natis
 Per seriem, & seris venientia secula seclis,
 Et legum monitus & facta ingentia jussit.
 Scilicet ut memori benefacta priora tenentes
 Pectore, consilium vitæ auxiliumque regendæ
 A Domino expectent, trepido turbante tumultu,
 Ne tam cæca animos condant oblivia, legum
 Irrita ventosis ut dent præscripta procellis.
 Neu similes patrum, male gratâ mente rebelles,
 Deficiant animi instabiles, dubioque labantes

120 P S A L M U S LXXVIII.

Pectore. Cur soboles Ephræmi, docta sagittis
 Figere vel jaculo quamvis distantia certo,
 Terga dedit pene ante tubas? latebrisque salutem
 (O pudor!) abjectis quæsit turpiter armis?
 Nempe quod averfos flexere per avia gressus,
 Obliti legum & monitorum, & fœderis icti,
 Obliti tantorum operum, quæ, testibus olim
 Patribus, in Phariis Dominus patraverat oris.

Quum mare divisit sese cumulante profundo,
 Inter & aggestos undæ stagnantis acervos
 Incolumem eduxit populum, duce nube serenâ
 Luce, per obscuras flammâ præeunte tenebras.
 Flumina de solidi patefecit vulnere saxi,
 Damnatisque siti rivos donavit arenis.
 Nec satiati undis linguas tenere procaces:
 Ausi immane scelus, deserta per avia rursus
 Tentavere Deum: &, ventris stimulante voracis
 Ingluvie, petiere cibos: ac talibus ora
 Solverunt: Silicis duræ qui flumina venis
 Elicit, subitoque sitim torrente levavit,
 Non potis est panem, non lautæ fercula mensæ
 Addere? non epulis convivia larga profusis?

Andiit omnipotens, calidaque accensus ab ira est,
 In Jüdâque hausit flammato corde furorem.
 Et populo tamen ingrato, totiesque salutis
 Inmemori acceptæ, victum dedit esse petitem.
 Castra super late ætherei patefecit olympi
 Horrea: dein gravidæ cœlesti semine nubes
 Ambrosiæ largos super agmina solvit in imbro:
 Cœlestisq; cibi indulsit mortalibus usum.
 Cedere tum jussu campis ex aeris Euro,
 Mox repidis volucrum pluvias Notus attulit alis,
 Non secus ac siccæ cumulos quum verrit arenâ;
 Pulvereamque trahit deserta per arida pallam,
 Castra super, tensisque super tentoria velis,
 Alitum tremulis resonabant agmina pennis,
 Et circum affusis cumulabant stragibus agros.

Iamque epulis exempta fames: sed prava libido
 Non exempta tamen; sed adhuc sine fine petita
 Faucibus hærebant epulæ: Deus ecce repente
 Ulcor adest: late subitò grassante ruina,

Robora selectæ passim cecidere juventæ.
 Sed neque tot pœnæ, neque tot benefacta rebelles
 Continuere animos, nec tot miracula, rerum
 Naturâ monstrante Deum. Pater ergo procaces
 Casibus assiduis fregitque, & robore fracto,
 Ante diem tremulæ succidit fila senectæ.
 Vix tandem morbis vexati, erroribus acti,
 Omnibus exhausti prope cladibus, omnium egeni
 Agnovere Deum: per tot discrimina testæ,
 Ereptique malis, sævoque ex hoste recepti,
 Verba tamen blandis fundebant subdola linguis,
 Ore pii, mendace animo: neque fœderis icti
 Servavere fidem. Verum clementior ille
 Sontibus ignovit: patriâ pietate remisit
 Offensas, meritamque ultrò compescuit iram:
 Quippe homines memor esse animi modo flabra fu-
 gacis,

Quæ fragiles agitent morituri corporis artus.
 O quoties inter viduas cultoris arenas,
 Inter saxa siti squalentia, numinis iram
 Languentem infans irritavere querelis!
 Et sua divinas dimensi ad robora vires,
 Virtutem brevibus voluere includere metis,
 Quæ mare, quæ terras, quæ cœli continet orbes?

Scilicet obliti benefacta priora, salutem
 Acceptam, & duri nuper juga demta tyranni,
 Et quæ per Pharias miracula plurima gentes
 Edidit, in vitreos suffuso sanguine rivos,
 Damnatisque siti laticum sine munere mensis.
 Et modò per inferæ per celsa palatia muscæ
 Spicula fugebant liventi tincta veneno:
 Et modò humineis squalebant atria ranis.
 Et nunc bruchus edax hominumque boumque la-
 bores,

Agmine nunc denso diræ excedere locustæ.
 Grandinis imbre hortos, lapidosâ grandine vites,
 Grandine silvarum dominus decussit honorem:
 Grandine prostrati fortes jacuere juvenci:
 At segerum gravidos ruit igneus imber in agros.
 Ira Dei, laxique furor baccharus habenis,
 Eumenidumque faces, & conscius horror oberrans
 Pectora,

Pectora, turbabat stimulis præcordia cæcis.
 Tum letho patefacta via est: mors sæva per omne
 Passim hominum pecudumque caput nulli æqua cu-
 currit:

Primitias sobolis, carissima pignora, florem
 Roboris, & seræ spem præsidiumque senectæ
 Prostravit, quâ Nilus aquâ se divite volvit,
 Et septemgeminis refluxum mare submovet undis.

Interea, ceu pastor oves in pascua ducit,
 Ipse suum Dominus populum deduxit, ab omni
 Vi procul & trepidâ formidine: fluctibus æquor
 Obruit infestos in se redeuntibus hostes.

At sancti tenuere patres loca sancta, Deique
 Parta manu, exclusit gentes prius unde profanas,
 Aut prostravit humi victas; & jugera mensus
 Abramidis habitare dedit. Nec segniùs illi
 Irritare Deum, & rerum tentare parentem,
 Fœdera negligere: & patrum de more rebelles,
 Avertere suos recto de tramite gressus,

Non secus ac arcus curvat se in cornua nervo
 Adducto, dextrâque iterum nêrvoque remisso
 In faciem subitò flectit se sponte priorem:
 Libera sic iterum gens impia vindice pœnâ
 Ad sese rediit: cunctisque in collibus aras
 Erexit, finxitque sibi simulacrâ deorum,
 Ac Dominum rerum meritas accendit in iras.

Audiit omnipotens pater impia vota precesque,
 Et sibi dilectam gentem contempsit: & aras
 Ipse suas, ac Silonis tentoriâ liquit,
 Sola sibi è cunctis electa habitacula terris.

Deseruitque sui monumentum fœderis Arcam
 Hostibus in prædam: monimentum roboris, unde
 Clara Dei in cunctas splendebat gloriâ terras.
 Hos ferro, terræ iratus sibi nuper amata,
 Objecit, flammis alios: cecidere cruento
 Ense sacerdotes: non connubialia festis
 Carmina sunt cantata toris, carique mariti
 Indepploratis viduæ jacuere sepulchris.

Ast ubi jam pœnis meritam satiaverat iram,
 Ceu crapulâ excussâ miles, lentoque sopore
 Excitus, arma iterum fugientes vertit in hostes:

Terga-

Tergaque vulneribus figens imbellia cæcis,
 Perpetuam adpersit ventura in secula labem.
 Non tamen Ephrænum præstantem fortibus armis
 Elegit, cui sceptrâ daret; non ille Manassæ
 Pignora: sed Judam, sed celsæ recta Sionis,
 Templâ sibi & solido fundata sacraria saxo,
 Cumque polo & stellis mansuram in secula sedem.
 Quique sequebatur pecudes in pascua David,
 Sustulit è caulis, caram & sibi pascere gentem,
 Impositum folio, & sanctæ jus dicere terræ
 Jussit: & ille gregem studio curâque fideli
 Rexit, & infestis defendit ab hostibus armis.

PS. LXXIX. *Deus, venerunt gentes, &c.*

C A R M. G E N. iii.

Hæreditatem, rector orbis, cur tuam
 Invadit hostis impius?
 Rixâ profano polluit sacraria
 Tuo dicata nomini,
 Soloque strâ funditus Solymam suâ
 Tegit ruinæ molibus.
 Truncata ferro membra te colentium
 Passim per agros objacent,
 Lanianda rostris vulturum, crudelibus
 Aut belluarum dentibus.
 Rivi cruoris perlunnt vias, velut
 Torrens adauctus imbribus.
 Nec usquam amicus ossa sparsa qui legat,
 Aut lecta tumulis obruat.
 Functique fato pariter & superstites
 Ludibrio accolis sumus.
 Parens benigne, quem modum tandem tuæ
 Speremus iracundiæ?
 An continenter instar ignis omnia
 Vorantis in nos læviet?
 Tui furoris verte potius impetum
 In impiarum gentium
 Tot regna, nomen quæ tuum vel nesciunt,
 Vel, si sciunt, non invocant:

Semen

124 P S A L M U S LXXX.

Semén piorum quæ laborant perdere
 Armis, & urbes ignibus.
 Revocando vetera, parce, genitor, crimina,
 Faces furori subdere.
 Sed pene cunctis obrutos malis, tuâ
 Nos præveni clementiâ.
 Offensionum mitis obliviscere,
 Nostræ salutis anchora.
 Placatus, adsis, splendor ut cunctis tuâ
 Clarescat oris gloriæ:
 Os obstruatur impiis, quærentibus
 Num noster hic cesset Deus.
 O iuste vindex, impios exercitos
 Pœnis vicissim cernere
 Fac nos, cruore qui piorum sordidi
 Nunc insolenter gestiant.
 Audi gementes carcerum qui vinclis
 Marcent: potente dexterâ
 De fauce mortis libera, quos cædibus
 Jamjam tyranni destinant.
 Et quam intulerunt contumeliam tibi,
 Et quam tuis injuriam,
 Multiplicatam redde nostris accolis,
 Rerum perennis arbiter.
 Et nos, ovilis grex tui, quem pabulo
 Alis, tueris numine,
 Et posterorum posterij, laudes tuas
 Cunctis canemus seculis.

. P S. LXXX. *Qui regis Israel, intende, &c.*

C A R M. G E N. XVI.

HEbræi generis pastor, uti gregem
 Blande progeniem qui regis Isaci,
 Inter qui geminos aligeros tuo
 Præscribis populo jura salubria:
 Selectæ soboli da bonus ac favens
 Lumen posse tuæ cernere gloriæ,
 Da vim posse tuæ nôsse potentia:
 Ac fessis propere porrige dexteram.

Tu nos si placido lumine videris,
Cedent continuo cætera prospere.
O Rex armipotens, quem statues modum
Iræ? quando humiles suscipies preces?

Irroras lacrymis fercula, lacrymis
Misches continuis pocula: jurgia
Nostri finitimi de spoliis ferunt,
Et nostra exagitant ludibrio mala.

O Rex armipotens, agmina cœlitum
Cui parent, faciem cernere da tuam.
Tu nos si placido lumine videris,
Cedent continuo cætera prosperè.

Traduxti Pharia de scrobe vineam:
Pravarum expuleras semina gentium,
Ut puro sereres purius hanc solo.
Jam radix teneras fuderat undique

Fibras: Jam tremulo frigore texerat
Montes: æqua cedris brachia sparserat:
Tangebant teretes æquora palmites,
Euphratem teneri germina furculi.

Nudatam solitis cur modò sepibus
In prædam hospitibus deseris hanc vagis?
Cur hanc sævus aper proterit? alites
Carpunt? omnigenæ depopulant feræ?

O Rex armipotens, obsecro jam redi
Tandem, & sidereo prospice de throno:
Placatusque tuam respice vineam,
Plantâras propriâ quam tibi dexterâ.

Hunc saltem placidus respice ramulum,
Cui cultu assiduo conciliaveras
Robur, clara tui gloria nominis
Terrarum ut populis nota sit omnium.

Illic flamma vorat brachia vitium:
Hic convulsa gemunt: cæsa bipennibus
Hic duris resonant: omnia pectus eunt.
Iræ justæ tuæ nos premit ultio.

Indulgens genitor, nunc ope subleva:
Firma præsidio nunc propius tuo
Hunc, vires & opes & decus antea
Affectu patrio cui cumulaveras.

126 P S A L M U S LXXXI.

Vitam redde tuis, sancte parens, quibus
Semper mors avidis faucibus imminet.
At nos usque ducem te comitabimur:
Præsentem miseris te celebrabimus.

O Rex armipotens, agmina cœlitum
Cui parent, faciem cernere da tuam.
Tu nos si placido lumine videris,
Cedent continuo cætera prosperè.

PS. LXXXI. *Exsultate Deo adjutori nostro, &c.*

C A R M. G E N. XXI.

EXsultate Deo nostro, bona dicite verba
Nostræ salutis vindici:
Isacidum laudate Deum, Præana canentes
Ad tympani dulces modos.
Nec lyra, nec cessent gentilia nabilia: festis
Tubâ Calendis clangite.
Hunc læti celebrate diem, stata sacra ferentes.
Nam sic statutum est patribus:
Sic lex sancta jubet, sic sacri fœdera pacti
Percussa cum majoribus.
Hæc est illa dies ventura in secula testis
Memphiticæ tyrannidis:
Quum Pelusiæcis Hebri gens hospes in oris
Erraret, & linguæ sonum
Attonita ignotum audiret, nec nota vicissim
In verba frustra os solveret:
Quumque humeros curvaret onus servile, manusque
Lassaret olla fictilis:
Excussi manibusque ollas, humerosque levavi
Luto, inquit optimus parens:
Auxiliumque tuli poscenti in rebus egenis:
Et nube densâ conditus
Intonni: Meribam propter, tua jurgia passus,
Feci tui periculum.
Nunc etiam selecta mihi gens auribus hauri,
Et quæ paciscor accipe:
Si mea dicta vagis non tradas irrita ventis;
Nec alterum colas Deum;

Nec

Nec prostratus humi supplex nova numina adores:
 Sed unicum tibi me Deum
 Esse velis, domini qui ruptâ compede Nili,
 Juris tui te reddidi:
 Posce modò: spe plura feres, potiora petitis,
 Majora votis auferes.
 Hæc neque dicta suas populus demisit in aures,
 Bene nec monenti paruit.
 Ergo ipsos sibi permisi: frenoque remisso
 Solvi vagam libidinem.
 Potius monita audissent mea! me duce rectum
 Utinam institissent tramitem!
 Namque humiles illis subito fractosque dedissem
 Hostes, meamque dexteram
 Vertissem in gentes, quæ recta odere, profanas:
 Et supplices mendacibus
 Multibus Isacidum ambissent verbisque favorem:
 Felicium omne in seculum
 Isacidum, quibus almus ager fudisset abundè
 Frugum benignam copiam,
 Mellaque de duri fluxissent viscere saxi
 Per arva cultûs inscia.

PS. LXXXII. *Deus stetit in synagoga, &c.*

C A R M. G E N. vi.

Regum timendorum in proprios greges,
 Reges in ipsos imperium est Jovæ,
 Qui judicantum examinabit
 Nequitiam trutinâ severâ.
 Num fraudulentos semper & impios
 (Inquit) dolosâ lance fovebitis?
 Pauperque pupillusque vestrum,
 Ceu scopulum, metuet tribunal?
 Quin orbitatem cernitis anxiam?
 Cur a querelis quin inopum datis?
 Cur pauperes non à superbo
 Ludibrio asseritis potentum?
 Istra monemus: lumina cecitas,
 Nec torque mentes obsidet: ut neque

Compa-

128 P S A L M U S LXXXIII.

Compaginem rerum solutam
 Justitiâ pereunte cernant,
 Deos vocavi vos, dominos necis
 Vitæque feci: sceptriferâ manu
 Pacem dedi tueri, & armis
 Lethiferum cohibere bellum.
 At mors iniquæ justa superbiz
 Ultrix honores detrahet, & pari
 Ignobili cum plebe fato
 Purpureos rapiet tyrannos.
 Exsurge, legum frena manu Deus
 Capeffe, cunctis arbitrio tuo
 Qui regna dispensas, ut orbi
 Imperio domineris æquo.

PS. LXXXIII. *Deus, quis similis erit tibi? &c.*

C A R M. G E N. ii.

NE taceas, ne cuncteris, pater optime, neve
 Preces tuorum sperne duris auribus.
 Ecce fremunt hostes circum, & miscere tumultu
 Sævo parati cuncta, cristas erigunt.
 Consilia occulte cœunt, populoque minantur,
 Tu quem tuendum proprie suscepas.
 Eia (aiunt) properate, omnem succidite silvam:
 A stirpe sobolem deleamus Isaci.
 En sceleri jurata manus coit omnis in unum,
 Tua instituta ut deleant & fœdera.
 En cum palmiferâ junctus Nabathæus Idume,
 Soboles Moabi, & Agareni, & Gabala,
 Tumque Palæstinis Tyriisque Amalecus & Ammon
 Syrusque jungit castra Lothi posteris.
 At tu sterne solo victos, Madiana juvenus
 Ut cæsa texit semitas te vindice:
 Sisara cen tumidus cecidit, milesque Jabini:
 Cissontis undas turbidas quum sanguine
 Tinxere: infletæ passim jacuere catervæ,
 Lætamen agris: nec fuga eripuit duces
 Orebum & Zebum: nec subtraxere latebræ
 A falce mortis Zebeamque & Zalmanam:

Dicer

Dicere non veritos animo votoque superbo,
 Dominos futuros se tui sacrarii.
 At tu, sancte parens, sic hos vertiginē torque,
 Ut rotula clivo, stipula vento volvitur:
 Flamma velut siccae populatur brachia silvæ,
 Per alta stridens montium cacumina:
 Sic urge attonitos consternatosque procellâ,
 Tui furoris dissipa sic turbine:
 Sic animos dolor exurat, pudor ora coloret,
 Suis miseriis numen ut probent tuum:
 Sic ignominiâ fastum preme, damna timorque
 Sic continenter territos exerceant,
 Te solum ut noscant Dominum, rerumque potentem,
 Quacunque terras ambit axis ignifer.

PS. LXXXIV. *Quàm dilecta tabernacula tua, &c.*

C A R M. G E N. viii. -

O Rex armipotens, qui creperos tuo
 Bellorum arbitrio dividis exitus,
 Ergo limina templi
 Latus conspiciam tui.
 Hic cor lætitia palpitat: hic bonis
 Languet mens nimis ebria, gestiunt
 Artus, atria vivi
 Visuri propius Dei.
 Hic passer lærebras invenit, hic locat
 Nidum veris avis nuntia. O atria
 Regis bellipotentis,
 Ut vos adspiciam libens!
 Felix qui domui perpetuò tuæ
 Hærens te celebrat: qui penitus suam
 In te spem posuerunt,
 Felices ter & amplius.
 Felices studio qui properant pio
 Templo sacra tuo ferre: per aridas
 Valles fontis amœni
 De rivis liquidis bibent.
 Nec deerit pluviæ quæ repleat cavas
 Possis agmen aquæ, dum properat premens

Turman

130 P S A L M U S LXXXV.

Turmam turma, parentum
 Ritu cedere victimas.
 O Rex armipotens, da placidum tuo
 Te Regi, capitis cui decus inclytum
 Indulsti: bonus aurem.
 Ne duram abnue supplici.
 Tu noster clypeus, rebus in asperis
 Spes & præsidium: juxta adytum tuum
 Unius mora lucis
 Pro mille est mihi seculis.
 Sim custos potiùs lîminis in tuo
 Templo, sancte parens, quàm Solymâ procul
 Degam inter sceleratos
 Multis clarus honoribus.
 Tu sol, tu clypeus, tu Dominus: tuis
 Tu das conspicuâ fulgere gloriâ:
 Nec puro scelerum unquam
 Claudis munificam manum.
 O Rex armipotens, quem penes exitus
 Bellorum, & positis ensibus otia:
 O bis terque beatos
 Qui te spe solidâ colunt.

PS. LXXXV. *Benedixisti, Domine, terram tuam: &c.*

C A R M. G E N. I.

NOn semper tumidis fervent vexata procellis
 Æquora, nec gelidâ riget horrida terra pruina:
 Inque vicem ponunt venti, mare sternitur, aura
 Mitior in florem torpentes evocat herbas.
 Nec semper, Deus, avertis inœrentibus aurem
 Durus, & indulgens iræ: quondamque favore
 Sponte tuum amplexus populum es: vinculisque so-
 lutis
 Servitii, patrias duce te remeavit ad aras.
 Oblitus scelerum & violati fœderis, iram
 Lenisti, & patriâ texisti crimina curâ.
 Et nos ergo, parens, nostræ & spes una salutis,
 Respice placatus facilisque: animumque benignum
 Accipe: perpetuæ neve implacabilis iræ

Sæviat

Sæviat in feros etiam vindicta nepotes.

Respice nos melior tantum: quodcunque misellæ
Spirat adhuc animæ, te respiciente vigorem
Accipiet: populoque tuo, jam nube repulsâ
Tristiæ, lætos hilarabunt gaudia vultus.

Alme parens, bonitate tuâ complectere fessos,
Speratæque diu jam fructum ostende salutis.
Jamdudum exspecto Dominus dum læta futuri
Signa det, arcano pulsans præcordia motu.
Et dabit haud dubiè positâ placabilis irâ
Signa secunda: piis dabit omnia prospera, leges
Qui patrias & sacra colent, errore relicto.
Ecce salus, ecce incultas bona copia terras
Inolet, & læti renovatrix gloria secli.
En bonitas, en alma fides feret obvia gressus:
Terra fidem, cœlo terras Astræa relicto
Sancta colet: comes Astrææ bona copia cœlo
Appluet, & lætos decorabit frugibus agros.
Et quâcunque feret Dominus vestigia, gressus
Ante ferent jus fasque suos: lis, visque dolusque
Deseret afflicta per tot jam secula terras.

PS. LXXXVI. *Inclina; Domine, auram tuam, &c.*

C A R M. G E N. X.

DA mitis aurem supplici
Deus: saluti consule
Ope destituti & pauperis,
Nec semper iræ vindicis.
Servum tuum serva Deus,
Cui spes salutis unica es:
Serva invocantem jugiter
A solis ortu ad vespertum.
Depelle mentis nubila
Pendentis à te servuli.
Blandæ parens clementiæ,
Promptus vocanti parcere;
Intentus audi supplicem:
Nam te vocamus arduis.

In rebus, invocantibus
Opem benignus quòd feras.

Nullus Deorum par tibi:
Nullus secundus: exserit
Nullus suam potentiam
Tam splendidis miraculis.

Rerum creator, ultimis
Ab orbis oris affluent,
Flexoque gentes poplite
Te prosequuntur laudibus.

Solus nec ævi termino
Inclusus aut potentiæ,
Deus deorum, gentibus
Miranda cunctis perpetras.

Legum tuarum semitam
Fac ingredi me: pectoris
Compone fluctus turbidos,
Tranquilla mens ut te colat.

Ut spiritus contagio
Emancipatus corporis,
Tuam celebret gloriam,
Dum vita voxque suppetet.

Vivo tuâ clementiâ,
De fauce mortis erutus,
Quum virium fiduciâ
Saviret hostis insolens.

Secura quum vis numinis
Mihi immineret, tu Deus
Et lenis & placabilis,
Et pacta fidus reddere.

Miris bonusque respice
Qui pender ex te servulum:
Opem fer, & vernaculum
Tuum periculis exime.

In me favorem sentiant
Hostes tuum: ora decolor
Mutet pudor, quum viderint
Mihi te salutis vindicem.

PS. LXXXVII. *Fundamenta ejus in montibus, &c.*

C A R M. G E N. iii.

A Bramidarum cæteras urbes supra
 Dominus Sionis diligit
 Portas; Sionis, imminet quæ montium
 Fundata sanctis collibus.
 O prædicanda posteris seclis Sion,
 Beata mater urbium:
 Tecumne Babylon se audeat componere?
 Tecumne Memphis insolens?
 Ventura Babylon sub jugum Dei, Deo
 Flexura Memphis poplitem.
 Præclara quamvis & Palæstina & Tyros
 Jactet virorum robora;
 Nihil ad Sionem fortibus sætam viris,
 Favore tutam numinis.
 Censore Domino humana gens quum nomina
 Ad profitenda confluet,
 Quis non Sionis se feret civem? inferi
 Quis non colonus ambiet?
 Tum vox Sionum carminum, tum vox lyræ
 Canent Sionem & tibiæ:
 Et nostra si quid audiendum vox sonet,
 Laudem Sionis vox canet:
 Et si quid animus voce dignum excogitet,
 Animus Sioni serviet.

PS. LXXXVIII. *Domine Deus salutis meæ, &c.*

C A R M. G E N. xxii.

L Uce voco te, nocte voco te, sola salutis
 Spes, columen, vitæ præsidiumque meæ.
 Alme parens, facilem ne vultum averte precanti,
 Neve humiles durâ respue mente preces.
 Mens hebetata malis torpet: confecta dolore
 Funereas spectat languida vita faces.

Membravigor liquit: mors unguibus imminet atris:

De tumulo tantum jam mihi cura meo est.

Corpora non aliter pallent sub mole sepulchri,

Vulnere quæ subito mors inopina tulit:

Perpetuis quæ sub tenebris oblivia condunt

Alta, salutiferam te retrahente manum.

Carcere ceu clausum, & cæca sub nocte sepultum,

Me propè lethææ gurgite mergis aquæ.

Usque premis, stratumque urges, supraque jacentem

Accumulas iræ flumina cuncta tuæ.

Me veluti scopulum fugiunt horrentque sodales,

Quos portum afflictæ spes erat esse rati.

Affixusque toro jaceo, ceu compede vinctus:

Languida cesserunt lumina victa malis.

Interea lassas tendens ad sidera palmas,

Te veniente die, te fugiente voco.

Scilicet exspectas ut acerbâ morte peremto

Ostentes vires me revocando tuas?

An rediviva tuas in laudes ora resolvent

Quos gelido tellus claudit avara sinu?

An tua sub tumuli bonitas cantabitur antro?

Vulgabuntve tuam muta sepulchra fidem?

Justitiamne tuam taciturna silentia pandent?

An referent vires nox tenebræque tuas?

Ast ego, sancte parens, supplex tua numina clamo:

Nec precibus vacua est hora locusve meis.

Sancte parens, animæ auxilium cur subtrahis ægræ?

Cur surdâ miseras respuis aure preces?

Me dolor & primis labor anxius urit ab annis:

Me trepidi exanimant corde micante metus.

Me furor exagitat tuus, opprimit undique terror;

Agmen ut hibernæ, quod fata mergit, aquæ.

Æger, inops, caris jaceo desertus amicis:

Nec noti ærumnis ingemuere meis.

P S. LXXXIX. *Misericordias Domini, &c.*

C A R M. G E N. i.

TU mihi carmen eris, rerum pater optime, semper;
 Notaque erit populis bonitas, me vate, futuris,
 Pollicitique immota fides, dum sidera mundo
 Volventur tacito: citius quoque sidera credam
 In chaos antiquum lapso se condere mundo,
 Irrita quàm sacri credam fore fœdera-pacti,
 His concepta tuo quondam cum Davide verbis:
 Dum mare, dum tellus staret, dum sidera cœli,
 Davidici generis mansuram in secula prolem,
 Et stabilem regni ventura in tempora sedem.

Te, pater, ætherei cœtus, te jure piorum
 Secla hominum celebrant, patrantem ingentia mundo
 Mirante, & stabilis jus inviolabile pacti
 Servantem. Quem terra tibi, quem conferet æther,
 Magne parens? quem siderei tremit omnis olympi
 Cœtus, & attoniti submissâ mente tyranni.
 Armorum bellique potens, quòcunque moveris,
 Alma fides clarâ circum te luce refulget.
 Tu maris irati furias compescis, & undæ
 Dejicis insanæ tumidos ad sidera fluctus.
 Tu Pharon elatam lêthali vulnere sternis,
 Et quicumque tuis miserum caput objicit armis.
 Tu terræ cœlique opifex: quæcunque capaci
 Complexu facies mundi revolubilis ambit,
 Auctorem agnoscunt: Aquilo tibi servit & Auster:
 Thabor & occiduum qui condit vertice solem,
 Quique rubet radiis Hermon tepesfactus Eois,
 Lætitia exsultant: validæ tu robore dextræ
 Clara per immensum spargis miracula mundum.
 Ante tuum solium tibi justum apparet & æquum:
 Ante oculos adstat bonitas, & nescia flecti
 Promissi sincera fides. O terque quaterque
 Felices, quos festarum clangore tubarum
 Ad tua sacra vocas: quos sacri lumine vultus
 Illustras, hilaresque tui sub nominis umbra
 Custodis: bonitate tuâ super æthera vectis

136 P S A L M U S LXXXIX.

Das vires, decus, imperium: das impia contra
Agmina, ceu clypeum, per dura pericula Regem.
Tu tibi dilectum secreto numine vatem

Implēsti, ut seclis daret hæc responsa futuris:

Ipse mihi legi mediā de plebe, meoque
Imposui Regem solio, qui protegat armis
Isacidas, populoque meo qui jura ministret;
Davidis & sacro perfudi tempora olivo.

Huic animum viresque dabo, præsentique tuebor
Perpetuò, ne fraude scelus, ne robur apertè
Exitium ferat: ipse hostes, ipse impia sternet
Agmina: nulla meam vertet sententia mentem.
Auxiliumque feram bonus, & super ætheris axem
Nominis auspicio nostri se gloria tollet.

Jura dabit terris rapido quas gurgite claudit
Hinc mare Sidonio fœcundum murice, & illinc
Palmifer Euphrates. Supplex me in vota vocabit
Ille patrem: Deus ille meus tu, (dicet) & unum
Præsidium, una meæ custodia certa salutis.

Hunc ego præcipuo contra dignabor honore,
Supra aliosque dabo rerum moderamina reges,
Quicumque immensum populis dant jura per orbem.
Nec meus absistet favor illi in secla, nec illi
Jurata æterni solventur fœdera pacti.

Quin sobolem, & sobolis seros in cuncta nepotes
Secla dabo, & stabilis sceptrum immutabile regni,
Donec ab obscuris lucem sol dividet umbris.

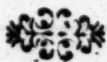
Quòd si posteritas mea fœdera sancta profanet
Immemor, & legem spernat, jussamque recuset
Ire viam, domitos pœnis duroque labore

Compeſcam, & plagis usque exercebo rebelles.

At neque destituam Regem bonitate perenni,
Fœdera nec solvam, nec quod semel ore profudi,
Ulla immutabit venturi temporis ætas.

Quippe semel sancto firmavi fœdere, jurans
Per me, Nulla dies initi cum Davide pacti
Immemorem arguerit: soboles, dum secula mundus
Volvēt, ei patrii sceptri moderamen habebit.
Esto mi sol testis ad hæc, & conscia luna,
Cum quibus æquævum sceptrum Judæa tenebit.

At nunc, sancte parens, tumidâ inflammatus ab ira
 Projicis electum Regem: rata fœdera pacti
 Negligis, & capiti sacrum diadema revulsum
 Sternis humi, & populis præbes calcare profanis.
 Nuda patent hosti disiectis oppida muris:
 Si qua manet, gelidâ formidine concutis arcem.
 Cunctis præda sumus populis: rapiuntque feruntque
 Vicini, insultantque malis, miserosque protervis
 Vocibus illudunt. Hostis tu robore dextram
 Interea firmas, perfundis pectora dulci
 Lætitiâ: ac gladios hebetas in vulnera nostros:
 Nec recreas fractos duro in discrimine belli.
 Jam decus & regni splendor, jam proxima cœlo
 Majestas versa in tenebras, solique superbi
 Gloria strata jacet: brevis immatura juventæ
 Stamina præcidis: miseræ pars ultima vitæ
 In luctu, in squalore ignominiâque senescit.
 Quem finem dabis ærumnis? nunquamne tuorum
 Respicias clades vultu placatus amico?
 An, ceu flamma furens, semper tua sæviet ira?
 Ipse memor tecum repata quàm concita nostræ
 Tempora prætereant vitæ: frustra ergo creâris
 Humani generis sobolem? ut brevis exigit ævi
 Tempora, perpetuo curarum exercita fluctu?
 Dum fractam luctu & morbis, seniove, sepulchri
 Clauserit obscuro mors illacrymabilis antro.
 Heu bonitas ubi prisca? fides ubi pristina? ubi illa
 Fœdera conceptis quondam cum Davide verbis
 Facta tibi? Cerne opprobriis quibus impia servos
 Turba tuos premat insultans: quàm multa silenti
 Clausa sinu maledicta feram, dum turba profana,
 Dum circum innumeræ gentes convicia fundunt,
 Nosque tui Christi verbis petulanter amaris
 Adventum sperare jubent. At tu bohe rerum
 Conditor, æterno verax celebraberis ævo.

PSALMORUM

Liber Quartus.

PS. XC. *Domine, refugium factus es nobis, &c.*

C A R M. G E N. V.

COELITUM rector bone, ab usque primis
 Seculis, mundi rudis & iuventâ,
 Qui laborantes ope sublevasti
 Semper amicos:

Antequam tellus nova parturirer
 Montium saltus, tegetetque montes
 Lucidus cœli decor, ante metas
 Lucis & umbræ;

Tu manes idem pater orbis, unus
 Nec vices rerum patiens, nec ævi
 Termino clausus brevis: unus expers
 Finis & ortus.

At brevis nobis miseræque vitæ
 Fila paulatim tenuas, senecta
 Donec in putrem cinerem caducos
 Solverit artus.

Tempus annorum tibi mille, lucis
 Instar hesternæ, fluidique puncti,
 Nulla decursus quod ubi recessit
 Signa relinquit.

Nostra vanescit tenues in auras
 Vita, per siccas velut unda arenas,
 Aut velut sensus per opaca ludens
 Noctis imago.

Herba ceu verno saturata rore
 Manè, mox languet medio sub æstu,
 Mox humi comis jacet arefactis
 Vespere fero.

Præter & vitæ mala tot fugacis,
 Quæ voluptates vitiant amaro,
 Ira turbatis tua semper instans
 Pectora vexat.

Quicquid erramus temerè aut malignè,
 Quæ timor celat tenebris pudorve,
 Tu vides, nec te lateret iniqui
 Pectoris æstus.

Dum tui pœnas meritas furoris
 Mens reformidat, prope cogitatu
 Ocyùs vitæ spatium citatis
 Aufugit alis.

Septies denos spatiosa in annos
 Vita procurrit: quibus est senectâ
 Firmior, ferme in decimum supersunt
 Ampliùs annum.

Quid senectutis memorem labores?
 Transvolat blandæ breve ver juventæ,
 Inquires curis miserisque morbis,
 Ocyùs Euro.

Deinde quis justæ tolerabit iræ
 Impetum, si jam jubeas nocentes
 Pro modo offensæ numeroque justas
 Pendere pœnas?

Sic pater, sic ô, numerare fluxæ
 Nos doce vitæ spatium, caducis
 Mens ut à curis revocata, veri
 Lumen honesti

Cernat. O tandem placidus favensque,
 Desine irarum, propiusque servis
 Semper assuetâ tibi lenitate
 Consule fessis.

Fac tuæ fructu bonitatis aucti,
 Gaudio tandem sariemur: ægris
 Liberi ut curis reliquos agamus
 Suaviter annos.

Cedat & lætis fugiens vicissim
 Luctus, exacto modus & labori
 Par voluptatis subiens amarum
 Mitiget ævum.

Facta, majestas, opera, amplitudo
 Nota sint servis tua, posterisque
 Nota fervorum, tua qui libenter
 Jussa capeſſunt.

Fac tuæ ſemper bonitatis ut nos
 Splendor illuſtret, bone rector orbis:
 Gratia adſpirans favor actiones
 Proſperet omnes.

PS. XCI. *Qui habitat in adjutorio altissimi, &c.*

C A R M. G E N. VI.

SI protegendam præſidio Dei
 Credas ſalutem, rem, ſobolem, domum,
 Infana quum ſors intonabit,
 Si Domini fugias ſub umbram,
 Securus omnem fer violentiam
 Sortisque mortisque, & retricas minas
 Contemne: ſecurus tumultum
 Deſpicias creperè duelli:
 E frange cæca te Deus eximet,
 Frangetque caſſes inſidiantium.
 Nec ſaviens latè venenum
 Lethiferae patiè peſtis.
 Expandet alas te ſuper, & ſuis
 Pennis fovebit rebus in aſperis:
 Certusque promiſſæ ſalutis
 Sub clypei latitabis umbra.
 Noctis per atræ cæca ſilentia
 Non expaveſces cæca pericula:
 Non luce graſſantem timebis
 Perniciem, nec aperta bella:
 Interque ſtrages mille cadaverum,
 Dextrâ, ſiniſtrâ, mille cadaverum,
 Periculorum exſors propinquam
 Incolumis fugies ruinam.

Pœnam

Pœnam luentes interea malos
 Lætus videbis: præsidio Dei
 Securus armorum & tumultus,
 Ceu validis tegerere muris.
 Nec te, nec ædes vis propius tuas,
 Aut damna tangent: nam Deus Angelos
 Custodiæ tuæ salutis
 Præficiet, vigilesque ad omnes
 Motus, viarum qui referent moras:
 Qui per salebras te manibus ferant,
 Ne saucietur pes recussus
 Objicibus scopulorum acutis.
 Securus atrás inter & aspides
 Deges, ferarum & pignora tigridum:
 Tutusque calcabis dracones,
 Et Libycæ catulos lænæ.
 Observat (inquit) me Deus, unicè &
 Honore nomen prosequitur meum:
 Laboriosis hunc vicissim
 Incolumem eripiam periclis.
 Præsens vocanti subsidium feram,
 Et imminenti rebus in asperis
 Fato eximam: exemtoque honorum
 Eximium decus arrogabo.
 Faxo virenti robore transigat
 Seræ senectæ tempora suaviter:
 Meosque monstrabo beare
 Quâ soleam ratione amicos.

PS. XCII. *Bonum est confiteri Domino, &c.*

C A R M. G E N. iii.

TE prædicare, laudibus te prosequi,
 Rex alme cœlitum, decet.
 Seu sol Eoâ luce terras purpuret,
 Seu nox tenebris obruat,
 Lux prædicantem me tuam clementiam,
 Nox audiet constantiam:
 Nec voce tantum, sed canorâ barbitō,
 Sed cymbalo, sed nablīo.

Ope

Operum tuorum tacita cogitatio
Animum jacentem exfuscitat.
Quum facta reputo, gestiunt præcordia
Perfusa dulci gaudio.
O opera! facta ô magna verè! ô sub cava
Consilia nube condita!
Consilia cæcis mentibus mortalium
Ignota! qui non cogitant
Florere pravos instar herbæ, quam fovet
Sol lenis, humor educat:
Mox instar herbæ frigorum afflatu levi
Marcentis evanescere.
Tu semper idem permanes, nec sentiens
Rerum vices, nec temporum.
Sceleris amicos ac tuos hostes premet
Ruina inevitabilis:
At me fovebis patriâ indulgentiâ,
Crudo vigentem robore:
Et rore mitis balsami vultum imbues,
Roseo juventæ lumine.
Oculis malignis qui tuentur me hostium
Pascam ruinis lumina:
Et impiorum, qui creant molestiam
Mihi, lætus excidium audiam.
Ceu palma, justus germinabit interim,
Aut cedrus in Libani jugo,
Quam non procellæ, non calor, non frigora
Honore nudant frondium.
Quæ planta firmis hæserit radicibus
In æde Domini aut attriis,
Se flore amœno frondibusque vestiet:
Fluxique lapsu temporis
Ægræ senectæ damna nulla sentiet,
Onerata largis fructibus:
Ut nota cunctis gentibus sit æquitas
Domini potentis: qui mea
Arx est salutis una, qui nunquam malæ
Affinis est injuriæ.

P S A L M U S XCIII, XCIV. 143

PS. XCIII. *Dominus regnavit, &c.*

C A R M. G E N. ii.

Jam Dominus rerum imperium suscepit, amictus
Decore multo & dignitate: robore
Jam sese accinxit: Dominus, qui mœnia mundi
Firmavit ullo non movenda seculo.
Cujus ab æterno solium est immobile regni,
Ut ipse, nullas temporum metuens vices.
Flumina præcipites volvant cum murmure fluctus,
Et æquor undis æstuet minacibus;
Compescit Dominus gravidis turgentia nimbis
Flumina, minacis sternit undas æquoris.
Stat fixum, & cunctis manet invariabile seclis,
Quodcunque Dominus ore sancto prorulit.
Quæque ædem exornant Domini sacra mystica, nulla
Oblivionis damna seræ sentient.

PS. XCIV. *Deus ultionum Dominus, &c.*

C A R M G E N. xiv.

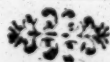
O Frandis ultor, sceleris ô vindex Deus,
Ostende numen impios contra tuum.
O juste judex orbis, expergiscere,
Meritisque pœnis reprime arrogantiam:
Quousque tandem, rector orbis optime,
Sese superbè jactitabunt impii?
Devota sceleri factio in scelere suo
Plaudit, sibi que fabulis stultis placet:
Tuumque populum pedibus interim premunt,
Tuam protervè hæreditatem proterunt:
Viduam trucidant advenamque, & omnibus
Parente cassos obruunt molestiis:
Secumque mullant, Hæc Deus non adspicit,
Nec fanda prorsus & nefanda intelligit.
Gens ergo bruta, penitus ignorantia
Obsessa pectus somnolentum, discute
Animi veterum, & cogita tecum, Deus

Qui

144 P S A L M U S XCIV.

Qui fecit anrem, surdus est? qui luminum
 Formavit orbem, ipse nil videt? vagas
 Sine lege gentes recta qui sequi docet,
 Non is suorum puniet scelera, quibus
 Oracla legum sacrosancta credidit?
 Arcana nostri pectoris novit Deus,
 Consilia vana, spes inanes, turbidos
 Æstus. Beatus ille demum, quem parens
 Erudit amore patrio, legis suæ
 Cui scilicet monstrat: rebus in duris aget
 Securus ævum, dum paratur impio
 Nassa, in lacunam incogitantem quæ trahat.
 Hæreditatem nec Dominus unquam suam
 Opæ destitutam negliget, nec impiis
 Prædæ relinquet: sed tribunal judicium
 Ad æquitatis diriget normam suæ:
 Viramque ad illam dirigent boni suam.

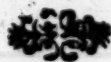
Contra scelestos quis mihi auxilium feret?
 Mecum impiorum quis premet superbiam?
 Nam jam sepulchri frigidus sub frigido
 Camulo jacerem, nisi Dominus opem mihi
 Præsens tulisset, & suâ clementiâ
 Firmâisset animum, & jam vacillantem gradum
 Fulisset, & me penè submersum malis
 Solatus esset, anxietateque nubibus
 Cnræ remotis reddidisset gaudium.
 Mecum loquebar, Quid scelestis cum Deo
 Commune? scelera legis umbrâ qui sua
 Tegunt, bonorum fraudulenta qui in caput
 Consilia cœcunt, factione innoxium
 Premunt, iniquisque obruunt sententiis.
 At rector orbis me tuebitur, meæ
 Custos salutis, arx meæ fiduciæ,
 Pro scelere pravis digna reddet præmia:
 Suis & ipsos artibus pessundabit
 Rerum creator Dominus, ac noster Deus.

PS. XCV. *Venite, exsultemus Domino, &c.*

C A R M. G E N. II.

Eia alacres cuncti Domini celebremus honores:
 Salute partâ Domino agamus gratias.
 Eia alacres rapiamus iter, mora segnis abesto:
 Dominum canorâ personemus barbitō.
 Magnus enim Dominus Deus est: Rex magnus, &
 orbis.
 Longe universis est deis potentior.
 Ille manu fulcit vastâ penetralia terræ,
 Et nube cincta montium fastigia.
 Ille vagum fecitque, & factum temperat æquor,
 Terramque falsis innatantem fluctibus.
 Eia igitur genibus flexis manibusque supinis,
 Dominoque nostrō supplicemus & patri.
 Noster enim Deus est, nos grex illius: ab uno
 Pendemus illo, spiritumque ducimus:
 Si modò non lentam verbis damus illius aurem,
 Nec respuamus monita pertinaciter:
 Nec, velut ad Meribam, me rixis, inquit, acerbis
 Et arroganti provocetis murmure;
 Aut, Arabum veluti quondam per inhospita saxa,
 Vires rebelli voce tentetis meas.
 Quum proavi vestri me exploraverē, meamque
 Didicere factis plurimis potentiam.
 Illa quater denis mihi natio restitit annis:
 Dixique semper interim, Hæc gens desipit,
 Et mea securas transmittit dicta per aures.
 Irâ ergo justâ in pertinaces concitus
 Juravi, Terræ gens hæc ingrata beatæ
 Promissâ amicis commoda haud carpet meis.

PS. XCVI. *Cantate Domino canticum, &c.*

C A R M. G E N. X.

Non usitato pangite
Orbis parentem carmine,
Orbis coloni, incognitis
Ab usque terræ finibus.

Cantate Dominum, laudibus
Nomen beatum tollite,
Et mente gratâ agnoscite
Vestras salutis vindicem.

Sol quâ recurrit, audiant
Gentes Dei potentiam,
Stuporque dulci gaudio
Perfusa oberret pectora.

Namque unus est verè Deus,
Cunctisque major laudibus,
Et diis timendus cæteris,
Quos horret error credulus.

Vesana gentes cæteræ
Pro diis colunt ludibria:
Dominus potenti dexterâ
Cælum solumque condidit.

Apparet illi dignitas,
Auctoritas, potentia:
Ejusque templa siderum
Fulgore lucent gloriæ.

Tribuite Domino gentium
Terras colentum secula,
Tribuite Règi cœlitum,
Et robur & potentiam.

Tribuite magnitudinem
Tanto decoram numini:
Augusta templi ad atria
Adferre prompti munera.

Adeste, pompam adducite,
Et supplices procumbite:
Omnesque rerum termini
Deum tremant & diligant,

Narrate

Narrate cunctis gentibus
Regnare Dominum, qui ligat
Orbem catenâ immobili, &
Æquis gubernat legibus.

Lætetur æther, gestiat
Tellus, fretum præ gaudio
Exsultet, & quicquid freti
Salsas lacunas incolit.

Campi virescant avii,
Se culta fruge vestiant,
Arrideantque floribus
Silvæ, & graventur fructibus.

Natura rerum gestiens,
Cunctos per artus sentiat
Dei sui præsentiam,
Et prompta jussis pareat.

Jus namque veniet dicere,
A vi suos ut asserat,
Mundumque justis legibus
Et veritate temperet.

PS. XCVII. Dominus regnavit, exsultet terra, &c.

C A R M. G E N. ii.

I Pse sui Dominus regni moderatur habenas:

Lætare tellus continens, & insulæ
Quas vagus Oceanus refluus complectitur undis,
Cnicunque cœli subjacetis cardinj.

Hunc circum umbriferæ nubis prætexit amictus,
Pallensque multâ fusca nox caligine.

Apparent famulæ juxta, firmantque tribunal,
Severitasque dura, mitisque æquitas.

Ante volant sævum rutilantes fulminis ignes,
Hostesque flammis obruunt sequacibus.

Fulguribusque micat latè flagrantibus æther:

Attonita tellus intremiscit: montium
Saxa fluunt, rapido ceu cera liquescit ab igne,
A sempiterni pavida vultu numinis.

Terra sui à vultu Domini tremefacta liquescit:
Et æquitatem templa cœli prædicant.

148 P-S A L M U S XCVIII.

Et quicunque habitant terras ubicunque remotas,
 Novere numen & Dei presentiam.
 Illis ora pudor turpis confundat, inanes:
 Quicunque mentis stipites pro diis colant:
 Dumque sacris placant picti ludibria trunci,
 Se gloriantur impio in scelere pios.
 Quicquid ubique Dei sub nomine credulus error
 Honorat, unum adoret, unum diligat.
 Læta Sion tenebras errorum cernet abactas:
 Judæa dulci delibuta gaudio,
 Sacrilega adspiciet vani sacraria ritus
 Everfa, pœnas luere meritas impios.
 Nam procul astringeri trans ignea mœnia mundi
 Tu frena rerum justus arbiter tenes.
 Teque deos infra longe premis altior omnes,
 Tuique obumbras numinis fastigio.
 Ergo Deum quicunque pio complectere amore,
 A scelere mentem contine puram & manum.
 Nam Domino cordi est pietas, vitamque bonorum
 A vi tuetur impiæ tyrannidis.
 Et lætum offundit lumen cultoribus æqui,
 Et pura sceleris corda recreat gaudio.
 Vos quibus est cordi reverentia juris & æqui,
 Gaudete, Domini spe favoris ac opis
 Securi: gratoque Deum super æthera cantu
 Sanctumque nomen ejus usque tollite.

PS. XCVIII. *Cantate Domino canticum novum, &c.*

C A R M. G E N. X.

Non usitato carmine
 Rerum parentem pangite,
 Virtute qui victoriam
 Non usitatâ rettulit.
 Sui ipse solus dexterâ,
 Externæ opis nil indigus,
 Nos liberando, posteris
 Miranda gessit seculis.
 Sensere gentes impiæ
 Bello Dei potentiam:

Pœnas luendo, iudicem
Sensere justum & vindicem.

Promissa solvit optimâ
Fide Isaci nepotibus,
Partæ salutis testibus
Totius orbis incolis.

Huic ergo læti psallite
Totius orbis incolæ:
Hunc ferte in astra laudibus,
Lætis tubæ & clangoribus.

Laudate Dominum barbito,
Nervisque carmen jungite:
Lenisque tibie modis
Adsit sonora buccina.

Testetur æquor gaudium,
Et quicquid æquor occulit:
Orbisque terræ gestiat,
Et quicquid orbis educat.

Exsultet unda fluminum,
Leni susurrans murmure:
Montesque læti plausibus
Deum venire gaudeant.

En ipse Dominus advenit,
Cunctis ut orbis incolis
Det æqua iustus præmia,
Et facta plectat impia.

PS. XCIX. Dominus regnavit, irascantur populi, &c.

C A R M. G E N. xlii.

J Am regnum Dominus, spirituum piis
Qui dat jura choris, suscipit: impiis
Horror terrificet pectora gentibus:

Tellurem quatiat tremor.

Nec tantum Solymæ vim Dominus sui
Fecit conspicuam numinis, & suæ
Majestatis opes cernere finibus

Terrarum dedit ultimis.

Ergo te meritis tollat honoribus,
Augustum celebret gens hominum tuum

Nomen, qui salubri temperie modum
 Scep̄tris constituas tuis.
 Selectæ soboli qui populi tui
 Jus nullis dederis mobile seculis.
 Frenas justitiæ qui moderamine
 Æquali genus Isaci.
 Sublimem Dominum laudibus & Deum,
 Solus qui liquido regnat in æthere,
 Ferte, & scamna pedum (sanctus enim Deus
 Est noster) veneramini.
 Huic Moses & Aron, & Samuel bonus,
 Docti legitimis tingere victimis
 Aras, consilium quum peterent, data
 Sæpe oracla perentibus.
 De pila tereti nubis eis dabar
 Responsa ambiguis sollicito metu,
 Legum quod monitus pactaque fœdera
 Servassent stabili fide.
 Aurem supplicibus tu facilem dabas,
 O rerum genitor maxime & optime,
 Indulgensque bonis, & scelerum simul
 Vindex, durus in impios.
 Sublimem Dominum tollite laudibus,
 Solus qui liquido regnat in æthere: &
 Montem quo colitur (sanctus enim Deus
 Est noster) veneramini.

P S . C . jubilate Deo omnis terra, &c.

C A R M . G E N . xxiii.

ORbis omnes incolæ
 A sole Eo ad Hesperam
 Jubilate, & optimo
 Rerum parenti plaudite
 Mente lætâ, & ritibus
 Servite puris numini.
 Gestientes gaudio
 Adite sancta limina.
 Ille noster est Deus,
 Noster parens & conditor:

Non

Non enim nos finximus
 Ipsi; sed illius fumus,
 Qui levi de pulvere
 Alit creatos & regit.
 Ad fores ergo illius
 Adite læti, gratias
 Agite: festis laudibus
 Benignitatem pangite:
 Prædicate cæteris
 Numen beatum gentibus.
 Nam benignitas Dei,
 Et in suos clementia,
 Clausa nullo est termino:
 Et firma stat pactis fides
 Posterorum posteris
 In sempiterna secula.

PS. CI. *Misericordiam & judicium cantabo, &c.*

C A R M. G E N. V.

TE salus rerum cano, qui precanti
 Lenis irarum es, facilisque flecti,
 Impiorum idem terribilis rebelles
 Frangere fastus.
 Huc meæ vires vigilant, labores
 Huc ferent omnes, opis in tuæ spem
 Semper ut castis domus institutis
 Culta niteat.
 Si salutarem mihi tu serenus
 Porrigis dextram, tibi corde puro
 serviam: fraudum scelerisque pura
 Serviet aula.
 Nec mihi exemplum statuat sequendum,
 Litibus si quis miseros iniquis
 Vexat aut causam tennis clientis
 Prodidit hosti.
 Sponte qui pravis studiis inhæret,
 Sit procul: sævi sceleris minister
 Candidos nunquam mihi censeatur
 Inter amicos.

Quisquis incautum lacerat sodalem,
Clam venenato jaculatus ictu,
Persequar, plectam, penitusque ab ima
Stirpe revellam.

Nec meæ mensæ dapibus fruetur
Mentis elatæ tumor, arrogansque
Vultus, & cunctos veluti minores
Lumine spernens.

Veritas simplex quibus est amori,
Hos amo, amplector, video libenter:
His mihi seros sociis senectus
Impleat annos.

Integer vitæ mihi sit minister:
Tecta non intret mea fraudulentus:
Nemo mecum intra mea commoretur
Limina mendax.

Impios longè (mora nulla) terræ
Finibus pellam: procul omne monstrum
Civitas sancta ut Domini releger
Flagitiorum.

PS. CII. *Domine, exaudi orationem, &c.*

C A R M. G E N. xiii.

EXaudi, genitor sancte, meas preces,
Clamorisque sonum percipe lugubris:
Neu vultum misero subtrahe, cladibus
Omni ex parte prementibus.

Aures suppliciiis nunc adhibe meis:
Da votis facilem te, pater optime,
Et pressò celerem porrige dexteram,
Et præsentì ope subleva.

Ceu fumi nebulae tempora transvolant,
Ut lentis coquitur torris ab ignibus,
Paullatim tacitus sic dolor aridis
Humorem ebibit artubus.

Dum luctu crucio me dapis immemor,
Ut secta è viridi gramina cespìte
Arescunt nimio torrida sole, cor
Exsuccum mihi tabuit.

Crebrò sic remeans spiritus ilia
Tendit, sic gemitus pectora concutit
Mœstus continuò; tabidâ uti cutis

Jam vix hæreat ossibus.

Ut saltus habitans cuculus avios,
Aut rectis latitans noctua dirutis,
Aut turtur viduus, solus, inops, dies

Et noctes vigiles gemo.

Dum ceu ludibrium rideor improbis,
Irrisumque perunt fraude nefariâ,
Nec panis cinere est gravior arido, &

Potum tempero fletibus.

Istis ira malis me cumulat tua,
Qui me sustuleras ex humili loco,
Sublimi graviùs rursus ut è gradu

Tractum præcipitem dares.

Ut sero in tenebras umbra crepusculo
Vanescit, celeres deproperant dies
In mortem: veluti sub medio die

Fœnum, corpus inaruit.

At te perpetuis secula seculis
Nectentem, volucris non fuga temporis
Carpit, nec memorem nominis obruet

Famam posteritas tui.

Tandem surge pater, recta Sionia
Jam lenis placido respice lumine:
Jam pleno redeunt tempora circulo,

Promissumque ferunt diem.

Jam servi lapides respiciunt tui
Disiectos faciles, sparsaque ruderâ,
Incultique soli jam miserabilem

Versâ mente dolent vicem.

Ut verat populos terror in exteros,
Ut nomen Domini sit celebre omnibus
Et numen, trifidum quâ colitur solum,

Formidabile regibus.

Versam restituet quum Solymam, suæ
Majestatis opes quum dabit adspici:
Lugentum miseris quum querimoniis

Flectet se, & prece supplice.

Scribentur tabulis ista fidelibus,
Seris ut Domini nota nepotibus
Sit laus, nec senium prodita posteris
Nōrit gloria seculis.

De sanctis adytis æthereæ domūs,
Templi sepositis de penetralibus,
Cœlestis Dominum non piguit soli
Curas respicere ad leves.

Nexorum ut gemitus audiat, & neci
Addictos tetricâ compede liberet:
Laudes ut Solymæ templa Deo sonent,
Et nomen recinat Sion

In cœtu celebri. Tum procul ultimis
Terrarum populi finibus exciti
Illuc sacra ferent, & Domino dabunt
Reges munera supplices.

Quamvis in medio curriculo meum
Robur comminuit, destituit manum,
Atqui ævi spatiis tempora subrici
Contraxit brevioribus:

Clamabo tamen, O mi Deus unice,
In vitæ medio ne stadio brevem
Cursum siste rotæ: quantum ad ultimam
Jam metam superest mihi?

Te nunquam brevibus clausa recursibus
Astrorum senio conficiet dies:

Tu terræ stabilis mole, volucris
Tu cœli prior ignibus.

Illis interitūs stant sua tempora:
Tu nullo interitum tempore senties.
Annorum series cætera deterit:

Ut vestis teritur vetus,
Ut detrita novis pallia vestibus
Permutat locuples; sic abit & redit,
Et mutat facies imperio tuo
Mundi dædala machina.

At tu, qui fueras, semper es atque eris:
In te ipsoque habitas: nec varias vices
Decurso patiens tempore, permanes
Metæ secula nescia.

Sed servi soboles, & sobolis tui
 Servi posteritas, per seriem tuis
 Tecum perpetuis æmula seculis,
 Ævi tempora transigent.

PS. CIII. *Benedic anima mea Domino, &c.*

C A R M. G E N. V.

SIt parens rerum mihi carmen: illum
 Vox canat, sensus petat, & remotis
 Quiquis est fibris vigor, & sacratum
 Nomen honoret.

Mens Deo laudes cante, redde grates
 Mons Deo: nullis benefacta seclis
 Excident, & quæ tribuit benignâ
 Munera dextrâ.

Qui scelus tollit maculosum, & ægros
 Sanat angores, animoque vires
 Reddit, & vitæ properante fato
 Prorogat annos.

Qui manu largâ tibi plura donat,
 Ore quàm poscas, animo vel optes:
 Servat ac in morem aquilæ virentem
 Flore juventam.

Integer iudex, scelerumque vindex,
 Tradidit sancto sua jura Mosi:
 Isaci prolem docuit piarum
 Dogmata legum.

Lenis & blandus, dare dona largus,
 Tardus irasci: neque sempiternæ
 Sævit offensæ memor, aut perennes
 Ardet in iras.

Nec modus pœnæ numerosve nostris
 Æquus est culpis: bonitas redundat
 Latius terræ plaga quàm remoto
 Distat olympo.

Tam procul nostri maculas removit
 Criminis, quam se procul à cubili
 Gaditano sol oriens Eois
 Exserit undis.

Qualis in natos placidi parentis
Lenitas, talis Domini benigni est,
Quisquis illius pietate verâ
Nomen adorat.

Tu finis mentis penitus repositos,
Tu pater nōsti penetrabile cordis:
Quippe nōs terrâ memor è rubenti
Pulvere factos.

Herba ceu, lactens pueri venustas
Prōdit, occultoque adolescit ævo,
Donec ut fœnum cadat arefactum
Falce senectæ.

Instar aut floris Tyrio comantis
Murice, ut vultu modice sereno
Risit, afflatu tepidi repente
Concidit austri.

Sed Dei æternâ bonitate in ævum
Tutus æternum remanet piorum
Cœtus, & longâ serie propago
Sera nepotum:

Si nec æternas violabit icti
Fœderis leges, memoriq̃ue iussa
Mente servarit, referatq̃ue vitâ
Puriter actâ.

Ille flammantis super alta cœli
Culmina immotum solium locavit,
Et suo nutu facile universum
Temperat orbem.

Angeli jussis Domini ministri,
Sub jugum jus est quibus & potestas
Cuncta cogendi, Domino Deoque
Pangite laudes.

Quique castrorum comites meretis
Sub dncis tanti imperio, audientes
Sedulò dictis, Domino Deoque
Pangite laudes.

Quæque per vastos ubicunque fines
Imperî pollens opifex creavit,
Plaudite, auctori Domino Deoque
Pangite laudes.

Mens Deo grates cane, redde grates
 Mens Deo: hunc sensus petat, & remotis
 Quisquis est fibris vigor, & beatum
 Nomen honoret.

PS. CIV. *Benedic anima mea Domino, &c.*

C A R M. G E N. i.

TE rerum, Deus alme, canam Dominumque po-
 tremque:

Magne parens, sanctâ quàm majestate verendus,
 Etheris æternas rector moliris habenas!
 Te decor, auratis ambit te gloria pennis,
 Et circumfusum vestit pro tegmine lumen.
 Tu tibi pro velo nitidi tentoria cœli,
 Et liquidas curvo suspendis fornice lymphas:
 Et levibus ventorum alis per inania vectus,
 Frenas cœu celeres volitantia nubila currus.
 Apparent accinctæ auræ flammæque ministræ,
 Ut jussu accipiant. Stat nullo mobilis ævo
 Terra, super solidæ nitens fundamina molis,
 Pollenti stabilita manu: terra obruta quondam
 Fluctibus, ut fuso super ardua culmina velo:
 Sed simul increpuit tua vox, tonitruque tremendo
 Insonuere auræ, paullatim ascendere montes
 Cernere erat, sensimque cavas subidere valles,
 Inque cavas valles trepidas decurrere lymphas.
 Neve iterum immissâ tellus stagnaret ab undâ,
 Limitibus compressa suis resonantia plangit
 Littora, præscriptas metuens transcendere metas.
 Tum liquidi fontes imis de collibus augent
 Flumina, per virides undas volventia campos:
 Unde sitim sedent pecudes, quæ pingua tondent
 Pascua, quique feris onager laxa invia silvis
 Incolit: hic levibus quæ tranant aera pennis,]
 Per virides passim ramos sua tecta volucres
 Concelebrant, mulcentque vagis loca sola querelis.

Tu pater aerios montes, camposque jacentes
 Nectare cœlesti saturas, fœcundaque rerum
 Semina vitales in luminis elicis oras.

Unde

Unde pecus carpit viridis nova pabula fœni:
 Unde olus humanos geniale assurgat in usus:
 Quæque novent fessas cerealia munera vires,
 Quæque hilarent mentes jucundi pocula vini,
 Quique hilaret vultus succus viridantis olivi.
 Nec minùs arboribus succi genitabilis humor
 Sufficitur: cedro Libanum frondente coronas,
 Alitibus nidos: abies tibi confita surgit,
 Nutrit ubi implumes peregrina ciconia fœtus.
 Tu timidis montes damis; cava saxa dedisti,
 Tutus ut abstrusis habitaret echinus in antris.

Tu lunæ incertos vultus per tempora certa
 Circumagis: puroque accensum lumine solem
 Ducis ad occiduas constanti tramite metas:
 Inde superfusis cuncta involventibus umbris,
 Per tacitas spargis nocturna silentia terras.
 Tum fera prorepat latebris, filvisque relictis
 Prædator vacuis errare leunculus arvis
 Audet, & è cœlo mugitu pabula ranco
 Te patrem exposcit: dein rursus sole renato
 Abditur occultis prædatrix turba cavernis:
 Inque vicem subeunt hominumque boumque la-
 bores,

Donec sera rubens accendat lumina vespër.

Sic pater in cunctos didis te commodus usus.
 Nec tantùm tellus, genitor, tota munera sentit,
 Tam variis fœcunda bonis: sed & æquora ponti
 Fluctibus immensas circumplectentia terras,
 Tam laxo spatiosa sinu: tot millia gentis
 Squamigeræ tremulâ per stagna liquentia caudâ
 Exsultant: tot monstra ingentia & horrida visu
 Veliferas circum nant puppes: grandia cere
 Effingunt molles vitreo sub marmore lusus.
 Atque adeo quæ terra arvis, quæ fluctibus æquor
 Educat, à te uno pendent, pater optime, teque
 Quæque suo proprium poscunt in tempore victum.
 Te magnam pandente manum, saturantur abundè
 Omnia: te rursus vultum condente, fatiscunt.
 Te tollente animam, subito exanimata recurrunt
 In cinerem: inspirante animam te denuò, surgit

Illicò fecundæ sobolis generosa propago,
Et desolatas gens incolit aurea terras.

Sic eat, ô nullo regnet cum fine per ævum
Majestas divina: sumque in secula lætus
Serset opus Deus: ille Deus, quo territa tellus
Concutiente tremit, montes tangente vaporant,
Fumiferâ trepidum nebulâ testante pavorem.
Hunc ego, dum vivam, dum spiritus hos reget ar-
tus,

Usque colam: tantum ille meas facilisque bonusque
Accipiat voces: nempe illo oblector in uno.
At verò impietas planè extirpetur ab ima
Radice, & scelerum stirps nulla repullulet: ac nos
Te rerum, Deus alme, patrem Dominumque cane-
mus.

PS. CV. *Confitemini Domino, & invoke, &c.*

C A R M. G E N. XXIV.

CANITE Dominum, & invoke nomen ejus > exteris
Facta gentibus per orbem prædicate illustria.
Ille sermo, carmen ille, & illius miracula:
Nomen ejus, numen ejus una nobis gloria.
Hunc amantum & hunc petentum palpitet cor gau-
dio.

Robur ejus, pignus ejus sacrosanctum roboris
Petite: vultum ejus beatum continenter quærite.
Subeat animum quanta nostris edidit majoribus
Signa, quæ portenta; legum scita quæ reliquerit.
Vos Abrami, vos Jacobi posteris, servi Dei
Separati, forte lecta natio, vos alloquor.

Ille rerum rector unus, orbis unus arbiter,
Pacta nostris firma servat facta cum majoribus;
Verba meminit: mille sancta in secla necit fœdera,
Icta primitus cum Abramo, deinde jurata Isaco:
Isaci sancita nato, lege non mutabili:
Posterisque sempiterno roborata vinculo;
Quum, Tibi Chananæa, dixit, arva sorte dividam.
Turba numero parva quamvis advena illic degeret,
Aucta nondum stirpe longis temporum decurribus:
Regna

Regna quanquam & nationes exul errans verteret:
 Hos tamen Dei benigna fovit indulgentia:
 Vimque duram præpotenti dextrâ ab illis arcuit:
 Et minis reges potentes tetricis compescuit;
 Ne mihi (inquit) consecratos, ne mihi unctos tangite:
 A meis, moneo, prophetis abstinete injuriam.
 Quum famem voracem in orbem contumacem indu-
 ceret,

Gentibusque alimenta late noxiis subduceret,
 Prævium misit ministrum Nili ad arva fertilis:
 Filium pulchræ Rachelis mango turpis vendidit:
 Carceris latuit tenebris, crura vinctus compede,
 Somnii donec soluti nota regi veritas,
 Crura ferro liberavit, solvit animum crimine:
 Et novâ fortis benignæ jam vicissitudine,
 Regionum servulorum servus antè ignobilis,
 Frena rerum tractat unus: nuper è custodia
 Missus, aulæ purpuratos nunc coerces vinculis:
 Et senum juvenis severæ præsidet prudentiæ.
 Isaci tandem propago culta linquens patria,
 Pinguis ad fluentia Nili castrâ fixit advena.
 Ac, Deo fovente, lætâ stirpe sic restoruit,
 Viribus brevi ut præiret inquilinus incolas.

Tum Phari rector superbæ mente versâ Abramidas
 Fraude molitus nefandâ stirpitùs revellere:
 Circulo donec voluto destinati temporis,
 Legifer cum fratre Moses missus est divinitùs;
 Ac Pharon Pharique regem terruit miraculis.
 Ergo natura, imperantis non rebellis jussibus,
 Vestitit polum tenebris, & solum caligine
 Condidit, ceu nocte cæcâ sole jussu cedere.
 Unda decolor cruoris tæbe rivos polluit,
 Squameæque strage gentis inquinavit littora.
 Terra felix antè frugum, more nunc præpostero,
 Turpibus fœcunda ranis squalet: ipsa regia
 Fœta ranis, ipsa regum fœta sunt cubilia.
 Fusa deinde nube densâ muscæ Memphis occulit:
 Et pediculorum ubique fœda erant examina,
 Instar imbrium ruebat mista flamma grandini,
 Arbores nudans comantes fronde, flore, fructibus,
 Quod reliquit atra grando, mox locusta perdidit:

Bruchus abstulit, locustas quod voraces fugerat.
 Tot malis subinde sævis icta Nili regia,
 Quam ferox non mitigaret contumaces spiritus,
 Dira populum mox in ipsam versa pœna sæviit.
 Prima pignorum repente per penates omnium
 Occidere: cuncta planctu, cuncta fletu personant.
 Rege tandem pertinace cladibus perterritito,
 Sancta Memphim gens reliquit, jam tyranno libera,
 Dives auro argenteisque barbarorum poculis.
 Nec tot inter millia ullum languor attentaverat.
 Ergo Nili jam pavore liberata regia,
 Voce, vultu, plausibusque præferebat gaudium.

At parens memor benignus gentis electæ sibi,
 Per siticulosæ arenæ vastitatem imperviam
 Castra nubis texit umbrâ, luce; noctem luridam
 Ignium latè corusco temperavit lumine.
 Arva, victum cum rogarent, texit imber alitum:
 Panis impluit per auras more densæ grandinis:
 Petra iussa fudit undas: deque rapis viscere
 Ante ficca solitudo flumen hausit. Scilicet
 Fœderis parens benignus immemor nunquam sui,
 Quod sibi caro cum Abramo sempiternum fecerat.
 Sic parentum stirps piorum, tuta ductu numinis,
 Arva liquit fraudulenta perfidi Pelusii:
 Occupatis efferrarum nationum sedibus,
 Tradidit Deus labores impiorum eis carpere:
 Sanctiones ut tenerent sacrosancti fœderis,
 Et piarum ad iussu legum facta cuncta fingerent.
 Laus, honor, decusque Regi sempiterno cœlitum.

P S. C V I. *Confitemini Domino, quoniam bonus, &c.*

C A R M. G E N. x i v.

L Audate Regem cœlitum, Regem bonum,
 Suisque nullo non benignum tempore.
 Quis facta verbis æquet? eloquentiâ
 Quis assequetur illius potentiam?
 O ter beatos æqui amantes, & tuæ
 Præscripta legis qui tuentur jugiter!
 Memento nostri facilis & favens, tuum

Pro-

Prospicere populum quâ soles clementiâ:
Et me revise lenis ac salutarifer;
Ut separati tibi bonis populi fruar,
Carpamque lætus quo fruuntur gaudio,
Hæreditatique comes applaudam tuæ.

Scelesta proles cum scelestis patribus
In te rebelles multa iniqua fecimus:
Abominanda, dira perpetravimus.
Nam nec tyranni Egyptii ex ergastulo
Nostri parentes liberi per te, tua
Ostenta graviter ponderârunt, nec tuæ
Meminere gratis mentibus clementiæ:
Sed propter undas æquoris rubri, dñces
Adversus animis turba contumacibus
Obmurmuravit. At parens malis bonus
Pœnas remittis, ut tuam clementiam
Agnoscat orbis, & tremat potentiam.
Nam comminanti cessit unda fluctuum:
Suspensa moles hinc & inde per sali
Tranquilli arenas aridam dedit viam,
Ceu solida campis figerent vestigia:
Donec tyranno liberati & hostium
Crudelitate, tuta tuti littora
Tenere: at hostes vorticoio gurgite
Absorpsit unda, cladis ut nec nuntius
Supereffet. Illic tum salutis compotes
Fidemque verbis præbuere, & cantibus
Cecinere festis numinis potentiam.
Metu repulso, protinus lascivia
Animos rebelles perculit: nec ampliùs
Meminere signa nec pericla pristina.
Repentè pravâ perciti libidine
Arsere, verbis & Deum procacibus
Iræ impulerunt frena justæ solvere:
Ac flagitatos impiè dedit cibos,
Justisque pœnis impios coercuit.
Nec pœna mentes nec benignitas feras
Mollire potuit, quin procaciter ducem
Ducisque fratrem peteret æmulatio,
Et freta studiis semper ambitio malis.
Sed factiosos terra vasto condidit

Sinu dehiscens, flammeique gurgitis
Torrens vorago devoravit impios.

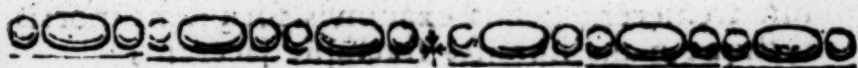
Nec noxiorum monita tot pœnis modum
Gens prava sceleri fecit. Horebi in jugo
(Proh facinus!) ante imaginem bovis Dei
Imago sese stravit, & fronde saturi
Simulacra tauri coluit instar numinis;
Partæ salutis nuper ingrata, immemor
Miraculorum in urbibus Niloticis;
Et fluctu eodem sospites se, subritos
Hostes superbos vorticosis æstibus.
Ergo scelestos irâ justâ perdere
Ibat, furenti ni Deo carum caput
Pro gente Moses obtulisset, & prece
Frenasset iras. Nec tamen turbæ furor
Illic quievit, expetitum tam diu
Uber feracis sprexit agri: nec fidem
Mosi docenti, pollicenti nec Deo
Habuit: tumultu castra complens respuit
Imperia: donec ille munificus parens,
Delere promptus inter invia montium
Toties rebelles, extulit dextram, & genus
Per nationes impias disperdere
Jam destinârat: ante sculpta numina -
Iterum protervi procidère, & mortuis
Diis thura, lectasque immolârunt hostias:
Deum sceleribus provocaverunt novis,
Iramque rursus exasperârunt vindicem:
Justa incitatus donec irâ Phineas
Ferro scelestam puniit licentiam,
Et sævientem dexteram compescuit
Domini, sibique peperit æternum decus,
Quod nulla fileant posterorum secula.

Nec contumaces supplicia tot spiritus
Coercuerunt, Meribæ ad undas quin Dei
Rursus furorem accenderent: nec publico
Moses furore liber etiam incredulâ
Oratione vertit iram numinis
In se. Potiti deinde pactis finibus,
Nec impiarum semen omne gentium
Disperdiderunt funditus, nec jussibus

Recte monentis paruerunt numinis:
 Sed se profanis miscuere gentibus,
 Didicere ritus, seruire ludicris
 Diis: ac eorum mancipati cultibus,
 Tenuere puras à scelere nullo manus.
 Quippe immolârunt filios ac filias
 Ad Dæmonum aras: & suæ propaginis
 Tinxere sculptos sanguine innocuo deos,
 Terramque sanctam polluerunt cædibus.
 In scelera proni abominanda, dum suæ
 Manûs adorant opera, patrium Deum
 Justas ad iras provocârunt, ut suam
 Hæreditatem abominatus impiis
 In servitutem manciparet hostibus:
 Quorum severo pene contriti jugo,
 Posuere sævam spiritûs ferociam.
 Ac liberati sæpe Domino vindice,
 Rursus rebelles spiritus in vindicem
 Sumfere: rursus ob scelera pœnas sua
 Dedere: mitis nec Dei bonitas tamen
 In rebus arctis innocentium à prece
 Avertit aurem: fœderis memor sui
 Pœnas remisit lenis & placabilis.
 Quin & superba corda gentis barbaræ,
 Cui serviebant dirutâ jam patriâ,
 Lenivit: animos omnium ut perstringeret.
 Imago sortis flebilis vel hostibus.

Tu nos tuere, Domine noster & Deus,
 Et è profanis gentibus recollige:
 Ut te canamus, nomen ut sanctum tuum
 Celebremus unum: populis omnis ut simul
 Dicat, Deo, quem posteri Abrami colunt,
 Sit laus, honorque in seculorum secula.
 Amen, amen.

PSALMORUM

Liber Quintus.

P S. CVII: *Confitemini Domino, quoniam, &c.*

C A R M. G E N. I.

CAntemus Dominumque bonum, facilemque
parentem,
Cujus habet nullas larga indulgentia metas.
Hunc grato simul ore canant, quos, dira ty-
rannis

Quum premeret, salvo incolumes ex hoste recepit;
Et juga captivo excussit servilia collo.
Perque feras gentes sparsos, quā surgit ab undis,
Et quā diversas abiens se condit in undas
Phœbus, ab arctoꝝ campis glacialibus ursæ
Collegit, tepidoque domum revocavit ab austro.
Per steriles saltus & inhospita saxa vagantes,
Quā nulla ad cultas ducunt vestigia terras,
Fracti animos mœrore, inopes undæque cibique,
Auxilium miseris imploravere querelis:
Andiit orantes, & opis miseratus egenos,
Omnibus exsolvit mœrentia pectora curis,
Monstravitque viam cul·is quæ ferret ad urbes.

Ergo canant Dominumque bonum, facilemque
parentem,

Et latè ignotis pendant facta inclyta terris.
Quippe sitim victuque famem compescuit ægram,
Reddidit & membris vires, animoque vigorem.
Quique Dei monitis ingrata mente relictis,

Car-

Carceris in tenebris & cæca nocte jacebant,
 Quum tremarent gelidæ exanimes formidine mortis,
 Afflicti que malis humiles fractique jacerent,
 Auxilium miseris imploravere querelis:
 Audiit orantes, & opis miseratus egenos,
 Omnibus exsolvit mœrentia pectora curis:
 Vincula manu validâ rupit, mortisque timorem
 Reppulit, & tetris pavidos eduxit ab umbris.

Ergo canant Dominumque bonum, facilemque parentem,

Et latè ignotis pendant facta inclyta terris:
 Liminaque & portæ qui claustra refregit alienæ.
 Deliciis animi vires quum stulta libido
 Affligit, corpusque gravi languore solum
 Stultitiæ pendit pœnas, & morte propinquâ
 Rejiciunt omnem fastidia marcida victum;
 Auxilium miseris qui imploravere querelis,
 Adspicit orantes, & opis miseratus egenos,
 Omnibus exsolvit mœrentia pectora curis:
 Ereptisque suo lethi de limine verbo,
 Restituit lætumque novat per membra vigorem.

Ergo canant Dominumque bonum, facilemque parentem,

Et late ignotis pendant facta inclyta terris:
 Et meritis cumulent memores altaria donis,
 Et gratâ acceptam testentur voce salutem.
 Qui mare fluctisonum sulcat, curvisque carinis
 Admovet externas vaga per commercia gentes,
 Non ignora illi divina potentia, nec quæ
 Monstrat in immenso miracula sæpe profundo.
 Quum jubet, irrumpunt venti stridente procellâ,
 Et mare nunc spumis canentibus astra lacescit,
 Et nunc tartarei subsidit ad ima barathri:
 Pallent ora, metus trepidantia pectora pulsat,
 Et velut oppressis vino veſtigia nutant:
 Callida nec cani juvat ars aut cura magistri.
 At Dominum ut mœstis imploravere querelis,
 Exaudit trepidos, & opis miseratur egenos.
 Jam venti ponunt, stratâque æqualitèr undâ,
 Arrident taciti tranquilla silentia ponti.

Jam positâ lati gaudent formidine nautæ,
Cum laceræ optatum portum tetigere carinæ.

Ergo canant Dominumque bonum, facilemque parentem,

Et late ignotis pandant facta inclyta terris.

Hunc populi cœtus laudent, sanctique senatus
Concilium super astra ferat, qui flumina siccat,

Et riguos passim rivis bullantibus agros,

Fontibus occlusis sitienti damnat arenâ:

Et fœcunda, sui facta ob scelerata coloni,

Arva jubet salis subito sterilesce glebis.

At contra in sterili campo male pinguis arenæ

Stare lacus, pinguesque facit stagnare paludes:

Et fluviiis siccos rivisque fugacibus agros

Irrigat, atque inopi transmittit habere colono:

Quique novas sanctis moderetur legibus urbes,

Et scrobibus credat vites, & semina sulcis,

Unde legat dulces maturo in tempore fructus,

Quos pater omnipotens alit, & proventibus auget

Assiduus pecorum fœtus. Ubi nescia rursus

Commoda fortunæ modicè mens ferre secundæ,

Frena dedit vitiis, retrahit sua munera justus

Arbiter: indomitos animos & corda superba

Cladibus affligit: sævis punire tyrannis

Tradit, & ignavo petulans sub principe vulgus

Contemptum, populis prædam jubet esse propinquis.

Perque inopes victis terras traducit, ubi ante

Nulla hominum tritum monstrant vestigia callem.

Avertit mala pauperibusque, animique modestis,

Atque hilares multâ fœcundat prole penates.

Hæc spectant gaudentque boni: male conscia mussat

Turba metu. Ast, animi quibus est solertia, curâ

Assiduâ volvunt, memorique hæc mente recondunt,

Luceat ut cunctis Domini clementia terris.

P S. CVIII. *Paratum cor meum, Deus, &c.*

C A R M. G E N. ii.

MENS invicta malis, animi vigor integer, orbis
 Te voce, rector, te celebrabit lyra.
 Eia agè, depositis mens expurgiscere curis,
 Et tu canora barbitos cum nabliis.
 Ocyus auroræ quàm lucifer excitet ignes,
 Aurora cantus quàm volucrum exluscitet,
 Te pater alme canam: populos tua facta per omnes
 Quàcunque tellus panditur, vates feram.
 Nam tua fiderei bonitas fastigia cœli,
 Fidesque tractus nubium supervolat.
 O Deus angustum nitido caput exsere cœlo,
 Ostende terris gloriæ jubar tuæ.
 Eripiasque tuos gelidi formidine lethi
 Præsens, & opifer invocantes audias.
 Audiit, ex adytoque Deus flammantis olympi
 Vocem rependit gaudii prænuntiam.
 En tibi frugiferos Sichimæ dispertiar agros:
 Vallem Sucothi metiar decempedâ.
 Nonne mihi parent Jacobi pignora, quisquis
 Vel pecore tondet arva, vel vomere secat?
 Oppida sub pedibus Syriæ calcabo superbæ,
 Moabum, Idumen, & Palæstinas domos.
 Quis mihi pandet iter munitas ductor ad arces?
 Muros Idumes divitis quis diruet?
 Quis? nisi tu nostræ gentis, Deus unice, tutor?
 Qui nos premendos hostibus reliqueras,
 Offensus vitiis pravis: nec in arma ruentes
 Nostros præibas dux, ut antè, exercitus.
 Nunc pater auxilium rebus bonus adser in arctis:
 Humana fallax credulos spes decipit.
 Te duce, victrici decorati tempora lauro,
 Pedibus prememus hostis arrogantiam.

P. S. CIX. *Deus laudem meam ne tacueris, &c.*

CARM. GEN. ii.

NE fileas, ne dissimula, mea gloria; neve
 Sine veritatem supprimi mendacio.
 Me scelerati oris fraus, & crudele venenum,
 Proterva fictis lingua me premit dolis.
 In me odia occultis acuunt sermonibus iras,
 Et immerenti fabricant molestiam.
 Qui mihi debebant fidum solamen amici,
 Probra ingerebant clanculum & convicia.
 Ast ego, secretæ tibi qui penetralia mentis
 Cernis, dolente corde fundebam preces.
 Omnibus officiis culti mihi damna rependunt,
 Remunerantur odio amorem simplicem.
 Tu pater hunc sævo vexandum trade tyranno:
 Vastator illi ad dexteram adstet Angelus.
 Judicis adstiterit cum sordidus ante tribunal,
 Damnatus aspris exeat sententiis.
 Quum volet iratos animos inflectere fando,
 Oratione iudices exasperet.
 Ante diem fato pereat præreptus acerbo:
 Locumque vacuum dominus occupet novus.
 Orba fleat soboles, viduâ gemat uxor in aulâ:
 Ejecta proles patrio exulet solo:
 Instabilis, mendica, vagis erroribus orbem
 Lustret: quietum reperiat nusquam locum.
 Conturbetque domum miseram, inscribatque penates,
 Scrutatus omnes fœnerator arculas.
 Ignotusque hæres longo congesta labore
 Rapiat, opemque nemo polcenti ferat:
 Nullaque progeniem misratio sublevet orbam.
 Mors falce totam demetat semel domum:
 Proxima gentem omnem cum nomine deleat ætas.
 Apudque Dominum, patris erratum, ut recens,
 Ante oculos interque manus versetur & erret:
 Nec vitia matris tollat ulla oblivio.
 Utque erat oblitus miserandi, oblivio gentem
 Ejus perenni supprimat silentio:

Qui dejectum, inopem, & curis mordacibus ægrum,
 Pertrahere mortis nixus est in retia.
 Semper ei veluti fuerat maledictio cordi,
 Maledicta in illum & execratio cadent.
 Ac veluti studio fugit benedicere pravo,
 Sic nullus illi cupiat aut dicat bene.
 Et velut obtegitur salari corpus amictu,
 Totus miserius ille sordeat oblitus.
 Sic in cuncta illi passim se viscera fundant,
 Ut oleum in ossa penetrat, unda in viscera.
 Hoc ergo incedat semper vestitus amictu:
 Hæc zona lumbos cingat illi & ilia.
 Ante Deum tales pendat detractib' pœnas,
 Et clam salutem quisquis oppugnat meam.
 Alme pater, pater alme, tuâ me protege dextrâ,
 Et invidorum libera calumniis.
 Ut nomen latus omne tuum telluris honoret,
 Et suavitatem sentiat clementiæ.
 Eripe me invidiæ: sum pauper, egenus & exspes,
 Animumque curæ turbidum urunt anxietas.
 Non aliter pereo, species quam futilis umbræ,
 Pallent tenebris fera quum crepuscula:
 Aut ubi decussis solerti indagine ramis,
 Locusta tectis pulsa frondeis cadit.
 Genæ labant infirma: artus jejunia solvunt:
 Exsanguis siccis corpus aret ossibus.
 Me tumidi probris hostes petiere superbis:
 Me conspiciati capita quassarent sua.
 Adfer opem, servumque tuum, pater optime, serva
 Pro lenitate semper assuetâ tibi.
 Agnoscantque tuam, rerum pater optime, dextram:
 Tuaque salvum me sciant clementia.
 Dum maledicta voment hostes, dum propria loquen-
 tur,
 Bonusque placidusque benedices tu mihî.
 Dum confusa illis turpis pudor ora notabit,
 Lætitiæ servi pectus hilarabit tui.
 Hos pudor, ut talos à vertice vestis ad imos
 Effusa latè corpus omne contegit;
 Hos pudor, & mœrens turbato infamia vultu,
 Qui me maligno dente rodant, obruat.

PSALMUS CX.

171

Ast ego tum Domino grates memor ore sonabo,
Coetumque laudes in celebri continam;
Qui stetit auxilio dexter cum paupere, vitamque
Eripuit ejus hostium ludibrio.

PS. CX. *Dixit Dominus Domino meo, &c.*

CARM. GEN. iii.

Sic alloquutus Dominus est Dominum meum,

Affide dexteram ad meam,

Dum proterendos, ceu scabellum, sub pedes

Hostes tibi provolvero.

Ad orbis oras ultimas fasces tuos

Alta ab Sione proferam:

Ut juris æqui vinculis coerceas

Fastus rebelles hostium.

Te pompa lætis quum reducet plausibus

Ad templa voti compotem,

Sancto decorus apparatu exercitus

Lætum celebrabit diem.

Non roris imber ante lucem argenteis

Tot vestit arva gemmulis,

Quàm multa cunctis gentium de finibus

Ad te propago confluet.

Juravit & se adstrinxit immutabili

Dominus sacramento tibi,

Tete futurum Melchisedecis sibi

Ritu sacrorum antistitem,

Sol inquieto lucis orbe dum diem,

Dum luna noctem illuminet.

Ad dexteram ille semper assistet tuam:

Ferro tyrannos vindice

Compescit: iram commodans suam tibi,

Gentes rebelles comprimet.

Ducesque regnis imperantes ditibus

Sternet solo: torrentibus

E fortuitis, dum fugam premer, sitim

Victor levabit igneam.

Ergo subactis hostibus, cælo caput

Tollet decorum gloria.

P S, CXI. *Confitebor tibi, Domine, &c.*

CARM, GEN. iv.

Sive inter fidos tractem secreta sodales,
 Seu sancti stipante catervâ
 Me populi loquar, alme parens, te pectore toto
 Usque canam: tua munera grato
 Ore feram, magna æternæ miracula dextræ:
 Magna quidem, sed & inclyta certè,
 Et manifesta bonis, studio scrutante fideli.
 Quicquid enim gerit, omnia splendor,
 Omnia divina majestas luce refulgens
 Illustrat: dum sidera terras
 Ignea lustrabunt, hunc justum semper & æquum
 Sera agnoscent secula nepotum.
 Nec quæ primævi quondam stupuere parentes
 Attoniti, mirandaque natis,
 Invida delebunt oblivia: parere largus
 Nempe parens, facilisque querelis
 Electere cor miseris: spoliis ex hoste superbo
 Direptis decoravit amicos.
 Nec cum gente sua percussu fœderis illum
 Immemorem ulla redarguet ætas.
 Ostenditque suas per facta illustria vires,
 Quum populatus regna superba,
 Dimensusque novis hostilia rura colonis,
 Dilectæ dedit oppida genti.
 Quicquid agit loquiturque, fides immobilis actus
 Æqui & regula dirigit omnes.
 Quæ jubet, æqua jubet, nulloque interlita fugo,
 Aut tacitam celantia fraudem;
 Quæque nec æterno volventia secula lapsu
 Interimant, aut tempore carpant.
 Quippe adstans fidei firmæ constantia, & æquum
 Perpetuò rata jussa tuentur.
 Quum premeret Pharii imperium crudele tyranni
 Selectâ de gente nepotes:
 Excussitque jugum, & regis fera jussa superbi
 Exuit: æternæque beatis

Libertate frui donârat, pignora fera
 Si jurata parentibus olim
 Intemerata piæ servassent fœdera legis:
 Fœdera nullis irrita seclis.
 Quippe Dei sanctum est & formidabile nomen,
 Ac sancte sua pacta tuetur:
 Exigit & duras violato fœdere pœnas.
 Hunc colere ex animoque vereri,
 Vivendi rectè fons & sapientia prima est:
 Hanc cunctos qui dirigit actus
 Ad metam, verè sapit: hunc ventura nepotum
 Semper dicent secla beatum.

PS. CXII. *Beatus vir, qui timet Dominum, &c.*

C A R M. G E N. iii.

BEatus ille, qui Deum rerum patrem
 Pietate non fictâ colit:
 Deique gaudet legibus: mores suos
 Formare ad illas nititur.
 Latè per urbes divites potentiam
 Ejus propago proferet:
 Prolem piorum numinis benignitas
 Largâ beabit dexterâ.
 Res affluenter suppetet semper domi
 Illi: nec ætas longior
 Obliterabit æquitatis gloriam
 Fructumque. Quum premet malos
 Fortuna, sævo gestiens ludibrio
 Mutare summis infima,
 Benignitatis tum suæ justis Deus
 Lucem in tenebris offeret.
 Clemens bonusque in omnibus periculis
 Stirpem piorum munit.
 Misertus inopis vir bonus, largâ manu
 Succurret indigentia:
 Sic cuncta justo temperans examine,
 Nec verba temerè ut excidant.
 Non turbo sortis cuncta quatientis, loco
 Movebit illum, nec dies

Suprema famam condet ejus invido
 Oblivii silentio,
 Non livor illum falsa gaudens spargere
 Terrebit, aut calumnia:
 Bellive rumor, aut egestas lurida,
 Fragorque lethi proximi:
 Sed mente firmâ provocat discrimina,
 Deoque solo nititur.
 Ceu cana rupes murmurantis æquoris
 Spernit minaces impetus:
 Sic ille certâ interritus fiducia
 Sortis procellas sustinet:
 Ac sustinebit, dum ruinas hostium
 Salvus suorum adspexerit.
 Opes volucris instar auræ mobiles
 Largitus est egentibus;
 Sibi æquitatis gloriam superstitem
 Servavit: orbe gloriam
 Vivaciorem, nec senectæ dentibus
 Æruginosæ obnoxiam.
 Dum laude clarum, reque lautum splendida
 Spectabit impius pium,
 Curæque mentem vellicabunt anxiz,
 Succumque carpent corporis;
 Dentem fatigans dente ringetur, lue
 Se macerabit tabidâ.
 Dominus malorum vota ridet irrita,
 Spes ut modestas promovet.

P S. CXIII. *Laudate, pueri, Dominum, &c.*

C A R M. G E N. XXV.

PSallite Dominum pueri, Domini
 Nomen festo tollite cantu.
 Nomen Domini sic celebretur,
 Ut seclorum in secula longi
 Nulla obliviam sentiat ævi.
 Primo à carcere solis Eoi
 Ad purpureos usque occasus,
 Omnes Domini nomen adorent,

Qui gentes super arduus omnes
 Celsas ætheris incolit arces:
 Cujus longe gloria mundi
 Trans flammantia mœnia vecta est.
 O pietatis nescia veræ
 Pectora! ritu sacra nefando
 O qui fingitis, anne deorum
 Quenquam Domino similem nostro
 Nostis? quem super ardua cœli
 Culmina positum nil latet imæ
 Sub cava clausum viscera terræ;
 Nil humano procul adspectu
 Trans multiplices ætheris orbes.
 Inopem terræ qui prostratum
 Suscitât, & de pulvere egenum
 Tollit, ut alto positus solio
 Populi primos carpat honores.
 Qui maternos sterili fructus
 Exoratus donat, & orbos
 Latâ renovat prole penates.

• PS. CXIV, *In exitu Israel de Ægypto, &c.*

C A R M. G E N. xxii.

Q Uum domus Isacidum patrias remearet ad oras,
 Barbaraque invisæ linqueret arva Phari:
 Ipse Deus Judam cœlesti numine tutum
 Fecit: erat populi signifer ipse sui.
 Vidit & attonitas trepidum mare diffudit undas:
 Jordanis refugas in caput egit aquas.
 Dura per intonsos salierunt culmina montes,
 Ut saturas gestit dux gregis inter oves:
 Celsaque frondentes movere cacumina colles,
 Agnus ut in pratis luxuriare solet.
 Quid mare vidisti solito cur cesseris alveo?
 Cur fugis in fontes fluminis unda tuos?
 Cur ita concusso saliistis vertice montes,
 Ut satur exultat dux gregis inter oves?
 Cur ita frondenti saliistis vertice colles,
 Agnus ut in pratis luxuriare solet?

176 P S A L M U S CXV.

Nempe Dei trepidum præsentia terruit orbem,
Cui cadit in Solymos victima multa focos.
Qui lapidum venas laticum laxavit in usum,
Cui fluxit largo flumine dura flix.

PS. CXV. *Non nobis, Domine, non nobis, &c.*

C A R M. G E N. iij.

TE, magne rector orbis, haud victoriam
Ex hoste sævo poscimus,
Nos ut per omnes fama gentes differat,
Nec apparatu ut splendido
Per ora vulgi nos triumphus aureo
Curru superbos transferat:
Sed impiarum ut secla gentium sciant
Te largum opis cultoribus
Tuis, fideque semper immutabili
Promissâ promptum solvere.
Ne fortè rebus insolentes prosperis,
Ubi nunc Deus vester? rogent.
Deus astra noster incolens, mortalium
Nutu suo res temperat.
At impiarum finxit error gentium
Manu Deos inutiles:
Aurum caminis excoquens, aut malleis
Massâ è sequaci bracteis
Ducens, figurâ multiformi ludicra
Affixit aris numina.
Inane vocis os habent: oculos habent,
Orbes inanes luminis.
Naribus odores nec trahunt, nec auribus
Surdus sonores hauriunt:
Palpare manibus non queunt, torpentibus
Nec ingredi vestigiis.
Nec vox anhelis edita è pulmonibus,
Cavo recurrit gutture.
Quicumque tales fingit aut colit deos,
Diis ipse similis sit suis.
At tu Jacobi gens, loca fiduciam
Omnem salutis in Deo,

Qui te potenti sublevabit dexterâ,
 Et in periclis proteget.
 Et vos Aronis posterî, spem ponite
 Omnem salutis in Deo,
 Qui vos potenti sublevabit dexterâ,
 Et in periclis proteget.
 Quicumque cultor es Dei, fiduciam
 Loca salutis in Deo,
 Qui te potenti sublevabit dexterâ,
 Et in periclis proteget.
 Qui nos favore semper amplexus memor
 Fovit fovetque sedulò:
 Cunctos Jacobi qui fovebit posteros,
 Aronis & sacrum genus.
 Qui se colentes, five juvenes, seu senes,
 Fovebit & custodiet.
 Qui nosque donis semper augebit novis,
 Et liberorum liberos.
 Nam nos profanis segregavit gentibus,
 Cœli solique conditor:
 Cœlum sibi ipse regiam fecit, solum
 Sedem dedit mortalibus:
 Remunerantes muneribus illum ac suis
 Rerum parentem agnoscerent.
 Neque ora laudes in tuas solvent, pater,
 Quos mors regit silentio.
 Nos te parentem agnoscimus, qui spiritu
 Vitalis auræ vescimur.
 Te prosequemur laudibus, dum lucido
 Sol axe terras ambiet.

PS. CXVI. *Dilexi, quoniam exaudiet Dominus, &c.*

C A R M. G E N. XXIV.

TOTO pectore diligam
 Unicè & Dominum colam,
 Qui lenis mihi supplici
 Non duram appulit aurem.
 Aurem qui mihi supplici
 Non duram dedit: hunc ego,

Donec

Donec pectora spiriths

Pulset, semper amabo.

Jam mors ante oculos erat,

Jam stabam super aggerem

Busti, jam dolor anxius

Omni ex parte premebat:

Exspes tum prece supplice

Oravi Dominum: Pater,

Quæso, inquam, miserabili

Saltem consule vitæ.

O justum Dominum & bonum,

Et pronum veniæ! auxili

Is me & consilii indigum

Sævo texit ab hoste.

Ergo mens tibi reddita

Mœrorem cohibe; & Deus

Quæ largâ tribuit manu

Donis læta fruire.

Vitam è faucibus eruit

Mortis, & lacrymas genis

Absterfit, stabili & pede

Firmavit tibi gressum.

Tutus præsidio Dei

Degam: & polliciti fide

Fretus non dubiâ, canam

Grato pectore laudes.

Lassus, rebus & asperis

Afflictus, trepidâ fugâ

Vitæ prospiciens meæ,

Sic mecum ipse loquebar;

Nulli certa homini fides:

At rerum arbiter optimus,

Unus polliciti tenax,

Unus fallere nescit.

Tot liber toties malis,

Tot auctus toties bonis,

Quo tandem officio tibi

Coner solvere grates?

Te festâ dape, te prece,

Te libamine prosequar,

Te vitæ columen meæ
 Gratâ voce fatebor:
 Te vitæ columen meæ
 In cœtu populi tui
 Gratâ prosequar hostiâ,
 Damnatus tibi voti.
 Electos, genitor, tuo
 Custos præsidio regis,
 Nec per vim pereuntium
 Manes linquis inultos.
 Tu servum Dominus tuum,
 Ancillæ sobolem tuæ
 Me, minacibus hostium
 Vinclis eripuisti.
 Te, rerum pater optime,
 Semper laudibus efferam:
 Nomen in dubiis tuum
 Usurpabo periclis.
 Te voti reus, erutus
 Morte, prosequar hostiâ,
 Sacri limen ad atrii,
 Sacræ redditus urbi.

PS. CXVII. *Laudate Dominum omnes gentes, &c.*

CARM. - GEN. X.

O Mnes ubique gentium
 Quos solis ambit orbita;
 Aerum parentis optimi
 Laudes libenter pangite.
 Agnoscite indulgentiam
 Benignius nos in dies
 Foventis, & constantiam
 Promissa certam reddere.

PS. CXVIII. *Confitemini Domino, quoniam bonus, &c.*

C A R M. G E N. ii.

Eia Dominum laudate, Deum facilemque bonumque
 Largâ benignum semper indulgentiâ.
 Eia Dei, soboles Jacobi, dicite laudes,
 Largâ benigni semper indulgentiâ.
 Eia Deum canat Aronis numerosa propago,
 Largâ benignum semper indulgentia.
 Eia Dei pura cultor pietate, faterè
 Larga benignum semper indulgentia.
 Audiit orantem Dominus me rebus in arctis;
 Ac liberavit illicò ex angustiis.
 Ille mihi assistat solus: non arma, nec ulla
 Humana mî vis adferet formidinem.
 Ille mihi auxilio sit solus: lumina damnis
 Explebo (nec me decipit spes) hostium.
 Tutius à rerum Domino est sperare salutem,
 Confidere armis quàm virorum fortium:
 Tutius à rerum Domino est sperare salutem,
 Confidere opibus quàm potentum principum.
 In me conjurent populi omni ex parte propinqui,
 Dei faventis conteram cunctos ope:
 Circudent omnique premant ex parte licebit,
 Dei faventis conteram cunctos ope:
 Circudent omnique premant ex parte licebit,
 Quam nube densa vere se fundunt apes,
 Non secus ac siccis ignis violentia spinas,
 Dei faventis conteram cunctos ope.
 Improbe quid frustra labefactum evertere tentas?
 Dei potentis sustinet me dextera.
 Ille meæ vires: illum mea carmina pangent
 Unum: salutis unus auctor est meæ.
 Cunctaque iustorum pariter tentoria plaudent:
 Meæ salutis pariter auctorem Deum
 Laudabunt: cantuque ferent ad sidera dextram
 Belli potentem, divitem victoriæ.
 Dextram armis, dextram præstantem robore, dextram
 Belli potentem, divitem victoriæ:

Sæva quid insultas mihi mors? tua tela reconde:
 Frustrâ minaci territas me spiculo.
 Vivo equidem, vivusque feram super æthera cantu
 Raram benigni numinis clementiam.
 Jure parens bonus ærumnâ me afflixit acerbâ:
 At imminentem reppulit mortem tamen.
 Pandite pontifices sacri mihi limina templi,
 Salute parta ut laude prosequar Deum.
 Hæc est illa Deo gratissima janua, justis
 Votis aperta dehinc futura janua.
 Te merito, pater alme, canam: tu rebus in archis
 Aurem applicâsti supplici placabilem:
 Sospes, & infesto duce te sum tutus ab hoste:
 Et molientum testa quem rejecerat
 Artificum improbitas lapidem, fastigia summi
 Latè refulgens jam coronat anguli.
 Scilicet arcano factum est hoc numine, nostra
 Attonita factum quod stupefunt lumina.
 O lux festa, o lux jucunda ad gaudia nata,
 Cœlestis in nos lux favoris conscia!
 Usque fave, custosque tui, pater optime, Regis
 Sis, & secundos cœpta duc ad exitus.
 O felix, iterum o felix, quem vector olympi
 Populo salutis misit auctorem suo!
 Nos, quibus est sacri custodia credita templi,
 Vobis precamur cuncta vertant prosperè.
 Unus enim Dominus rerum moderatur habenas,
 Qui gratiæ in nos lumen effundit suæ.
 Lætitia celebrate diem, foetusque bidentis
 Tenellus aræ vinctus astet corpibus.
 Te Dominum, te mente colam, te voce fatebor:
 Tuumque semper laude nomen prosequar.
 Eia Deum laudate, Deum facilemque bonumque,
 Largâ benignum semper indulgentiâ.

PS. CXIX. *Beati immaculati in via, &c.*

C A R M. G E N. XXIV.

A L E P H.

O Beatos, qui sequuntur orbitam legis Dei:
O beatos qui monenti sponte parent numini,
Labe puri nec relinquunt lege jussu tramitem,
Quem severitate dura nos tenere præcipis.
O gradum regas labantem sic, monenti ut paream,
A tuis attempta jussis nusquam ut errent lumina:
Tum ducem canam æquitatis candido te pectore.
Obsequar tibi: obsequentem tu tibi ne desere.

B E T H.

Quid juventam, ne labascas, servat æquè ac lex tua?
Hinc ne aberrem, modò laboro: tu laborantem rege.
Ne vacillet pes, meo tua verba condo pectore.
Rector orbis, æquitatis regulam tuæ doce
Me, tui oris verba semper ore mediter ut meo:
Illa longè cariora semper auro ut æstimem:
Illa cogitem, illa secter, illa mirer unicè:
Illa nulla è corde nostro deleant oblivia.

G I M E L.

Da tuæ legi obsequenti vivere: ut propius tui
Conspicer pacti æquitatem, pande mentis lumina.
Inquilinum jussa legis ne tuæ celaveris.
Fœderum leges tuorum ægra mens desiderat.
O, tuæ legis superbum qui premis fastidium,
Me tuæ legis sequacem vindica: cui divites
Arroganter obloquantur, jussa quòd servem tua,
E tuo sermone vitæ quòd capeßam formulam.

D A L E T H.

Æger animus languet: ægrum recrea verbo tuo.
Cordis arcanas latebras prodidi tibi: rudem
Tu doce, præferque lucem, scita mediter ut tua:
Et cor anxium tui verbi erigas solatio.
Absque fūco fac tuarum scita legum ut diligam.
Recta sector, instituta specto semper ad tua.
Lex tuo animo sculpta inhæret: spem meam ne desere.
Pande iter tuæ æquitatis: te cōmes lætus sequar.

M E.

H E.

Legum iter monstra tuarum: fœdus erudi tuum,
 Fœdus ut legemque totis imbibam præcordiis,
 Cuncta ut instituta recta secter usque semita,
 Sordidis averte curis iussa pectus ad tua:
 Flecte lumina, impias ne vanitates hauriant.
 Languidum excita: face ut te timeat animus ac amet.
 Libera probro à pudendo me benignus arbiter:
 Tua statuta diligentem servet æquitas tua.

V A U.

Me bonus respice opiferque, fœderis memor tui,
 Ora claudam ut exprobranti spem tuæ fiduciæ.
 Spes salutis, veritatem ab ore ne tuam eripe.
 Semper ut tuis statutis audiens, tuto gradu
 Ambulem, tua iussa quæro sola. Coram regibus
 differam (nec me pudebit) de tuis sermonibus.
 Hos amavi, & hos amabo, & obsequens his, brachia
 Tollam: ut usque & usque volvam hos ore, men-
 te cogitem.

Z A I N.

Sis memor pacti, columna quæ meæ fiduciæ est:
 Quod levat moerentem, & ægrum e fauce mortis
 eripit.

Rideant licet superbi, te sequar: legem tuam
 Usque repetam, in rebus arctis hoc erit solatium.
 Impios quum legis hostes cerno, totus horreo.
 Carmen hæc erit mihi, orbem donec hospes hunc
 colam:

Hanc ut observem tenebræ me silentes admonent:
 Illa mentem cura semper unice exercet meam.

H E T H.

Obsequi tibi, mihi una est spes, opes, hæreditas.
 Ut bonus promissa præstes, unice unum id ambio:
 Actiones vitæ ut omnes ad tuam componerem.
 Legem: ad hanc custodiendam quæ licet me confero.
 Impeditus impiorum vinculis hanc cogito.
 Hujus ergo nocte surgens prosequar te laudibus.
 Qui verentur hanc, amicis utor: hanc, parens bone,
 Qui tua benignitate cuncta reple, edoce.

T E T H.

Domine ades, pollicita seruo fac benignè appareant.
 In tua lege acquiescam: me doce legem tuam.
 Vix malo coacta leges mens sequi didicit tuas.
 Scita, fons benignitatis, tua, benigne, me doce.
 Me superbi criminantur: corde toto ego te sequar.
 Iussa me iuvant tua; illis mens hebetcit prosperis.
 Erudisti me malis, ut legi adhæream tuæ,
 Hæream ut legi, auri atervis gratiori ingentibus.

J O D.

Da manu tua create, nōsse vim legis tuæ.
 Me pii læti obsequentem legibus spectant tuis.
 Iusta lex tua est: premis me jure justus arbiter.
 At libenter audientem iussa me tua recrea.
 Tibi libenter obsequentem præveni clementia.
 Servulum tuum prementem comprime arrogantiam.
 Me tuæ legi obsequentes obsequentem diligant.
 Nec ferat tibi obsecundans pura mens infamiam.

C A P H.

Deficit mens spe salutis, spes nec illam deficit.
 Lassa languent lumina: utris corpus instar aridi
 Tabuit: solare promissi in malis memorem tui.
 Quis ferendi finis? hostem quando punies meum?
 Mihi tuæ legis superbus hostis effodit scrobem.
 Æqua lex, promissa certa sunt tua: hostes confice
 Qui premunt me, quod te in uno colloceam fiduciam.
 Scita fac ut ad tua omnes actiones dirigam.

L A M E D.

Certa eunt promissa, certa stat tuis verbis fides,
 Dum polo stellæ micabunt, herba terras vestiet;
 Sempiterno quæ recurso legibus parent tuis.
 Obruiſſent me dolores, ni affuisset lex tua,
 Lex salubris: nulla nobis tollet hanc oblivio.
 Sum tuus, tua instituta diligentes diligo.
 Impii mortem parabant scita meditantur tua.
 Cæteris est finis: illa sola semper permanent.

M E M.

O tuam quàm legem amavi! semper illam cogito.
 Hostibus prudentiorem me meis hæc reddidit.
 Factus huic fui obsequendo doctior doctoribus.
 Huic quod audiam, senecta astutior sum callida:

Huic

Huic ut obsequar, malorum flecto gressum à semitis.
Te docente non recedo paullulum à verbis tuis,
Faucibus meis suavi melle suavioribus.
Eruditus his, recedo à semita mendacii.

N U N.

Sancta lex, velut lucerna, dirigit pedes meos.
Obstinavi animum tuis ut obsequar sermonibus.
Obrurum malis, tuorum fœderum memor, leva.
Edoce me iussa, & oris hanc bonus cape victimam;
Iussa non rejecta, quamvis undique instarent mala:
Hæc nec abjeci impiorum pene clausus retibus.
Hæc voluptas, hoc mihi unum gaudium, hæc hæreditas
Hic scopus mihi manebit, vivus aura dum fruor.

S A M E C H.

Diligo legem tuam, sicut malos abominor.
Unica es spes, una verbis in tuis fiducia.
Ut Dei mandata servem, hinc impii faceffite.
Me tuo sermone fulci, ne sequar spes irritas.
Te regente salvus usque iussa diligam tua.
Perfugas calcas tuos, qui vana frustra cogitant.
Legem amo tuam, quod omnes impios extermines.
Corpus horret quum severum cogito te iudicem.

A I N.

Æqua ne me diligentem desere opprimentibus.
Iusta fac amem superbo tutus à ludibrio.
Dum salutem spero, scita specto dum tua, lumina
Lassa languent: tu benignus edoce servum tua
Placita: legum fac tuarum intelligat mysteria.
Tempus instat puniendi legis adversarios.
At tuum fœdus mihi auro est carius carissimo:
Hoc amo, hac errore misso dirigo vitæ ordinem.

P E.

Mira rituum tuorum mens colit mysteria.
Verba pectori imperito luminis sunt janua.
Faucibus tua verba apertis duco, vitæ ut spiritum.
Ceum soles te diligentes, intueri me bonus.
Dirige ad tua verba gressus: tum scelus non opprime
Me. Tuæ legi, impiorum liber à calumnia,
Obsequar: bonus intueri me, tuam ut legem sequar.
Si quis hanc spernit, fluunt mihi more rivi lacrymæ.

Z A D E.

Iustus es creator orbis: iusta iussa sunt tua.
 Plena lex est æquitatis: certa verbis veritas.
 Rumpor irâ, quam scelestis impië contemnitur.
 Sermo purus instar ignis: servus hunc amat tuus.
 Impii spernant licebit me, tuam legem sequar.
 Iussa stant tua sempiterna mora nullo turbine.
 Turbidis mihi illa rebus anxium cör recreant.
 Scire legem da tuam: vitam mihi donaveris.

C O P H.

Corde toto audi vocantem, legi ut obsequar tuæ.
 Invoco, adjuva invocantem, fœdus ut colam tuam:
 Invoco te manè, verbis in tuis fiducia est.
 Nocte vigiles anteverto, verba mediter ut tua.
 Me benignè audi, ut soles, & fauce mortis eripe.
 Impii me persequuntur, legis expertes tuæ.
 Tu propinqua, Domine, iussa cuius omnia iusta sunt.
 Iussa firma sine nullo, firma nullo exordio.

R E S.

Adspice afflictum: leva me, fœderis memorem tui:
 Fœderis memor meam vitam patronus affere.
 Impii malè interibunt, iussa qui tua negligunt.
 O bonus sine fine, robora, ut soles, vitam meam.
 Me prementum multitudo à lege non flectit tua.
 Mœret animus intûendo pacta qui spernunt tua.
 Tu bonus tua iussa amantem me vicissim recrea.
 Cuncta promissa tua nullum fixa nörunt terminum.

S I N.

Me premit tyrannis: at cor verba meditatur tua,
 Verba gratiora gazis aureis animo meo.
 Diligo legem tuam, ceu vanitatem abominor.
 Septies tuam æquitatem me canentem lux videt.
 Legem amantibus tuam pax multa, nulla offensio.
 Spectat à te mens salutem, nixa promissis tuis!
 Mens amat promissiones, unicè & servat tuas.
 Servo tua pacta, ut vicissim tu vitam observas meam.

T H A U.

Invocanti da tuarum scire legum abscondita:
 Invocantem libera me, fœderis memor tui.
 Te docente prædicabit os tuas laudes: tua
 Iussa lingua nuntiabit, iussa longè æquissima.

Dextera

Dextera tua obsequentem jussibus juva tuis.
 Abs te opem spero: tuarum scita legem diligo.
 Sospita me, ut prædicem te: lex juvabit me tua.
 Me, vagam ut pecudem, require fœderis memorem tui.

P S. CXX. *Ad Dominum cum tribularer, &c.*

C A R M. G E N. iii.

HInc me obsidebant bella, & hinc calumpniæ
 Livor faces admoverat:
 Ad te refugi destitutus omnibus,
 Rerum creator optime.
 Te voce supplex invocavi, tu meas
 Non lentus audisti preces.
 A fraudulentæ toxico linguæ Deus
 Me protege & mendaciis.
 O lingua fraudis machinatrix impiæ,
 Quâ spe medum oppugnâs caput?
 Scythæ ferocis lingua pestilentior
 Tinctis veneno spiculis:
 Ignis voracis lingua flammis acrior,
 Quum silva flagrat arida.
 Heu vita tristis, vita dura & anxia,
 Per invios erratica
 Montes, latrones inter, atque inhospita
 Gentis feræ mapalia:
 Mens ægra vitæ carpitur fastidio,
 Hostes quietis accolens;
 Hostes quietis, blanda quos oratio
 Ferociores efficit:
 Quos innocentis mentio concordia
 Ad bella fœva exasperat.

188 P S A L M U S CXXI, CXXII.

P S. CXXI. *Levavi oculos meos in montes, &c.*

C A R M. G E N. xvii.

DUm ferox armis inimicus instat,
 Ad montes vaga lumina
 Proximos circumfero, si quid illinc
 Forte appareat auxilium.
 At mihi cœli Dominus solique
 Certam solus opem feret.
 Ille (quid vano trepidans tumultu
 Cor pulsas mihi pectora?)
 Ille sanctorum (mihi crede) custos
 Noctes excubat & dies:
 Victa nec blandi illecebris soporis
 Unquam lumina dimovet:
 Leniter passis tibi semper alis
 Umbræ more supervolat;
 Ne cutem solis violentioris
 Urant spicula de die,
 Nocte ne lunæ nebulosioris
 Artus degravet halitus.
 Seu domi clausus lateas, latentem
 Clausis servat in ædibus:
 Seu foris pacis obeas amicæ,
 Seu belli fera munera,
 Sospitem è cunctis Dominus periclis
 Semper te bonus eruet.

P S. CXXII. *Latatus sum in his, &c.*

C A R M. G E N. xxvi.

O lux candida, lux mihi
 Læti conscia nuncii:
 Jam pleno stata tempora
 Reddit circulus anno:
 Jam festi revocant dies
 Augustam Domini ad domum:

Jam

Jam sacri pedibus premiam
 Lætus limina templi.
 Jam visam Solymæ edita
 Cœlo culmina, & ædium
 Moles nobilium, & suo
 Angustam populo urbem:
 Urbem, quam procul ultimis
 Terræ finibus exciti
 Petant Ifacidæ, ut Deum
 Placent more parentum:
 Jussam cœlirûs oppidis
 Urbem jus dare cæteris;
 Et sedem fore Davidis
 Cuncta in secula proli.
 Mater nobilis urbium,
 Semper te bona pax amet:
 Et te semper amantibus
 Cedant omnia rectè.
 Semper pax tua mœnia
 Colat: semper in ædibus
 Tuis copia dexterâ
 Largâ munera fundat.
 Dulcis Ifacidum domus,
 Te pax incola sospitet:
 Sedes numinis, omnia
 Succedant tibi faustè.

PS. CXXIII. *Ad te levavi oculos meos, &c.*

C A R M. G E N. VI.

A D te levavi, Rex, Pater, & Deus;
 Ad te levavi lumina, qui procul
 Contagio humano remotus,
 Templâ habitas radiata cœli.
 Ut servus observat Domini manus,
 Gestus & omnes lumine mobili;
 Arguta ceu nutus acutis
 Serva oculis dominæ tuerar:
 Te nostra spectant, te, Domine & Deus,
 Intenta mentis lumina, dum graves

190 P S A L M U S CXXIV, CXXV.

Iras remittas, servulisque
Des veniam bonus atque pacem.
Jam lenis in nos respice: servulis
Jam parce tandem, parce fidelibus,
Quos hostis insultans superbo
Ludificatque premitque vultu.
Contemptus hosti ac opprobrium sumus,
Vitæque tædet: ferre animus nequit
Supercili fastum superbi,
Ludibriumque opibus tumentum.

PS. CXXIV. *Nisi quia Dominus, &c.*

C A R M. G E N. XXIV.

NI faventis affuisset numinis præsentia,
(Dicat Isaci propago) numinis præsentia
Nj faventis affuisset, quum veniret perditum
Nos superba multitudo, freta stultis viribus,
Fortè vivos devorassent, debilesque & pauculos:
Ira fervidi furoris, avida nostri sanguinis,
Obruiisset instar undæ nos procellâ cladium
More torrentis nivali ab imbre turgidi, impetus
Nos repentè sustulisset: usque ad animam gurgites,
Usque ad animam transiissent gurgites impervii.
Sempiterna laus Deo sit, qui suos non tradidit
Dentibus prædam cœnentis perfidarum gentium.
Cassibus fractis dolosis sospites evasimus:
Capta veluti jam volucris rete fugit aucupis.
In Deo nostræ salutis spes reposita est unico,
Qui solum cælumque fecit vi potentis dexteræ.

PS. CXXV. *Qui confidunt in Domino, &c.*

C A R M. G E N VI.

SIonis arcem non aquilo impotens
Saxo sedentem perpetuo quatit,
Nigrantibus non auster alis
Imbriferas glomerans procellas.

Qui-

Quicumque verè spem locat in Deo,
Non hostis hunc vis, non quatiet dolus:

Si fractus illabatur orbis,
Incolumis fugiet ruinam.

Ut civitatem mœnia montium
Sanctam ruentur, sic Dominus suos

Vi cingit arcanâ, nec unquam
Prælii viduos relinquet.

Nec impiorum perpetuo jugo
Sinet piorum progeniem premi,

Ne turpibus contaminetur
Flagitiis labefacta mentem.

Ut affluentè fac bona sint bonis,

Ut continenter fac male sit malis,

De calle quos recti illecebris
Impietas male sana flexit.

Fac, sancte rerum conditor, ut domum

Beata semper pax colat Isaci:

Tranquillitas secura pulchræ
Exhilaret Solymæ colonos.

PS. CXXVI. *In convertendo Dominus captivitatem.*

C A R M. G E N. ii.

Q Uum pater omnipotens captam remeare Sionem,
Dulcemque jussit patriam revisere.

Attoniti stupuere animi, nec opinaque secum

Merum librant inter & spem gaudia.

Vixque sibi credunt: veluti qui noctis opacæ

Sopore pulso manè versat somnia.

Pro lacrymis redeunt risus: sua gaudia quisque

Sermone celebrat, patrium laudans Denm.

Nec minus attonito stetit ad miracula vultu,

Sic barbarorum turba secum mustrans,

En pater ille deum quot signa ostendit amoris!

Hujus saluti gentis usque ut prospicit!

Nec falso: nam signa Deus monstravit amoris

Præclara, nostræ dum saluti prospicit.

Ergo alacres lato testamur gaudia plausu.

At tu benigne fac parens ut cæteri

192 P S A L M U S CXXVII.

Jam redeant, plenisque viis sic agmen inundet,
 Ut æstuosi quum fiat austri spiritus,
 Indignata suis cohiberi flumina ripis,
 Vagâ per agros murmurant licentiâ.
 Qui male fœcundæ commisit semina terræ,
 Et corde tristis multa volvit anxio,
 Si venit uberior seges imbribus aucta benignis,
 Exultat hilari cor metentis gaudio.
 Nos quoque longa fugæ post tædia, postque labores,
 Læti arva dulcis patriæ revisimus.
 Te patrium canimusque Deum, semperque canemus:
 Agimusque memores atque agemus gratias.

PS.CXXVII. *Nisi Dominus edificaverit domum, &c.*

C A R M. G E N. iii.

NI cœpta Dominus juverit, frustra struis
 Moles superbas ædium.
 Ni Dominus urbem servet, incassum excubat
 Muris vigil custodia.
 Frustra antevertis manè solem, & vespere
 Sero domum reverteris:
 Victum labore vix parabis anxio,
 Ni Dominus admòrit manum.
 At ille amicis interim suis dabit
 Purum soporem somniis:
 Domumque dulci prole fœtam liberum
 Præbebit. Hæc hæreditas,
 Hæc illa merces, quâ beat caros sibi
 Rerum ille Dominus omnium.
 Non sic timori est dexteram telis gravis
 Bellator hostis hostibus,
 Ut quem parentem masculæ propaginis
 Favqr beavit numinis.
 O ter beatum & ampliùs, qui talibus
 Pharetram sagittis impleat!
 Non ad tribunal erubescet jurgia.
 Procacis adversarii.

PS. CXXVIII. *Beati omnes qui timent Dominum, &c*

C A R M G E N. xxvi.

Felix ô ter & ampliùs,
 Quem timor Domini tenet,
 Quem non illius à via
 Flectit devius error.

Felix, & tibi prospere
 Cedent omnia: nam tuo
 Carpes dulcia fercula
 Comparata labore.

Instar palmitis uberi
 Proventu gravidi, & comâ
 Cingentis viridi domum,
 Te conjux hilarabit.

Ceu plantaria fertili
 Pubescunt oleæ solo,
 Jucundo tibi liberi
 Cingent agmine mensam.

Quem timor Domini tenet,
 Inter talia commoda
 Vitæ tempora transiget.

At te ex arce Sionis
 Ditabit Domini manus
 Larga: & conspiciēs bonis
 Florentem Solymam, tibi
 Donec vitâ manebit.

Prolis adspicies tuæ
 Longâ stirpe propaginem:
 Festa semper & Isaci
 Lætos pace nepotes.

P S. CXXIX. *Sape expugnauerunt, &c.*

C A R M. G E N. xxiv.

JUre dicat grex bonorum, Mille me molestiis
 Factio pressit malorum: prima ab usque origine
 Factio pressit malorum mille me molestiis:
 Nec tamen subvertere unquam quivit ullis machinis.
 Terga sævis exaravit verberum vibicibus:
 Terga longis secta fulcis, hostis ad fastidium:
 Sed parens rerum benignus vincla rupit impia,
 Meque nervo liberavit servitutis asperæ.
 Qui Sionis non amico spectat arces lumine,
 Vota semper vana volvat, spes inanes nutriat:
 Marceat, ceu sole marcet herba languens torrido,
 Herba summis nata tectis, quæ repente corrui
 Ante falcis plagam acutæ, sicca marcidis comis:
 Unde nec finum replevit qui manipulos colligit:
 Nec manum messor perustus, prata tondens florea,
 Nec viator ominatus prospera est metentibus,
 Sic precatus, Arva læta, & arva laeta, & roscida,
 Hunc in annum, & usque in annos hunc sequen-
 tes, numinis
 Vos favor semper benigni servet, ornet, augeat.

P S. CXXX. *De profundis clamavi, &c.*

C A R M. G E N. viii.

CUrarum rapidis fluctibus obrutus,
 Arcanis animi de penetralibus,
 Audi verba precantis,
 Clamavi, pater optime:
 Audi verba pater, quæ tibi supplices
 Multo cum gemitu fundimus: applica
 Intentam bonus aurem
 Tristes ad querimonias.
 Si vindex tetricus facta nefarie
 Pœnis cuncta velis plectere, quis sibi

Tam confidit, acerbum

Ut non horreat exitum?

At tu non furiis tristis es asperis,

Sed largus veniæ, & munificus parens:

Ut te jure colamus,

Legum & jussu salubria.

Nam spes polliciti me recreat tui,

Promissique fides fallere nescii,

Et fiducia certa

Mentem sustinet anxiam.

Non sic præcipiti nocte vigil diem

Observat roseum, non roseum vigil

Phœbi sic avertit ortum,

Ut flagrat mea mens Deum.

Securi in Domino figite spem pii,

Non duro veniam supplicibus dare;

Et prompto dare pressis

Duro servitio manum:

Electi generis progeniem gravi

Pressam servitio ex hostibus asseret:

Et de morte redemptam

Noxis eximet omnibus.

PS. CXXXI. Domine, non est exaltatum cor meum, &c.

C A R M. G E N. XXVII.

SI spiritu impotenti,

Si lumine insolenti

Elatus ambulavi;

Si virium mearum

Fiduciâ superbus

Despexerim minores:

Si mentis arrogantis

Sublimè vectus alis,

Majora, quàm liceret

Operare, cogitavi:

Si vota temperavi

Modestiâ salubri:

Nil deprecor rogo,

Nullam recuso pœnam.

Qualis

196 P S A L M U S CXXXII.

Qualis puer tenellus
 Vix lacte pulsus, unam
 Suspirat in parentem,
 Hanc spectat, hæc ab una
 Dependet, ambit unam:
 Æterne rector orbis,
 Te mens mea intuetur
 Unum, uni adhæret, unum
 Te vindicem salutis
 Agnoscit. O piorum
 Propago sancta patrum,
 Unum Deum parentum
 Spectate, spes in uno
 Locatæ, cuncta ab uno
 Sperate: spem nec unquam
 Fovebitis caducam.

PS. CXXXII. *Memento, Domine, David, &c.*

C A R M. G E N. i.

DAvidis esto memor, genitor, memor esto laborum
 Quos tulit, in rebus tua iussu sequutus egenis.
 Ille tibi, Hebrææ gentis Deus unice, voris
 Obstrinxit caput, & promissis ora reclusit:
 Non ædes prius ingrediar, mollive reponam
 Membra toro, aut oculis dulcem indulgebo soporem,
 Quàm fanum inveniam, & sacri fundamenta templi
 Designem, sanctisque locum dimetiar aris.
 Fama licet patriæ multum promitteret oræ,
 Inter saxa tamen silvestribus obsita dumis
 Monstravit Deus ipse locum. Deus ipse perenne
 Hic templum, templique sacris sedem insuit aris.
 Ergo alacres gratam Domino properemus ad ædem:
 Scamna pedum pronis veneremur vultibus: & tu
 Sancte parens, bonus ac placidus cape vota, tuamque
 Lætus adi sedem: neu dedignare penates
 Qui memorem æterni servabunt fœderis arcam.
 Templi sacerdotes casti tueantur, & omnes
 Qui tua ritè piis venerantur numina sacris,
 Lætitiâ exsultent. Si David pectore puro

Te coluit, ne Davidicæ nunc respue prolis
 Dona, tui populi cui frena tenenda dedisti.
 Davidi enim quondam (neque jam sententia vertet
 Ulla tuam mentem) jurasti: E stirpe propago
 Nata tuâ solium & sceptrum retinebit avitum.
 Quod si posteritas servet mea fœdera, pactis
 Si steterit, leges si non temerârit avitas,
 Nulla dies folio, vis nulla extrudet avito,
 Et natos natorum, & qui nascentur ab illis.
 Ipse mihi sedem elegi sine fine Sionem,
 Quam colerem: hic mihi certa quies, hic certa vo-
 luptas:

Hæc mihi grata domus: cœli indulgentia fruges
 Faxo alat, & duos largè saturabo colonos.
 Templâ tuebuntur casti justique ministri,
 Lætitiaque piis perfundam pectora certâ:
 Davidicoque novum producam è semine germen,
 Quod late in populos funderet sua brachia: stirpi
 Prospiciam seræ solium quæ illustret avitum,
 Claraque per cunctas diffundat lumina terras.
 At pudor, & turpes maculas infamia spargens,
 Hostibus inficiet vultus. Jessæ propago
 Florebit, cingetque sacrum diademate crinem,
 Transmitteretque suam longæva in secula famam.

PS. CXXXIII. *Ecce quàm bonum, &c.*

C A R M. G E N: iii.

NIL caritate mutuâ fratrum, nihil
 Jucundius concordia;
 Non aura suavis balsami, quum funditur
 Aronis in sacrum caput,
 Et imbre læto proluens barbam & sinus
 Limbum pererrat aureum:
 Non ros, tenella gemmulis argenteis
 Pingens Sionis gramina,
 Aut verna dulci inebrians uligine
 Hermonis intonsi juga.

Fraterna

198 P S A L M U S CXXXIV, CXXXV

Fraterna quam pax incolit, domum juvat

Dominus benignâ dexterâ :

Et opibus auget: filiorum & filios

Multis propagat seculis.

PS. CXXXIV. *Ecce, nunc benedicite, &c.*

C A R M. G E N. iii.

D^Omini ministri, nocte qui custodiæ
Sancti excubatis atrii,

Laudate Dominum, laudibus donec sacro
Nox annuit silentio.

Interque laudes mentibus puris manus
Cælo supinas tollite.

Et vos beabit Dominus invicem omnibus
Cæli solique commodis:

Dominus Sionem qui tuetur, unicus
Cæli solique conditor.

P S. CXXXV. *Laudate nomen Domini, &c.*

C A R M. G E N. i.

V^Os quibus est sacri custodia credita templi,
Eia Deum laudate: Deum celebrate ministri,
Qui sacra assiduâ vigilatis ad atria curâ.

Eia Deum laudate bonum, nomenque beatum
Tollite perpetuò vestro super æthera cantu.

Quippe Jacobum ultrò legit, lectumque dicavit
Hunc sibi, ceu privam patrimonii in secula sortem.

Nôra quidem Domini est immensa potentia, notum
Numen; quippe deos sub se premit altior omnes,
Quos alii stolidâ placant ceu numina curâ.

Versat enim nutu cœlô, terrâque, marique,
Aut si quod cæcis clausum est penetrabile tenebris
Naturæ, quodcunque libet: de viscere terræ
Evocat, & liquido suspendit in aëre nubes:
Fulguribusque vagis venientes prævenit imbres:
Deque suis promit ventorum flamina gazis.

Ille hominum primos fœtus, pecudumque per arva
 Divitis Ægypti stravit: regemque superbam,
 Et quicumque bibunt septemflua flumina Nili,
 Terruit ostentis: validis ille oppida muris
 Turrata evertit: numerofo milite cinctos
 Cum stirpe extinxit violento funere reges:
 Stravit Amorrhæum validâ virtute Seonem,
 Quique Basan Ogus magnâ ditione tenebat,
 Regnatque non uni Cananeia subdita sceptro:
 Arvaque dejectis nuper viduata tyrannis,
 Accepere novos Jacobi è stirpe colonos.

Sancte parens rerum, qui iusto examine nôsti
 Parcere subjectis, & debellare superbos,
 Posteritas te sera canet: tua splendida facta
 Nulla unquam ex animis tollent oblivia nostris.
 At sibi quæ variis finxit simulacra figuris
 Vana superstitio, calidis fornacibus aurum
 Argentumve liquans, nil sunt nisi ludicra dextræ
 Humanæ commenta: illis os vocis inane:
 Lucis egent oculi: surdas sœnus advolat aures:
 Et patulas frustra nares jucundus odorum.
 Halitus incurfat: calidus non pectora pulsar
 Spiritus. O quisquis ludibria talia fingit,
 Aut colit, ipse suis similis diis exigit ævum,
 Mentis inops, & lucis egens: non aure nec ore
 Accipiat reddatve sonos: nec nare sagaci
 Sentiat halantes per prata nitentia flores.

Tu verò genus à magno Israele profectum,
 Et domus Aronis, genitique è sanguine Levi,
 Et quicumque pio rerum venerare parentem
 Obsequio, laudate Deum, qui testâ Sionis
 Ardua, qui sacram Solymæ bonus incolit ædem.

PS. CXXXVI. *Confitemini Domino, &c.*

CARM. GEN. ii.

Eia Deum laudate, Deum facilemque bonumque,
 Largâ benignum semper indulgentiâ.
 Eia Deum laudate: Deus namque ille deorum est,
 Largâ benignus semper indulgentiâ.

Cui

200 P S A L M U S CXXXVI.

Cui Domini rerum submitunt sceptrâ tyranni,
 Largâ benigno semper indulgentiâ.
 Qui facit attonitô solus miracula mundo,
 Largâ benignus semper indulgentiâ.
 Qui nitidos mirâ arte polum convolvit in orbes,
 Largâ benignus semper indulgentiâ.
 Qui liquidis terras emergere jussit ab undis,
 Largâ benignus semper indulgentiâ.
 Qui vitreo accendit flammantia lumina cælo,
 Largâ benignus semper indulgentiâ.
 Qui solem auricomum jussit dare jura diei,
 Largâ benignus semper indulgentiâ.
 Qui lunam & stellas tenebras distinguere noctis
 Jussit, benignâ semper indulgentiâ.
 Pignora prima Phari qui fato exstinxit acerbo,
 Largâ benignus semper indulgentiâ.
 Isacidas medio incolumes ex hoste recepit,
 Largâ benignus semper indulgentiâ.
 Qui rubri Oceani torpentes diffidit undas,
 Largâ benignus semper indulgentiâ.
 Perque undas fissas sobolem traduxit Abrami,
 Largâ benignus semper indulgentiâ.
 Pharonem & Pharios submersit gurgite currus,
 Largâ benignus semper indulgentiâ.
 Deduxitque suos deserta per avia tutos,
 Largâ benignus semper indulgentiâ.
 Et validos merita prostravit clade tyrannos,
 Largâ benignus semper indulgentiâ.
 Stravit Amorrhæum valida virtute Seonem,
 Largâ benignus semper indulgentiâ.
 Stravit & incassum confisum viribus Ogum,
 Largâ benignus semper indulgentiâ.
 Metatusque novis agrum est utriusque colonis,
 Largâ benignus semper indulgentiâ.
 Isacidis habitare suis dedit hostica rura,
 Largâ benignus semper indulgentiâ.
 Qui nos in rebus miseros respexit egenis,
 Largâ benignus semper indulgentiâ.
 Avertitque ferum nostris cervicibus hostem,
 Largâ benignus semper indulgentiâ.

Qui genti vitam humanæ victumque ministrat,
Largâ benignus semper indulgentiâ.
Astrigeros laudate Deum qui temperat orbis,
Largâ benignus semper indulgentiâ.

PS. CXXXVII. *Super flumina Babylonis, &c.*

CARM. GEN. xxii.

DUM procul à patria mœsti Babylonis in oris,
Fluminis ad liquidas forte sedemus aquas;
Illa animum subiit species miseranda Sionis,
Et nunquam patrii tecta videnda soli.
Flevimus, & gemitus luctantia verba repressit;
Inque sinus liquidæ decidit imber aquæ.
Muta super virides pendebant nabilia ramos,
Et salices tacitas sustinere lyras.
Ecce ferox Dominus, Solymæ populator opimæ,
Exigit in mediis carmina læta malis:
Qui patriam exilio nobis mutavit acerbo,
Nos jubet ad patrios verba referre modos,
Quale canebamus, steterat dum celsa Sionis
Regia, finitimis invidiosa locis.
Siccine divinos Babylon irrideat hymnos?
Audiat & sanctos terra profana modos?
O Solymæ, ô adyta, & sacri penetralia templi,
Ullane vos animo deleat hora meo?
Comprecòr, ante meæ capiant me obliviam dextræ,
Nec memor argutæ sit mea dextra lyræ:
Os mihi destituat vox, arescente palato,
Hæreat ad fauces aspera lingua meas:
Prima mihi vestræ nisi sint præconia laudis;
Hinc nisi lætitiæ surgat origo meæ.
At tu (quæ nostræ insultavit læta rapinæ)
Gentis Idumææ tu memor esto, pater.
Diripite, ex imis evertite fundamentis,
Æquaque (clamabant) reddite tecta solo.
Tu quoque crudeles Babylon dabis impia pœnas:
Et rerum instabiles experiere vices.

Felix

202. P S A L M U S CXXXVIII.

Felix qui nostris accedet cladibus ultor,
 Reddet ad exemplum qui tibi damna tuum.
 Felix qui tenero consperget saxa cerebro,
 Eripiens gremio pignora cara tuo.

PS. CXXXVIII. *Confitebor tibi, Domine, &c.*

C A R M. G E N. xxviii

PŒctore te grato Dominumque Deumque fatebor
 Coram superbis regibus,
 Et tua facta canam.
 Ad tua templa oculis, animo ad tua numina spectans,
 Nomen celebrabo tuum,
 Perpetuamque fidem:
 Qui donis promissa novis cumulata rependis,
 Audis vocantem, robora
 Das animo trepido.
 Te, quâcunque patet tellus circumflua ponto,
 Reges ferebuntur Deum,
 Quum sine labe fidem
 Audierint: ritusque tuos super æthera cantu
 Ferent, tuæque gloriae
 Ad jubar attoniti.
 Nam liquidi quanquam trans ignea moenia mundi
 Beatus in te permanes:
 Attamen hand humiles
 Despicias; elatosque premis: discrimina mille
 Passim mihi circumstrepant,
 Te dace rurus ero.
 Tu validâ obstitis dextrâ furialibus ausis.
 Qui me laceſſunt hostium:
 Incolumique dabis
 Quod superest, si quid superest: bonitate perenni,
 Quo coeperas gradu, tuæ
 Facta tenere manus.

PS. CXXXIX. *Domine, probasti me, &c.*

CARM. GEN. iii.

Momenta vitæ nulla te latent meæ,
 Reclor benigne cœlitum.
 seu sedeo, sive surgo, seu quid cogito,
 Tu cuncta præsens adspicis.
 Lux sive curam, seu quietem nox tulit,
 Curam & quietem temperas.
 Nec te minutæ vocalæ fugit sonus,
 Quam lingua temere fuderit.
 Et os & humeros, totiusque corporis
 Sic arte mirâ fabricam
 Inxisti, acumen nullum ut humani ingeni
 Ratiove possit assequi.
 Quodnam ergo vultum fugero tuum? quibus
 Clausus latebris occular?
 Et æmne cœlum? præsto es hic: ad inferos
 Demergar? illinc non abes.
 Aurora curru me volucris ut deferat
 Ad occidentis limitem,
 Sic deprehendes me, nec hic tutus tuæ
 Virabo fulmen dexteræ.
 Incauta mens si fortè secum cogitet,
 Nox me tenebris occultet,
 Obscura tenebris nostra nox luce est tibi
 Meridianâ clarior:
 Tibi nec tenebræ sunt tenebræ, nec tuæ
 Nox ulla providentiæ est.
 Arcana mentis tu tenes, qui pectoris
 Arcana fabricatus es.
 Qui me parentis ventre conditum, cutis
 Tenello amictu involveras.
 Compago mira corporis nostri, tuæ
 Miraculum est soleptiæ:
 Suspenda cujus opera nec nostra assequi,
 Sed nec negare mens potest.
 Nam nulla nostri tam minuta est corporis
 Pars, ut tuam scientiam

Fugiat

Fugiat: nec ulla claustra pectoris latent
 Te conditorem pectoris.
 Massæ recentis rudia adhuc primordia,
 Rudisque massæ semina,
 Ceu scripta haberes, corporisque lineas,
 Motum statumque noveras.
 Et membra nondum quum forent, quid adderent
 Dies sciebas singuli,
 Hæc mente tacita cogitanti mihi, stupor
 Torporque sensus alligat:
 Animus labascit quum tuæ miracula
 Perpendo mecum dexteræ.
 Citiùs inibo numerum, arenæ in littore
 Quot volvat æstus corpora:
 Quamvis ocellis pervigil nunquam meis
 Dulcem soporem indulsero.
 O quando perdes impios, rerum parens?
 O quando sanguinarios
 A me repelles, qui scelesti nomini
 Et numini illudunt tuo?
 Te quisquis odit, non ego odi? non tuos
 Hostes habebam pro hostibus?
 Odi profectò: nec tuis ex hostibus
 Amicus est quisquam mihi.
 Revolve mentis intimos sinus Deus,
 Latebrasque nostri pectoris;
 Nisi hic amorem videris tui, nisi
 Animum obsequi nunquam pigrum,
 Si par scelestis scelere sum, vitæ parem
 Da cum scelestis exitum.

PS. CXL. *Eripe me, Domine, ab homine malo, &*

C A R M. G E N. vi.

Æterne rerum conditor, à malæ
 Linguae veneno me bonus affere,
 Meamque perjuri tuere
 Hostis ab insidiis salutem,
 Qui fraude recta bella nefaria
 Ciet: nec arris mitior anguibz

Vibratque linguam virulentam, &
 Ore vomit rabido venenum.
 Averte fraudem, & me violentiæ
 Hostis scelesti subtrahe, qui mea
 Vestigia observat, scrobesque
 Objiciens, laqueosque tendens.
 At tu, salutis præsidium meæ,
 Audi precantem: tu Dominus mihi
 Deusque: tu me liberasti
 Incolumem crepero è duello.
 Idem impiorum nunc bonus irrita
 Fac vota: sævam frange superbiam.
 Virusque linguæ pestilentis
 In domini exitium refunde.
 Dejecta cælo flammea perfidos
 Procella fundat præcipiti fugâ,
 Cæcosque propellat profundas
 Perpetui in barathri tenebras.
 Linguæ loquacis perfida vanitas
 Nunquam quieto deger in otio:
 Sed impie dignum patris
 Exitium domino parabit.
 At impiorum à vi Dominus suos
 Et fraude vindex asseret: ut pii
 Numen Dei præsens potensque
 Perpetuo celebrent honore.

PS. CXLI. *Domine, clamavi ad te, &c.*

CARM. GEN. iii.

AUrem vocanti da parens properè, meas
 Audi preces salutifer.
 Quum verba fundo tristis, & puras manus
 Attollo, sic preces meas
 Manusque puras respice, ac si thureo
 Odore mane te colam:
 Ac si colam te victimâ & libamine
 Sero rubente vespere.
 Freno coerce linguam: ad oris januam
 Fac excubet custodia.

M

Fac

206 P S A L M U S CXLII.

Fac mens sequatur recta, fac in lubricam
 Ne flectat erroris viam.
 Fac ne scelesto gaudeat cœtu, neque
 Mensâ fruatur impiâ.
 Me malo iustus increpet, me verberet,
 Quàm palpet impius, comam
 Quàm røre nardi spargat. Impii, precor,
 Et impiorum præfides,
 De rupis altæ quum ruent speculâ, sui
 Supplicia sceleris ut luanè;
 Tum subeat animum consciùm, salubriter
 Quòd me monentem spreverint.
 Sic mortis horror ossium compagine
 Mihi laxat, ut cæcæ jacent
 Fagi per arva fissa cuneis fragmina.
 Tu sancte-rector cœlitum,
 Spes una nobis es salutis, unicùm
 Agnoscimus te vindicem.
 Vitam tuere ab impiorum cassibus,
 A fraude quam struunt mihi.
 Compos salutis impios fac in sua
 Cernam ruentes retia.

PS. CXLII. *Voce meâ ad Dominum clamavi, &c.*

C A R M. G E N. xvii.

INvoco supplex Dominum, manusque
 Tendo ad sidera supplices.
 Mentis huic pando lacrymas: querelis
 Imploro miseris opem.
 Pectus afflictum dolor obruebat:
 Quàmvis, Rex bone cœlitum,
 Puriter vitæ mihi tu peractæ
 Essès arbiter optimus.
 Quum domo gressum tamen efferebam,
 Tendebant mihi retia.
 Nec mihi notus, nec amicus usquam,
 Quoquò lumina verteram.
 Exitus nusquam, fuga nulla, nemo
 Qui me sospite plauderet.

Ergo

Ergo te, rerum pater, invocavi,
 Unum præsidium in malis:
 Tu meæ vires, mea spes, opesque,
 Dum sedes hominum colo.
 Da meis aurem facilem querelis
 Fracti cladibus ultimis.
 Assere à sævi manibus tyranni,
 Qui me fortior opprimit.
 Carceris vitam rape de tenebris,
 Ut te laudibus offeram:
 Teque conventus celebret piorum,
 Promptum ferre piis opem.

PS. CXLIIL. *Domine exaudi orationem meam, &c.*

CARM. GEN. XV.

A Udi vocantem rebus in asperis,
 Et lenis aurem da precibus meis,
 Rerum creator: quæque soles fide
 Et æquitate ex hostibus eripe.
 Juris severi ne trutinâ meam
 Expende vitam: nemo hominum innocens
 Sic est, tribunal possit ut ad tuum
 Se profiteri crimine liberum.

En hostis atrox imminet, & premit
 Stratum: tenebris tristibus abditus,
 Et lucis exfors dego, velut specu
 Quos in sepulchri mors fera condidit.

Mens penè curis obruta volvere
 Priora cœpit tempora, quum patres,
 Spes quos fovebat præsidii tui,
 De fauce lethi sæpe revelleres.

Hac recreatus rursus imagine,
 Imploro supplex auxilium tuum,
 Intenta mens te respicit, arida
 Tellus ut imbres sub cane torrido.

Non lentus audi, nam mihi spiritus
 Vix fessa pulsât pectora: si tui
 Avertis oris lumen amabile,
 Mors atra siccis faucibus imminet.

M 2

Spe

- Spe mens labores auxiliū tui.
 Fert: spectat unum te, pater optime.
 Audi precantem lenis, & exitum
 Jamjam obruturis pande periculis,
 Ab hoste sævo protege me, meæ
 Custos salutis: prava repellere
 Mentem manumque, & recta capeßere
 Doce, unicum te qui veneror Deum.

Arcana fac vis numinis ut tui
 Per plana gressum dirigat, ut tua
 Mandata secter: neu malè credulum
 Error malorum vertat in orbitam.

Ut nulla numen non celebret tuum
 Et æquitatem natio, recrea
 Me destitutū præsidio: & malis
 Hostis scelesti libera ab artibus.

Favoris umbrâ me solitâ tege,
 Et, qui me acerbis usque doloribus
 Affligit, hostem perde nefarium,
 Servumque serva perpetuò tuum.

PS. CXLIV. *Benedictus Dominus Deus meus, &c.*

C A R M. G E N. xiii.

Q Uo te Rex hominum carmine prosequar?
 Qui firmas animum robore, qui manum
 Et bellare doces, & dubii regis
 Per discrimina prælii.

Quòd vivo & valeo, tutus & hostium
 A fraude, eximiâ fulgeo gloriâ:
 Quòd latè validis impero gentibus,
 Totum muneris id tui est.

O rerum genitor, quantulus est homo,
 Hâc quem prosequeris munificentia,
 Et curas patriâ sollicitudine!

Figmentum fragilis luti,
 Quo nec bulla levis vanior est, neque
 Quæ mentes agitant somnia turbidas,
 Nec serum fugiens umbra crepusculum,
 Nec fumi volucris vapor.

Cœli pande fores, Rex bone cœlitum,
Ac de sidereis labere sedibus:

Montes nube operi: per liquidi aeris
Campos fulgura trajice.

Turbatos trepidâ sparge fugâ impios,
Et sparsos jaculis perde sequacibus:

Porrectâque manu me, pater optime,
Sævis eripe fluctibus.

Hostis pelle malam vim bonus impii:

Linguae vaniloquæ reprime toxica:

Assuetæquæ dolis pestiferis manus

Vires contere viribus.

Ut te nostra novo carmine barbitos

Dicat, subsidio qui recreas tuo

Reges: qui gravibus sæpe periculis

Vitam Davidis eripis.

Hostis pelle malam vim procul impii:

Linguae vaniloquæ reprime toxica:

Assuetæquæ dolis pestiferis manus

Vires contere viribus.

Natorum soboles crescat, ut ubere

Surgit sylva solo laurea: virgines

cc.

Cultu sic niteant, ut laquearibus

Templorum tholus aureis.

Stipentur gravidis horrea frugibus:

Pleno cuncta penu copia suggerat:

Fœcundi pecoris non capiant greges

Lætis pascua saltibus.

Pingues plaustra boves & nitidi trahant:

Nec tristi resonent compita classico,

Nec fletu plateæ: nec furor hosticus

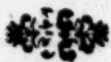
Clausis affremat oppidis.

Felicem populum, inter bona talia

Qui vitam in tacito transigit otio:

Felicem populum ter quater, omnium

Cui rerum pater est Deus.

PS. CXLV. *Exaltabo te, Deus meus Rex, &c.*

C A R M. G E N. XXIX.

TE Regem Dominumque canam, dum lucida volvet
Lucidus astra polus,
Et unicum colam Deum.

Luce canam te, nocte canam te: nulla carebit
Laudibus hora tuis,
Rerum creator & salus.

Magne parens, nullo cui clausa potentia fine est,
Secula cuncta tuas
Laudes sonabant: & patres

Longævi tua facta canent, seræque nepotum
Per seriem soboli
Prodent: nec ætas gloriam

Nesciet ulla tuam: mirandaque facta decusque
Ille memor referet;
Hic magnitudinem canet:

Ille bonum feret & iustum, & placabilis iræ,
Et veniæ facilem, &
Largâ benignum dexterâ:

Torque inter decora, & laudum præconia nullo
Emoritura die,
Nil clarius clementiâ.

Ergo, parens rerum, stellantis machina cœli
Cuncta suo gremio
Complexa prædicat tuum

Robur: & intacti scelerum contage nefandâ,
Te celebrant alacres,
Tuique vires imperi

Per populos late vulgant: ne nescia sceptri
Terra sit ulla tui,
Et gloriæ & potentiæ.

Imperium sine fine tibi: nec legibus ævi
Subdita sceptrâ teñes,
Aut clausa metis temporum.

Tu lapsos rursus atollis, firmasque labantes:
Incolumesque foves
Vitæ beatæ commodis.

PSALMUS CXLVI. 211

e volucrum pecudumque genus, te sœva ferarum
 Secula respiciunt
 Unum, suoque tempore
 accipiunt victum: tu dextram pandis, & omne
 De locuplete penu
 Animal benignè recreas.
 Quicquid agis, justèque & sanctè agis: impiger aurem
 Supplicibus facilem
 Præbes: opisque compotes
 Dimittis puro qui pectore cunque precantur:
 Auxilioque pijs
 Præsens es, & periculis
 Truis è cunctis qui te venerantur amantque
 Cumque suo scelere
 A stirpe vellis impios.
 Ergo omnes te jure canent, nomenque tacebit
 Natio nullà tuum
 In seculorum secula.

S. CXLVI. *Lauda, anima mea, Dominum, &c.*

CARM. GEN. VI.

TE, magne rerum conditor, & tuas
 Sonabo laudes, factaque posteris
 Miranda prodam, dum recurret
 Per calidos mihi sanguis artus.
 securitatem ne stabilem tibi
 Promitte, regum præsidio: neque
 De stirpe mortali & caduca
 Pone tibi columen salutis.
 Ut membra liquit spiritus, in suam
 Terrena moles terram abit, & diu
 Consulta vanescunt, & auras
 Irrita per vacuas feruntur.
 O ter beatum, quem Deus ætheris
 Fido tuetur præsidio, suas
 Qui spes opesque omnes in uno
 Constituit Domino Deoque;
 Qui terram & æquor condidit & polum,
 Et quicquid æquor terraque continet

Polusque: qui promissa præstat
 Perpetuo stabilis tenore.
 Qui nec tyranni vi finit opprimi
 Infirmiorem, aut esurie premi:
 Qui carcerem exentos tenebris
 Compedibus levat innocentes.
 Qui nocte pulsa luminis aurei
 Cæcis refundit luminibus jubar:
 Gressusque firmat claudicantes,
 Justitiamque amat æquus æquam.
 Curâ fideli qui fovet advenam,
 Orbæ marito qui viduæ favet,
 Orbos puellæ qui tuetur,
 Et scelera labefactat artes.
 Rex ergo habenas imperii tuus,
 Sion, tenebit, sidera dum polum
 Pingent, & obliquum per orbem
 Sol rutilos agitabit axes.

PS. CXLVII. Laudate Dominum, quoniam bonus est &c.

C A R M. G E N. ii.

Eia Deum laudate, Deo date carmina digna:
 Certe erudito dignus ille est carmine:
 Qui Solimam instaurat rursus, passimque per orbem
 Sparsos reducit exules Abramidas:
 Qui fractos animi levat, & corda anxia lenit:
 Mulcet dolores, mitigatque vulnera:
 Qui numerat tacito labentia sidera mundo,
 Suisque quæque nuncupat vocabulis.
 Magna Dei virtus, immensa potentia: nulla
 Quam lingua fari possit, aut mens cogitet.
 Qui mite ingenium fovet, allevat, augeat honore:
 Humique sternit impiam superbiam.
 Eia Deum cantate, Deo persolvite grates;
 Grato benignum canite patrem barbito,
 Qui cælum obnubit tenebris, terram rigat imbre;
 Montesque lato vestit altos gramine:
 Qui pecudum genti largâ dat pabula dextrâ,
 Corvoque victum se roganti sufficit.

Quem

Quem neque magnanimum delectat robur equorum
 Nec vis ferocis aut lacertus militis:
 Sed pietas animi simplex, & in illius unâ
 Quæ spem salutis colloçet clementiâ.
 Eia, Dei laudes Solimææ pangite tures:
 Benignitatem mons Sionis prædica.
 Qui portarum aditus claustris firmavit ahenis,
 Civesque cunctis commodis auxit tuos:
 Qui te pace beat lætâ, & defendit ab hoste:
 Et messe flavâ tritici campos tegit.
 Cujus ad imperium fundit sua munera tellus:
 Natura cujus prompta paret jussibus.
 Qui nivibus cellos operit, ceu vellere, montes:
 Densas pruinas cineris instat dejicit.
 Et glacie lapsus solidarum frenat aquarum:
 Cujus rigorem quis feret mortalium?
 Quum libuit, molles glacies tabescit in undas,
 Adspirat aura mitior, rivi fluunt.
 Ostenditque suam per signa illustria mentem:
 Legesque Abrami tradidit nepotibus.
 Non ita se populis aliis monstravit amicum,
 Qui scita legum nesciunt cœlestium.

PS. CXLVIII. *Laudate Dominum de celis, laudate.*

CARM. GEN. X.

Laudate Dominum cœlitum
 Chori beati, qui procul
 Contagio mortalium
 Templa ætheris tuemini.
 Laudate Dominum, quos sibi
 Adesse jussit angelos:
 Laudate Dominum exercitus
 Parere prompti jussibus.
 Laudate Dominum, qui diem
 Sol, luna noctem illuminas:
 Laudate Dominum lucidis
 Stellæ decoræ flammulis.
 Laudate eum rotatiles
 Tot orbium compagines,

Et

214 P S A L M U S CXLVIII.

Et unda longe celsior
Campis nitentis aëris.

Huic cuncta laudes dicite,
Numenque cuncta pangite,
Quod cuncta nutu condidit,
Et cuncta nutu sustinet:

Fixitque firmo cardine,
Ne vi senectæ corruant:
Certisque vinxit legibus,
Quas transgredi non audeant.

Laudate Dominum sub specus
Terræ dracones abditi:
Et vasta cete, quæ sinus
Ponti repositos finditis.

Ignes, nives, & grandines,
Vaporque, & auræ spiritus,
Ad iussa Domini mobiles
Circumrotantes turbines:

Colles feraces, & feri
Montes, & omnes arbores;
Seu montibus rigescitis,
Seu cultibus mansuescitis:

Mites feræque bestię,
Humique lente reptiles,
Et quæ liquentes aëris
Campos volando carpitis:

Reges & orbis præfides,
Et nationes liberæ,
Et pauperi plebeculæ
Qui jus ab alto dicitis:

Et vos juventâ florea
Læti puelli & virgines,
Senesque vitæ in ultimo
Jamjam exituri limine,

Laudate Dominum: numini
Sit ejus uni gloria,
Unumque noscat omnium
Cælum solumque principem.

Hunc

Hunc omne in ævum laudibus
Propago tollat Ifaci:
Sibi dicatam qui bonis
Gentem beavit omnibus.

PS. CXLIX. *Cantate Domino canticum novum, &c.*

CARM GEN I

CAntate Domino canticum
Novum: sonet laus illius
Cœtus per omnes, qui sacris
Non se profanis polluant.
Oblectet Ifaci genus
Auctore se suo: suo
Regi Sionis arduæ
Congratulentur filix:
Nomen celebrent illius
Lætis choris & tympanis;
Ejusque laudes accinant
Blandè canoro pectine.
Gentem bonus parens suam
Amore sancto amplectitur,
Mitemque mansuetudinem
Firmat salute immobili:
Cœtus piorum ut gestiant
Foris paratu splendido,
Domique secum clanculum
Lætentur in cubilibus.
In ore, rerum præsidis
Laus continenter personet;
Utrinque acuti in dexteris
Vibrentur enses vindices.
In se ferarum ut gentium
Crudelitatem vindicent:
Et in futurum iras, minas,
Superbiamque comprimant.
Reges suorum ut hostium
Arctis catenis alligent;
Et ferreis coërceant
Vindis feros principes.

Pœnas secundum cœlitus
Præscripta ab iis ut exigant,
Et laus piorum pervolet
Omnes per orbis cardines.

PS. CL. *Laudate Dominum in sanctis ejus, &c.*

C A R M. G E N. X.

Laudate Dominum, lucidum
Templum colentem fiderum,
Qui vi suæ potentiae
Firmavit orbis cardines.

Laudate Dominum fortiter
Ubique gestis inclytum:
Laudate magnitudinem
Captum supra mortaliū.
Laudate Dominum bellicæ
Claræ tubæ clangoribus:
Laudate Dominum nablīs
Lyrisque blande garrulis.

Laudate Dominum tympanis,
Chorique festi cantibus:
Laudate Dominum fidibus, &
Sonore dulci tibæ.

Laudate eum tinnitibus
Lætis canori cymbali.
Hunc cuncta laudent, quæ trahunt
Vitalis auræ spiritum.

F I N I S.

E J U S.

*Ejusdem Georgii Buchanani Hym-
nus matutinus ad Christum.*

P Roles parentis optimi,
Et par parenti maximo,
De luce verâ vera lux,
Verusque de Deo Deus;

En nox recessit, jam nitet
Aurora luce præviâ,
Cælum solumque purpurans,
Et clausa tenebris detegens.

Sed fuscet ignorantie
Caligo nostra pectora,
Et nubilis erroribus
Mens pene cedit obruta.
Exsurge sol purissime,
Diemque da mundo suum:
Nostramque noctem illuminans
Erroris umbram discute.

Dissolve frigus horridum,
Arvumque nostri pectoris,
Calore lampadis tuæ,
Humore purga noxio:

Ut irrigetur cælitus
Roris beati nectare,
Et centuplo cum fœnore
Cœleste semen proferat.

*Ejusdem Epigramma, in quo imago
introducitur alloquens peregre ad-
venientes.*

FAre age qui terras lustras vagus hospes & undas,
Quid petis hinc? longæ quæ tibi causa viæ?
Non Deus hic quisquam, nec imagine numen in ista est;
Nos lapis & tantum putria ligna sumus:

N

Ver

Vermibus esca, cibus tineis, domus hospita blattis,
 Opprobrium cœli, ludibriumque soli.
 Non capiunt humiles numen cœleste penates,
 Structa nec humanâ faxea tecta manu.
 Quem mare, quem tellus, quem non capit igneus æther
 Clauditur in nullo spiritus ille loco.
 Ut Christum invenias, animi secreta revolve,
 Aut lege fatidici quæ cecinere patres:
 Aut quæ dives habet passim circumspice mundus,
 Hæc vera est sedes, hoc penetrâle Dei.
 At quisquis picto gaudet dare basia trunco,
 Crassaque pulvereo lingere saxa croco.
 Dignus morte perit, qui mortua vivus adorât,
 Et vitæ in fragili spem sibi ponit humo.
 Si te picta juvant, cariem ne perline trunci,
 Sed verâ mentem simplicitate tuam:
 Hac ratione domi poteris reperire, quod omnes
 Erro vagus terras sic peragrandò fugis.

Canticum Simeonis ab Adolpho Me-
•kerko Παράφρασις. Luc. 2.

Nunc dimittis servum tuum Domine.

EIa nunc patribus, Deus,
 Adjungis placide me famulum tuum:
 Ut vox pollicita est tua.
 His namque, his oculis ille Salutifer
 Humani generis tuus
 Est visus mihi: quem tu pater omnibus
 Erexti populis, velut
 Signum propositum ante ora hominum omnium;
 In quod lumina dirigant
 Quos sol cunque suo lumine viderit:
 Hæc lux flammiferâ face
 Dispellet tenebras gentibus exteris:
 Hæc lux semper erit tuis
 Lectis Isacidis gloria postuma,

Ad Illustrissimum Virum,
CAROLUM COSSÆUM,

Franciæ Marescallum, ac apud Taurinos Regis
Francorum Præfectum, in JEPHTHEN
Tragœdiam

P R Æ F A T I O.

ABsurdam fortasse rem facere quibusdam videbor, qui ad te, hominem ab incunte ætate militaribus imbutum studiis, & inter arma tubasque semper versatum, munusculum hoc literarium mittam: sed ii ferè hoc absurdum existimaturi sunt, qui aut harum rerum inter se consensionem non satis animadvertunt, aut tuum ingenium parum habent perspectum. Neque enim inter rei militaris & literarum studium ea est, quam plerique falsò putant, discordia: sed summa potius concordia, & occulta quædam naturæ conspiratio. Quanquam enim superioribus aliquot seculis, sive hominum inertia, sive falsâ quadam persuasione, divisæ fuerunt hæ professiones, nunquam tamen perversa imperitorum opinio tantum potuit, ut ipsæ inter se veterem illam & naturalem (ut ita loquar) cognationem obliviscerentur. Omnes enim omnium ætatum imperatores, qui res præclaras gesserunt, aut ipsi doctissimi fuerunt, aut viros doctrina illustres summo amore prosequuti sunt. Neque profectò fieri potest, ut magnus & excelsus animus, qui, neglectis rebus caducis, æternitatis memoriam ante oculos habet propositam, non etiam

memoriæ & antiquitatis custodes literas amet. Neque alii ferè sunt qui literas oderunt & contemnunt, quam qui, vita per ignaviam & flagitia turpiter acta, conscientiam posteritatis reformidant: ut non minùs verè quam eleganter mihi cecinisse videatur Claudianus,

*Gaudet enim Virtus testes sibi jungere Musas,
Carmen amat quisquis carmine digna geris.*

Contrà verò, qui omne suum studium in eo posuerunt, ut perfectæ virtutis imaginem sibi ad imitationem proponerent,

.....qua natura negavit

Visibus humanis. oculis ea pectoris haurirent,
quantâ eos lætitiâ affectum iri putemus, si ejus, quam tantopere animo persequuntur, vivum & spirans simulacrum (ut ita dicam) nacti fuerint? Sed & præter hanc mutuam virtutis admirationem, & naturæ, quam dixi, consensionem, accedit utilitatis etiam mutux quædam species. Nam, ut illustrium facinorum aucto non immeritò eum suspicit, quem virtutis tradendæ magistrum & illustrandæ artificem esse videt; & velut parentem colit, non eum, a quo hujus qua fruimur lucis brevem usuram acceperit, sed alteram illam longè diuturniorem vitam in posteritatis memoria collocatam speret: ita ille alter libenter amplectitur segetem & materiam suæ gloriæ sibi oblatam,

.....qua se quoque possit

Tollere humo. victorque virum volitare per ora.
Uterque enim etsi opinione hominum imparem, pari tamen studio ex eodem fundo gloriæ fructum petit. Sed hæc ad omnes communiter pertinent, qui (ut ait Sallustius) præclari facinoris aut artis bonæ famam quærunt. Illa verò tua sunt propria, quod à primis usque adolescentiæ spatiis ea fuisti in patriam caritate, in bello fortitudine, in pace temperantia & æquitate, ut omnibus qui literas colunt, tuarum virtutum exemplar edideris, quod posteritati ad imitationem proponere & possint & debeant: quod literas, Philippi Cossæi fratris tui Episcopi Constantiensis

Ne-
nunt,
er a-
non
atur
enfis patrocínio orbatas, in diverso vitæ instituto ta-
men fovendas ac tuendas susceperis: quòd doctissi-
mos homines semper tecum habeas, quibuscum, e-
tiam in medio sævissimi belli ardore,

.....Musisque Minervam

as,
vis.
posu-
nita-
st,
nam
s si-
præ-
uræ,
tiam
faci-
vir-
cem
quo
erit,
po-
alter
glo-
ora:
pari
erit,
t ait
am
mis
ari-
t æ-
vir-
ita-
ite-
nti-
nsis
Temperes, & Geticum m. dederis Apolline Martem:
quod filium ita literis instituendum in pueritia cu-
res, ut hanc tam amplam laudis & gloriæ hæredi-
tatem à parente acceptam non solum tueri, sed eti-
am augere posset. Me autem absentem, nec ullâ a-
liâ re quam literarum commendatione tibi cognitum,
ita complexus es omnibus humanitatis & liberalita-
tis officiis, ut si quis ingenii mei sit fructus, si qua
vigiliarum velut tætura, ea meritò ad te redire de-
beat. Quod quidem adeo avidè facit mens hic
JEPHTHES, ut qui antea publicam lucem & cœ-
tus hominum reformidabat, te patrono fretus pro-
deat, & in spem nonnullam etiam publici favoris
sefe erigat. Quid enim non illis sibi speret auspiciis,
quibus disciplinam militarem ad antiquæ severitatis
exemplum vider emendatam, & vetustam belli glo-
riam Galliæ restitutam? cum bellica fortitudine, le-
gum & justitiæ cultum, cum summæ omnium re-
rum licentia summam omnium rerum non modò
tuam, sed etiam tuorum omnium continentiam vider
conjunctam? His ego cæssis impulsus, hanc meam
lucubratiunculam sub tuo potissimum nomine in ma-
nus hominum exire volui. Tu verò (ut spero) hoc
meum sive tuorum in me officiorum testimonium, si-
ve meæ erga te benevolentiae significationem (quæ
tua est humanitas, & in literas amor) boni consules.
Vale. Lærentiæ Pariliorum, quinto Calend.
Aug. M.D.LIV.

ARGUMENTUM

ex libro Judicum sumtum.

JEPHTHES Galaddi filius patre defuncto à fratribus domo pulsus est, quod negarent æquum esse ut nothus cum legitimis filiis in hæreditate paternâ dividendâ æquaretur. Is quum ob inopiam collectâ manu latrocinio viveret, ac fortitudinis magnum specimen dedisset, primùm à cognatis, deinde à reliquis Hebræis dux factus est adversus Ammonitas, qui viginti prope annorum gravissimâ servitute eos presserant. Profecturus igitur in expeditionem, vovit, se, si victor reverteretur, qui primus domo suâ egrederetur, eum Deo sacrificaturum. Prima revertenti occurrit unica filia: eam Deo immolat.

PERSONÆ.

ANGELUS prologus,

STORGE mater.

IPHIS filia.

CHORUS indigenarum
puellarum.

JEPHTHES imperator.

SYMMACHUS amicus.

SACERDOS.

NUNCIUS.

JEPH-

JOSEPHES,

Sive Votum, TRAGOEDIA.

Auctore Georgio Buchanano Scoto.

ANGELUS prologus.

Agni tonantis huc minister aliger,
Cœlo relicto, mittor Isaci ad lares,
Solumque promissum Isaci nepotibus,
Solam regendis destinatum gentibus,
Si pacta sacri intaminata fœderis
Servâsset: arma sed modò quod Am-
monia

Expavit arcto servitutis sub jugo,
Tulitque quicquid triste, crudele, asperum,
Iratu audet victor, aut victus timet.
Hac clade fracta gens rebellis vix Deum
Agnosce patrum cœpit, & nefarios
Mentita cultus numinis ludibria
Inspecta nôsse, nota floceipendere;
Et serò quamvis ad patrem rediit suum.
Humana sed mens nescia modum ponere
Rebus, secundis intumet successibus.
Quo plura hominibus contulit bonitas Dei,
Oecæcat animos altior securitas,
Vanoque fastu turgidos superbia
Stimulat inanis. Qualis in dominum furit
Equi ferocis contumax protervitas,]
Imperia paullum si remissa sentiat,

Ac vix lupatis domitus, & calcaribus
 Duris cruentus, redit ad officium, & suo
 Obtemperat hero: sic populus hic pervicax,
 Cervice durâ, pronus in pejus, flagrum
 Si conquievit paullulum, novos deos
 Adsciscit, & se dedit aliis ritibus,
 Ignota sacra sequitur. Atque adeo parens
 Benignus animos turgidos licentiâ,
 Bello, fameve, pestilentive aëre
 Frangit, rebellem comprimens ferociam.
 At rursus, animi ne cadat fiducia,
 Serie malorum continenter obruta,
 Mittit prophetas, bellicos mittit duces,
 Qui servitutis liberatos asperæ
 Vinculis reducant, pristiniqûe ritibus
 Servire cogant: arma nunc Ammonia
 Ut excitavit in rebelles, ac Dei
 Jussis relictis, impiis erroribus
 Se mancipantes. Sed modum statuens suæ
 Iræ propitius liberatorem dedit:
 Non è potentum quempiam numero, gravem
 Turbâ clientum, liberisve targidum:
 Sed è paternis exultantem sedibus
 Jephthen, suisque fratribus spretum, satum
 Genitrice vili: ne superba gens suis
 Assignet armis quod manu gestum est Dei:
 Ut sciat & Ammon hætenus se viribus
 Non floruisse propriis, sed vindicem
 Cœlestis iræ. Porro ne Jephthes quoque
 Se metiatur exitu hujus prælii,
 Et intumescat insolens rebus bonis,
 Damno obruetur protinus domestico,
 Cedentque fracti contumaces spiritus.
 Etenim arma in hostes perfidos quum sumeret,
 Belli secundus si daretur exitus,
 Quodcunque primum se obviam ferret sibi,
 Promisit aris se daturum victimam.
 Heu quanta moles imminet tibi mali,
 Miserande! quantis obruere luctibus!
 Ut te propinqui credulum spes gaudii
 Fallit! Propago sola quæ patriam domum

Tibi nata servat, prima patri se offeret,
 Ut gratuletur prosperum armorum exitum:
 Magnoque solvet fœnote, ac jugulo luet
 Felicitatis misera præcox gaudium.
 Atque ecce, mater triftis egreditur domo,
 Quam somniorum nocte totâ terruit
 Tremendus horror; nataque parenti comes,
 Præ se ferentes mentis ægřimoniam
 Mœrore vultus, gestibus, silentio.

STORGE mater, IPHIS filia.

E Hen, recenti corda palpitant metu,
 Mens horret, hæret vox in ipsis faucibus,
 Nec ora verbis pervium præbent iter:
 Nocturna sic me visa miseram territant,
 Et dira turbant inquietam insomnia,
 Gravibusque curis pectus urunt anxium.
 At tu nitentis summe dominator poli,
 Averte in hostes luctuosum & funebre
 Omen, mihi que placidus & gnata mea,
 Quæ sola spes & familiæ solatium
 Superest, senectæ columen unicum mea.
IP. Quin ominare cara mater lætiùs,
 Vanæque causas abjice ægřitudinis:
 Et ista mentis turbidæ ludibria
 Secura sperne, spreteque obliviscere.
ST. Utinam liceret: sed metus, veluti recens,
 Quoties recordor, concutit formidine
 Mentem, atque imago somnii tristissimi
 Oberrat animo: pectus horrificat timor.
 Jam cuncta passim blanda straverat quies,
 Mutumque nox induxerat silentium:
 Vidi luporum concito cursu gregem
 Rictu cruento, spumeo, rabido, unguibus.
 Sævum recurvis præcipite ferri impetu
 Imbellia in pecora vidua pastoribus.
 Tum pavidi ovilis fida custodia canis
 Lupos abejit: atque ad infirmum pecus
 Trepidi timoris exanime adhuc memoriâ,
 Denuò reversus, è sinu timidam meo

Agnam revulsam dente laniavit truci.

O sol, ô vaga lumina lunæ,
Pictaque tacito sidera mundo,
Et tu nox mihi conscia curæ,
Nigris referens somnia pennis,
Si quid natæ miseræ impender,
Si quem casum fata minantur,
Caput hoc prius in tartara miserum
Detrudite, dum spes ambigæ
Alternantibus angunt curis
Incerta suæ pectora cladis.

IP. Cur miserè animum crucias, mater,
Luctumque tuo cumulas luctum
Publicum, & acres renovas curas?
Omne læro reducem potiùs
Positis questibus excipe patrem:
Qui (nisi vano mens angurio
Credula nimium pectora fallit)
Spoliis aderit clarus opimis,
Remque & laudem & decus æternum
Genti referens patriæque suæ.

ST. Non hunc tenorem parca mihi vitæ dedit.
Quod tempus unquam lacrymis caruit mihi,
Ex quo parentis primùm ab alvo prodii?
Primùm juventa servitutem patriæ
Tristesque vidit hostici agminis minas,
Pecorumque raptus, sterile sine cultu solum,
Cædes, cruores, vastitatem, incendia,
Profana, sacra, mista. Non unquam mihi
Secura vitæ fluxit ulla portio:
Ut trudit undas unda, fluctus fluctui
Cedit sequenti, pellitur dies die;
Semper premuntur præterita novis malis:
Dolor dolori, luctui est luctus comes:
Fratrem patremque perculit belli furor:
Confecta curis mater inter funera
Cognata senuit, perduelles perfidos
Armis maritus urget. His majus nefas
Tamen veretur animus. IP. Immodicus timor
Facile sinisteris adhibet auguriis fidem.

ST. Utinam secundis audiam rumoribus

Virum reversum, sospitemque exercitum,
 Salvâ familiâ. IP. Veniet haud dubiè parens
 Incolumis: idem bellâ qui suavit Deo,
 Salvum reducet laude cumulatum novâ.

C H O R U S.

Jordanis, vitreo gurgite qui rigas
 Convalles virides, pascua dividens
 Fœcunda Isacidum flumine languido,
 Et nunquam positâ frigoribus comâ
 Formosum Solymæ palmiferæ nemus,
 En unquam miseræ candidus afferet
 Curarum vacuæ lucifer hunc diem,
 Quum cernam patriam libera liberam,
 Quæ nunc servitii vincula barbari
 Infelix patitur. Nobilis Isaci
 Sanguis degeneris fert domini jugum:
 Et quos nec Phariæ rex tumidus plagæ
 Urgens falciferis terruit axibus,
 Nec trux purpurei sævities freti
 Undarum refluvis obruit æstibus,
 Nec deserta Arabum vomeris inscia,
 Nec portenta hominum mole Cyclopiâ
 Fregerunt, timidi mancipium sumus
 Ammonis. Gravius flagitium est malo,
 Sub turpi domino segne jugum pati.
 At tu summe parens, qui mare turbidum
 Componis, placidi qui maris æquora
 Cauri nubiferis flatibus excitas,
 Et terræ stabilis dura tremoribus
 Fundamenta quatis, mobilis & poli
 Sistis præcipitem quum libuit fugam;
 Cladibus tandem satiate nostris,
 Desine irarum, propiusque fessis
 Gentis afflictæ facilis bonusque
 Consule rebus.
 Nostra si pœnas meruit severas
 Culpa, si quondam tibi separatam
 Abjicis sortem, vitiis iniquus
 Si pater nostris minùs obsequentes

Deferis natos, & inexpectatâ
Ante delecti populi querelas
Despicias irâ:

Nec tibi Syrus, neque dirus Ammon,
Nec Phari rector tumidus minacis
Expetat pœnas, neque sit profano
In tuis castris gladio potestas:
Ignis armatus potius trifiduci
Tu, pater, dextram jaculis tremendis,
Vindicis flammæ face contumaces
Obruas urbes, chaos aut patentis
Devoret terræ miseros colonos,
Aut superfusis adoperta tellus
Hauriat undis.

Ne ferox hostis tumeat secundis
Insolens rebus, populusque muti
Stipitis cultor, tua qui nefando
Polluit rita sacra; ne, quod ira
Sævit in nos tua, vertat Ammon
In suas laudes, carie peresi
Thure dum placat simulacra truci,
Teque vesano neget ore gentem
Semper addictam tibi, se premente,
Posse tueri.

Ah miser, quantos tibi risus iste
Mox dabit fletus? Breve diluendum est
Gaudium longis lacrymis: citato
Advolat cursu levis hora: tempus,
(Vana ni vatem species inani
Spe fovet) tempus properat, vicissim
Quum gravis victor mala servitutis
Sentiet duræ. Neque enim cruorem
Usque sanctorum patiere inultum,
Nec tuas aras dabis exsecrandis
Pollui sacris. Utinam supremæ
Terminus vitæ mihi in hoc supersit,
Patrio donec tibi sacra ritu,
Dum tibi gratum memori canamus
Pectore carmen.

Sed ecce, celeri nuncius properat gradu,
Ni fallit animus, advenit ab exercitu.

Agnosco, sic est: scire quid ferat juvat.

N U N C I U S, C H O R U S.

Salvete veteris Abrahami filia,

Vereque sancti sancta progenies patris.

Istæne Jephthæ est imperatoris domus?

An me fefellit error ambiguum viæ?

CH. Et ista Jephthæ domus, & hæc est filia.

Sed quam reportas spem, refer, si quid vacat.

NU. Nempe istud ipsum missus huc sum ut nunciem.

Fulis, fugatis hostibus, victoribus,

Re, laude parta, salvus est exercitus.

Hæc summa. CH. Paucis plurima ut complexus es!

Audita, primum, an visa fers, edissere.

NU. Visa, acta, vera, certa, non rumoribus

Collecta vanis affero; ut qui prælii

Pars ipse fuerim. CH. Ut gesta res est expedi.

NU. Vobis lubenter gaudium hoc impartior.

Aurora primum luce quum roseâ polum

Perfudit, Ammon segnis impatiens moræ,

Equis virisque, bellicorum & curnum

Strepitu tremendo, latè inundarat solum.

Jamque explicata legio peditum per suas

Stabat cohortes ferro & ære splendida:

Turmæ curules antè curvis falcibus

Ibant minaces: fuderant se in cornua

Equites utrinque: noster autem exercitus

Campi patentis ultimos colles tenens,

Non asper armis, nec paratu bellico,

Sed corda, fretus numinis fiducia,

Iræque justæ vindices animos gerens.

Ibi noster inter imperator agmina,

Præcone missò, tentat absque sanguine

Finire bellum jure & æquis legibus:

Uterque populus ut vetusti finibus

Contentus agri, ab alteris injuriâ

Vimque abstineret, rapta dominis redderet,

Pacemque bello & certa dubiis præferat.

Contrà superbus militum hostis copiis,

Armisque fretus, increpat ferociter

Præconem, acerbis & minis calumniam

Addit

Addit: duello se petere puro & pio
 Agros vetustos, unde quondam Ammonidas
 Expulerat armis vique proles Isaci
 Egredia terræ finibus Niloticæ.
 Quos si tenere perftet, atque injuriam
 Bello tueri præferat, quàm reddere
 Erepta per vim, vindices sibi deos
 Non defuturos æqua postulantibus:
 Sin parta per vim jure malit linquere
 Solymæa gens, & sponte cedat finibus,
 Quos limes Arnon & Jabocus terminant,
 Quà solitudo cogit agros ultima
 Jordanis usque ad lente euntis flumina,
 Æquis paratos facere pacem legibus,
 Factamque gentis utriusque commodo
 Sancte tueri. Hæc præco postquam rettulit,
 Renunciare protinus Jephthes jubet;
 Nec se, parentes nec suos Ammonio
 Populo dedisse fraude vel vi damna: nec
 Quos repetat agros nunc, fuisse finium
 Ammonis unquam, seculis quos jam tribus
 Propago Jacobi absque controversia
 Tenuit: nec ulla facta mentio interim est
 De jure dubio, vel joco vel serio:
 Nisi fortè, Chamos quæ deus tenuit tuus,
 Tibi jure cedent, noster autem quos Deus
 Possedit agros, deseret. Non deseret:
 Sed ut antè bello victor agros hostibus
 Ademit, idem justus arbiter modò
 Hujus secundos exitus pugnae dabit,
 Etiam secundum jus & æquum. Ut rettulit
 Hæc præco, rauci clangor æris æthera
 Pulsat, virorum clamor, armorum fragor,
 Fremitus equorum, currum stridor boat:
 Cælum remugit: fracta tellus axibus
 Gemit: recussum duplicant montes sonum.
 Virtute & astu quisque pro se nititur:
 Ferit, feritur: pellitur, pellit: cruor
 Permutat amnes: nocte sub densa polum
 Pulverea nubes occulit: numero ferox
 Instabat Ammon, numinis fiducia.

Et caussa nostris æquat animus justior.
Dum neutra cedit, urget acies utraque,
Ecce inter umbras pulveris, cadentium
Lamenta gemitusque inter, atque hortantium
Voces, refulsit nube diductâ dies,
Et utrasque turmas redditus cœlo fragor
Implevit, humilis omnium mentes pavor
Consternat, ense languido torpent manus,
Gelidumque lentos frigus artus alligat.
Ibi imperator voce noster maximâ
Alacrique vultu, Te, parens rerum, ducem,
Innumque sequimur angelum. Deus, Deus
Inimica flammis sternit illis agmina:
Totusque turmis fulget æther igneis.
Hæc vox utrumque posteaquam exercitum
Pervasit, amens alter in fugam ruit,
Pavido novatis instat alter viribus:
Nec his sequendi finis, aut illis fugæ
Fuit, tenebris donec atra nubilis
Nobis quietem, illis latebras nox dedit.
C. Cur victor ergo non reducit copias?
N. Mane, universi nondum habes belli exitum.
C. Forsan refectis hostis instat viribus.
N. Si quidem resument mortui vires novas:
Namque omne robur perfidæ gentis Deus
Uno coegit demetendum prælio.
Ergo aut peremti corporum cumulis locum
In quo steterunt, obtinent, aut luridâ
Fusi per agros strage pascunt vultures.
Et ne resurgat denuo bellum novum,
Multos in annos dux futuri providus
Prospexit: etiam peperit & nepotibus
Seris quietem. Victor arma Ammonium
Per omne nomen celeriter circumferens,
Bis dena muris vertit oppida dirutis:
Tectis perustis puberes dedit neci:
Vastavit agros: debiles tantum senes,
Pueri tenelli & sæminæ imbelles solum
Vacuum pererrant, patriæ & casum gemunt.

O Aurei dux luminis
 Sol, qui recursu præpete
 Vices diurnas temperas,
 Et igne flammifer vago
 Partiris orbi tempora,
 Post lustra tandem quattuor
 Jubar beatum in liberos
 Fundis nepotes Isaci.
 Inauspicatos imperus
 Hostis superbi dextera
 Jephthæa fregit, spiritus
 Ammōnis acres contudit,
 Et prædo præda factus est.
 Nec tela Scythico profuit
 Pennata nervo spargere,
 Rapax nec axis imperus,
 Minax recurvis falcibus,
 Nec vis equorum, aut fortium.
 Dentæ phalanges militum,
 Premente texerunt Deo.
 Jamjam discite perfidi,
 Jamjam agnoscite: non lapis
 Non lignum Deus est: neque
 Quod vel sculpsit artifex
 Cælo dextera ferreo,
 Vel plastes facili manu
 Finxit, vulum hominis luto
 Mentitus madido: Deus
 Noster arduus ætheris
 Arces incolit igneas,
 Et rerum sator & salus,
 Majestate suâ potens,
 Nec cerni facilis, neque
 Mortali docilis manu
 Certam ducere imaginem
 Vecordem ille superbiam
 Regum frenat, & impia
 Vota & spes nimias malum

Iustus ducit ad exitum.
Ille innoxia pectora
Sævis pressa doloribus
Præsentî auxilio levat:
Et de pulvere pauperem,
Et custodem olidi gregis
Sceptra attollit ad aurea,
Pastorum diademate
Ornans tempora regio.
Hunc unum Dominum & Deum
Terræ dædala machina,
Sub quocunque jacet die,
Agnoscat, colat, atque amet:
Et quam sol oriens novis
Subjectam radiis ferit,
Et quam sub medio die
Incendit propioribus
Flammis: quique bibit Tagum
Fulvo gurgite nobilem,
Et qui perpetuâ nive
Damnatas habitant plagas:
Eia Hebraides, aureis
Comræ colla monilibus,
Perfusa ambrosiæ coma
Suave fragret odoribus.
Eia Hebraides, Indicis
Comræ tempora gemmulis,
Terram multicoloribus
Latè spargite floribus.
Cessant tinnula cymbala,
Cessant nablia cum lyra,
Victori Domino novum
Carmen dicere? tibiæ
Cessat multiforæ sonus?
Quis terram pede libero
Plaudit? mollibus & choris,
Festo lætûs & otio
Curas diluit asperas?
Festas victima dux gregis
Aras imbuit: Arabis
Suaveolentia nubila

Ignis halet odoribus:
 Et tu progenies ducis,
 Magni spes generis, cape
 Cultus, filia, splendor,
 Et patrem reducem piis
 Læta amplectere brachiis.
 Jamjam purpureos sinus,
 Iphi, assume, retortulum
 Jam cirrum cohibe: ferit
 Aures en fremitus virum:
 Ipse est, ipse parens adest.

J E P H T H E S.

Regnator orbis, unus & verus Deus,
 Solumque numen propitium, pollens, potens,
 Idem severus ultor, & clemens pater,
 Tuis tremendus & severus hostibus,
 Tuis amicis lenis & salutifer,
 Iræ timendæ, sed tamen placabilis,
 Amore fervens idem, & irritabilis.
 Nos servitutis justa presserunt mala,
 Meritasque pœnas dedimus impii impiis,
 Qui, te relicto Rege, patrono, Deo,
 Rerum parente, fonteque perennis boni,
 Ad saxa stultas muta fudimus preces,
 Et vana furdis vota lignis fecimus.
 Pudet fateri: mentis æternæ capax
 Homo, rationis particeps, mentis inopes
 Truncos adorat, thura vivus mortuo
 Præbet, suumque metuit artifex opus.
 Ergo relictî, qui reliquimus, sumus:
 Pœnas subacti dedimus, & fracti malis:
 Quum nunc Idume, nunc Palæstinæ manus,
 Nunc dirus Ammon, nunc Syrus contaminat
 Hæreditatem gentis & sortem tuæ:
 Malo eruditi, & hostium ludibrio
 Tandem coacti, vix reversi ad te sumus.
 At tu benignus atque misericors Deus,
 Justî furoris frena compescis tui:
 Iram remittis, & odii oblivisceris:

Et abdicatos filios culpa sua,
 Restituis iterum misericordia tua.
 Defectionis ceu scelestæ sit parum
 Veniam dedisse fontibus, cumulas novis
 Etiam triumphis, laudibus, victoriâ.
 Exutus armis hostis arcu languidus
 Abiit remisso: bellici currûs fugam
 Totis morantur sparsa campis funera:
 Volucresque pascit qui superbus vincula
 Solymis parabat: contegit strages agros,
 Cruorque tumidas auget undas barbarus.
 Ergo, creator orbis, & magne arbiter,
 Memores libenter mente gratâ gratias
 Agimus, habemus, supplicesque victimis
 Tuas ad aras patrio litabimus
 Ritu, canentes te Deum ac patrum patrem:
 Qui per rubentis gurgites tumidos freti
 Nostris dedisti tutum iter majoribus,
 Quum, te iubente, pigra moles æquoris
 Posuit procellas, mobilis stupuit liquor
 Cursu coacto, & vitreus crystallino
 Muro pependit pontus hinc & hinc, viam
 Præbere jussus: fœderis memor tui
 Placidus propitiusque accipe hæc servi tui,
 Exigua quamvis, vota, grato pectore
 Tamen profecta, debitaque nuper tibi.
 Quod primum ad ædes sospiti occurret meas,
 Tuas id aras imbuet grata hostia
 Suo cruore; tuis beneficiis licet
 Par nulla possit comparari victima.
 At tu benignè memoris animi munera
 Interpretaris: ut fideliter tua
 Promissa solvis, vota sic reddi tibi
 Fideliter gaudes, potentiam exserens
 Erga rebelles, exserens clementiam
 Erga timentes. Vis nec ulla est altera,
 Cui terra, cælum, pareant, & tartara.

IPHIS, JEPHTHES, SYMMACHUS, CHORUS.

PRodeo: parentis reducis ut læta ac lubens
Conspicio vultus! O mihi secundam Deum
Genitor verende, sine frui amplexu tuo.

Cur, genitor, à me torva vertis lumina?

JE. Me miseram. **IP.** In hostes omen hoc vertat
Deus.

JE. Utinam: sed in nos recidit. **IP.** Heu quid audio?

JE. Miserae parentem filiae miserrimum.

IP. Hei mihi, tremisco: salvus est exercitus?

JE. Est salvus. **IP.** Et tu victor? **JE.** Ita se res habet.

IP. Nulloque corpus sauciatus vulnere?

JE. Sic est. **IP.** Quid ergo de profundo pectore
Secreta ducis ingemens suspiria?

JE. Id scire non est tibi opus in præsentia.

IP. Hei mihi, quid in te misera peccavi, pater?

JE. Nihil: sed in te, misera, peccavit pater.

IP. In me profecto, quod sciam, erratum est nihil:
Nec si fuisset, id tibi molestiam

Afferre debet. Nam parentum injurias

Æquo necesse est liberi ut animo ferant.

JE. Sapienter, ac ut te decet, nata, loqueris.

Quantoque tu sapientius loqueris, mentem
Pectus recludis altiore vulnere.

IP. Quodcumque mentem, genitor, exercet tuam,

Omitte: cunctis parta per te civibus

Tuo dolore gaudia haud contamines,

Tuaque amicos sine frui præsentia.

JE. Nobis pariet absentiam hæc præsentia.

IP. Belli pericla fortè rursus te vocant.

JE. Discrimen armis gravius imminet domi.

IP. Bello periculum gravius esse domi potest?

JE. Bello salutem repperi, perii domi.

IP. Imò & familia salva per te & patria est.

JE. Est: gratiamque debeo hoc nomine Deo.

IP. Ac nomine isto semper utinam debeas.

JE. Sed vereor, ista ut salva persistant diu.

IP. Quare secundæ nunc, pater, quum maximè
Res sunt, precari votaque decet solvere:

Non

Non quum reflavit fortis aura mobilis,
 Palpare numen precibus, in re prospera
 Oblivioſa ſacra negligentia

Deſerere. Facilem quiſquis incolumis Deum
 Sibi demereri ſtudit, ubi res ingruit
 Adverſa, nixus conſcientiæ bonæ
 Fructu, rogare numen audent propitium
 Jam ſponte, vota nuncupat ſecurius,
 Et certiore ſpe futura concipit.

JE. Jamdudum id ipſum facere mecum cogito.

IP. Quid te moratur? JE. Hæc relinque, filia,
 Curanda nobis: quod puellares decet
 Animos & annos id tuæ curæ puta.

IP. Non mihi alienum eſt quicquid ad patrem attinet.

JE. Fateor: ſed interim ut domi recte omnia
 Sint, provide, & morem patri tuo gere.
 Huc rurfus a nos poſt brevi revertere.

Adeſſe oportet te ſacrificio ſtatim.

IP. Fiet, revertor. Heu miſera, quidnam patri
 Mutavit animum priſtinum erga liberos?

Hoc nemo nuper fuerat indulgentior,
 Nec liberorum quiſquam amantior parens;
 Qui nunc ſeverus, tetricus, triſtis, ferox,
 Vultu minaci bellicum præ ſe ferens

Adhuc tumultum: quicquid eſt, metuo nimis:
 Id aſſequi unum nequeo, quod propter me ait
 Seſe dolere, nullius quæ conſcia

Culpæ mihi ſim, qua parentem offenderim.

O foeminarum ſorte vulgus aſperâ

Prodnctum in auras, quas, licet culpa vacent,

Rumor malignus dente rodit invido.

Pro facto habetur quicquid ira finxerit

Servi loquacis, quod maritus ſuſpicax

Commentus ipſe eſt, malevola aut vicinia.

Quid ſuſpicetur genitor, in mea manu

Non eſt: remedium id arbitror tutiſſimum,

Intaminatâ conſcientiâ frui.

Sy. Probè loquuta es, digna patre filia

Victore, caſta digna matre & patria.

Humana quamvis finxerit malignitas

Crimen, repoſtos perſpicit ſenſus Deus,

Illoque vincit purus animus iudice.
 Speranda ab illo & expetenda præmia
 Vitæ peractæ: patris autem injuria
 Æqui ac iniqui perferenda est liberis.
 Proinde patri morigera domum interim
 Revise. Si quid fama divulgaverit,
 Hic aucupabor, persequens vestigia
 Tui parentis: mox tibi indicavero.

CH. Quin hoc amicè pergis agere Symmache?

SY. Id diligenter fiet. CH. At, quantum potes,
 Isto puellam libera trepidam metu.

Hoc poscit abs te jus amicitiae vetus,
 Quæ culta primis usque ab incunabulis
 Fidei tenore semper uno perstitit:

Hoc poscit ipsa patria, quæ Jephthæ suam
 Debet salutem. SY. Quin tace, ac fidei meæ
 Permitte. CH. At illud callidè ut fiat, vide,
 Animique cæcos penitus excutias sinus.

SY. Ne metue, nec me poterit ille, nec yolet
 Celare sensus: apta novi tempora.

C H O R U S.

I Felix, pede sancto:
 Et qui pectoris imo
 Cernit clausa recessu,
 Idem testis & æquus
 Judex cæpta secundet.
 At te, pessime livor,
 Audax nectere fraudes,
 Et committere ficto
 Dulces crimine amicos,
 Et rumore maligno
 Sanctæ fœdera tædæ
 Præceps solvere, caros
 Qui gaudes sua patres
 Contra pignora cæco
 Linguae armare veneno,
 Idem testis & idem
 Secreti arbiter æquus
 Te clausum tenebrofi

Antris abdat averni,
 Unde has nec vaga sedes
 Unquam fama revifat.
 O quantum ille laborum
 Tecum detrahet unà!
 Quàm mortalia diris
 Curis pectora solvet!

SYMMACHUS, JEPHTHES, CHORUS.

Quidnam repentè, ductor armis inclyte,
 Mutavit oris pristinum statum tui?
 Quæ mœstitudo læta turbat gaudia?
 Metus recessit, perduelles perfidi
 Pœnas luerunt, parta patriæ quies.
 Quum gratuletur civitas victoriam
 Tibi, tuumque patria nomen laudibus
 In astra tollat, canticis festis fremens,
 Qui publici auctor gaudii es, non publicæ
 Felicitatis esse debes particeps?

JE. O grata sortis infimæ securitas?
 Felice natum fidere illum existimo,
 Procul tumultu qui remotus exigit
 Ignotus ævum tuta per silentia.

SY. At ego beatum potiùs illum duxero,
 Cui vera virtus peperit æternum decus:
 Quem de tenebris erutum popularibus
 Splendore, vulgo & separatum à deside,
 Gloria futuris merita seclis consecrat.
 At qui sopori deditus & ignaviæ est,
 Et vitam inertem pecudis instar transigit,
 Nil interesse opinor, an sit mortuus,
 An morte vitam obscuriorem duxerit,
 Quum par utrumque supprimat silentium.
 Quapropter in te cuncta quum congegesserit
 Quæcunque amicum numen homini dare potest,
 Laudes, honores, rem, decus, victoriam,
 Benignitatem agnosce gratus numinis,
 Nec sordidis sententiis res splendidas
 Corrumpe: quum nil possit esse gratius
 Deo, beneficii quàm memor animus dati.

JE.

JE. Præclara dictu res honor, victoria,
Decus, triumphus, parva bello gloria:
At quæ videntur fronte primâ suavia,
Eadem intueri propius, & intelliges
Condita fells acri amaritudine.

Fortuna nulli sic refulsit prospera,
Adversa ut illam lance non penset pari:
Tristitia secundis, & secunda tristibus
Vicissitudo acerba sortis temperat.

Putas beatum me, beatitudinem
Fulgore inani metiens, & plausibus
Vulgi, miseriæ quem premunt certissimæ.

SY. Quin finge sortem benevolam ex sententia

Tibi polliceri cuncta: quid superest adhuc
Quod concupiscas? Spretus, exul, patriâ
Domo repulsus, inque solitudinem

Detrusus altam, pauperis Dominus casæ,
Repentè veluti somnio dives, tamen
Felicитatis arbiter iniquos tuæ

Conquereris. Altam ferre si sortem nequis,
Pusillus animi es: sin nequis agnoscere
Benignitatem numinis, dignissimus
Rebus relictis pristinoque es tugurio.

Per ferrum & ignes regna mortales petunt:
Tibi nec petenti principatus contigit.

Suo cruore plurimi victoriam

Redimunt, suorum cæde, damno publico:

Quam tu incruento Marte, salvo exercitu,
Incolumis ipse retrulisti, patriæ

Auctor salutis, hostium terror, inopi

De sorte dives, liber è servo: modò

Ignobilis, nunc clarus altum vertice

Pulsas olympum gloriâ: mediâ modò

E plebe populi principem locum tenes.

Ad absolutam nil beatitudinem

Deest parte ab omni, præter animum muneris
Tanti capacem, & prosperis rebus parem.

JE. Ut video, amice, publicus te error tenet:

At mentis oculis limpidè si cerneres

Quàm magna magnis sint malis obnoxia,

Tantopere quem nunc laude prosequeris statum

Rerum

Rerum mearum, diceret miserrimum.

SY. Non penè vitio semper id nostro evenit,

Et inquietæ mentis inconstantia,

Neutram ut feramus lance sortem æquabili?

Tranquillitatem pauperis laudat casæ

Dives, nec alta classico silentia

Turbata, somnos liberos insomniis,

Curis vigilias: pauper aurum, purpuram,

Servos, clientes, apparatus regios,

Ædesque laxas sine nullo laudibus

Tollit, beatos divites solos putat.

Sed rem suapte expende utramque examine:

Sors neutra pura est omnibus molestiis.

Inopes egestas angit, opulentos metus:

Diti est voluptas, pauperi securitas.

Acerba lætis sors utrinque miscuit:

Sed illa certè existimanda est optima,

Quæ multa paucis læta condit tristibus,

Divina qualem tibi dedit clementia,

Cumulatam honore, laude, re, victoriâ:

Quam abnuere, stulti est; perfidi, haud agnoscere;

Nescire modicè ferre, vix reor viri.

JE. Frustra mederi pharmacis vulgaribus

Conare nostro vulnere: sanabilis

Hæc plaga non est, intimis vitalibus

Insedit, altè in viva penetrans viscera:

Eoque luctus est acerbior meus,

Quod culpa damnum, miseria errorem gravat.

SY. Quin apud amicum quicquid est edissere,

Fidisque ne vereare credere auribus,

JE. Ecquid memoria te subit voti mei?

SY. Quod nempe salvo es pollicitus exercitu?

JE. Rem loqueris ipsam: quod utinam prudentior

Voto fuisset nuncupando & cautior.

SY. Quis hic sit error, comminisci non queo.

JE. Qui me meamque perditurus est domum.

SY. Oblata poterit perdere omnes victima?

JE. Quæ sola generis supererat spes, filia.

SY. Hanc immolabis? quæ jubet necessitas?

JE. Quòd prima nobis obvia redeuntibus.

SY. Quod tandem in hac re nata commisit scelus?

O

JE.

JE. Promissa certam vota postulant fidem.

SY. Hic scrupus animum scilicet premit tuum?

JE. premit, nec avelli ante pectori meo
Poterit, nefandâ quàm cruentus victimâ
Miser ubi miseros perditus perdam meos,
Illisque justas ac mihi pœnas luam.

At tu corusci Rex vibrator fulminis,
Quem contremiscunt terra, cœlum, tartarus,
Si quando jussis obsequens promptè tuis.

Gratum quod esset dixerimve aut fecerim,
Audi precantem, & vœta dexter adjuva:

Non nunc superbas postulo victorias,
Festosque plausus: redde rursus prælia:

Crudelis in me victor Ammon irruat,
Et noxiam animam mille plagis exigat,

CH. Heu mutatio subitæ sortis!

Ut perpennâ serie lætum

Nil mortalibus usque relictum est!

JE. Aut tu trifulcis dividens cœlum ignibus,

In me scelestum parricidam & impium

Molire telum flammeo actum turbine:

Jam nunc nocentem, &, si supersit amplius

Vitæ, futurum noxium in dies magis,

Detrude vivum sub profunda tartara.

SY. Non transigenda temerè res est tam gravis,

Turbata cæco dum tumultu mens furit.

Compone tete: quum quiescet imperus,

Et liber animus sana consilia audiet,

Unâ, cum amicis cuncta statues liberè.

JE. Consilia dabiis remedium rebus ferunt.

Qui consulit, quum nullas auxilio est locus,

Addit miseriis sponte stultitiam suis.

SY. Remedia semper integrâ re suppetunt.

JE. Nempe medicinam quum modus patitur mali.

SY. Si fors initio res videtur ardua,

Non est quod animum protinus despondeas,

Quin consulendum censeo vel eò magis.

Quod sæpe visum est uni inexplicabile,

Expediit alius facilè: si cedant bene

Consulta pravè, te sequetur gloria:

Si malè ceciderint, tu tamen culpâ vacas.

Auctore

Auctore magno desipere, penè sapere est.
 Quod si undiquaque claudit omnes exitus
 Invicta vis, aut fatum ineluctabile,
 Nec explicare consilia sese quèunt,
 Idem probabunt, quicquid eveniet, quibus
 Usus fuisti in consulendo auctoribus:
 Sin ipse reliquis facinus insciis novum
 Perages, rogatus qui probaturus fuit,
 Eventa primus arguet: quanquam sciat
 Remedia nulla, scisse vult credi tamen.
 CH. Ne commonentem recta sperne, nam fere
 Temerè patrari pœnitentia est-comes.

C H O R U S.

Q Uanquam tristia, quanquam ingrata
 Referam, & luctus luctibus addam,
 Stat sententia promere cuncta
 Ordine matri, miseræ & gnatæ,
 Aut consilio fortè, aut precibus
 Fatum avertere triste licebit.
 Subit interea communi hominum
 Sorti impendere lacrymas: primum
 Quid deplem? miserum an patrem?
 Quem sic validâ compede vinctum
 Consilii exfors detinet error,
 Ut solâ putet impietate
 Se pietatem posse tueri.
 Miseræ an doleam fata puellæ?
 Quam vernantem primo ætatis
 Flore tenellæ, spes ad opimas
 Eductam, non hostica bella
 Patriâ captâ captam eripiunt:
 Non dira lues cœlo immissa
 Perimet, patrio sed mactatu
 Victima diras imbuet aras,
 Et vice brutæ pecudis, jugulo
 Calidam sanguinis evomet undam,
 Artus ferro trunca tenellos,
 Quos nec violet barbarus hostis,
 Nec montanæ feritas ursæ

Crudo anderet carpere dente.
 Victore feret patrē misella,
 Quæ nec victore hoste tulisset.
 Vos hostilia passim campis
 Sparsa cadavera, si quis vitā
 Venit exutos sensus ad artus,
 Gaudete, asperas cernite pœnas
 Victorem de sese exigere.
 Hæc nimirum est addita nostræ
 Vitæ fors, ut tristitia lætis
 Vicibus subeant, tenebræ ut soli,
 Ut veri aspera bruma repenti
 Nulla est adeo pura voluptas,
 Quam non terro felle dolores
 Vitient: levitas perfida fortis
 Vice favâ res hominum miscet.
 Sic ubi placidis sternitur undis
 Æquor tacito lene sereno,
 Nigram glomerans turbo procellam
 Tumidos longè cumulat fluctus:
 Hinc remeabilis impetus æstus,
 Illinc Cauri flabra prorervi,
 Per freta dubiam spumæa puppim
 Rapiunt: nostræ hæc facies vitæ est,
 Inter cædes, furta, tumultus,
 Et graviores morte timores
 Mortis: si quid læti illuxit,
 Velut arentes inter stipulas
 Flammæ evanida lux fugitivæ,
 Celeri velox avolat aurâ:
 Dein perpetuis nexa catenis
 Longi subeunt agmina luctus.

JEPHTHES, SACERDOS.

O Sol diurnæ lucis auctor, ô patres,
 O quicquid hominum sceleris immane es, procul
 Averte vultus execrandis à sacris;
 Aut tu cruorem virginalē innoxium
 Potura tellus hisce, patulos in specus
 Sinuque vasto me vora: dum non nocens

Perire possum, quolibet me obrue loco.
 Vel ipsum adire non recusato tartarum,
 Modo parricida tartarum non incolam.
 Quid tartarum aio? tartarus mihi est domi.
 Quo me profusis mœsta conjux lacrymis
 Rogabit ore? nata quo intuebitur
 Moritura vultu? colla complectens, preces
 Quas admovebit voce lamentabili?
 SA. Hic ultimorum consequi luctus solet
 Comes malorum, quum medentium manum
 Vulnus recusat, aut peractum quum scelus
 Remedia refugit. Tu, miser sis, an secus,
 Tuâ repostum est in manu: integrum tibi est
 Natam sacrifices necne; sive (ut veriùs
 Dicam) integrum non est: nisi si quis miser
 Sponte esse cupiat: integrum quomodo tibi est
 Id perpetrare, sacra quod vetat parens
 Natura? pietas cui reluctatur? Deus
 Quod abominatur? Primùm, amare liberos
 Natura nostris inseruit affectibus:
 Nec nostra tantùm motus iste pectora
 Percellit: altam quicquid æquor permeat
 Celeri natatu, quicquid alis aëra
 Findit, quod utero cunque cunctorum parens
 Tellus creavit, sentit affectus sacros.
 Nam patris hanc æterna providentia
 Cœlestis animis indidit mortalium
 Ad educandos utilem vim liberos,
 Et continendam publicam concordiam
 Orbis, recentemque sobolis propaginem
 Semper novandam: quòque nomen arctiùs
 Imprimeret istud mentibus, dici pater,
 Et esse voluit: nec modò exemplo sui,
 Sed & ferarum, & alitum, atque piscium,
 Patriæ probavit caritatis vinculum.
 Nos, quibus (ut hominis serviamus nomini)
 Peculiaris debet esse humanitas,
 Longè à ferarum vincimur clementia.
 Nec scelere nostras inquinare dexterar
 Sat est: nefandum facinus adscribere juvat
 Cœlo: cruentis victimis consingimus

Gaudere numen: quod nec Ægyptus Dei
Ignara patrat, nec superstitionibus
Assyria falsis una deditissima.

Quam cæde puras nos manus est æquius
Servare, puris è parentibus satos,
Et pura castè sacra iustos numini
Offerre? Nostro non litatur victimis
Deo cruentis, bubulove sanguine:
Polluta nulla corda sed contagio,
Et mens recocta veritate simplice
Illi offerenda, & casta conscientia.

JE. Cur ergo leges victimas sacræ imperant?

SA. Non quod bidentis, cæde gaudeat Deus,
Famemve cæsi carnibus vituli expleat:
Sed audientes esse nos monitis jubet.

JE. Non nuncupata vota oportet reddere?

SA. Sed nuncupare iusta tantum lex jubet.

JE. Istud fuisse rectius ab exordio,
Id polliceri quod probant ritus patrum:
Nunc re peractâ, quod semel votum est Deo,
Lex missa cælo nos jubet dependere.

SA. Mactare natos quæ parentes lex jubet?

JE. Quæ vota iussit nuncupata reddere.

SA. Fasne est vovere quod nefas est reddere?

JE. Quinimo summum est, vota non solvere, nefas.

SA. Quod si cremare jura vovisses patrum?

JE. Nemo ista sanus vota nuncupaverit.

SA. Cur? nonne sacris quod repugnet legibus?

JE. Sic est. SA. Quid ergo, qui trucidat liberos?

JE. Non tam quid agitur interest, quam cur agas.

SA. Parere iussis tibi videtur numinis?

JE. Mactare natum iussit Abramum Deus.

SA. Qui iussit, idem quoque vetuit occidere.

JE. Cur ergo iussit? SA. Ut probaretur fides.

Seclis futuris. JE. Cur vetuit? SA. Ostendere

Vel hinc volebat, victima obedientiam

Magis placere. JE. Nempe sacro numini

Parere oportet. SA. Scilicet. JE. Jubet Deus

Vovere? SA. Sane. JE. Et vota solvi postulat?

SA. Sic est. JE. Morantes increpat, & à perfidis

Pœnas reposit? SA. Nihil habes hic quo tuum

Possis

ossis tueri facinus: infandum scelus
 qui perpetrare spondet, ultrò affectibus
 istis suisque paret ille insomniis.
 roinde voti quicquid illud est, Deum
 crudelitati desine adscribere tuæ:
 nec qui scelestos odit, & nefarios
 ritus sacratis exsecratur legibus,
 celere, quod odit, posse placari putes.
 Divina vox est una, simplex veritas,
 ubique constans: quod semel jussit, ratum
 exumque perstat tramite immutabili:
 nec ad sinistram dexteramve paullulum
 deflectere licet. Intrueri unum hunc scopum
 verum est, ab una lege consilia suæ
 ritæ capeßere: quando ceu faciem Deus
 hanc esse jussit, quæ per incertas vias
 errore cæco regeret instabiles gradus.
 Ab hac lucerna quum procul te sentias
 flexisse temerè, nunc, priusquam longius
 abducatur error, in viam rursus redi.
 Stulta vota credis infandis sacris
 posse expiari, falleris: crudelitas
 ita cumulat, non scelus tollet tuum.
 Nec falsa species decipiat animum: Deus
 Ut ritè sacris gaudet oblati, ita
 nefanda vora respuit: nec abstulit
 impunè, quamvis concitus studio pio,
 Admovit ignem qui profanum altaribus.
 igitur amica monita ne sperne, & Deum
 Placare dum vis, concitare desine,
 Non instituto qui coli gaudet tuo,
 sed sibi probatis lege, ritu, moribus.
 E. Hos, qui videntur sapere sæpe plurimum,
 Vulgusque supra se imperitum venditant,
 Plerumque veræ comperi prudentiæ
 Minimum tenere: nemo negligentius.
 Ritus verustos servat & mytheria
 Facit minoris: vulgus indocile ac rude
 Voti tenax est, nescium fraudis: ratum,
 Quod pollicetur numini semel, putat:
 Ut nil sit aliud sapere jam, me iudice,

Quam

Quam scire velum noxiæ prætere,
 Fucumque factis pessimis inducere.
 Quin potius illud cogitare erat æquius,
 Culpâ carere, quàm videri innoxios,
 Aut fraudulentæ cautionis tegmine
 Velare mentis improbæ versutias.
 Pietatis ergo quisquis æmulos volet
 Suos haberi liberos, ne litteris
 Hos erudire studeat æquo impensius.
 Nam litterarum quo quis est peritior,
 Huic est sacrorum cura negligentior.
 SA. At rursus audi, si vacat, vir optime,
 Quàm cæca fallat credulum ignorantia.
 Errore vulgi qui tuetur se, nihil
 (Opinor) ideo peccat excusatius.
 Nec istud unquam moribus regnum malis
 Permittat ille maximus rerum parens,
 Ut recta plebis improbæ consensio
 In prava vertat, è bono ut faciat malum.
 Nec si tyrannis blandiens palpatio
 Pejora laudet, recta mutans nomina,
 Efficiet ut quæ visa multitudini
 Honestæ sunt, honestæ fiant protinus.
 Una est honesti forma simplex, quam neque
 Vel vis tyranni, vel potentum auctoritas
 Adulterare poterit aut corrumpere.
 Nunc quo quis est è plebe ferme indoctior,
 Auctoritatem assumit arrogantius
 Dijudicandi in rebus obscurissimis:
 Et pertinaci (quod fere ignorantie est)
 Animo tuetur dogma susceptum semel.
 Nec interim æquo expendit examine, mala
 An recta sint quæ pertinaciter tenet.
 Sed quum inter omnes maximè cæcutiat,
 Cæcus videntes cæcitatis arguit.
 Ut cui perustâ febre fervent viscera,
 Amara cuncta credit, unumque autumat
 Se sapere, quàm desipiat unus maximè:
 Sic vos tenebris pectus atris nubili,
 Iis imperare quæritis, quibus æquum erat
 Parerè: quorum oportuit sententiam

Sequi, esse comites cogitis, & impingere
 In saxa, firmam sponte pellentes rarem.
 Religio vera est, veraque pieras, Deum
 Non instituto colere quod commentus es.
 Tibi ipse, sacris victimas non quolibet
 Mactare, sed quas missa legum cœlitus
 Decreta poscunt, & patrum mores probant.
 JE. Quodcunque gestum est mente sincerâ, Deo
 Gratum est, bonique dona semper consulit
 Quæcunque corde sunt profecta simplice.
 Nec numen aurum, sed animum dantis probat.
 SA. Si recta vitiat mentis improbitas malæ,
 Non ideo curva stultus animus corrigit.
 Nam quæ vocatis recta, simplicia, proba,
 Sunt vanitatis plena dementissimæ.
 Nisi esse possit fortè quicquam vanius
 Quàm ad veritatis lumen oculos claudere.
 Dein cæcitatem lapsus in spontaneam,
 Titulis honestis in scelere laudem petis,
 Rerumque tollis omnium discrimina,
 Dum iniqua justa, fœda honesta mobilis
 Pendere vulgi statuis ex sententia.
 Quod si potestas tanta sit sententiis
 Stultorum, ut æqua iniqua faciant protinus,
 Ut sint profana sacra, jus injuria:
 Cur non & illud arbitremur posse eos,
 Ignem in undas, undam in ignem vertere,
 Mutare lignis saxa, vitam mortuis
 Revocare? motus temporum sistam citos,
 Et sempiternas transferant rerum vices,
 Quod si arbitraris hæc supra mortalium
 Virēs, & uni conditori obnoxia;
 Quas ille leges prodidit semel, puta
 Æquē perennes ac raras, aut amplius,
 Nec ullum in illas esse jus mortalibus.
 Nec qui supremus imminet mundo dies,
 Edicta rumpet illius: cœlum & solum,
 Et aëra & aquas solvet ignis ultimus:
 De lege verò, quæ data est divinitus,
 Non carpet apicem temporis longinquitas.
 JE. Vos ista, per me, si liber, sectamini,

Quos juvat haberi antistites prudentiæ:
Ego veritatem malo stultam & simplicem,
Quàm splendidam fūco impiam sapientiam.

C H O R U S.

O Ifacidas matrona inter
Rarum exemplum sortis amicæ,
Quam subito te fortuna atrox
Exitio submersit, & illum
Prope tangentem sidera fastum
Obruit, atræ & more procellæ
Luctu gaudia vertit acerbo.
Heu nunquam homini sat compertum
Quid petat aut quid vitet in hōras.
Quis tibi nuper non invidit,
Dux fortissime? cui prope supra
Votum acciderant prospera cuncta:
Clari generis splendor, casti
Thalami, soboles digna parente,
Partaque validâ gloria dextrâ:
Qui nunc subitæ mole ruinæ
Obrutus, ip̄s es miserandus
Hostibus, ac tua vota retractans
Imples miseris astra querelis.
Nempe erroris nebula, & tetr̄is
Ignorantia septa tenebris
Sic humanas sepelit mentes.
Nec perspicuis animi quisquam
Oculis radios cernere potis est
Veri simplicis, aut virtutis
Nudæ rectum insistere callem.
Sed veluti sub luce maligna
Per secretos nemorum anfractus
Lubricus error mille viarum
Dubio occurſu ludit euntes,
Inter varios semita flexus
Nulla placet, neque displicet ulla:
Sic iter homines præter propter
Dubia incerti mente vagamur.
Hic venalem funere laurum

prii impatiens dum sibi quærit,
 luctu alieno dura per arma
 sedimit vanæ murmura famæ.
 Captatores alius captans
 Dulci steriles pignore lectos
 Multa pensat plebe clientum:
 atque intentâ fraude vicissim
 Corvos ludere gaudet hiantes.
 Tunarum alter murmura blanda,
 tenero & balbas ore querelas
 non mutaverit opibus Cræsi,
 ut quas divite lucidus undâ
 utilas Hermus volvit arenas.
 Verum nemo tam sapienter
 vitam instituit, consilium ut non
 damnet decies ipse suum una
 forsitan hora.
 atque en prodit squalida luctu
 miseram comitans nata parentem:
 Quàm dissimiles (proh dolor!) illis
 quæ conspicuæ nuper cunctis,
 lætæque novi laude triumphi,
 bene attigerant vertice olympum:
 super ad invidiam usque beatæ,
 hunc exemplum nobile sortis
 variæ. Sic Deus humana rotat,
 instar volucris pulveris acti
 turbine celeri mobilis auræ:
 aut hibernæ more procellæ,
 quæ violenti flamine Canri
 obruit altos grandine montes,
 tox ubi roseo fulsit ab ortu
 lax perspicui pura diei,
 latè albentes fusa per agros
 fix conspecto sole liquescit.

STORGE, JEPHTHES, IPHIS.

O Spes inanes: festa nuptialia
 Tibi parabam, nata; lucem cernere
 illam expetebam, sorte quum te prospera

Aucham

Auctam viderem liberis, & conjuge
 Claro beatam: te senectutis meæ
 Fore pollicebar columen ac solatium:
 De te augurabar falsa frustra insomnia.
 Nunc me insolenti sæviens ludibrio
 Sortis furentis impotens immanitas
 Felicitatis de supremo culmine
 Dejecit, uno cuncta vortens impetu.
 O rer beatos, liberis quos hosticus
 Orbavit ensis, pestilens aut aëris
 Lues, famelive: scelere quorum lacrymæ
 Carent, doloremque imputare aliis queunt:
 At hic in uno scelere sexcenta scelera
 Fortuna miscet: liberorum carnifex
 Parens, scelestæ sacra, ritu barbaro
 Aræ cruentæ victimis nefariis.
 Si sancta sanctè sacræ tantum numini
 Credis probari, tolle morem barbarum:
 Crudelitate sin propitius sit Deus,
 Et me trucida victimam cum filia.

JE. Acerbitatis plus satis complectitur
 Sors nostra per se, nihil ut accedat mali.
 Quamobrem omitte meque teque incendere
 Nil profuturis luctui conviciis.

Nam sæva quamvis sit calamitas omnium,
 Sors nostra multo cæteris est sævior.
 Conjuncta vestris innocentia est malis,
 Et labe sceleris miseria infelix caret.

Ego nec scelestus esse queo, ni sim miser,
 Nec calamitosus sceleris expers degere:

Solusque cogor facere facinus & pati.

ST. Nempe ipse te te sponte cogis & volens.

JE. Utinam ista nostri vota sint arbitrii,
 Promissa nec sit abnegare nefarium.

ST. Scelestæ vota grata non sunt numini.

JE. Fuisse grata testis est victoria.

ST. Quid? polliceri quod tuum non est potes?

JE. Mea nata non est? ST. Est: sed etiam ut sit me
 Commune pignus quum sit, uni cur patri
 Mactare, vitam mihi tueri non licet?

Quòd si liceret liberos addicere

Parentis

Parentis alterius libidini, & impio
 Dirimere amoris vinculum divortio,
 Plus jure matri parte cederet suâ,
 Matri, salutis quæ sit auctor, quæ patri
 Jam sponte natam perdituro subtrahit.
 Quid? nuptiales si pararentur faces,
 Virumque legeret filiae suæ pater,
 Non hic parentis utriusque arbitrium
 Commune pariter liberis incumberet?
 At hæc societas impotens & arrogans
 Est conjugalis copulæ consortium,
 Servare matri non licere, perdere
 Licere patri, si modo quis perdidit
 Hanc quam trucidat, cujus astans funeri
 Immanitatis gloriatur ambitu:
 Qui, claustra dum revellit animæ, dum latuq;
 Mucrone sævo referat, & vitalibus
 Haurit morantem sub profundis spiritum,
 Cupit videri, non eget solatio:
 Famam aucupatur liberorum è sanguine, &
 Compensat aurâ sanctimonix scelus,
 Seseque jactat laude parricidii.
 Tu, si parentis exuisti in liberos
 Mentem, furenti percitus vecordia,
 Permite saltem matris indulgentiæ
 Amare, non amare quod summum est scelus;
 Servare, summum quod nefas est perdere:
 Quod prodidisse sponte, parricidio
 Est gravius omni; quod trucidare propriâ
 Manu, ferarum immanius truculentiâ est.
 Si dividendam pignus esset mutui
 Amoris, æquâ lege non divisimus:
 Ut tu uti, abuti, morte, vitâ filix
 Possis, redundant ad genitricem modò
 Luctus, dolores, lacrymæ, suspiria.
 O rupe durâ durior, vel robore
 Prognate crudo, coribus vel asperis
 Inter ferarum lustra, nec generis tenens
 Nostri nec ulla sanguinis vestigia!
 Num flente nata, lacrymante conjuge,
 Mœstis propinquis, liberorum carnis ex

Ullam doloris indicem gemitum dedit?
 Quin ad paternos, nata, procidis pedes?
 Oratione si quid aut lacrymis potes,
 Cor flecte durum, frange mentem ferream.
 IP. Miserere, genitor, te per hanc rogo manum
 Voti potentem, compotem victoriæ:
 Per si quid unquam merita sum de te bene:
 Si quando parvis comprimens te brachiis,
 Onus pependi dulce de collo tuo:
 Per si quid ex me tibi voluptatis fuit,
 Depone mentem liberos erga trucem,
 Et diritatis hujus obliviscere.

Aut si quid in te ex parte peccatum est meâ,
 Profer, quod instat cunque levius perferam,
 Si luere pœnas jure me cognovero.

Quid ora vertis? misera quod feci nefas
 Cur esse patri debeam execrabilis,
 Ut contueri non queat vultus meos?

JE. Nil, nata, per te perpetratum est: hoc meum
 Nefas: meum istud est scelus totum: meæ
 Immerita pœnas pendis imprudentiæ.

Ego teque meque, misera, perdidi miser
 Votis nefandis: quod utinam prudentior
 Verbis fuisset, aut prælio infelicior:

Et morte honestâ tot virorum fortium
 Inter catervas cæsus hostili manu
 Præoccupâssem miseriæ portum meæ.

Ingrata nunc me vita mihi superstitem,
 Luctus, reservat, semper ut videam novos.
 Tibi per nefanda sacra juro, quæ Deo

Renuente vovi, per mali cumulum mei,
 Et luctuosam memoriam cladis tuæ,
 Si morte redimi mors vicaria queat,

Vitam libenter, filia, tibi impenderem:
 Ecquid beatus videor esse vos supra?

IP. Æquè atque nos, aut amplius etiam miser.

ST. Apud parentem quando levis auctoritas
 Est hujus, unum conjugem conjux rogo,
 Atque id supremum, me mori pariter jube.
 Mortem imputare, si me amas, potes mihi;
 Sin oderis, tibi: doloribus exime

Me morte, teque libera molestiis.

IE. Parratur unâ corde sceleris plus satis.

ST. O sanctitas, ô fas, & innocentia!

Peccare meruit immolator filia.

IP. Omitte mater lacrymas carissima,

Omitte questus, jurgia & convicia.

Et tu, pater, quæ pectus anxium premit,

Depone curam: nec meam propter necem

Ultero citroque verba commutaveris.

Quod non volentem dura te necessitas

Isthuc coegit, multa mihi faciunt fidem:

Mœstitia præsens, pristina indulgentia;

Et nullius mens criminis mihi conscia,

Cur commereri debeam mortem à patre.

Quapropter istud quicquid est, necessitas

Quod cogit, ultro non recuso perpeti;

Et quam parenti patriæque debeo

Animam, libenter reddo: & illud ultimum,

Nil postulatura, genitrix, posthac rogo,

Ne quid patri causa mea succenseas,

Neu sis molesta: mortuis si quis super

Sensus sepultis est eorum quæ gerunt

Vivi, futuram crede manibus meis,

Ut si quid aliud, id quidem gratissimum,

Si vos beatos, prosperèque degere

Sim certa vitam; nec parentes ad meos

Officia vitæ mutua quibus debeo

Reddere vicissim, & educandi solvere

Potium, sepectæ infirmitatem sustinens,

Ex me redundet luctus atque acerbitas.

ST. Utinam (precari si pie & sanctè id licet)

Dominetur Ammon, pristinum ferat jugum

Judæa: quamvis serva, certè viveres,

Aut morte saltem non nefandâ occumberes:

Sævisset in nos levius insolentia

Hostis furentis quàm patris victoria.

Novâque fati sed miserrimâ vice,

Servire votum est, & calamitas vincere.

O semper in nos vel favens etiamnum atrox

Fortuna, quantis gaudij usuram brevem

Luctus acerbi fœnerasti lacrymis!

IP. Quin potius illi iusta supplicia luant:
 Nos, si necesse est, immerentes sanguine
 Aras piemus, totque cædes hostium
 Pensemus unâ sponte gratique hostiâ.

JE. Heu nata, nunc intelligo demum miser
 Quàm fœda, sæva, dira designaverim,
 Qui prole tali remerè meme orbaverim.
 Sed ipse de me sponte pœnas exigam.
 Te namque iniquum est dare meæ dementiæ
 Pœnas, puellam innoxiam, superstite
 Auctore luctûs: ipse stultitiæ meæ
 Supplicia pendam; nec mihi exprobrabitur
 Ab invida viciniâ, quòd ultima
 Sub spatia vitæ parricida filiæ
 Mihi peperci, liberâmq; sanguine
 Vili redemi turpis auram gloriæ.

At tu beata hac caritate in patriam
 Patremque vive, cuius ætas dignior
 Superesse: quamque gratiam nequit parens,
 Perfolvat ille, solus æqua qui potest
 Pro dignitate huic indoli rependere.

IP. Omitte, genitor, has moras innectere,
 Meumque dictis mollibus frangere animum;
 Nec fas nec æquum te meâ fungi vice:
 Me vota poscunt: itaque tibi animam libens
 Hanc reddo patri, reddo patriæ meæ.
 Nec ulla Jephthæ me redarguet dies
 Non stirpe dignam: tolle, age, abduci jube.
 Devota morti, & consecrata victima
 Projeci amore lucis: omnis est mora
 Molesta: mater jam vale carissima,
 Et vos penates patrii, in quibus dies
 Latos peregi, spes ad amplas molliter
 Educta, claris destinata nuptiis.

O fata, fata, & morte defuncti patres,
 Accipite placidè destinatos patriæ
 Manes saluti: tuque lux novissima
 Hodierna nostris haurienda oculis, vale.

CHORUS.

C H O R U S.

LAus fœminei famaue sexûs,
 Et generosæ gloria stirpis,
 Animi nimium virgo virilis,
 Licet injuria tibi fœtorum
 Utiliores abscidit annos,
 Licet immanis feritas Parcæ
 Teneri florem carpserit ævi,
 Quod tibi vitæ sors detraxit,
 Fama adjiciet pœsthumæ laudi:
 Et quâ primis Phœbus ab Indis
 Rutilæ tollit lumina flammæ,
 Te posteritas sera loquetur.
 Te, qui primi flumina Nili
 Bibit, & curru qui Sarmatico
 Solidum non timet ire per Istrum,
 Concinet olim,
 Non formidine mortis inert
 Pavidam, patriæ donâsse alacrem
 Natura tibi quos dedit annos.
 Nostris longum tu dolor & honor
 Virginibus, tibi thalami expertes
 Mœsto ululatu flebile carmen
 Per redeuntes recinent annos.
 At vos, vestri dedecus ævi,
 Animam patriæ reddere segnes,
 Vos æternis tenebrarum umbris
 Teget oblivio longa sepultos,
 Et generis pudor, & telluris
 Pondus inutile, quos & præsens
 Spernit, & altera nesciet ætas.

S T O R G E, N U N C I U S.

HEu misera, an omnis spes salutis occidit?
 Effare. NU. Res ut inter adversas quidem
 Non pessimè agitur. ST. Si quid accidit boni,

Ea blandientis sortis est crudelitas:
 Venena dulci melle tetra temperat.
 Quapropter ede quicquid occultas mali.
 Usus dolendi longaue experientia
 Induxit animo callum: ut amplius mihi
 Nocere posset, nil reliquit fors sibi.
 Parata certa est sed misera securitas.
 NU. Ut gesta res est ergo paucis accipe:
 Quum staret aras ante tristes victima
 Jam destinata virgo, purpureum decus
 Per alba fudit ora virgineus pudor,
 Cœtus viriles intuerier insolens:
 Ut si quis Indum purpurâ violet ebur,
 Rosasve niveis misceat cum liliis.
 Sed se per ora cum pudore fuderat
 Perspicua certæ juncta vis fiduciæ,
 Interque stantes sola stetibus carens,
 Vultu remisso constitit firma, ac sui
 Secura fati: quas tenebat lacrymas
 Propinqua morti virgo, populus non tenet.
 Alium parentis beneficium recoens movet,
 Et servitutis patriæ exemptum jugum,
 Et solitudo familiæ clarissimæ.
 Alius acerbam sortis ingemuit vicem,
 Longoque luctu breve redemptum gaudium,
 Raroque stabilem rebus in lætis fidem.
 Florem juventæ deflet ille, & siderum
 Similes ocellos, æmulamque auro comam,
 Supraque sexum pectoris constantiam.
 Et fortè solito gratiorem afflaverat
 Natura honorem, ceu supremo munere
 Dignata funus nobilis viraginis.
 Ut jam ruentis æquor in Tartessum
 Phœbi recedens esse gratior solet
 Splendor, rosæque vere supremo halitus
 Colorque cupidos detinet oculos magis:
 Sic virgo fati stans supremo in limine,
 Parata morti, nec recusans molliter,
 Turpive torpens exitiis formidine,

Commorat omnes, versaque in se lumina
Vulgi stupentis traxerat miraculo,
Et triste cunctis attulit silentium.

ST. Narrare porro perge facinoris modum,
Neu parce matris auribus: nihil potes
Afferre triste, ut tristiora non sibi
Proponat animus: cuncta jam præcepta sunt.

NU. Animi virilis tum puella lumina
Ad clara tollens astra, concipit preces
Ex ore casto, voce non fractâ malis:
Æterne rerum genitor, atque hominum parens,
Tandem propitius gentis errori tuæ
Ignosce, & istam victimam lenis cape.

Quod si furoris exigis piaculum,
Quæcunque nostra contumax superbia
Supplicia meruit, te parentem deserens,
Utinam luat hoc cruore: sæpius
Utinam liceret sanguinem profundere, &
Hic si parentum & civium sita est salus,
In me furoris impetum ac iræ tuæ
Per mille mortes sæpius deflectere.

At tu sacerdos quid metuis? (etenim metu
Gelido tremebat) ades, & hanc luce exime
Animam: morantem solve corporis obicem:
Populum, parentem, meque voto libera.

Ut hæc loquuta est, ille jamdudum parens
Visus cruentus, sæviorque tigride,
Oculos amictu lacrymis madens tegit,
Seseque damnans vota que temeraria.
Fletu sacerdos obrutus vix solvere
Animæ meatus potuit, & inæsto diu
Taciturna turba torpuit silentio.

Ut vocis autem pervium paruit iter,
Non ille gemitus, esse nec qualis solet
Fremitus doloris, atque lamentatio,
Sed concionis gratulantis murmure
Confusa turba, teque prædicantium,
Adversa sortis inter aspræ vulnera,
Et blandientis læta dona, foeminam

Unam beatam maxime & miserrimam.
 Nam plaga quamvis alte ad ossa federit,
 Magni doloris magnum habes solatium.
 ST. Solamen ipso luctuosius malo,
 Quod leniendo exasperat malum vetus,
 Luctusque acerbi memoriam semper novans,
 Reducta cogit vulnera recrudescere.
 Quò fortiore nata tulit animo necem,
 Hoc angit animum tristior meum dolor.

F I N I S.

Georgius Buchananus

JACOBO SEXTO
SCOTORUM REGI

S. P. D.

Cum omnes mei libelli, postquam tibi erudiendo sum appositus, ad te familiariter accedunt, salutant, confabulantur, & in tuæ clientelæ umbrâ conquiescunt, tum hic meus BAPTISTES pluribus de causis tui nominis patrocinium audentius sibi poscere videtur: quod meus, quanquam abortivus, tamen primus est factus, & adolescentes à vulgari fabularum scenicarum consuetudine ad imitationem antiquitatis provocet, & ad pietatis studium, quod tum ubique fere exagitabatur, animos excitare pro virili contendat. Illud autem peculiariùs ad te videri potest spectare, quod tyrannorum cruciatus, &, cum florere maximè videntur, misérias dilucide exponat. Quod te nunc intelligere non conducibili modò, sed etiam necessarium existimo, ut maturè odisse incipias, quod tibi semper est fugiendum. Volo etiam hunc libellum apud posteros restem fore, si quid aliquando pravis consultoribus impulsus, vel regni licentiâ rectam educationem superante, secus comittas, non præceptoribus, sed tibi, qui eis rectè monentibus non sis obsecutus, id vitio vertendum esse. Det Dominus meliora, &, quod est apud tuum Sallustium, tibi bene facere ex consuetudine in naturam vertat. Quod equidem cum multis & spero & opto. vale. Sterlino, ad Calend. Novembres. 1576.

PERSONÆ.

PROLOGUS.	HERODES Rex.
MALCHUS Phariseus.	HERODIAS Regina.
GAMALIEL Phariseus.	REGINA filia.
JOANNES Baptista.	NUNCIUS.
CHORUS Judæorum.	

P s

BAPTIST.

BAPTISTES,

Sive Calumnia, TRAGOEDIA.

Auctore Georgio Buchanano Scoto.

PROLOGUS

Veteres Poetæ fabulantur Protea
Quendam fuisse, qui se in omnes ver-
teret
Formas, nec ullis contineri vinculis
Posset: liquentes nunc in undas dum
fluit,

Nunc flamma stridet, nunc ferus rugit leo,
Viret arbor, horret ursus, anguis sibilat,
In cuncta rerum transiens miracula.
At ego profecto fabulam istam comperi
Longe Sibyllæ veriore oraculis.
Nam quorquor homines video, tot me Proteos
Videre vultus credo qui sumant novos,
 seseque vertant in figuras quaslibet:
Subjecta quorum maximè calumniis
Fortuna semper scenici est spectaculi.

Nam si vetustam fabulam quis proferat,
Turbant molesti, rursiunt & nauseant.
At si novam quis attulit, tum protinus
Vetera requirunt, comprobant, laudant, amant.
Illiberali respuunt fastidio
Nova, & priusquam noscere queant, exigunt:
Rectèque dicta interpretationibus

Viti-

Vitiant malignis: omnia in pejus trahunt.
 Ipsique somno dediti ac ignavia,
 Vacui laboris, invident laboribus
 Aliorum, & omnem collocant operam suam
 Ut deprehendant quod queant reprehendere:
 Si quis sit error, antevortunt Lynceâ
 Visu, notâque perlinunt censoriâ:
 Bene dicta surdis auribus prætervolant.
 Horum severa supercilia nihil moror,
 Tristemque vultus tetrici arrogantiam.

At si quis adsit æstimator candidus,
 Qui puriores promoventi litteras
 Studeat benignus, & favore sublevet,
 Et (quando ab omni parte sincerum nihil
 Humana gignit mens) levibus erroribus
 Ignoscat, illi fabulam afferimus novam,
 Aut potius historiam vetustam interpolet:
 Baptista quondam ut regiâ libidine,
 Et invidorum subdolis calumniis
 Oppressus, indignam innocens subiit necem.

Porro vocare fabulam veterem aut novam
 Per me licebit cuique pro arbitrio suo.
 Nam si vetusta est ante multa secula
 Res gesta, veteres inter hæc censebitur:
 Sin quod recenti memoriâ viget, novum
 Existimemus, hæc erit prorsus nova.
 Nam donec hominum genus erit, semper novæ
 Fraudēs, novæque superent calumniæ:
 Livorque semper improbus premet probos,
 Vis jura vincet, fucus innocentiam.

MALCHUS & GAMALIEL Rabini, CHORUS.

Misera senectus, & supremi spiritus
 Propinqua mera, fataque infelicia,
 In hosne vitæ longioris terminum
 Tribuistis usus, serviente ut patriâ
 Polluta templa cernerem nefariè,
 Profana sacra mista? Vidi impervii
 Arcana fani fracta, sacrum postibus
 Aurum revulsam: quicquid aut Gabinii

Cupido rapere potuit, aut Antonii
 Haurire luxus, perfit; ac ludibrio
 Etiam Cleopatræ fuimus (infandum) gulæ,
 Ac ne deesset parte ab ulla indignitas,
 Rex, Antipatri Semi-arabis pronepos,
 Crudele sceptrum sævus Herodes gerit;
 Judæa Idumæ servit, Arabarchæ Sion,
 Solyma profano, populus impio Dei,
 Tot sortis inter sævientis vulnera,
 In servitute quamlibet gravi tamen
 Scintilla quædam dignitatis pristinæ
 Adhuc supererat; disciplinæ & patriæ
 Vel qualecunque specimen, ipsis hostibus
 Etiam verendum: cæperat victor ferox,
 Et purpuratæ non minima pars curiæ
 Honore leges prosequi Judaicas,
 Hæc redire ipse caput vix tollere
 Fessi miseris cæperamus, quum nefas
 Ortum repente est, unde nullius mali
 Metus imminebat: ecce Baptistes novus,
 Non è profanis editus parentibus,
 Interque cultus educatus exteros,
 Sed gente noster, genere Levites, Deo
 Primis dicatus usque ab incunabulis,
 Pontificis ipse natus, ipse pontifex
 Brevis futurus, ni cupitæ gloriæ
 Fructus acerbos rapere mallet, quam suo
 Maturam honoris legere messem in tempore,
 Is ergo ruris devii solos colens
 Solus recessus, sanctitatis tetricæ
 Vulgus fefellit imperitum imagine.
~~His~~ capillo, terga opertus pellibus,
 Victu ferino, & id genus præstigiis,
 In se ora vertit omnium. Plebs credere
 Vatem repente redditum mundo novum.
 Et jam sequacis ille vulgi exercitum
 Traduxit ad se: jam relictis urbibus
 Hunc populus unum suspicit, procures colunt,
 Reges verentur. Ille stolidæ insaniam
 Plebis superbus, alter ut Moses, nova
 Dat jura: lymphis explere crimina,

Adulterare ritibus leges novis

Audet vetustas: ut furore faciliùs *quod*

Vulgi fruatur, omnibus probris patres

Lacerat, secundis plebis usus auribus.

Quòd si furentis insolenti audaciâ

Latronis hujus nemo se conatibus

Opponat, illa celebris orbi sanctitas

Brevi peribit, imò perit, imò periit. |

GA. Professionem nil temerè nostram decet

Statuere: mites lenitas decet patres:

Juvenum temeritati dari venia potest:

At nulla nostram poterit excusatio

Velare culpam. Paullulum da iræ locum,

Residat impetus, & dolor deferveat.

MA. Et tu, Gamaliel, hic sacrilegus quæ facit,

Tuâ, ut videtur, approbas sententiâ.

GA. O Malche, Malche, nec probo aut damno prius

Quàm quale quodque sit sciam: quod vatem ad hunc

Spectat, vir adeo (quantum ego audio) malus

Non est, nec odio sic premendus publico.

MA. O sidera, ô cœlum, ô solum! Huic etiam viro

Non deest patronus, esse qui malum neget.

GA. Qui vitia carpit, qui docet mores bonus,

Præitque primus quam indicat aliis viam,

Hunc esse mihi persuadeas malum virum?

MA. Qui jura spernit, qui docet sectas novas,

Novosque ritus, qui petit conviciis

Populi magistros, pontificibus detrahit,

Hunc esse mihi persuadeas bonum virum?

GA. Si in nos severi & terrici æquè judices

Essemus, aliis quam sumus sæpe asperi,

Minus paterent publicis conviciis

Flagitia nostra. Blandiamur quamlibet

Nobis, beati prædicemur, cœlites

Vulgo putemur, integri, casti, pii:

At nemo nostrum maximis vitis vacat.

MA. Ut hæc, Gamaliel, vera sint, num cuilibet

E plebe fas est præfui maledicere?

Plebs audiat, plebs pareat, sit sobria,

Injecta frena non recuset: qui præit,

Plebs si quid erret, eam reducat in viam:

Lex ipse sibi fit: si quid autem erraverit,
Est qui scelestum cernat & plectat Deus.

GA. Et tibi videtur æqua lex hæc? MA. maximè.

GA. Quinam? MA. Quia propria est plebis ignorantia,

Error, temeritas, imperitia, cæcitas.

GA. E plebe mediâ sæpe deprehenderis

Qui principum non cesserit prudentiæ.

MA, Quin ergo cathedrâ cedimus opilionibus?

GA. Opilio Moses, opilio David fuit.

MA. Eos eruditiv cuncta spiritus Dei.

GA. Hunc poterit idem qui erudit illos Deus.

MA. Nobis relictis erudiet illum Deus?

GA. non sceptrâ spectat, non parentum stemmata,
Decusve formæ, aut regias opes Deus:

Polluta nullo corda sed contagio

Crudelitatis, fraudis & libidinis:

Hoc ille templo spiritus capituracer.

MA. Equidem, Gamaliel, fatear ut verum, mihi

Videre pridem sacrilegam hanc sectam tua

Sententia probare. Non possum amplius

Celare tacitus, cum tuis majoribus

Indigna facias: qui tueri debeas

Auctoritatem maximè unus omnium

Nostram, repugnas maximè; idque in gratiam

juvenis furentis. Per Deum rogo, edoce,

Quâ spe ista tentas: aut quid hinc captas lucri?

Forte ille honores aut opes dabit tibi,

Qui dignitatem funditûs nostri ordinis

Evertit omnem, nosque ad inopiam vocat.

GA. O Malche, vero procul aberras à scopo,

Nostram tueri dignitatem si putes

Nos posse fastu, viribus, superbiâ,

Non hæc parentes ratio nostros extulit.

MA. Vetusta veteres, nostra nos magis decent:

Suique vivat quisque more seculi.

GA. Quin potiùs omnes bona bonos semper decent.

MA. Si quid paterni spiritûs nobis foret.

GA. Et nos paternis viveremus moribus.

MA. Pœnas luisset morte nebulo hic, non minis.

GA. Aliena nostro ab ordine est crudelitas.

MA.

MA. Quicquid Deo præstatur, id sanctum & pium est.

GA. Morti immerentes impia est pietas dare.

MA. Hunc immerentem, cuncta qui evertit, vocas?

GA. Si peccat ille, quin palam redarguis?

Quin lumen ingenii exferis illic tui?

Rudem peritus, doctus indoctum, senex

Aggredere juvenem. Fors reduces in viam;

Et tibi apud omnes comparabis gloriam.

MA. Curanda non est ista plaga molliter,

Sed fune, ferro & igne: vel si quid scias

Quod fune, ferro & igne sit crudelius.

GA. Sit ille qualem dicis, aut peior etiam,

Si vis, dare unum te tamen decet tibi,

Ut antè moneas hominem amicè & leniter:

Ne malle quisquam præcipitare te putet

Dubium salutis, dexteram quàm rendere

Jam pessum eunti: plurimum interest tuam

Ad famam, ut omnes invidi etiam intelligant

Servare te omnes velle, perdere neminem,

Nisi obstinatâ mente qui præceps ruat.

Unum oro saltem, te priusquam longius

Abducat ira, cogita quid assequi

Hac obstinatâ pertinaciâ queas.

MA. nempe illud, hostem ut opprimam, soler bonos,

Dubiosque firmem, & impudentes terream,

Legesque patrias hoc cruore sanciam.

GA. quin potius illud assequere, ut omnibus

Grassatus esse viribus tyrannidis

Credare, sanctum donec opprimeres virum,

Ratione quem non potueris convincere.

MA. Sit sanctus ille, sit gravis quantum libet,

Divinus illum spiritus non dirigit.

Quando instituta prisca patrum negligit.

Et quando apud vos nil reperio præsidî,

Contra ruinam regni auxilium petam.

CH. Recte Gamaliel admonet, me iudice:

Et tu monenti obtempera. Sed consiliî

Recti hostis ira mentis aciem obnubilat:

Auremque monitis obstruit salubribus.

GA. Ille abiit irâ incensus, & fastu tumens.

Ego quod licebat sedulò pro viribus

Monui

Mœni furem, spiritus nixus feros
 Lenire verbis mollibus, fidum dedi
 Confilium: at ille tantum abest ut gratiam
 Ingratus habeat, etiam ut oderit bene
 De se merentem. Vulgò ita modò vivitur,
 Nostrique cœtus vitium id est vel maximum,
 Qui sanctitatis plebem imagine fallimus:
 Præcepta tutò liceat ut spernere Dei;
 Contra instituta nostra si quid audeas,
 Conamur auro evertère adversarios,
 Tollere veneno, subditisque testibus
 Opprimere: falsis regias rumoribus
 Implemus aures: quicquid animum offenderit,
 Rumore falso ulciscimur, & incendimus
 Animum furore turbidum, & calumniis
 Armamus iræ sævientis impetum.
 Nullius ille nunc memor modestiæ
 Graditur ad aulam: comminiscetur novas
 Sectas oriri, sacra patrum deferi,
 Auctoritatem regiam ludibrio
 Patere, demum quicquid illi commodum est,
 Honestæ sceleris nomina obtendens suo.
 His si moveri senserit regem parum,
 Inveniet aliud sævius telum: in caput
 Jurata regis clamitabit agmina,
 Secreta fieri colloquia: nefarium
 Facinus parati: consilia clam concoqui:
 Cœtus cõire nocte: privatas opes
 Per factiones impias augescere.
 Hæc ille finget, aut atrociora, ut est
 Animi impotentis, barbaræque jugiter
 Crudelitatis auctor. Hæc in regias
 Stillabit aures toxica ingenii sui.
 Hoc adeo cunctis pene semper regibus,
 Commune vitium, facile delatoribus
 Præbere sese: quo quid est crudelius
 Fictum, facilius creditur: vanos metus
 Fingunt sibi ipsi; mobilis famæ leve in
 Sequuntur auram: qui fideliter morant,
 Timidus habetur, languidus, torpescens, hebes.
 Virtutis olim vertimus jam noquimus,

Virtute nullâ splendidi: sed splendidis
 Tirulis superbi fallimus vulgus rudè.
 Quod ad prophetam spectat hunc, modestiùs
 Se noster utinam gereret ordo, & cautiùs.
 Si missus huc est ille consilio Dei,
 Humana poterit nulla vis obsistere:
 Sin fraude tectum comminiscitur nefas,
 Sese ipse gladio subito confodiet suo.
 Interpretetur quisque pro ingenio, ut lubet,
 Si quis sequatur hic meam sententiam,
 Cruore puras servet innocuo manus,
 Nec temerè sancti prodigus sit sanguinis:
 Ne quæ statuimus in alios crudeliter
 Exempla recidant postea in nostrum caput.
 Immanitatis non sat Herodes habet,
 Ni facibus iræ subditis, accreverit
 Animi furentis impotens crudelitas?

C H O R U S.

Q Uanta mortales latebris opacis
 Nox tegit mentes! quibus in tenebris
 Degimus lapsu celeri fugacis

Tempora vitæ!

Occulit falsus pudor impudentem,
 Impium celat pietatis umbra,
 Turbidi vultu simulant quietæ,
 Vera dolosi.

Qui fuit tristi gravitate vultus,
 Unicum vitæ specimen modestæ,
 Æstuat præceps furis, & atrox
 Fervet in iras.

Qualis Ætnæis vapor è caminis
 Saxa convolvit celeri rotatu,
 Qualis arentem coquit in favillam
 Flamma Vesuvum:

Talis hunc cæcus furor ultionis
 Cogit in vatem ruere innocentem,
 Ut truci nudam malè veritatem
 Crimine vexet.

Tu mali tanti genitrix, cupido
 Gloriæ, vano tumefacta fastu;
 Lausque fucati specie supernè

Splendida honesti:

Mentis ut regnum semel occupasti,
 Fascinas blandis animos venenis,
 Et relegatâ ratione turbas

Pectoris anlam.

Te fugit verum, pietas, pudorque,
 Te fides, & quæ melioris ævi
 Hospes, infames vitiis reliquit

Ultima terras.

Si quis, ô, frontis nebulis remotis,
 Artifex nudas daret intueri
 Pectoris curas, penitus revelans
 Abditæ cæcum penetrabile menti,
 Cerneret miris variata formis
 Monstra non magno stabulare in antrò,
 Plura quàm terris ferat in remotis
 Nilus & Ganges, Libyeque sævis
 Fœta portentis, latebrisque nigris
 Caucasus horrens.

Non ibi tigris rabies cruentæ
 Deesset, aut fulvæ feritas lænæ,
 Non sitim nullâ saturata strage
 Dira sævorum ingluvies lporum,
 Nec venenatâ basiliscus aurâ
 Pestifer, longumque ferens soporem
 Aspis, & caudæ metuendus uncæ
 Scorpius telo, lacrymisque fictis
 Personans seram crocodilus algam,
 Nec doli vulpis, Phariæque fallax
 Ludus hyænæ.

Ficta crudeles pietas tyrannos,
 Impios mores stola fimbriata
 Celat: in panno tenui recondit
 Nuda se virtus, tuguri sub umbra
 Rustici, nec se titulis superbis
 Vendit; insanosque fori tumultus
 Ridet, & plausus popularis auræ;

Nec cliens magni foribus patroni
 Affidet: vitæ tacitos beatæ
 Rure secreto sibi nota tantum
 Exigit annos.

REGINA, HERODES.

TU lentus tisque auctoritatem regiam
 Labare nondum sentis? in tuum caput
 Nondum parari cæcus insidias vides?
 Nam concitator iste vulgi, si alterum
 Superfit annum, vincla, carcerem, cruces
 Frustra mineris: jam suas circumspicit
 Vires superbus: prosequendum jam grege
 Obscurat aula regiae satellites.

HE. A turba inermi quod times periculum?

RE. Secreta si conventicula fieri sinas,

A genere nullo non timendum existimes.

HE. At hic ruentem sponte populum ad se docet.

RE. Magis timenda est fusa late factio.

HE. Crimen refellit istud hominis sanctitas.

RE. Hoc tecta velo sæpe flagitia latent.

HE. A purpuratis vis timenda est satrapis.

RE. Et à severis fraus timenda hypocritis.

HE. Inops, inermis, unda cui sedat sitim,

Dat sylva victum, terra gramineum torum,

Quem cogitare poterit is sceptris dolum?

RE. Vides amiculum, & cibum & potum vides:

At quod reclusum pectore gerit, non vides.

HE. Condicio regum misera, si miseros timet.

RE. Si nil timendo præda sit, miserrima.

HE. Quid ergo tutum jam supererit regibus?

RE. Omnia, quieti si quod obstat auferant.

HE. Nempe hoc tyrannus interest regi bono:

Hic servat hostes, hostis ille civium est.

RE. Utrumque durum est, & perire, & perdere:

Sed si eligendum est, præstat hostem perdere.

HE. Cum non necesse est alterum, utrumque mi-
 serum est.

RE. Tanto in tumultu nihil agendum est asperè,

Quum concitatur mobilis vulgi furor;

Leges

Leges, religio, auctoritasque principis
 Contemta plebi est infimæ ludibrio?
 Cave, lenitatis falsa species avocet
 Tibi mentem ab æquo: quæ videtur lenitas,
 Propius tuenti summa erit crudelitas.
 Dum parcis uni factioso & perdito,
 Is perditum omnes, in caput quos hic tuum
 Armare satagit. Finge fieri, quod fore
 Tandem necesse est, concitari mobile
 Ad arma vulgus, cuncta passim lugubri
 Ardere bello, vasta linqui prædia,
 Urbes cremari, virgines per vim rapi,
 Manusque dubiâ conferi victoriâ:
 Quum frena legum ruperit licentia,
 Damnabis istam serò tum clementiam.
 Atque ecce coram pestis & mali caput.
 Hic censor ille est. Hunc roga, plura audies
 (Ni fallor) ab eo, fama quàm vulgaverit.
 Nec miror esse sceptrâ qui spernant tuâ;
 Quando ipse pravos lenitate provocas.
 HE. Quum multa possis, facere viribus modum,
 Regum bonorum est. RE. Itane? jam sceptris mo-
 dum
 Hic faciet? hujus regnum habendum arbitrio est?
 Si regis esset animus in te. . . HE. Quin abis:
 Mihi hæc relinque. RE. Quin abeo, ne demò
 In os, ut antè, contumelias feram.
 Regina inulta quando cedit infimis.
 Quæ spes fovebit æquitatis cæteros?

HERODES, JOANNES, CHORUS.

J. Amne abiit? abiit. Hoc agamus interim.
 Non est quod id te moveat, aut novum patet,
 Si læsa mulier nobilis, dives, potens,
 Regina denique, gravius æquo irascitur.
 Vel ipse testis esse poteris optimus,
 Quantum saluti faverim semper tuæ.
 Namque universæ plebis odium te petit,
 Et ad luendas flagitat pœnas reum:
 Dolentque proceres, & sacerdotes fremunt.

Atque

Atque adeo quid sit, quod queresam publicam
 incendat; edam breviter. Omnes ordines
 Laceras maledicis concionibus palam:
 Vulgusque veterum decipis legum rude,
 Lethale spargens dogmatis virus novi:
 Et turbulentis vocibus regni statum
 Tranquillitatemque labefactas publicam:
 Parere prohibes milites duci suo,
 Parere populum Cæsari, vulgo nova
 Dum regna spondes: liberos jugo extero
 Fore polliceris, speque vanâ concitas:
 Gentem rebellem nec finis quiescere.
 Et calamitatum ceu tulissemus parum,
 Romana demens arma rursus provocas.
 Nec dubiro quid sis ausus absens, quum palam
 Mihi impudicas exprobrâris nuptias:
 Et odia populi nixus in me accendere,
 Fratremque mecum prælio committere
 Tentâris, in te quod erat. Ac velut parum
 Scelerum patrâs, ausus omnia in omnium
 Pariter salutem, bella jam cælo paras:
 Et sacra, quibus hoc hætenus regnum stetit,
 Abolere tentas. Hæc populis omnis fremit:
 Lentumque legum me queruntur vindicem
 Patriarum; at in te durius nihil tamen
 A me profectum est: & modò, quicquid favor
 Iudicis amici & benevoli poterit dare,
 Tribue tur à me liberaliter tibi.
 Neque enim tyrannum genuit avidum sanguinis
 Vestri pater me Assyrius aut Ægyptius:
 Et patria, & altrix, & parens eadem mihi
 Vobis que terra est: infamâ quoties perit
 De plebe quisquam, corporis membrum mei
 Toties revelli existimo; mens cruor
 Mitti videtur: facilem & æquum iudicem
 Heroem habebis. Si refellere cætera
 Obiecta poteris, quicquid in me dixeris
 Olim meosque, gratiam facio tibi.
 Tu, teste populo, intelliges injuriam
 Negligere propriam, persequi me publicam.
 Ut nam ipse reliqua diluas sic crimina,

Severitatis ut mihi nullam tua
Occasionem linquat innocentia.

CH. Hæc perge carus esse: vives posteris
Clarus. Nec auro, nec catervis militum
Tam crede regna tuta, quam quæ caritas,
Et æquitate parta defendit fides.

JO. Tenenda populi frena cui credit Deus,
Andire oportet multa: cuncta credere
Necesse non est: quæstus, invidia, favor,
Timor, dolorque sæpe vera supprimunt.
E plebe si quis aut patrum inclementius
Me credit in se prolocutum quippiam,
Vitam necesse est arguat prius suam,
Orationem quàm meam culper. Mea
Hæc ratio semper fuit, uti reprehenderem
Delicta publica publice: occultè nihil
Facio, doceove. Non latebras aucupor
Cæcas; nec homines, sed vitia redarguo.
Cum me rogarent milites, quonam modo
Servire possent pariter & regi & Deo:
Pulsare vetui, rapere, vim facere, dolo
Circumvenire improvidos, componere
Cupidinem jussi ad modum stipendii.
Nec spem novarum prædico rerum, nisi
Quam vos prophetis ex vêtustis creditis
Mecum: nec unus interim è tot millibus,
Auctore me qui principem contemserit,
Profertur. Ista five fama rettulit,
Seu finxit ira cæca, dum præceps furit
Studio nocendi, nuda facile veritas
Per se refellet. Sacra quàm pie colam
Et instituta vetera, nullum certius
Indicium opinor, quam meorum criminum
Præclarus index quod palam non prodeat;
Clam murmuret, ubi facile sit fictis locus,
Quod te negavi posse fratris conjugem
Habere jure, id ipse tecum cogita,
Utrum placere tibi sit æquius, an Deo.
Atque utinam is animus omnibus itidem foret
Quicunque regum sese amicitia dicant,
Ut vera malint proloqui ac salubria,

Quam

Quam blanda damno mox futura; quot malis
Præclusus aditus esset & molestiis!

Ego si quid olim liberiùs ac veriùs
Dixi tu, ut æquum est æquitatis vindicem,
Equi bonique bonus & æquus consule:

Tuæque fines hos statue potentia,
Mensura legum quos tibi præscripserit.
Quod jus in alios hic habes, in te Deus
Aliosque reges omnium Rex obtinet.

Proinde quicquid de capite statues meo,
statuere id ipsum crede de tuo Deum.

E. Quum in astra venies, loquere tum cœlestia:
Terrena jura patere, dum terram coles.

O. Terrena vereor regna, pario regibus:
Eterna patriam regna puto, regem colo.

E. Res ipsa clamat, regibus quàm parcas;
Parere regem qui tuis vis legibus.

O. Si ferre leges mihi liceat, edicerem
Parere populos regibus, reges Deo.

E. Sat litigatum est: rursus hunc abducite.
Complexa res est: donec cuncta certiùs
Comperta pateant, stat nihil decernere.

H. Qui de tyranni oratione se autumat
Perspicere mentis posse sensus abditos,
æ turbido se credere speculo sciat.

utinam secundet cuncta cœlestis parens!
Ad ominari metuit animus quæ timet.

E. Fortuna regum quàm misera sit & anxia,
Ec fando poterit explicare oratio,
Ec cogitando mentis acies assequi.
Nos esse vulgus liberos solos putat:

Populos beatos, quos egestas obsidet,
Formido cruciat, misera servitus premit.
Quodcunque populus diligit, cupit, timet,

audet fateri libere; procul metu
ruitur modestis opibus: at nobis foris

persona honesta est induenda: cogimur
ultu benigno humaniter promittere;

alam profari iusta; ficto pectore
differre bilem; suppressere odia in suum
tempus; minari maxime, cum maxima

Causæ

Causse timoris, anxium pectus premunt.
 Spernit modestum principem plebs, asperum
 Odere. Vulgo serviendum est mobili,
 Et imperandum: nil meo arbitrio gero.
 Hunc si prophetam perdo, populum offendero:
 Si servo, regno consulo parum meo.
 Quid ergo agendum est? Idne dubium est? impo
 Habenda ratio est: ipse mihi sum proximus.
 Si ob sceptrâ populo serviendum est, stultius
 Quid esse poterit, regna quàm pessundare,
 Placere vulgo dnm studes? plebs gaudia
 Itasque temerè fumat, & temerè abjicit.
 Nunc stat cruore auctoritatem regiam
 Stabilire: vulgus facile post placabitur.
 Si serpere malum latius præcens sino,
 Remedia vincet: ausus est videlicet
 Mihi impudicas exprobrare nuptias
 In os: id illi impunè si permisero,
 Non stabit illic hominis impudentia.
 Jam sceptrâ leges ad suas flecti vult:
 Jam vincla captis induet: jam non regi,
 Sed regere cupiet, jura regibus dabit,
 Confunder imis summa: gliscenti malo
 Statim medendum est: antequam crescat, recens
 Flamma opprimenda est: contumelias novas,
 Veterem ferendo, provocas, injuriam.
 Populo secundo si expetere pœnas queam,
 Populi faventis gratiam non negligam:
 Si nequeo, regno cuncta stat postponere.
 Quid Malchus iste garriat de legibus,
 Quas curiosas quæstiones litibus
 Inexplicatis jactet, id nihil mea
 Referre credo, modò populus unam hanc sciat
 Legem tenendam, præter ut leges, mihi
 Licere quidvis, esse legitimum putet.

C H O R U S.

O Spatioſi conditor orbis,
 Cujus trepidant omnia nutum:
 Cælum nitidis ignibus aptum,

Tellus vario florida cultu,
 Tumidum resinis æstibus æquor:
 Nonne ad nostras pertulit aures
 Fama prioris conscia secli,
 Ævi splendida facta prioris?
 Cum tu, validæ robore dextræ,
 Auro atque opibus regna superba
 Ipsa extincti à stirpe revellens;
 Illorum ut nos agro insereres,
 Agro, haud ense, aut jaculis nostris,
 Aut consilio vique parato.
 Sed nos cœli favor omnipotens
 Per fera rutos agmina duxit.
 Non tu Rex ille Ifacidarum?
 Non tu gentis Deus Hebrææ?
 Cujus ductu perfida castra
 Proculcavimus, hoste peremto:
 Non confisi robore nostro,
 Sed duce & auspice te, præclaras
 Sæpe retulimus patriæ palmas.
 Nunquid penitus deseris, olim,
 Genitor, populum tibi delectum?
 Nunquid fabula linquimur hosti?
 Spreta est pietas: religio jacet:
 Fraus purpureâ regnat in aulâ:
 Populus, tanquam victima, sanctus
 Dat pia sævæ colla securi:
 Vates pereunt ense tyranni:
 Nostris gaudent luctibus hostes:
 Et pietatis sub prætextu,
 Meriti pœnas regna gubernant:
 Meritos regnum pœna coerces.
 Exsurge, tuo populo fer opem:
 Exsurge, parens optime, & hosti
 Da te talem cernere, qualem
 Te viderunt æquore patres
 Rubro Pharios mergere currus:
 Qualem vatis fasidici olim
 Te puer oculis vidit apertis,
 Dantem igniferis frena quadrigis,
 Totis flammis spargere campis.

Te, caligine pulsâ erroris
 Humanæ qui lumina mentis
 Obruta cæcâ nube recondit,
 Et quæ primo sole tepescit
 Tellus, & quæ mergere ponto
 Cernit rutilæ lumina flammæ,
 Unum agnoscat cuncta potentem.

MALCHUS, JOANNES.

Sic se profectò res habent mortalium,
 Ut optionem si tibi obtulerit Deus,
 Incertus erres quid recuses, quid velis.
 Opes, honores, rem tibi & tuis cupis?
 Quæ perdididerunt sæpe voti compotes.
 Hosti imprecariis vincla, carcerem, fugam?
 Quæ sæpe pariunt maximam illi glóriam,
 Tibique damnum: quod adeo verum meo
 Didici periclo, exempla ne longe petam.
 Nam cum remotis montium degens jugis,
 Baptista vulgus fascinaret hic novus,
 Plebisque secum credulæ traheret gregem,
 Ego Pharisææ dignitatis vindicem
 Me præstiti unum, cæteris cunctantibus:
 Nec experiri cuncta desii prius
 Quam dura fontes vincla presserunt manus,
 Hostemque carcer publicus compescuit:
 Aulamque totam criminum implevi. At nihil,
 Ut video, profunt vincla, carcer, crimina:
 Sic plebis animos occupavit impiæ
 Vis dira pestis, omniumque pectora
 Lethale virus perbibere, ut illius
 Clades honorent, ingemant periculis.
 Quæcunque pergo, me execrantur, indicant
 Me digito, iniquo me intuentur lumine:
 Illi faveretur sacrilego, qui sustulit
 Rerum universa & ordinum discrimina;
 Et excubatur ante clausum carcerem.
 Nihil miserius esse nobis arbitror,
 Qui nos omissis rebus aliis commodo
 Populi dicamus: quisquis illi mancipat

Se, collocatum gratiam sciat male:
Ut qui magno semper ingenio solet
Favere pravis, optimates spernere.
Quò conferam me? quid querar primùm? quibus
Potissimùm irascar? cui opem primùm feram?
Pseudoprophetam populus impius colit:
Mussant rabini, connivet Rex, negligunt
Proceres: ruentes solus his humeris ego,
His fulcio humeris patrios ritus, manum
Nullo admovente: publicam solus vicem
Doleo: quid igitur? deferam munus? sacra
Legesque prodam, dignitatemque ordinis?
Meque esse patiar hostibus ludibrio?
Patiar profectò. Nam quid aliud jam queam?
Feramne solus, ferre quod cuncti abnuunt?
Et me ruinæ publicæ objiciam? Deus
Sua tueatur: quando jam sic vivitur,
Ut quisque caveat sibi, ego mihi sum proximus.
Si malè gero rempublicam, in meum caput
Ruina vergit: qui favent nunc maximè
Stanti, jacentem calcibus primi petent.
Si bene geram rem, gratiam male collocem,
Nihil parabo præter invidiam mihi.
Nunc Gamalielis serò consilium placet,
Nisi fortè serò nemo resipiscere potest.
Malo ego requirant hic meam constantiam,
Quam re peractâ temeritatem puniant.
Quod cuique visum est sentiant: molestiis
Ego me explicabo, & gratiam resarciam
Hoc cum propheta: nec animi simplex homo
Renuet opinor. Duriorem si mihi
Se ostender, omnes admovebo machinas,
Ne populus illum credat artibus meis
Periisse: populum si reconciliavero,
Non undequaque cesserit res pessimè.
Atque ipse, opinor, ipse nimirum est, vide
Qui cœtus illum sacrilegum sequitur comes,
In urbe mediâ nos inanes intèrim
Inter cathedras desidemus: at libet
Audire primùm quid magister hic ferat.
O. O magne rerum rector, auctor, arbitet:

Te quicquid aër continet laxo finis,
 Quæcunque tellus educat, quicquid suis
 Fretum sub undis nutrit, agnoscit Deum,
 Sentit parentem, legibus semel datis
 Obsequitur ultro tramite immutabili:
 Jussu tuo ver pingit arva floribus,
 Fruges dat æstas, fundit autumnus merum,
 Hiems pruinis vestit albicantibus
 Montes, in æquor curva volvunt flumina
 Moles aquarum, mare reciprocæ vices,
 Noctem Diana, Phæbus incendit diem,
 Et inquietâ lustrat orbem lampade.
 Nil denique usquam est sive cælo, seu solo,
 Quod non libenter pareat Regi suo,
 Amet parentem, & officiis quibus potest
 In conditorem studia declaret sua.
 At solus homo, quem cæteris longè magis
 Gaudere decuit, & obsequi jussis Dei,
 Contemptor unus inter omnes maximè est;
 Præcepta spernit, frena legum rejicit:
 In omne præceps facinus it: libidine
 Metitur æquum: ponderat jus viribus.
 MA. Principia rectè sese habent tibi hætenus;
 IO. Nec tam per orbem devias miror vago
 Errore gentes, quàm populum qui se Dei
 Hæreditatem jactat, & conviciis
 Incessit alios, impiosque clamitat:
 Quum nulla, qua sol cunquæ terras adspicit,
 Gens orbe toto vivat effrenatius.
 MA. Sanè locutus cuncta verè es hætenus.
 IO. Nec ista vulgi culpa tantum est mobilis:
 Levita longè veste fulgens candidâ,
 Legisque scriba turgidus scientiâ,
 Et vos verendi ætate maturâ senes,
 Obliquus error devio flexu abstrahit:
 Viduæ orphanique causâ vestra ad pûlpita
 Succumbit; opprimitque divites pauperem:
 Iniqua juxta & æqua sunt venalia.
 MA. Disrumpor irâ: tacitus hæc ut audiam?
 IO. At vos Rabini, sanctitate cæteros
 Præstare qui simulatis & scientiâ,

Et vos sacerdotum sacrata dignitas,
 Princepsque sacri pontifex collegii,
 Decimatis omne terra quod profert olus.
 Non vos anethum, mentha, ruta, & allium,
 Urtica non vos aut viride fœnum fugit:
 At si legendum, si docendum scilicet
 Responsa vatum, & sanctioris orbita
 Monstranda vitæ, vestra demum auctoritas
 Est muta, muti non latratis hic canes,
 Circumfrementes vestra non ovilia
 Lupos abigitis: quid lupos dixi? lupi
 Vos estis ipsi, vos gregem deglubitis.
 Vos lana vestit, lac sitim sedat, famem
 Caro: gregem non pascitis, vos pascitis.
 MA. Facessat hinc in maximam malam crucem
 Concordia: egone patiar amplius meo
 Sic insolenter contumeliam ordini
 Fieri? Deus me si ex olympo mitteret
 Hæc lege ut hæc sint audienda, deseram
 Mandata potius, ista quàm dici audiam.
 Durare nequeo ulterius: heus tu vir bone,
 Turbæ magister unice: hæc nempe est tua
 Doctrina? populum incallidum sic instruis?
 JO. Si probus es, ad te haud attinent quæ dicimus.
 MA. Ad te sacerdotem attinet traducere?
 JO. Bene puto dici, cum malis dictum est malè.
 MA. Parere juvenem convenit majoribus.
 JO. Parere cunctos convenit magis Deo.
 MA. Te iussit igitur ista proloqui Deus?
 JO. Jubet profari vera cunctos veritas.
 MA. Tacuisse vera sæpe multis profuit.
 JO. Cum scelere juncta nil moramur commoda.
 MA. Scelus videtur, ni scelus dicas, tibi.
 JO. Scelus videtur, tot perire millia
 Spectare, possim cum reducere in viam.
 MA. Reducere? gregis nonne pastores sumus?
 JO. Si res quidem eadem est pascere & deglubere.
 MA. Rerum tuarum satage, nostra desere.
 JO. Vicina cum res agitur, agitur & mea.
 MA. Quis tandem es, oro, auctoritate hac præditus?
 Tunc ille Christus patribus promissus es?

JO. Non sum. MA. Propheta es ille? JO. Non sum. Ma. Es Helias?

JO. Nec Helias sum. MA. Si nihil es horum, neque

Spes nostra Christus, nec Propheta, nec Helias, Quinam auctor audes esse baptismi novi?

Quem te esse tandem perferemus? indica.

JO. Vox sum in remotis montium clamans jugis, Viam parate, facite rectas semitas

Veniente Domino: cujus adventu cavæ

In plana valles explicabunt se, solo

Saxosa montes culmina æquabunt: ego

In nomen ejus abluo populos aquis,

Cui detrahendis servus etiam focculis

Indignus essem, nemo quem agnoscit, licet

Versetur inter vos, & usque obambulet.

MA. Quos iste laqueos nectit, atque ambagibus

Eludit! istam quam tibi sic vindicas

Auctoritatem quo probas miraculo?

JO. Possem ego vicissim te rogare etiam, tuam Auctoritatem quo probes miraculo?

MA. Ut contumax est! quamlibet celes, tamen

Quid in furorem te rapiat, omnes sciunt.

Nostri profecto crescere invidia cupis,

Rem comparare gloriamque incommode

Nostro, artibusque vis potens fieri malis.

Nec decipis nos: ipse tete decipis.

Nec primus ista es fallere aggressus via:

Postremus utinam debitas poenas luas:

Aut potius animum in melius admonitu meo

Mutes: &, auctor ut fuisti errantibus,

Mutatus auctor sis revertendi in viam.

Vidi severam veste sanctimoniam

Præ se ferentes, ut facile facerent fidem

Animi modesti & simplicis: post artibus

Ubi his honores comparassent & opes,

Nudare sensim ingenia: probitatem prius

Bene simulatam propalam contemnere,

Et frena veris moribus permittere.

Quod si hæc honorum tendis ad fastigia,

Rerum imperitum fallit ignorantia:

Non isto ad altam tramite itur gloriam,

Ni me fefellit pessimè non pessimus

Magister usus, & senecta usus parens,

Famæ reique consules melius tuæ,

Si tuta potius appetas quàm splendida,

JO. Si vera dico, recta facio, cur mihi

Quisquam imperare debeat silentium?

Sin falsa, doctus imperito id indica.

MA. Horum pigebit, morte quum pœnas lues.

JO. Isthæc minare fata formidantibus.

MA. Si vivo, longum faxo non latabere

Hæc contumaciâ. Scies quid sit senes

Negligere, scribas jurgiis proscindere,

Dictis Rabinos provocare procacibus:

Et quando amicos nos habere negligis,

Quid possit odium fortè cognosces senum.

C H O R U S.

AD furta qui se comparat,
Nocturna, vitat lumina:

Odit facem si carius,

Sui furoris consciam:

Puer recusat pharmaca,

Condita amaro absynthio:

Abhorret à salubribus

Vulnus resectum emplasmatis,

Occulta cui mentis mala

Secreta rodunt pectora,

Huic est molesta veritas,

Quæ cor revelat turbidum.

At vos severi hypocritæ,

Quos fronte duros tetricâ

Lucrum juvat nefarium; ex

Errore vulgi creduli,

Quantumlibet recondita

Celaveritis crimina,

Quamvis tegatur sordida

Sentina mentis impie;

Vos vestra conscientia

Secreta rodens arguit:

Vos

Vos clausus intra viscera
 Occultus exest carnifex,
 Duro flagellans verbere.
 O ter beatum & ampliùs,
 Qui purus animi ad iudices
 Non fit reus domesticos,
 Clauso nec in præcordiis
 Tortore semper vapulat.

MALCHUS, CHORUS, REGINA.

IN rege nulla certa spes est: publicam
 Suamque causam prodidit pravo ambitu,
 Populo placere dum studet, dum gratiæ
 Venatur anam, lenitatis imagine
 Me plebis iræ nixus est supponere:
 Suasque voluit vindicare injurias
 Meo periculo. Nempe Baptistæ necem
 Ut si videret agrius ferre populum,
 Populo paratus capite confestim meo
 Litare: populus si tulisset leviter.
 Novæ interemtum factionis principem,
 Quod se ultus esset maximâ cum gloria,
 Credi volebat: callidè: sic exhibent
 Alterna reges civium de sanguine
 Spectacula sibi, & cæde ludunt mutuâ.
 Quodcunque vulgus approbat, sibi vindicant:
 A se patratum prædicant: laudi suæ
 Nostri laboris arrogant industriam.
 Popularis aura si favoris flexerit
 Secus ac putabant & petebant, transferunt
 Culpam in ministros: & cruore innoxio
 Animâque vili crimen avertunt suum.
 Superest doloris sola nostri particeps
 Regina, tigris orba ceu catulis furens,
 Baptista thalami quod prioris fœdera
 Polluta coram rege non probaverit,
 Palamque vetitos lege damnârit toros
 Cum uxore fratris. Flamma dum recens calet
 Iræ æstuantis, turbidæ menti faces
 Supponam, alamque commodis sermonibus.

Atque

Atque ecce sese in tempore offert commodè,

CH. Nunc flamma flammæ, toxicum nunc toxico
Accedit: instat ultimum periculum.

MA. Regina salve, splendidum gentis decus,
Et sola regni digna tanti culmine.

RE. Et tu Rabine Malche: sed quid tristis es?

MA. Idem quod animum, ut arbitror, pungit tuum.

RE. Fortasse: sed tu quid sit, ede apertius.

MA. Ecquid animo æquo fers dignitatem tuam
Sperni? per orbem sacrosanctam regii

Auctoritatem nominis vilescere?

Et sceptræ vulgi subjici ludibrio?

RE. Quid ergo faciam? quod remedium sit, doce.

MA. Iras & animis, & tuis natalibus,
Thalamisque dignas corde tandem concipe.

RE. Jamdudum id actum est: rumpor irâ, lacrymo;
Objurgo, clamo: sed nec irâ & lacrymis

Promoveo quicquam: verba venti dissipant,

MA. Si auctoritate quâ decet apud conjugem

Esses, inultas sic tuas injurias

Tulisset, aut, ut verius dicam, suas?

RE. Studia ipse populi, Malche, cernis. Forsitan

Hâc rex putavit posse pœnâ spiritus

Acres retundi, & mitigari audaciam.

MA. Tu si feroces spiritus coercitos

Putes latroni huic vinculis & carcere,

Erras. Ferarum sævit acrius furor,

Quas fracta fudit cavea, quàm quas devius

Silva alta semper educavit montibus.

Quid liberatus non ager, cujus colit

Nunc vincla populus? Provocata accenditur,

Non mitigatur ira: contumeliis

Elatus animus ad furorem impellitur.

RE. Quin lenietur potius hoc beneficio:

Quod qui periêrat pertinaciâ suâ,

Sit liberatus regiâ clementiâ.

MA. Quod tu beneficium, ille pntat injuriâ:

Seseque vinctum quàm solutum sæpius

Per te meminerit. RE. Asperum ingenium refers.

MA. Id penè cunctis insitum est mortalibus:

Quod bene patrâris, gratia illico petit;

Quod

Quod male patrâris, nullus obliviscitur.
Odere cuncti propemodum beneficia,
Quorum memoriâ juncta sunt maleficia.

Baptista quoties memor erit meriti tui,
Meminisse toties sceleris eum sui puta:

Se scelere credet non solum, sed tuo
Animo nocentem, liberum pravo ambitu;
Pœnam remissam, in tempus iram suppressi.

RE. Ingenia sæva mitigat benignitas.

MA. Longo quod usu in pejus usque indurnit,
Multò facilius fregeris quam flexeris.

RE. Quin ergo dubiam, quid sit è re, præmones?

MA. Reddam expedita hæc facile, si credas mihi.

RE. Modò præmoneto, nulla erit per me mora.

MA. Quærendo, agendo, providendo, haud otio,

Res magnæ aguntur. RE. Si nihil promoveris

Quærendo, agendo, providendo, non magis

Præstat quiescere, quam negotium ut tibi

Frustra facessas, & aliis sis risui?

MA. Quod sæpe vis non perficit, vincit labor.

Nec alta quercus ista subito sternitur:

Nec vertit aries bellicus primo impetu.

Muros: frequenter quæ putâris perfici

Non posse, tempus expedit: quæ non potest

Plerumque ratio, expugnat importunitas.

Proinde presa: lacrymis misce preces,

Irasque monitis, blanda dicta jurgiis:

Ambi matrum sedulò omnibus modis:

Occasiones usquequaque amplectere.

Si peragi apertè res nequit, tendas dolos.

Quod spectat ad me, certa stat sententia;

Nisi re peractâ neutiquam desistere.

CHORUS.

TAndem livor, & impiis

Accensus furiis dolor

Vires sævitæ suæ

In vatem exseruit pium.

Illinc sæva calumnia

Diræ juncta tyrannidi

Pugnat

pugnat fraude nefariâ :
 hinc innoxia veritas
 nullo fulsa satellite
 pernit terrificas minas.
 tot telis petitur caput
 num: tot pariter doli
 tentant juveni necem.
 le ut tunsa furentibus
 ex dura aquilonibus,
 ut rupes remeabili
 quam fluctu mare verberat,
 nullo concutitur metu.
 numen venerabile
 unctis, candida Veritas!
 quam nec bellica vis metu,
 nec fraus infidiis potest
 armo pellere de gradu:
 ola non metuis graves
 fortunæ instabilis vices:
 on obnoxia casibus
 illis, pectora robore
 rmas insuperabili:
 vitæ dominam & necis
 carcarum indomitam manum
 obis esse veras gravem.
 Sed cessò vatem convenire, nuncio
 t impleam aures omnium miserrimo?
 que eccum ante ipsas carceris stantem fores.
 opago sanctis sanctior parentibus,
 innocentiae una pristinae fides,
 columitati, dum tempus finit, tuz
 nsule: Rabinus Malchus intentat dolos:
 scultè inops regina consilii furit:
 anditur aula: rex suam sententiam
 stimulat; alii vera mussant dicere:
 m tempus instat ultimi discriminis.

JOAN-

JOANNES, CHORUS.

Quid est pericli? CH. Mortis urget terminus.

JO. Hæc summa nobis imminenti est mali?

CH. Quo nullum in hominem cadere possit amplius.

JO. Ut vis tyranni cesset ac dolus, feret
Hanc sponte nobis temporis longinquitas,
Pravo timendam, at innocenti optabilem.

CH. At tu salutem negligas tuam licet,
Te ratio nostri tangat: istos spiritus
Paullum remitte: precibus animum regium
Flecte: per amicos non inexorabilem

Spero futurum. JO. Sedulo nonne hoc ago?

CH. Utinam tibi istam præbeat mentem Deus.

JO. Nihil precari est opus: is animus jam diu est.
Explere properat rex meo iram sanguine.

Nec ego recuso: qui magis regem queam

Placare, quam quum volumus eadem & nolumus.

CH. Bona verba. JO. Quid igitur mihi auctor es? duc

Reges utrinque facere pugnancia jubent:

Cœlestis alter, misericors, clemens, bonus;

Terrenus alter, impotens, ferox, malus:

Mortem minatur alter; alter me vetat.

Mortem timere, pollicetur præmium

Vim non timenti: corpus alter perdere

Potest; at alter corpus unâ & spiritum

Torquere flammâ poterit inevitabili.

Hi quum repignent, consule utri paream.

CH. Placare nunquam postea Herodem datur,

Oblata si nunc prætereat occasio:

Dei sed ira semper est placabilis.

JO. Divina quanto sævit ira lentius,

Hoc mora pœnas exigit severius.

CH. Sic fata spernis, quæ Deus mortalibus

Timenda voluit esse? neve corporis

Animique sanctum dirimeret consortium

Oblata temerè caussa, vinclo mutuo

Amoris animum corpori connexuit.

JO. Non sperno mortem: at morte momentaneâ

Fugio perennem: quem Deus lucis mihi

Conces

Concessit usum, reddo repetenti libens.

CH. Itane relinquis orphanos parens tuos?

JO. Nunquam orphanus erit, qui Deum credit patrem.

CH. Nil te propinqui, nil amicorum movent

Lacrymæ, impotenti quos tyranno deferis?

JO. Non defero, sed potiùs ab eis deferor.

Namque, institutam ab initio mundi viam,

In fata curro. Nempe lege hac nascimur,

Quicumque lucis fruimur almæ munere,

Conditio cunctos una cohibet, tendimus

In mortem: eò nos singuli ducunt dies.

Mortem esse pœnam voluit improbis Deus,

Bonisque portum, terminum longæ viæ,

Ad longioris vitæ initium januam,

Quæ nos perennis splendidam ad lucis domum

Mittat renatos veriùs quàm mortuos:

De carcere hic est exitus mortalibus,

Et ad carentem morte vitam transitus:

Hæc universus præiit cœtus patrum,

Cuncti sequentur. Quis ubi liquit carceres,

Non cursor animo rapitur ad metam? freto

Quis æstuoso nocte tenebrôsâ vagus

Portu recuset se quieto condere?

Quis exul, errans per peregrini soli

Deserta tesqua, doleat in patriam citò,

Sese reverti? Lætus ergo tramite

Decurso ad ipsam stare metam me puto.

Jam prope peractæ liber è vitæ freto

Prospicio terram: de peregrino solo

Domum revertor, optimum primùm patrem

Visurus: illum nempe patrem, qui solum

Revinxit undis, induit cœlum solum;

Regitque certas mobilis cœli vices:

Servator, auctor, rector unus omnium:

Cui cuncta vivunt viva juxta ac mortua.

Ut flamma sursum sponte volvit vortices,

Undæ deorsum perpeti lapsu ruunt,

Propriumque pergunt ire cuncta ad fomitem:

Jamdudam anhelat spiritus cœlo editus

Rerum ad parentem lucis æternæ incolam,
 Quem contueri est vita, mors non cernere.
 Non, si pruinis obftet horrens Caucasus,
 Aer procellis, unda tempestatibus,
 Tractusque nimis inuius caloribus,
 Eò ire pergam? non, tot ut videam duces,
 Reges, prophetas, iudices pios, via
 Rumpenda, vel si mille mortes obstruant?
 Ergo recluso corporis de carcere,
 Eò evolare spiritus liber cupit, "
 Quò cunctus ibit orbis serenus ocyus.
 Nam longa vita nil, opinor, aliud est,
 Quàm lenta duro servitus in carcere.
 O mors laboris una laxamen gravis!
 O mors doloris portus, & mali quies!
 Notumque paucis commodum mortalibus!
 Formido pravis, & bonis, votum! tuo
 Sinu recepta naufragum hoc corpusculum,
 Et sempiternæ duc quietis in domum,
 Quò non sequetur vis, dolus, calumnia.
 CH. O te beatum hac pectoris constantia?
 O nos misellos, quos iners animi metus
 Felicitatis privat hoc consortio!
 Quando igitur ipse quod opus est facto tence,
 Salve valeque sempiternum dicimus.

Quàm discors hominum tramite dispari
 Versat lis animos! non metuit mori,
 Qui nil commiserit: qui meruit mori,
 Si vanis leviter mors crepuit minis,
 Exsanguis trepidat degeneri mema.
 Quàm mortem fugiunt gnauiter improbi,
 Per flammæ, per aquas, saxaque devia:
 Tam mortis cupidi præcipitant boni
 Illustres animas dura per omnia.
 Nempe ignota malis commoda mors habet,
 Et fati comes est vita beator.
 Nec toti morimur: sed melior rogos
 Nostri pars avidos spernit, & æthera
 Sublimis patrium scandit, & igneos
 Inter coelicolæ cetera animas manet.

Sedes innocuas: at malè conscios
 Manes exagitant sulphureo in lacu
 Crinitæ colubris Eumenides nigris,
 Et jejuna avidi guttura Cerberi,
 Et nunquam saturi copia Tantalî.
 Hinc formido malis: hinc bona spes bonis;
 Et vitæ fragilis prodiga pectora,
 Dum vitam properant infrabilem sequi.
 O Sirèn magicis illecebris potens,
 Et fallaci amans vita fugax boni!
 Tu nobis teneris blanditiis mati
 Vicinum effugium claudis: & obstruis
 Portum perpetuæ pacis amabilem;
 Nullus terror nbi Martius increpat,
 Nec rauco reboant classica murmure,
 Nec pirata rapax æquora territat,
 Nec latro tacitum trux nemus obsidet,
 Nec sceptri miserâ prado cupidine
 Insanus populis exitium creat:
 Nec, felix placido solus ut otio
 Torpescat; tenues cladibus obruit:
 Nec viles animas qui miserabilis
 Vulgi pro titulis mutet inanibus.
 Sed tranquilla quies, almaque faustitas,
 Et simplex probitas omnia possidet,
 Et ferri in tenebras indocilis dies,
 Et vita alterius nescia funeris,
 Et luctûs queruli nescia gaudia.
 O dulce hospitium corporæ domûs,
 Et vitæ nimium carcer amabilis,
 Jam tandem magicis exue nexibus
 Mentem cœligenam, quam patriæ suæ
 Oblitam gremio amplecteris ebriam
 Lethes somniferæ deside toxico,
 Et lætam thalami degeneris jugo.
 O fallax lutei regmen amiculi,
 Vanesce in cineres rursus abiens tuos;
 Ut rursus patrio reddita mens polo
 Puri se radiis luminis expleat:
 Et te pestiferis morte laboribus,
 Et mentem anxiferis solve molestiis.

REGINA.

Pharisæus igitur spem fefellit: rex pari
 Se vanitate pariter & me prodidit,
 Vulgi loquacis dum timet rumusculos.
 Formido miserè, nata quid rerum gerat,
 Saltationis nuper in convivio
 Cui rex frequenti præmium sponderat
 Quodcunque peteret: illa Baptistæ caput
 In lance pepigit se petituram, & feret:
 Feret profecto, nisi parum notus mihi
 Sit regis animus. Liber invidiâ necis,
 In me odia populi vertet, ut reor, libens.
 Et ego, peractâ re, libenter id feram:
 Odium ultionis gaudio, maculam lucro
 Pensabo. Turpe est esse atrocem fœminam.
 Turpe, nisi reges esse inultos turpius
 Foret. Sed ambo proferunt pedem domo
 Rex & puella: quò propior est spes, metus
 Hoc gravius urit: cuncta fortunet Deus.

HERODES, PUELLA, REGINA.

Deliberatum quid rogares jam tibi
 Satis videtur? **PU.** Sic satis: si quidem satis
 Promissa regum certa sint, & regia.

HE. Ne metue firmâ, testibus coram, fide
 Sancita: regni posse dimidium mei,
 Vel si quid animo carius regno est tuo,
 Feres; volentem nulla vis averterit.

PU. Istud brevi jam quale sit videbimus.

HE. Jam posce, certum est. **PU.** Nil opus regno
 tuo

Mihi est, quod æquè, rege te, meum reor,
 Ac si ipsa teneam: rem facilem & æquam peto.

HE. Non ego, sed ipsa, ne feras, tibi in mora es.

PU. Da in hâc recisum lance Baptistæ caput.

HE. Quod verbum ab ore temerè tibi, virgo, excidit?

PU. Non temerè. **HE.** Donum virgini indecens petis.

PU.

PU. Non indecorum est facinus hostem perdere.

HE. Hic igitur irâ dignus hostis regiâ est?

PU. Is dignus irâ est, scelere qui hanc meruit suo.

HE. Quod nunc remedium plebis odio reperiam?

PU. Parere populi est, imperare regium.

HE. Æqua imperare regium est. PU. Quod iniquum erat

Prius, imperando facere rex æquum potest.

HE. At imperandi lex facit regi modum.

PU. Si principi quod placuit est jus, jam modum

Non regibus lex, legibus sed rex facit.

HE. Pro rege fama me tyrannum perferet.

PU. At sceptrâ metuit. HE. Metuit: & garrit tamen.

PU. Compesce ferro. HE. Regna malè servat metus.

PU. Et regna vertit facilè scelerum impunitas.

HE. securus est, quem civium servat fides.

PU. Necesse reges est timeri, diligere

Necesse non est. HE. Odia crudelem premunt.

PU. In rege vulgò lenitas contemnitur.

RE. Hæc tota, opinor, tendit huc oratio,

Promissâ vana ut effluant. Nondum mihi

Regum videre nosse quæ sint munera.

Si honesta credis esse regi & turpia,

Quæ honesta vulgus credit esse & turpia,

Falleris: amici, proximi, socer, gener,

Fratres, sorores, civis, hostis, pauperum

Sunt vincla; vana regibus vocabula.

Diadema quisquis induit capiti semel,

Vulgaris omnes ponat officii gradus.

Nil arbitrerur turpe, quod regi utile:

Nullum indecorum facinus esse existimet,

Suæ salutis quod facit causâ. Salus

A rege populi pender: igitur consulit

Populi salutem, quisquis in regem est pins.

Tantine sanguis hujus erit homunculi,

Ut tu diebus sollicitus ac noctibus

Non conquiescas? Deme nobis hunc metum,

Sceptris pudorem, vastitatem mœnibus,

Armis rapinas, civicum bellum omnibus.
Statuere magno oportet exemplo & novo,
Ut sacrosanda regna sint mortalibus.

Scelus patravit: scelere pessum eat suo.

Si nil patravit, conjugii pereat tuæ.

Da conjugii hostem: conjugem si negligis,
Promissa redde filiæ, rex & parens.

HE. Promissa certum est optimâ reddere fide:

At illa, si me consulat, sapientiùs

Optabit. RE. At, si consulat me, ne sua

Consilia mutet. HE. Itane? sicne oportuit

Jurâsse temerè? sic puellæ me meam

Obstringere fidem? sic salutem, regnum, opes,

Vitam, necemque sceminæ committere?

RE. Promissa regum certa firmet veritas.

HE. Quando negare non licet, quod modò licet,

Admoneo rursum, & oro, ne quid sanguine,

Sexuque vestro, & regio culmine parum

Dignum patrare cogat iracundia.

RE. Hæc mitte, nostræ linque curæ cætera.

HE. De vate si quid statueritis durius,

Vestra illa culpa, vestrum erit periculum.

RE. Jam vindicata dignitas est regia,

Ne pateat ulli in posterum ludibrio:

Jam faxo populus pervicax de regibus

Loqui modestè vel malo discat suo:

Et five reges æqua iniquave imperent,

Æquo ferenda populus animo omnia putet.

C H O R U S.

DAvidis regnum, Solymæque turres,

Et locupletis Solomonis arces,

Unde tam dirus furor in prophetas?

Sanguinis justis sitis unde sæva?

Quem decet normam pietatis esse,

Unicum est vitæ specimen scelestæ.

Farta, vis, cædes, dolus & rapinæ

Sunt tuæ tirocinium palæstræ.

Non sacerdoti pietas nefandis

Frandibus suadet cohibere dexteras.
 Cultor Idoli populus reliquit
 Omnium rerum dominum & parentem:
 Pro Deo lignum colitur lapisque:
 His calent aræ vitulis & agnis:
 Et suæ dextræ simulacra adorat
 Artifex: vitam sine lege truncum
 Poscit, à muto eloquium precatur:
 Pauperi dives, dominus ministro
 Supplicat: ritus pereunt vetusti.
 Te prophetarum cruor innocentum
 Judicis magni rapit ad tribunal:
 Pauperes clamant, viduæque cœlum
 Questibus implent.
 Ergo te justæ manet ultionis
 Pœna non mendax, nisi fallor augur.
 Namque, qui fastus premit insolentes,
 Arbiter cœli, maris atque terræ,
 Spectat ex alto, lacrymasque plebis
 Et preces tristes meminit, manuque
 Vindice infandi sceleris propinquas
 Exiget pœnas: quibus intumescis,
 Insolens victor tibi vertet arces:
 Barbarus miles tua possidebit
 Prædia: externo domino refundet
 Vinitor fructus tuus: alta quæ nunc
 Surgit in cœlum Solomonis ædes,
 Exterus messiem faciet colonus.
 Ergo dum præbet tibi pœnitendi
 Numinis favor spatium, relictis
 Turpiter vitæ vitiis peractæ,
 Exteri ritus simulacra pelle;
 Et sitim fraterni avidam cruoris,
 Et famem argenti cohibe profanam.
 Sed nec exactæ malè pœnitebit
 Te tuæ vitæ, neque sacrâ ab æde
 Exteri ritus simulacra pelles;
 Nec sitim fraterni avidam cruoris,
 Nec famem argenti fugies profanam.
 Ergo te pestis vitiosa carper,

Te fames, bellum, macies, egestas
Opprimet, donec merito rependes
Sanguine pœnas.

NUNCIUS, CHORUS.

Quis indicabit ubi reperiam gentium
Comites prophetæ, nuncium ut tristem feram?

CH. Nisi fortè properas, siste paullisper gradum:
Eloquere paucis: scire quid feras juvat.

NU. At non iuvabit scisse, scire quod cupis.

CH. Ut ut se habent res, ne moram invide brevem.

NU. Scisti puella ab rege quid petiverit?

CH. In lance vatis sibi caput cæsum dari.

NU. In lance vatis abstulit cæsum caput.

CH. O facinus atrox! ille cœlestis vigor,
Decusque vultûs morte tristi emarcuit!

Et ora nuper plena sacro numine

Claudit perenni dira vis silentio!

NU. Quid fles? inanes mitte questus fundere.

CH. Quum flenda videam & audiam, flendum negas?

NU. Si flenda mors est, mortuos illi fleant

Quorum sepultæ spes jacent cum corpore;

Qui post soporis terminum brevissimi

Reditura membra non putant, & alteram

Superesse vitam. Mortuos miseri fleant,

Miserosque tantum: neminem facere potest

Fortuna miserum: similis insontem licet

Sontemque maneat terminus vitæ, ramen

Malè morietur nemo, qui vixit bene.

De genere miseros exitus si iudices,

Miseros putabis tot patres sanctos, quibus

Crux, ensis, unda, flamma claudit spiritum,

Nam veritatis qui satelles occidit

Pro religione, patriisque legibus,

Ominibus illum prosequi bonis decet,

Votisque vitæ poscere similem exitum.

CH. Verè profectò es elocutus omnia.

At nos, opinio quos & errores trahunt,

Dum fata fugimus, fata stulti incurrimus.

Ignis pepercit, unda mergit: aëris
Vis pestilentis æquori ereptum necat:
Bello superstes tabidus morbo perit.
Differre, non vitare fata dat Deus:
Et fœneramur mortis in dies moras
Morbis, periclis, luctibus, molestiis.
Nec longa vita est aliud ac longi mali
Catena, mortis nexa ad usque terminum.
Serie perenni. Nec ligati hoc vinculo
Servire miseri nos putamus: exitum
Quàm servitutem potius exhorrescimus.

F I N I S.

Mr